

2023

LETNO

POROČILO

AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR

AZN

Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency

REPUBLIKA SLOVENIJA

AGENCIJA ZA ZAVAROVALNI NADZOR

POROČILO AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2023

Uvodna beseda direktorja s ključnimi poudarki
iz Poročila Agencije za zavarovalni nadzor

- I. POROČILO O STANJU NA PODROČJU
ZAVAROVALNIŠTVA ZA LETO 2023
- II. LETNO POROČILO AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI
NADZOR ZA LETO 2023

Uvodna beseda direktorja Agencije za zavarovalni nadzor

Mag. Gorazd Čibej, direktor

V letu 2023 so poslovanje zavarovalniškega sektorja zaznamovale hude naravne nesreče in ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, po drugi strani pa padec zahtevanih donosnosti državnih obveznic in pozitivno vzdušje na delniških trgih. Po precejšnih vloženih naporih za uvedbo mednarodnega standarda računovodskega poročanja o zavarovalnih pogodbah MSRP 17 so računovodski izkazi za leto 2023 in primerjalno leto 2022 prvič pripravljeni v skladu z MSRP 17.

V poslovnem letu 2023 so slovenske zavarovalnice skupaj v skupini premoženjskih in skupini življenjskih zavarovanj obračunale blizu 2,80 mrd EUR kosmate zavarovalne premije, kar znaša 235 mio EUR več kot leto poprej. To pomeni nominalno 9,2-odstotno oziroma, upoštevajoč inflacijo, realno 5,4-odstotno rast. Hude naravne nesreče so v letu 2023 višale odhodke za škode in pri premoženjskih zavarovanjih vplivale tudi na poslovne izide. Ob izredni stroškovni učinkovitosti, kjer so bile slovenske zavarovalnice v letu 2023 s čistim stroškovnim količnikom 0,11 tretje najboljše med državami članicami Evropske unije, so zavarovalnice v letu 2023 v okviru novih računovodskih standardov MSRP 17 (Zavarovalne pogodbe) in MSRP 9 (Finančni instrumenti) izkazale malo manj kot 50 mio EUR čistega poslovnega izida, kar je za 36 mio EUR ali 2,5-kratnik več kot v letu 2022. Pozavarovalnici sta v letu 2023 skupaj obračunali dobrih 500 mio EUR kosmate pozavarovalne premije, kar pomeni 14,1-odstotno povečanje glede na leto 2022 oziroma realno 10,6-odstotno povečanje. Pozavarovalnici sta v letu 2023 dosegli dober rezultat iz zavarovalnih poslov, ki je znašal dobrih 46 mio EUR. Dober je bil tudi rezultat iz naložbenja, slabši

pa rezultat iz naslova drugih prihodkov in odhodkov. Čisti poslovni izid znaša skoraj 55 mio EUR in je nekoliko slabši od izida za leto 2022.

Pokojninske družbe so v letu 2023 dosegle enak rezultat iz zavarovalnih poslov kot leta 2022, hkrati pa bistveno boljši rezultat iz naložbenja in iz naslova drugih prihodkov in odhodkov, kar je vodilo tudi k bistveno boljšemu čistemu poslovnemu izidu leta 2023, kot je bil leta 2022, in sicer je izid leta 2023 znašal skoraj 12 mio EUR.

Zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe so tudi zelo pomemben institucionalni investitor, saj upravljajo sredstva velikih vrednosti. Tako so v letu 2023 naložbe zavarovalnic znašale skoraj 7 mrd EUR, pozavarovalnic skoraj 1,2 mrd EUR, naložbe pokojninskih družb pa dobrih 1,6 mrd EUR.

Poročilo Agencije za zavarovalni nadzor za leto 2023 prinaša zbrane podatke in analizo poslovanja zavarovalnih subjektov v letu 2023 ter podatke o delu Agencije za zavarovalni nadzor. Ugotovimo lahko, da je bilo leto 2023 zaradi hudih naravnih nesreč za zavarovalniški sektor zahtevno, kar velja tudi za celotno gospodarstvo in prebivalstvo Slovenije. Po drugi strani pa je stanje na kapitalskih trgih imele močan pozitiven vpliv na dobiček zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb in s tem tudi na njihovo kapitalsko ustreznost in stabilnost. Zavarovalnicam, pozavarovalnicam in pokojninskim družbam pa je treba čestitati tudi za uspešno uveljavitev MSRP 17 in MSRP 9 v svoje poslovanje.

Delo Agencije je zelo pestro tako na področju opravljanja nadzornih in regulatornih aktivnosti doma kot tudi na mednarodnem področju. Na podlagi Zakona o zavarovalništvu ključne naloge Agencije obsegajo izdajanje predpisov, izvajanje nadzora in izdajo dovoljenj.

Tako je Agencija v letu 2023 izdala štiri podzakonske predpise, sodelovala pa je tudi pri pripravi več zakonov.

Na področju neposrednih pregledov poslovanja je bilo v letu 2023 načrtovanih in izvedenih šest celovitih pregledov poslovanja v zavarovalnicah, pozavarovalnicah in pokojninskih družbah in en pregled na podlagi prejete pritožbe. Agencija za zavarovalni nadzor se je v letu 2023 v veliki meri posvetila

tudi nadzoru ravnanja tržnih udeležencev in opravila osem pregledov poslovanja.

Agencija za zavarovalni nadzor je v letu 2023 izdala enkrat več ukrepov nadzora kot leto poprej, in sicer 346. Agencija je tudi v letu 2023 izdala več odločb o začetku postopka za odvzem dovoljenja ter odločb o odvzemu dovoljenja zaradi neizpolnjevanja pogojev ZZavar-1 glede stalnega poklicnega usposabljanja. Poleg tega pa je bilo v letu 2023 izdanih več priporočil in opozoril ter odredb o dopolnitvi poročila.

V skladu z zakonom je Agencija v vlogi prekrškovnega organa izrekla skupno 36 obvestil in opozoril zoper zavarovalno zastopniške družbe, ki niso predložile poročil o sklenitvi oziroma podaljšanju zavarovanja poklicne odgovornosti.

Na področju izdaje dovoljenj je Agencija za zavarovalni nadzor izdala 477 dovoljenj na področju opravljanja poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, kar je 34 več kot leta 2022.

V domačem in mednarodnem okolju Agencija za zavarovalni nadzor aktivno sodeluje z domačimi in tujimi nadzornimi organi. Omeniti je treba tudi njeno sodelovanje v več delovnih skupinah v Evropskem organu za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA) ter v Mednarodnem združenju zavarovalnih nadzornikov (IAIS).

Naj zaključim s pohvalo in zahvalo zaposlenim v Agenciji za zavarovalni nadzor, ki so s svojim predanim delom prispevali k izpolnitvi nalog in ciljev, ki smo si jih zadali.

Spoštovane bralke in bralci, strokovnjakinje in strokovnjaki iz zavarovalniške panoge in vsi drugi, prijazno vas vabim k branju poročila Agencije za zavarovalni nadzor o poslovanju zavarovalnih subjektov in delu Agencije za zavarovalni nadzor v letu 2023.

S spoštovanjem

mag. Gorazd Čibej, direktor

Ljubljana, junij 2024

Ključni poudarki iz poročila Agencije za zavarovalni nadzor za leto 2023

ZAVAROVALNI SUBJEKTI, KI DELUJEJO NA OBMOČJU REPUBLIKE SLOVENIJE

V zavarovalniškem sektorju na območju Republike Slovenije je leta 2023 delovalo enajst zavarovalnic, dve pozavarovalnici, štiri pokojninske družbe, Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ, v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja Škodni sklad in Odškodninski urad, 467 zavarovalno zastopniških družb, 1097 zavarovalnih zastopnikov samostojnih podjetnikov, 12.115 zavarovalnih zastopnikov fizičnih oseb, 91 zavarovalno posredniških družb, 16 zavarovalnih posrednikov samostojnih podjetnikov, 1870 zavarovalnih posrednikov fizičnih oseb in 176 zastopnikov dopolnilnih zavarovanj.

Poleg navedenih subjektov je na slovenskem zavarovalniškem trgu v letu 2023 delovalo še devet podružnic zavarovalnic držav članic EU.

Konec leta 2023 je bilo na seznamu zavarovalnih subjektov evidentiranih tudi 687 zavarovalnic držav članic EU za neposredno opravljanje zavarovalnih poslov na ozemlju Republike Slovenije.

Na slovenskem zavarovalnem trgu delujejo štiri skupine, katerih nadrejena družba je registrirana v Republiki Sloveniji, pri čemer je bila ena od njih v letu 2019 spoznana za finančni konglomerat. Poleg skupin, ki jim je nadrejena zavarovalnica ali druga družba, ki je registrirana v Republiki Sloveniji, so nekatere zavarovalnice, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji, del skupin, katerih nadrejena družba je družba s sedežem v državi članici Evropske unije.

SLOVENSKI PREDPISI IN NEKATERI POMEMBNI PREDPISI EU TER PREDPISI EIOPA ZA ZAVAROVALNICE, POZAVAROVALNICE IN POKOJNINSKE DRUŽBE, OBJAVLJENI V LETU 2023

Julija 2023 je začela veljati novela Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1L, Uradni list RS, št. 75/23 z dne 10. 7. 2023), ki je med drugim pod vplivom t. i. digitalizacijske direktive uvedla pravno podlago za spletno ustanavljanje kapitalskih gospodarskih družb, pod vplivom t. i. mobilnostne direktive pa uredila tri oblike čezmejnih operacij (čezmejna preoblikovanja, združitve in delitve, možnost izvedbe virtualne skupščine in revizijo združitve, delitve in preoblikovanja).

Decembra 2023 je bila objavljena novela Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2N, Uradni list RS, št. 133/24 z dne 27. 12. 2023). Ta je prinesla tudi spremembe oziroma dopolnitve na področju dodatnega pokojninskega zavarovanja, med drugim spremembe določenih členov ZPIZ-2 zaradi uveljavitve nekaterih mednarodnih standardov računovodskega poročanja.

Nadalje je bil decembra 2023 sprejet tudi Zakon o statusnem preoblikovanju Vzajemne zdravstvene zavarovalnice (ZSPVZZ, Uradni list RS, št. 131/23 z dne 22. 12. 2023). Na podlagi imenovanega za-

kona je s 1. 1. 2024 prenehal mandat skupščini Vzajemne d. v. z. in članom nadzornega sveta Vzajemne d. v. z. Do zasedanja ustanovne skupščine delniške družbe in izdaje sklepa o imenovanju novih članov nadzornega sveta delniške družbe pristojnosti skupščine Vzajemne in pristojnosti nadzornega sveta Vzajemne izvršuje strokovni svet Agencije.

Dne 19. junija 2024 je začela veljati novela Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP-E, Uradni list RS, št. 45/24 z dne 4. 6. 2024), ki je med drugim uvedla nekatere nove opredelitve pojmov in urad za izplačilo odškodnin v primeru insolventnosti zavarovalnice ter Agenciji podelila obveznost, da predpiše sredstva urada za izplačilo odškodnin v primeru insolventnosti zavarovalnice ter način plačila prispevkov, ki jih plačujejo zavarovalnice, in redno preverja ustreznost višine sredstev, s katerimi se zagotovi, da ima urad na voljo dovolj sredstev za plačilo odškodnine oškodovancem v skladu z določbami ZOZP-E, ko je treba plačati odškodnino v primerih iz č42.a in d42.a člena ZOZP-E.

V letu 2023 je Agencija izdala tudi štiri podzakonske predpise, in sicer en nov sklep na podlagi Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15, 9/19, 49/20 – ZIUZE-OP, 102/20, 48/23, 95/23 in 78/23 – ZZVZZ-T; ZZavar-1) in tri spremembe oziroma dopolnitve sklepov na podlagi ZZavar-1 in ZPIZ-2, to je Sklep o podrobnejših navodilih za vrednotenje zavarovalno-tehničnih rezervacij (Uradni list RS, št. 46/23), Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o pogojih, potrebnih za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja (Uradni list RS, št. 54/23), Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o poročilih in obvestilih zavarovalnic (Uradni list RS, št. 23/23) in Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o dodatnem revizijskem pregledu zavarovalnice in dodatnem revizorjevem poročilu (Uradni list RS, št. 116/23).

Z vidika trajnostnosti je treba omeniti Direktivo (EU) 2022/2464 glede poročanja podjetij o trajnostnosti, ki je začela veljati 5. 1. 2023 (imenovana tudi direktiva CSRD). Njen cilj je, da se trajnostno poročanje sčasoma izenači s finančnim poročanjem, tako da se javnosti končno omogoči dostop do zanesljivih in primerljivih podatkov.

S področja digitalne odpornosti pa navajamo Uredbo o digitalni odpornosti za finančni sektor (DORA, objavljena v Uradnem listu Evropske unije, L 333,

z dne 27. 12. 2022), katere glavni cilj je preprečevanje in zmanjševanje kibernetских nevarnosti in katere pravila za varnost bodo morali finančni subjekti upoštevati od 17. 1. 2025.

EIOPA je 30. septembra 2022 na svoji spletni strani objavila Strategijo za obdobje 2023–2026. V njej poudarja, da je treba skrbeti za varno in vzdržno okolje za državljane Evropske unije, tudi danes, v času nenehnih sprememb in izzivov. Nadzorniki imajo v nestabilnih časih veliko odgovornost do potrošnikov – zavarovancev, zavarovalcev in upravičencev, saj je pri negotovih ekonomskih razmerah še vedno treba opozarjati, da je cilj sprememb boljša družba, kar se lahko doseže tudi z zeleno in digitalno transformacijo. Zavarovalnice kot dolgoročni vlagatelji in partnerji pri naravnih in drugih nesrečah morajo ostati finančno trdne in sposobne izpolnjevati obljube, dane v pogodbah, in to ne le danes, temveč tudi jutri in pojutrišnjem, ko se lahko zgodi že druga nesreča ali katastrofa.

EIOPA v svoji strategiji opozarja, da mora industrija sodelovati z nadzornikom in regulatorjem, le tako bo namreč delovanje zavarovalniškega sektorja sodobno in bo lahko sledilo spremembam na trgih ter učinkovito izvajalo svoje naloge. Vsako nepremišljeno poseganje v delovanje zavarovalnic ima dolgoročne negativne posledice na potrošnike.

GOSPODARSKA SLIKA

Leto 2023 je že drugo leto trajanja vojne v Ukrajini. Dodatno je izbruhnila tudi vojna med Izraelom in Hamasom.

Na gospodarskem področju v mednarodnem okviru je pomembno omeniti umirjeno rast bruto domačega proizvoda v ZDA, medtem ko je BDP v evrskem območju v letu 2023 stagniral.

Za leto 2023 je značilno tudi padanje inflacije, ki je decembra tega leta znašala 2,9 %. Za primerjavo naj povemo, da je inflacija leto poprej beležila stopnjo 9,2 %.

Finančne trge so zaznamovale vse višje obrestne mere centralnih bank, v izteku leta pa tudi večji padec zahtevane donosnosti državnih obveznic. Ameriška centralna banka Federal Reserve (Fed) in Evropska centralna banka (ECB) sta med letom zviševali obrestne mere, vendar sta zviševanje upočasnjevali in ga v drugi polovici leta tudi zaključili. Fed je ciljno obrestno mero štirikrat zvišal za 0,25 odstotne točke in je od julija naprej, pri vrednosti razpona 5,25–5,50 %, ni več spremenil. ECB je svoje obrestne mere dvakrat zvišala za 0,50 od-

stotne točke in štirikrat za 0,25 odstotne točke ter svoje depozitne obrestne mere pri 4,00 % od septembra ni več spremenila. Posledično so med letom 2023 ravni zahtevanih donosnosti obveznic ostale na ravneh z začetka leta ali jih celo rahlo presegle. Znatnejši porast zahtevanih donosnosti so zabeležile dolgoročne obveznice, kar je bilo predvsem posledica spoznanja, da inflacija ob rasti cen storitev ter plač v okolju pomanjkanja delovne sile ostaja povišana in bo taka dlje kot prvotno pričakovano. Obvezniški trgi so bili precej visoko nestanovitni. Zahtevana donosnost 10-letne nemške državne obveznice je v začetku oktobra dosegla vrh pri blizu 3 %. Kasneje je ob močnem padcu pristala na končni vrednosti 2,02 %, kar je za dobre 0,5 odstotne točke pod vrednostjo z začetka leta.

Na delniških trgih je vladala visoka letna rast, ki jo je z 29,2 % izkazoval tako evropski indeks Euro STOXX 50 kot tudi ameriški indeks S&P 500 s 24,2 %.

V Sloveniji je letna inflacija, merjena s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin znašala 3,8, medtem ko je leta 2022 zavzela vrednost 10,8 %. Bruto domači proizvod je dosegel

63.090 mio EUR, kar predstavlja 1,6-odstotno povečanje glede na leto 2022. Povprečna plača za leto 2023 je znašala 2.220,95 EUR bruto oziroma 1.445,12 EUR neto in je bila višja ne le nominalno, temveč tudi realno od plače za leto 2022 (v bruto znesku za 2,1 % oziroma v neto znesku za 2,0 %). Stopnja brezposelnosti decembra 2023 je bila za

4824 oseb ali 9,1 % nižja kot decembra 2022. Na dan 31. 12. 2023 je donosnost 10-letne slovenske državne obveznice znašala 3,20 %. Tako kot ameriški in evropski indeks je tudi slovenski indeks SBITOP beležil visoko rast, in sicer 19,5 konec leta 2023 (leta 2022 pa je imel negativno letno donosnost, in sicer -16,89 %).

NOVE RAČUNOVODSKE REŠITVE

S prvim januarjem 2023 so vse zavarovalnice, obe pozavarovalnici in vse pokojninske družbe začele uporabljati novi mednarodni standard računovodskega poročanja (MSRP) o zavarovalnih pogodbah MSRP 17, ki je nadomestil dosednji MSRP 4. Večina zavarovalnic, obe pozavarovalnici in dve pokojninski družbi pa so s 1. 1. 2023 oziroma hkrati z MSRP 17 začele še s prvo uporabo mednarodnega standarda računovodskega poročanja (MSRP) o finančnih instrumentih MSRP 9, ki je nadomestil dosednji mednarodni računovodski standard (MRS) 39.

Vsi prej imenovani subjekti zavarovalnega trga so računovodske podatke za leto 2022 prilagodili z uporabo novih standardov MSRP 17 in MSRP 9 in sestavili računovodske izkaze za leto 2023 tudi s prikazom primerjalnega leta 2022. Ugotavljali so tudi učinke na izkaz finančnega položaja po stanju na dan 1. 1. 2022, in sicer tako, da so revidirane postavke izkaza finančnega položaja na 31. 12. 2021 smiselno prerazvrstili tako, da so vsebinsko ustrezale novi strukturi izkaza finančnega položaja.

MSRP 17 je vplival na povečanje sredstev iz finančnih pogodb zavarovalnic za 174 mio EUR. Vplival je

tudi na povečanje obveznosti iz finančnih pogodb zavarovalnic za 247 mio EUR. Poleg tega je MSRP 17 vplival na znižanje obveznosti iz zavarovalnih pogodb, kajti MSRP 17 zahteva, da se pri vrednotenju obveznosti iz zavarovalnih pogodb uporablja najboljša ocena, kar je pri zavarovalnicah vodilo k znižanju za 671 mio EUR, pri pozavarovalnicah pa k znižanju za 110 mio EUR. MSRP 17 je predvsem zaradi znižanja višine obveznosti iz zavarovalnih pogodb vodil k povečanju zadržanega čistega poslovnega izida (pri zavarovalnicah za 263 mio EUR, pri pozavarovalnicah pa za 38 mio EUR). MSRP 17 zaradi pripoznavanja učinkov pogodb, MSRP 9 pa zaradi prevrednotenja finančnih naložb sta vodila k znižanju drugega vseobsegajočega donosa (pri zavarovalnicah za 110 mio EUR, pri pozavarovalnicah pa za 7 mio EUR).

Povečanje zadržanega čistega poslovnega izida in zmanjšanje drugega akumuliranega vseobsegajočega donosa sta vodila k neto povečanju kapitala, ki je pri zavarovalnicah na 1. 1. 2022 znašal 153 mio EUR ali 2 % bilančne vsote, pri pozavarovalnicah pa 31 mio EUR ali 3 % bilančne vsote na dan 1. 1. 2022.

STANJE NA TRGU

V poslovnem letu 2023 so slovenske zavarovalnice skupaj v skupini premoženjskih in skupini življenjskih zavarovanj obračunale 2.787,2 mio EUR kosmate zavarovalne premije, kar je za skoraj 235 mio EUR več kot pred letom. To pomeni nominalno 9,2-odstotno rast, upoštevajoč letno rast cen, merjeno s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin v višini 3,8 %, pa realno 5,4-odstotno rast. Od tega je bilo ustvarjene 78,3 % premije v skupini premoženjskih zavarovanj in 21,7 % premije v skupini življenjskih zavarovanj. Prišlo je do realnega porasta obeh skupin zavarovanj. Premoženjska zavarovanja so realno porasla za 4,7 %, življenjska pa za 8,0 %, kar je vodilo k 0,5 % večjemu deležu življenjskih zavarovanj v zavarovanjih skupaj, kot je bil ta leta 2022.

Zavarovalnice so 88,8 % premije premoženjskih zavarovanj dosegle v petih vrstah poslovanja od

dvanajstih, in sicer v vrstah poslovanja zavarovanje za stroške zdravljenja, druga zavarovanja motornih vozil, požarno in drugo škodno zavarovanje, zavarovanje avtomobilske odgovornosti in zavarovanje izpada dohodka. Pri življenjskih zavarovanjih pa največji delež še vedno pripada zavarovanju, vezanemu na indeks ali enoto premoženja, ki se je glede na leto 2022 povečal za 1,2 odstotne točke, tako da je z 52,5 % za 21 odstotnih točk večji od zavarovanj z udeležbo pri dobičku.

Slovenski zavarovalniški trg je bil tudi v letu 2023 močno koncentriran, saj so štiri največje zavarovalnice (to so Zavarovalnica Triglav, Zavarovalnica Sava, Generali in Vzajemna) obvladovale 80,9 % zavarovalniškega trga.

Zavarovalnice del nevarnosti, ki po preglednicah maksimalnega kritja presegajo lastne deleže v

izravnavanju nevarnosti, oddajo v kritje pozavarovalnicam. Slovenski pozavarovalnici sta v letu 2023 skupaj obračunali 500,3 mio EUR kosmate pozavarovalne premije, kar pomeni 14,4-odstotno nomi-

nalno povečanje glede na leto 2022 oziroma realno 10,6-odstotno povečanje. Večina kosmate pozavarovalne premije, tj. 99,6 %, se nanaša na skupino premoženjskih zavarovanj.

EVROPSKI ZAVAROVALNIŠKI TRG

Konec leta 2023 je 687 zavarovalnic, ki so imele sedež na območju držav članic Evropske unije (EU) oziroma Evropskega gospodarskega prostora (EGP), lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljale zavarovalne posle. Od tega je imelo največ zavarovalnic sedež v Luksemburgu, to je 108 ali 15,7 %. Sledile so zavarovalnice s sedežem v Nemčiji (100 ali 14,6 %), na Irskem (73 ali 10,6 %), v Franciji (68 ali 9,9 %) in Belgiji (51 ali 7,4 %). Zavarovalnic s sedežem v drugih državah EU oziroma

EGP, ki so lahko v Sloveniji v letu 2023 neposredno opravljale zavarovalne posle, je bilo manj kot 50 iz posamezne države.

Poleg zavarovalnic, ki imajo sedež na območju držav članic EU oziroma EGP in lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle, je v Sloveniji v letu 2023 opravljalo zavarovalne posle tudi devet podružnic zavarovalnic iz držav članic EU.

POSLOVANJE ZAVAROVALNIC, POZAVAROVALNIC IN POKOJNINSKIH DRUŽB

Zavarovalnice so v letu 2023 dosegle višji čisti poslovni izid obračunskega obdobja kot leta 2022, kakršen je prilagojen z uporabo novih standardov MSRP 17 in MSRP 9. Tako je leta 2023 čisti poslovni izid obračunskega obdobja znašal 49,6 mio EUR in je predstavljal 3,5-kratnik čistega poslovnega izida obračunskega obdobja za leto 2022. Na višji čisti poslovni izid leta 2023 je vplival predvsem zelo dober rezultat iz naložbenja, ki je dosegel 239,6 mio EUR in boljši rezultat iz zavarovalnih poslov življenjskih zavarovanj (53,5 mio EUR).

Čisti poslovni izid skupine premoženjskih zavarovanj je bil negativen v znesku 30,7 mio EUR, kar je posledica naravnih ujm v letu 2023 in slabega izida dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj kot dela skupine premoženjskih zavarovanj. V dopolnilnem zdravstvenem zavarovanju so zavarovalnice, ki poslujejo v navedeni zavarovalni obliki, obračunale minus v znesku 78,4 mio EUR, kar je rezultat tako rasti škod kot tudi Uredbe Vlade Republike Slovenije o določitvi najvišje cene premije dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja.

Čisti poslovni izid skupine življenjskih zavarovanj je znašal 80,3 mio EUR. V njem se odražata tako pozitiven vpliv rezultata zavarovalnih poslov življenjskih zavarovanj kot tudi pozitiven vpliv iz naložb.

Pozavarovalnici sta v letu 2023 v primerjavi s predhodnim letom dosegli nekoliko boljši rezultat iz zavarovalnih poslov (46,4 mio EUR) in tudi nekoliko boljši rezultat iz naložb (3,2 mio EUR). Slabši pa je bil rezultat iz naslova drugih prihodkov in odhodkov, predvsem zaradi povečanja nepripisljivih stroškov, kamor se poleg drugih stroškov uvrščajo tudi stroški za informacijsko tehnologijo. Nekoliko slabši je bil prav tako čisti poslovni izid, ki je znašal 54,5 mio EUR.

Pokojninske družbe so v letu 2023 dosegle pozitiven čisti poslovni izid iz obračunskega obdobja, ki je znašal 11,6 mio EUR in je bil s takšno vrednostjo bistveno boljši od čistega poslovnega izida za leto 2022, ki je bil negativen v vrednosti 0,9 mio EUR. K dobremu čistemu poslovnemu izidu sta vodila predvsem dober rezultat iz naložb in dober rezultat iz naslova drugih prihodkov in odhodkov.

NALOŽBE ZAVAROVALNIC IN POZAVAROVALNIC¹

Naložbe zavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2023 so znašale 6.994,9 mio EUR, kar je za 374,4 mio EUR ali za 5,7 % več kot na dan 31. 12. 2022, in sicer so se povišala tako sredstva v okviru pogodb, katerih upravičenja so vezana na indeks ali enoto premo-

ženja (za 267,3 mio EUR), kot tudi sredstva v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in sredstva iz naslova lastnih virov (za 107,1 mio EUR). Povišale so se tudi naložbe pozavarovalnic, ki so znašale 1.195,9 mio EUR

¹ Večino naložb pokojninskih družb predstavljajo naložbe kritnih skladov in so obravnavane v razdelku z naslovom pokojninska zavarovanja.

in so bile za 113,5 mio EUR ali 10,5 % višje kot na zadnji dan leta 2022.

Konec leta 2023 je delež naložb zavarovalnic v državne dolžniške vrednostne papirje od celotnih naložb, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, znašal 43,6 %, s čimer so tovrstne naložbe še vedno v visoki prednosti pred ostalimi vrstami. Sledi delež naložb v druge dolžniške vrednostne papirje, ki je znašal 25,4 %. Samo malo nižji je de-

lež lastniških vrednostnih papirjev, ki znaša 21,2 %. Precej nižja sta delež nepremičnin s 5,4 % in delež depozitov v bankah z 2,1 %.

Pri naložbah pozavarovalnic so konec leta 2023, drugače kot pri zavarovalnicah, največji delež, tj. 47,9 %, imele naložbe v lastniške vrednostne papirje, ki so bile z navedenim deležem daleč pred ostalimi vrstami. Delež državnih dolžniških vrednostnih papirjev je znašal 31,7 %, delež drugih dolžniških vrednostnih papirjev pa 15,0 %.

FINANČNI POLOŽAJ ZAVAROVALNIC, POZAVAROVALNIC IN POKOJNINSKIH DRUŽB

Razmerje med primernimi lastnimi viri sredstev in zahtevanim solventnostnim kapitalom (SCR) po stanju na dan 31. 12. 2023 za **zavarovalnice** in **pozavarovalnici** je primerno in se je tako za zavarovalnice skupaj kot za pozavarovalnici skupaj leta 2023 glede na leto 2022 celo izboljšalo. Za zavarovalnice je namreč razmerje med primernimi lastnimi viri sredstev in zahtevanim solventnostnim kapitalom (SCR) leto poprej znašalo 226,4 %, medtem ko leta 2023 znaša 230,4 %, za pozavarovalnici pa leta 2023 znaša 270,8 %, leto poprej pa je bilo 258,3 %.

Pokojninske družbe so ob nekoliko večjem povišanju zahtevanega minimalnega kapitala glede na povišanje razpoložljivega kapitala po stanju na dan 31. 12. 2023 izkazale malenkostno znižanje količnika kapitalске ustreznosti na dan 31. 12. 2023 v primerjavi s količnikom kapitalске ustreznosti na dan 31. 12. 2022, vendar je količnik kapitalске ustreznosti tudi na dan 31. 12. 2023 še vedno relativno visok in znaša 228 %.

POKOJNINSKA ZAVAROVANJA

Pokojninske družbe lahko opravljajo samo dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki obsega posle upravljanja pokojninskih skladov in posle storitev izplačevanja pokojninskih rent.

Zavarovalnica ali pokojninska družba lahko za izvajanje pokojninskega načrta oblikuje več kritnih skladov, ki se razlikujejo po naložbeni politiki in ciljni skupini vplačnikov, ki so ji pravzaprav namenjeni.

Ker zavarovanci prehajajo iz obdobja varčevanja sredstev v obdobje izplačevanja pokojninskih rent, temu sledijo tudi kritni skladi. Tako so pokojninske družbe in zavarovalnice skupaj v letu 2023 iz zavarovanja med varčevanjem v okviru pokojninskih skladov, oblikovanih kot kritni skladi, zbrale vplačila v dodatno zavarovanje v skupni višini 147,3 mio EUR, kar je za 10,5 mio EUR oziroma 7,8 % več kot v letu 2022. Od tega so pokojninske družbe skupaj obračunale kar 83,2 %, zavarovalnice pa 16,8 %. Z varčevalnega dela na rentni del je bilo v letu 2023 prenesenih 122,8 mio EUR denarnih sredstev. V navedenih sredstvih imajo sredstva zavarovalnic 81,7-odstotni, sredstva pokojninskih družb pa 18,3-odstotni delež.

Sredstva skladov življenjskega cikla so v letu 2023 znašala dobrih 1,7 mrd EUR, pri čemer večino teh sredstev, in sicer dobrih 71 %, predstavljajo sredstva podskladov, ki izvajajo naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti, je pa opaziti tudi porast sredstev dinamičnih in preudarnih podskladov. V zajamčenih skladih večino naložb predstavljajo podjetniške in državne obveznice, v zmernih skladih sredstva kolektivnih naložbenih podjetij, lastniškega kapitala in podjetniške obveznice, v drznih skladih pa vlaganja v lastniški kapital in sredstva kolektivnih naložbenih podjetij. Iz strukture naložb kritnih skladov rentnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja zavarovalnic in pokojninskih družb pa je razvidno, da prevladujejo državne in podjetniške obveznice.

V letu 2023 je zakonsko predpisana minimalna zajamčena donosnost, ki predstavlja 40 % povprečne letne obrestne mere na državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom, znašala 0,40 % na letni ravni (leta 2022 pa 0,03 %). Zavarovalnice in pokojninske družbe imajo v pokojninskih načrtih določeno višjo zajamčeno donosnost od minimalne, in sicer do 60 % povprečne letne obrestne mere na slovenske državne vrednostne papirje z

dospelostjo nad enim letom. Dejanska donosnost sredstev v okviru podskladov, ki so namenjeni najstarejši starostni skupini članov in izvajajo naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti na čisto vplačilo dodatnega zavarovanja za leto 2022, izračunana iz vrednosti enote premoženja, se je gibala med 2,27 in 5,82 %, medtem ko je leta 2022 znašala med –2,31 in –13,84 %. V dinamičnem podskladu z najagresivnejšo nalož-

beno politiko je donosnost znašala med 8,89 in 21,0 %, medtem ko je leta 2022 znašala med –6,77 in –13,58 %. V skladu s preudarnejšo naložbeno politiko pa je donosnost v letu 2023, izračunana iz vrednosti enote premoženja, pri zavarovalnicah in pokojninskih družbah znašala med 9,11 in 16,78 %, medtem ko je leta 2022 zavzela vrednosti med –7,58 in –11,10 %.

SKLEP O STANJU NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA V LETU 2023

Leto 2023 je bilo za gospodarstvo in prebivalstvo ter tudi zavarovalniški sektor Slovenije zaradi hudih naravnih nesreč zelo zahtevno leto. Zavarovalniški sektor je pretresla tudi ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja.

Po drugi strani pa je stanje na kapitalskih trgih imelo močan pozitiven vpliv na dobiček zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb. Zava-

rovalniški sektor v letu 2023 beleži boljši rezultat segmenta življenjsko zavarovanje zavarovalnic in boljši poslovni rezultat pokojninskih družb kot v letu 2022. Zavarovalnicam, pozavarovalnicam in pokojninskim družbam je treba čestitati tudi za uspešno uveljavitev MSRP 17 in MSRP 9 v njihovo poslovanje. Poleg tega so bile zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe tudi v letu 2023 kapitalsko ustrezne in s tem stabilne.

IZVAJANJE NALOG AGENCIJE

Agencija za zavarovalni nadzor je v letu 2023 opravljala naloge, ki ji jih nalagajo veljavni zakonski predpisi. Na podlagi ZZavar-1 ključne naloge Agencije obsegajo izdajanje predpisov, izvajanje nadzora in izdajo dovoljenj. Poleg naštetega naloge Agencije obsegajo tudi transpozicijo evropske zakonodaje in različna sodelovanja pri pripravi zakonov, kar je podrobneje predstavljeno v Poročilu o delu Agencije.

Prioritetna naloga Agencije za zavarovalni nadzor je opravljanje nadzora nad poslovanjem subjektov nadzora s spremljanjem, zbiranjem ter preverjanjem poročil in obvestil vseh subjektov nadzora ter tudi opravljanje pregledov poslovanja pri subjektih nadzora.

Na področju izdaje dovoljenj je Agencija za zavarovalni nadzor izdala 477 dovoljenj na področju opravljanja poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja. Od tega je bilo 98 dovoljenj izdanih zavarovalno zastopniškim in zavarovalno posredniškim družbam ter samostojnim podjetnikom za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja in posredovanja ter družbam, ki opravljajo posle sklepanja zavarovanj, ki so v neposredni povezavi z glavno dejavnostjo, ki jo opravljajo (zastopniki dopolnilnih zavarovanj), 379 dovoljenj pa fizičnim osebam za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

Na področju preverjanja poročil in obvestil je Agencija za zavarovalni nadzor izvedla nadzorne

postopke, s katerimi je zagotovila pregled kvantitativnih in kvalitativnih podatkov ter informacij, ki so jih zavarovalnice in pozavarovalnice za leto 2023 pripravile v skladu z zahtevami evropske direktive Solventnost II. Poleg navedenih aktivnosti je Agencija za zavarovalni nadzor na podlagi interno opredeljene metodologije za oceno tveganj subjektov nadzora v letu 2023 opravljala nadzor, ki temelji na tveganjih. Pri tem je identificirala najpomembnejša tveganja posameznih subjektov nadzora. Skupina strokovnjakov v okviru ocene tveganj analizira poslovni model in prouči pglavitne segmente poslovanja posameznega subjekta. Agencija za zavarovalni nadzor je v okviru tega dela nadzora izdelala kompozitno oceno tveganj in trend tveganja, ki skupaj predstavljata v prihodnost usmerjeno regulatorno oceno. Tako pridobljena regulatorna ocena Agenciji za zavarovalni nadzor omogoča postavljanje vrstnega reda nadzorniških aktivnosti in hkrati pomaga pri zgodnjem odkrivanju ter odpravljanju potencialnih žarišč na ravni posameznega subjekta nadzora in na ravni zavarovalnega sektorja.

Na področju neposrednih pregledov poslovanja je bilo v letu 2023 načrtovanih in izvedenih šest celovitih pregledov poslovanja v zavarovalnicah, pozavarovalnicah in pokojninskih družbah in en pregled na podlagi prejete pritožbe. Agencija za zavarovalni nadzor se je v letu 2023 v veliki meri posvetila tudi nadzoru ravnanja tržnih udeležencev in opravila osem pregledov poslovanja.

Agencija za zavarovalni nadzor je v letu 2023 izdala enkrat več ukrepov nadzora kot leto prej, in sicer 346. Agencija je tudi v letu 2023 izdala več odločb o začetku postopka za odvzem dovoljenja in odločb o odvzemu dovoljenja zaradi neizpolnjevanja pogojev ZZavar-1 glede stalnega poklicnega usposabljanja. Poleg tega pa je bilo v letu 2023 izdanih več priporočil in opozoril ter odredb o dopolnitvi poročila.

V skladu z zakonom je Agencija v vlogi prekrškovnega organa izrekla skupno 36 obvestil in opozoril zoper zavarovalno zastopniške družbe, ki niso predložile poročil o sklenitvi oziroma podaljšanju zavarovanja poklicne odgovornosti.

Agencija za zavarovalni nadzor je bila v letu 2023 vključena tudi v proces sprejemanja in spreminjanja predpisov, ki se nanašajo na delo oziroma vplivajo na samo delo Agencije ali subjektov, ki jih nadzira. Med pomembnejšimi so Zakon o pokoj-

ninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 44/14, 102/15, 42/16 – odl. US, 40/17, 23/17, 65/17, 28/19, 75/19, 139/20, 51/21, 121/21, 162/21, 10/22 in 29/22; ZPIZ-2), ZZavar-1, Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 91/07, 76/08, 87/11, 91/13, 36/19, 51/21, 15/22 in 43/22; ZZVZZ), Predlog Zakona o zaščiti prijaviteljev (ZZPri), Predlog Zakona o pravici nekdanjih bolnikov z rakom do enakega dostopa do zavarovalnih oziroma kreditnih produktov, Zakon o statusnem preoblikovanju Vzajemne zdravstvene zavarovalnice d. v. z. (Uradni list RS, št. 1231/23), Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 33/16 – PZ-F in 41/17 – PZ-G).

Na področju zakonodaje Evropske unije je Agencija v letu 2023 preučevala in podajala pripombe na razne delegirane uredbe.

AKTIVNOSTI AGENCIJE V SLOVENIJI IN EU

V domačem in mednarodnem okolju Agencija za zavarovalni nadzor aktivno sodeluje z domačimi in tujimi nadzornimi organi. Agencija je v letu 2023 kot članica Komisije za medsebojno sodelovanje nadzornih organov sodelovala na štirih srečanjih. Prav tako je v okviru Odbora za finančno stabilnost, katerega pristojnost je oblikovanje makrobonitetne politike, sodelovala na sedmih sejah. Od tega sta bili sklicani dve izredni seji zaradi povečanega regulatornega tveganja na področju dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj ter izrednih vremenskih dogodkov v poletnih mesecih. Poleg tega je bila vključena tudi v projekte Urada za preprečevanja

pranja denarja, ki se nanašajo na zavarovalniški sektor, kjer je opravljala nadzor nad izvajanjem določb Zakona o preprečevanju pranja denarja. Agencija za zavarovalni nadzor pa sodeluje tudi z nadzornimi organi zavarovalnega oziroma finančnega nadzora držav članic Evropskega gospodarskega prostora in republik nekdanje Jugoslavije. Agencija je v letu 2023 organizirala kolegij nadzornikov za eno zavarovalno skupino, ki ima sedež v Republiki Sloveniji, in sodelovala na treh kolegijih nadzornikov, in sicer v skupinah zavarovalnic Merkur, GRAWE in Generali.

AKTIVNOSTI AGENCIJE V MEDNARODNEM PROSTORU

Omeniti je treba tudi sodelovanje Agencije za zavarovalni nadzor v Evropskem organu za zavarovanje in poklicne pokojnine (EIOPA). V letu 2023 je sodelovala na sedmih zasedanjih Odbora nadzornikov. Zaposleni Agencije so v letu 2023 aktivno sodelovali tudi v Odboru za usmerjanje nadzornih dejavnosti, Odboru za tveganje in finančno stabilnost, Skupini za podatke v okviru Odbora za IT, Odboru za varstvo potrošnikov in finančne inovacije ter v ekspertnih skupinah. Agencija ima svojega predstavnika tudi v Posvetovalnem odboru za proporcionalnost.

Na koncu naj omenimo prav tako sodelovanje zaposlenih Agencije za zavarovalni nadzor v Mednarodnem združenju zavarovalnih nadzornikov (IAIS). Direktor Agencije je član izvršnega odbora IAIS in tudi regionalni koordinator regije CEET (Central and Eastern Europe and Transcaucasia). Zaposleni Agencije so v letu 2023 izvajali dejavnosti v okviru Delovne skupine za finančno vključitev, Implementacijske in ocenjevalne komisije, Delovne skupine za ravnanje udeležencev na trgu, Delovne skupine za podpisovanje in Delovne skupine za makroekonomsko politiko.

I. POROČILO O STANJU NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA ZA LETO 2023

KAZALO

Uvodna beseda direktorja Agencije za zavarovalni nadzor	3
Ključni poudarki iz poročila Agencije za zavarovalni nadzor za leto 2023	5
1. UVOD	19
2. PREDPISI, POMEMBNI ZA PODROČJE ZAVAROVALNIŠTVA	22
2.1. Zakon o zavarovalništvu (ZZavar-1)	23
2.2. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2)	25
2.3. Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1)	27
2.4. Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (ZMbNFS)	29
2.5. Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-2)	29
2.6. Obligacijski zakonik (OZ)	30
2.7. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ)	30
2.8. Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP)	31
2.9. Zakon o davku od prometa zavarovalnih poslov (ZDPZP)	31
2.10. Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot-1) in Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov	32
2.11. Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1)	32
2.12. Evropski predpisi, ki se nanašajo na področje zavarovalništva	33
2.12.1. Direktiva Solventnost II in Delegirana uredba o dopolnitvi Direktive Solventnost II s spremembami	33
2.12.2. Direktiva IDD in Delegirane uredbe v zvezi z Direktivo IDD	33
2.12.3. Uredba 2021/2036 v zvezi z Mednarodnim standardom računovodskega poročanja 17	35
2.12.4. Direktiva (EU) 2021/2118 v zvezi z avtomobilsko odgovornostjo	35
2.12.5. Delegirana uredba o uvedbi statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti NACE Revizija 2	35
2.12.6. Evropski predpisi s področja trajnostnega razvoja	35
2.12.7. Uredba o digitalni odpornosti za finančni sektor (DORA)	40
2.12.8. Izvedbene uredbe	40
2.12.9. Skupne smernice EBA, EIOPA in ESMA in smernice EIOPA ter drugi pomembni nedavni strateški dokumenti EIOPE	40
3. GOSPODARSKO OKOLJE	43
3.1. Mednarodno okolje	43
3.2. Slovenija	44
4. NOVE RAČUNOVODSKE REŠITVE	46
5. ZAVAROVALNICE	51
5.1. Sestava slovenskega zavarovalnega trga	51
5.1.1. Sestava zavarovalnega trga glede na vrste poslovanja in osnovne oblike zavarovanj	51
5.1.2. Sestava zavarovalnega trga glede na tržne deleže zavarovalnic	54
5.2. Pozavarovanje	55
5.3. Pregled premij in škod zavarovalnic in pozavarovalnic	56
5.4. Zavarovalnice iz držav, ki so v Sloveniji v letu 2023 lahko neposredno opravljale zavarovalne posle	60
5.5. Primerjava višine zavarovalne premije Slovenije z drugimi državami	60
5.6. Izidi poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic	61
5.6.1. Izidi poslovanja zavarovalnic	62
5.6.2. Izidi poslovanja pozavarovalnic	67
5.7. Naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic	69
5.8. Zavarovalno-tehnične rezervacije	72
5.9. Bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2023	75
5.10. Kazalniki poslovanja	77
5.11. Kapitalska ustreznost zavarovalnic in pozavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2023	79
6. POKOJNINSKO ZAVAROVANJE	82
6.1. Pokojninske družbe	82
6.2. Splošni podatki pokojninskih skladov, ⁴⁹ oblikovanih kot kritni skladi	86
6.3. Pokojninski skladi pokojninskih družb, oblikovani kot kritni skladi	91
6.4. Pokojninski skladi zavarovalnic, oblikovani kot kritni skladi	93
7. SKUPINE	95
8. DRUGE DRUŽBE, KI SE UKVARJAJO Z ZAVAROVALNIMI POSLI	98

Seznam kratic in okrajšav, uporabljenih v Poročilu o stanju na področju zavarovalništva v letu 2023

angl.	angleško
Agencija	Agencija za zavarovalni nadzor
BDP	bruto domači proizvod
CSRD	angl. Corporate Sustainability Reporting Directive; Direktiva o poročanju podjetij o trajnosti
d. d.	delniška družba
d. o. o.	družba z omejeno odgovornostjo
d. v. z.	družba za vzajemno zavarovanje
EBA	angl. European Banking Authority; Evropski bančni organ
ECB	angl. European Central Bank; Evropska centralna banka
EGP	Evropski gospodarski prostor
EFRAG	angl. European Financial Reporting Advisory Group; Evropska svetovalna skupina za računovodsko poročanje
ESMA	angl. European Securities and Markets Authority; Evropski organ za vrednostne papirje in trge
ESRB	angl. European Systemic Risk Board; Evropski odbor za sistemska tveganja
ESRS	angl. European Sustainability Reporting Standard; skupni standardi poročanja o trajnosti
EU	Evropska unija
EURIBOR	angl. Euro Interbank Offered Rate; evropska medbančna obrestna mera
EUR	evro
EIOPA	angl. European Insurance and Occupational Pensions Authority; Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine
ESG	angl. Environmental, Social, Governance; okoljsko, družbeno in korporativno upravljanje
Fed	angl. Federal Reserve; Ameriška centralna banka
FATF	angl. Financial Action Task Force; projektna skupina za finančno ukrepanje
GDPR	angl. General Data Protection Regulation; uredba o zaščiti podatkov
GIZ	gospodarsko interesno združenje
GRI	angl. Global Reporting Initiative; mednarodni standardi trajnostnega poročanja
HICŽP	harmonizirani indeks cen življenjskih potrebščin
IAIS	angl. International Association of Insurance Supervisors; Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov
IDD	Direktiva (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. januarja 2016 o distribuciji zavarovalnih produktov
IORP II	Direktiva (EU) 2016/2341 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o dejavnostih in nadzoru institucij za poklicno pokojninsko zavarovanje
IT	informacijska tehnologija
Letna S2-poročila	letna kvantitativna poročila zavarovalnic po zakonodaji Solventnost II
KDD	Centralna klirinško depotna družba

KID	angl. Key Information Document; dokument s ključnimi informacijami
KS DPZ	Kritni sklad dodatnega pokojninskega zavarovanja
MCR	angl. Minimum Capital Requirement; zahtevani minimalni kapital
mio	milijon
MSRP	Mednarodni standard računovodskega poročanja
mrd	milijarda
OZ	Obligacijski zakonik
ORSA	angl. Own Risk Solvency Assessment; Lastna ocena solventnostnega tveganja
PEPP	Uredba (EU) 2019/1238 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o vseevropskem osebem pokojninskem produktu
PMI	angl. Purchasing Managers Index; Posnetek proizvodnih sektorjev, ki temelji na vprašalniku, poslanem največjim predstavnikom proizvodnih sektorjev
PRIIP	Uredba (EU) št. 1286/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih
RS	Republika Slovenija
SAS	angl. Sustainability Accounting Standards; standardi trajnostnega računovodstva
SCR	angl. Solvency Capital Requirement; zahtevani solventnostni kapital
SFDR	Uredba (EU) št. 2019/2088 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o razkritjih, povezanih s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev
USD	ameriški dolar
ZDA	Združene države Amerike
ZDPZP	Zakon o davku od prometa zavarovalnih poslov
ZGD-1	Zakon o gospodarskih družbah
ZIsRPS	Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov
ZMbNFS	Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema
ZPIZ-2	Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
ZOZP	Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu
ZPPDFT-2	Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma
ZTR	Zavarovalno-tehnične rezervacije
ZVOP-1	Zakon o varstvu osebnih podatkov
ZVPNPP	Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami
ZVPot-1	Zakon o varstvu potrošnikov
ZZavar-1	Zakon o zavarovalništvu
ZZVZZ	Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju

1. UVOD

Poročilo o stanju na področju zavarovalništva za leto 2023 vključuje poslovanje subjektov zavarovalniškega sektorja, ki jih nadzoruje Agencija za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija), razen če je v besedilu posebej navedeno drugače.

Podatki v tem poročilu se večinoma nanašajo na poslovno leto 2023, razen v posameznih primerih, ko se nanašajo na obdobje pred tem letom ali po njem, če je to smiselno zaradi popolnejšega poročanja o posameznih dejstvih oziroma zadevah, povezanih s stanjem na področju zavarovalništva.

Konec leta 2023 so na slovenskem zavarovalnem trgu delovali naslednji subjekti, ki jih nadzoruje Agencija:

- enajst zavarovalnic,
- dve pozavarovalnici,
- štiri pokojninske družbe,
- Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ,
- Škodni sklad in Odškodninski urad v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja,
- 467 zavarovalnozastopniških družb,
- 1097 zavarovalnih zastopnikov samostojnih podjetnikov,
- 12.115 zavarovalnih zastopnikov – fizičnih oseb,
- 91 zavarovalnoposredniških družb,
- 16 zavarovalnih posrednikov samostojnih podjetnikov,
- 1870 zavarovalnih posrednikov – fizičnih oseb,
- 176 zastopnikov dopolnilnih zavarovanj.

Med enajstimi zavarovalnicami je bilo pet zavarovalnic kompozitnih, ki opravljajo posle premoženjskega in življenjskega zavarovanja. To so Generali zavarovalnica, d. d., GRAWE zavarovalnica, d. d., Merkur zavarovalnica, d. d., Zavarovalnica Sava, d. d. in Zavarovalnica Triglav, d. d.

Ena zavarovalnica, to je Vzajemna zdravstvena zavarovalnica, d. v. z., je opravljala izključno posle premoženjskih zavarovanj, in sicer zdravstvena zavarovanja, predvsem dopolnilna zdravstvena zavarovanja, nezgodna zavarovanja, ter v manjšem obsegu še zavarovanja v treh drugih zavarovalnih vrstah premoženjskih zavarovanj, za katere je prejela dovoljenje Agencije za opravljanje zavarovalnih poslov v letu 2022.

Od preostalih petih zavarovalnic, ki so opravljale posle življenjskega zavarovanja, je Avrio, zavarovalnica obrtnikov in podjetnikov, d. d., sklepala le življenjska zavarovanja, Vita, življenjska zavarovalnica, d. d., in Prva osebna zavarovalnica, d. d.,

sta sklepali pretežno življenjska zavarovanja, poleg pa še zavarovanja iz zavarovalnih vrst nezgodnih in zdravstvenih zavarovanj, Modra zavarovalnica, d. d., pa je poleg življenjskih zavarovanj sklepala še zavarovanja iz zavarovalne vrste nezgodnih zavarovanj. Triglav zdravstvena zavarovalnica, d. d., je v manjši meri sklepala posle življenjskega zavarovanja, pretežno pa premoženjska zavarovanja, in sicer dopolnilna zdravstvena zavarovanja ter nezgodna zavarovanja.

V Uradnem listu RS, št. 78/23 z dne 19. 7. 2023, je bil objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-T), ki je začel veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS, uporabljati pa se je začel dne 1. 1. 2024. ZZVZZ-T je ukinil dopolnilna zdravstvena zavarovanja, ki so jih sklepale Vzajemna zdravstvena zavarovalnica, d. v. z., Triglav zdravstvena zavarovalnica, d. d. in Generali zavarovalnica, d. d.

V letu 2023 je bil sprejet tudi Zakon o statusnem preoblikovanju Vzajemne zdravstvene zavarovalnice, d. v. z., (ZSPVZZ; Uradni list RS, št. 131/23 z dne 22. 12. 2023). Z dnem 1. 1. 2024 je prenehal mandat skupščini Vzajemne, d. v. z., in članom nadzornega sveta Vzajemne, d. v. z. Do zasedanja ustanovne skupščine delniške družbe in izdaje sklepa o imenovanju novih članov nadzornega sveta delniške družbe, pristojnosti skupščine Vzajemne in pristojnosti nadzornega sveta Vzajemne izvršuje nadzorni svet Agencije.

Agencija je v maju 2023 Avrio zavarovalnici, d. d., izdala dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti življenjsko zavarovanje z naložbenim tveganjem.

Agencija je v septembru 2023 Generali zavarovalnici, d. d., izdala dovoljenje za delitev v obliki oddelitve dela njenega premoženja z ustanovitvijo nove družbe Generali Investments SI, d. o. o., Ljubljana. Zavarovalnica je vložila zahtevo za izdajo dovoljenja za delitev po 125. členu Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15, 9/19, 102/20, 48/23 in 78/23 – ZZVZZ-T; ZZavar-1), in sicer v obliki oddelitve dela premoženja družbe na novoustanovljeno družbo v skladu z novim modelom poslovanja mednarodne Skupine GENERALI, ki se je odločila za reorganizacijo področja upravljanja premoženja.

Agencija je v juliju 2022 CDA 40 zavarovalnici, d. d., Koper, ki je bila specializirana za področje kavcijskih zavarovanj, izdala odločbo o začetku prisilne

likvidacije. Zavarovalnici je bilo v maju 2022 odvzeto dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov, saj ni več izpolnjevala pogojev za dovoljenje. Eden od pogojev za izdajo in ohranitev dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov v skladu s 119. členom ZZavar-1 je, da morajo delničarji, ki so imetniki kvalificiranih deležev, imeti dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža. Edinemu imetniku kvalificiranega deleža v tej zavarovalnici pa je bila zahteva za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža zavrnjena. Postopek prisilne likvidacije v letu 2023 še ni bil zaključen.

Pokojninske družbe opravljajo izključno dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, saj jim zakon ne dovoljuje opravljanja poslov iz naslova drugih zavarovanj.

Agencija nadzira tudi Prvi pokojninski sklad Republike Slovenije, ki ga upravlja Modra zavarovalnica, d. d. Prvi pokojninski sklad je posebna oblika pokojninskega sklada, ki je bil oblikovan na podlagi Zakona o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju investicijskih družb (Uradni list RS, št. 50/99, 58/02, 61/04, 85/09 in 32/16; ZPSPID).

Poleg navedenih subjektov je na slovenskem zavarovalnem trgu v letu 2023 delovalo še devet podružnic zavarovalnic držav članic EU. Agencija je v letu 2023 španski zavarovalnici Atradius Crédito y Caución, S.A. de Seguros y Reaseguros, izdala soglasje za ustanovitev podružnice na ozemlju Republike Slovenije. ATRADIUS Kreditno zavarovanje, podružnica Atradius Crédito y Caución, S.A. de Seguros y Reaseguros, je bila v marcu 2023 vpisana v Poslovni register Slovenije. Agencija je v oktobru leta 2023 od hrvaškega nadzornega organa Hrvatska agencija za nadzor finančnih uslug prejela obvestilo, da se je hrvaška zavarovalnica Croatia

osiguranje, d. d., odločila, da v letu 2024 v Sloveniji zapre svojo podružnico Croatia Zavarovanje, d. d., podružnica Ljubljana.

Konec leta 2023 je bilo na seznamu zavarovalnih subjektov evidentiranih tudi 687 zavarovalnic držav članic EU in Norveške, Islandije ter Lihtenštajna (EGP) za neposredno opravljanje zavarovalnih poslov na ozemlju Republike Slovenije.

Agencija je samo deloma pristojna za nadzor nad poslovanjem zavarovalnic držav članic EU in EGP, ki na območju Republike Slovenije opravljajo zavarovalne posle prek podružnice ali neposredno, in sicer v delu, ki se nanaša na nadzor ravnanja udeležencev na trgu.

Na slovenskem zavarovalnem trgu delujejo tri skupine, katerih nadrejena družba je registrirana v Republiki Sloveniji, pri čemer je bila ena od njih v letu 2019 spoznana za finančni konglomerat. Prvi skupini je nadrejena Zavarovalnica Triglav, d. d., drugi Pozavarovalnica Sava, d. d., na vrhu skupine, ki je finančni konglomerat, pa je Prva Finance, družba za poslovne storitve, d. o. o.

Poleg skupin, ki jim je nadrejena zavarovalnica ali druga družba, ki je registrirana v Republiki Sloveniji, so nekatere zavarovalnice, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji, del skupin, katerih nadrejena družba je družba s sedežem v državi članici Evropske unije. Takšna je Merkur zavarovalnica, d. d., katere nadrejena družba je Merkur International Holding, AG, Graz iz Avstrije, GRAWE zavarovalnica, d. d., ki je podrejena družba avstrijske zavarovalnice GRAZER Wechselseitige Versicherung, AG in Generali zavarovalnica, d. d., katere nadrejena družba je Generali CEE Holding B.V. iz Nizozemske.

Preglednica 1:

Zavarovalne vrste, za katere so (po)zavarovalnice pridobile dovoljenje za opravljanje (po)zavarovalnih poslov
(po stanju na dan 31. 12. 2023)

ZAVAROVALNICA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Avrio, zavarovalnica obrtnikov in podjetnikov, d. d.																			✓		✓			
Generali zavarovalnica, d. d.	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓			
GRAWE zavarovalnica, d. d.	✓		✓					✓	✓	✓			✓			✓		✓	✓		✓			
Merkur zavarovalnica, d. d.	✓	✓						✓	✓				✓			✓			✓	✓	✓			
Modra zavarovalnica, d. d.	✓																		✓					
Prva osebna zavarovalnica, d. d.	✓	✓																	✓		✓			
Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, d. d.	✓	✓																	✓					
Vita, življenjska zavarovalnica, d. d.	✓	✓																	✓		✓			
Vzajemna zdravstvena zavarovalnica, d. v. z.	✓	✓							✓				✓				✓							
Zavarovalnica Sava, d. d.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓			
Zavarovalnica Triglav, d. d.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓			
Pozavarovalnica Sava, d. d.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Pozavarovalnica Triglav RE, d. d.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Legenda: 1 Nezgodno zavarovanje

2 Zdravstveno zavarovanje

3 Zavarovanje kopenskih motornih vozil

4 Zavarovanje tirnih vozil

5 Letalsko zavarovanje

6 Zavarovanje plovil

7 Zavarovanje prevoza blaga

8 Zavarovanje požara in elementarnih nesreč

9 Drugo škodno zavarovanje

10 Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil

11 Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov

12 Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil

13 Splošno zavarovanje odgovornosti

14 Kreditno zavarovanje

15 Kavcijsko zavarovanje

16 Zavarovanje različnih finančnih izgub

17 Zavarovanje stroškov postopka

18 Zavarovanje pomoči

19 Življenjsko zavarovanje

20 Zavarovanje za primer poroke oziroma rojstva

21 Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov

22 Tontine

23 Zavarovanje s kapitalizacijo izplačil

24 Zavarovanje izpada dohodkov zaradi nezgode ali bolezni

2. PREDPISI, POMEMBNI ZA PODROČJE ZAVAROVALNIŠTVA

Zakoni, pomembni za poslovanje zavarovalnic in pokojninskih družb ter drugih subjektov, ki poslujejo na področju zavarovalništva v Republiki Sloveniji, so zlasti:

- Zakon o zavarovalništvu,
- Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju,
- Zakon o gospodarskih družbah,
- Zakon o makrobonitetnem nadzoru,
- Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma,
- Obligacijski zakonik,
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju,
- Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu,
- Zakon o davku od prometa zavarovalnih poslov,
- Zakon o varstvu potrošnikov in Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov,
- Zakon o varstvu osebnih podatkov.

Poleg ZZavar-1 so za nekatere subjekte, ki jih nadzoruje Agencija, pomembni še posebni zakoni. Tako poslovanje Prvega pokojninskega sklada ureja Zakon o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb (ZPSPID).

V letu 2023 je bil sprejet Zakon o statusnem preoblikovanju Vzajemne zdravstvene zavarovalnice, d. v. z., (ZSPVZZ).

ZSPVZZ ureja statusno preoblikovanje Vzajemne zdravstvene zavarovalnice, d. v. z., (v nadaljevanju: Vzajemna, d. v. z.) ter pravice Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ustanovitelj) in članov Vzajemne, d. v. z., ki je bila ustanovljena z Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 29/98; ZZVZZ-C). Z dnem 1. 1. 2024 se Vzajemna, d. v. z., po ZSPVZZ statusno preoblikuje v delniško družbo. Upravičenec do deleža pri preoblikovanju Vzajemne, d. v. z., v delniško družbo je ustanovitelj in vsaka oseba, ki je bila član Vzajemne, d. v. z., na dan 31. 12. 2023.

Vsak posamezni upravičenec do deleža pri preoblikovanju, katerega nominalni delež ne presega 120 EUR in ustanovitelj lahko v roku 15 dni od prejema obvestila o upravičenosti do deleža pri preoblikovanju, uveljavi pravico, da namesto izplačila svojega deleža prejme ustrezno število delnic Vzajemne.

Če posamezni upravičenec do deleža pri preoblikovanju, katerega nominalni delež ne presega 120 EUR in ustanovitelj v roku 15 dni od prejema obvestila o upravičenosti do deleža pri preoblikovanju Vzajemni ne poda izjave, da uveljavlja pravico, da namesto izplačila svojega deleža prejme ustrezno število delnic Vzajemne, se šteje, da pravice ne uveljavlja in da prevzema izplačilo svojega deleža.

Upravičenec do deleža v osnovnem kapitalu delniške družbe je vsak upravičenec do deleža pri preoblikovanju, katerega nominalni delež presega 120 EUR oziroma je izkoristil pravico, da namesto izplačila svojega deleža prejme ustrezno število delnic Vzajemne.

Delnice, glede katerih upravičenci niso uveljavili pravice do njihovega prevzema, pripadajo Kapitalski družbi pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. d.

Z dnem 1. 1. 2024 preneha mandat skupščini Vzajemne, d. v. z. in članom nadzornega sveta Vzajemne, d. v. z. Do zasedanja ustanovne skupščine delniške družbe in izdaje sklepa o imenovanju novih članov nadzornega sveta delniške družbe, pristojnosti skupščine Vzajemne in pristojnosti nadzornega sveta Vzajemne izvršuje strokovni svet Agencije.

Zakon o finančnih konglomeratih (ZFK, Uradni list RS, št. 43/06, 87/11 in 56/13) je v slovensko zakonodajo implementiral Direktivo 2002/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2002 o dopolnilnem nadzoru kreditnih institucij, zavarovalnic in investicijskih družb v finančnem konglomeratu ter uredil nadzor nad nadzorovanimi osebami iz finančnega sektorja (banke, zavarovalnice, pokojninske družbe, borznoposredniške družbe, družbe za upravljanje, upravitelj alternativnih investicijskih skladov), kadar so te del finančnega konglomerata. ZFK dopolnjuje ZZavar-1, Zakon o bančništvu (ZBan-3, Uradni list RS, št. 92/21 in 123/21 – ZBNIP) in Zakon o trgu finančnih instrumentov (ZTFI-1, Uradni list RS, št. 77/18, 17/19 – popr., 66/19 in 123/21) v povezavi z dodatnim nadzorom na najvišji ravni finančne skupine. Zato vsebuje tudi določbe za usklajevanje različnih nadzornikov finančne skupine. ZFK opredeljuje pristojne nadzorne organe in koordinatorja, tj. nadzorni organ, pristojen za usklajevanje in opravljanje nalog dopolnilnega nadzora. V Sloveniji

obstoji en finančni konglomerat z imenom Prva finančni konglomerat, na vrhu katerega je družba PRVA FINANCE, družba za poslovne storitve,

d. o. o. Omenjeni finančni konglomerat je vpisan v Register finančnih konglomeratov pri Ministrstvu za finance.

2.1. Zakon o zavarovalništvu (ZZavar-1)

ZZavar-1 je osnovni zakon, ki ureja vprašanja v povezavi z ustanavljanjem, poslovanjem, nadzorom in prenehanjem zavarovalnic, pozavarovalnic, zavarovalnih in pozavarovalnih poolov ter zavarovalnozastopniških in zavarovalnopolosredniških družb ter pravila za delovanje zavarovalnih zastopnikov in posrednikov.

Statusna pravila, ki jih za osebe iz prejšnjega odstavka določa ZZavar-1, se uporabljajo poleg pravil, ki jih določa zakon, ki ureja gospodarske družbe, in ki jih morajo te osebe ravno tako spoštovati.

ZZavar-1, ki se uporablja od 1. 1. 2016, pomeni prenos Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II).

Osnovna vsebina ureditve Solventnosti II in ZZavar-1 je, da poslovanje zavarovalnic in pozavarovalnic ter posledično njihov nadzor temeljita na tveganjih. To je tudi bistvena razlika, ki jo je ZZavar-1 prinesel v primerjavi s prej veljavnim ZZavar. Tako ZZavar-1 določa, da kapitalska zahteva, ki jo izraža zahtevani solventnostni kapital, izračunan na podlagi standardne formule, oziroma osnovni zahtevani solventnostni kapital kot največja postavka zahtevanega solventnostnega kapitala, zajema najmanj module tveganja premoženjskih zavarovanj, življenjskih zavarovanj, zdravstvenih zavarovanj, tržnega tveganja in tveganja neplačila nasprotnne stranke. Zavarovalnica lahko, če meni, da standardni model ne ustreza tveganjem, ki izhajajo iz zavarovalnih poslov, ki jih opravlja, zahtevani solventnostni kapital izračuna z delnim ali popolnim notranjim modelom, za kar pa potrebuje dovoljenje Agencije.

ZZavar-1 je prinesel novost tudi na področju kapitala zavarovalnice, s katerim ta pokriva kapital-ske zahteve. Kapital ali lastni viri zavarovalnice se namreč lahko uvrščajo v tri razrede različne kakovosti glede na to, koliko ustrezajo lastnostim, določenim z ZZavar-1 in podrobneje predpisanim v Delegirani uredbi Komisije (EU) 2015/35 z dne 10. oktobra 2014 o dopolnitvi Direktive Solventnost II. Omeniti velja tudi, da ZZavar-1 zahteva tržno vrednotenje sredstev zavarovalnice in prav tako njenih obveznosti ali zavarovalno-tehničnih rezervacij. Vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij je enaka vsoti najboljše ocene in dodatka za tveganje.

Predhodno opisane kategorije predstavljajo t. i. prvi steber Solventnosti II.

Poleg prvega stebra Solventnost II sestavljata še drugi in tretji steber. Drugi steber se nanaša na nadzorni proces in sistem upravljanja tveganj. V sistem upravljanja tveganj spadajo lastna ocena tveganj in solventnosti, zahteve glede organov vodenja in nadzora ter ključnih funkcij ter zahteve glede sistema upravljanja tveganj in dokumentacije. V oceni tveganj in solventnosti zavarovalnica presodi, kakšne so njene celotne solventnostne potrebe na osnovi vseh tveganj, ki jim je izpostavljena, poleg tveganj, ki jih zajema standardna formula. Pri tem upošteva tudi odnos do tveganj in poslovno strategijo. V sistemu upravljanja je treba zagotoviti, da so vzpostavljeni ustrezni procesi, ki zagotavljajo učinkovito delovanje organov vodenja in nadzora ter ključnih funkcij, in da so ti procesi ustrezno dokumentirani ter podprti z učinkovitim sistemom notranjih kontrol. Direktiva Solventnost II je poleg aktuarske funkcije in funkcije notranje revizije, ki ju je poznala že direktiva Solventnost I, vpeljala funkcijo upravljanja tveganj in funkcijo skladnosti. Tretji steber se nanaša na javna razkritja zavarovalnic in tudi Agencije.

Omeniti velja tudi to, da je namen direktive Solventnost II izboljšanje nadzora skupin, zato se vsi naštetni elementi nove regulative uporabljajo tudi pri nadzoru skupin.

V letu 2019 je 26. februarja začel veljati ZZavar-1A, katerega poglavitna cilja sta implementacija določb Direktive (EU) 2016/97 v slovenski pravni red ter izboljšava zapisanih določil oziroma odprava ugotovljenih nedoslednosti glede implementacije nekaterih določb direktive Solventnost II. V začetku leta 2016 je bila namreč sprejeta Direktiva (EU) 2016/97 — direktiva o zavarovalni distribuciji (IDD), ki je prinesla veliko sprememb na tem področju in zahtevala njihov prenos v nacionalno zakonodajo držav članic Evropske unije. Zakon prinaša višjo raven zaščite imetnikov zavarovalnih polic, še kakovostnejše informacije za potrošnike in boljša pravila poslovanja za prodajalce zavarovanj.

Posodobljene in dopolnjene so opredelitve pojmov, ki so povezani z distribucijo zavarovalnih produktov.

V zavarovalnicah morajo biti vzpostavljeni postopki za odobritev vsakega zavarovalnega produkta pred njegovim trženjem.

Ob navzkrižni prodaji, tj. kadar se zavarovalni produkt skupaj z dopolnilno ali drugo storitvijo, ki ni zavarovanje, ponudi kot del paketa, mora biti zavarovalec seznanjen z možnostjo nakupa posameznih delov ločeno. Zagotovljena morata biti ustrezen opis paketa in tudi ločena evidenca stroškov in plačil vsake komponente.

Zavarovalcu morajo biti podatki v povezavi z zavarovanjem predstavljeni odkrito, pošteno in profesionalno ter skladno z njegovimi najboljšimi interesi. Takšna morajo biti tudi tržna sporočila.

Zavarovalnica ali zavarovalnozastopniška oziroma zavarovalnoposredniška družba ali zavarovalni zastopnik oziroma posrednik svojih zaposlenih ne smejo plačevati ali njihove uspešnosti ocenjevati na način, ki je v nasprotju z njihovo dolžnostjo, da delujejo skladno z najboljšimi interesi zavarovalca.

Zavarovalnica mora pravočasno pred sklenitvijo zavarovalne pogodbe zavarovalca obvestiti o naravi plačila, ki ga prejmejo njeni zaposleni v povezavi z zavarovalno pogodbo.

Zavarovalnica ali zavarovalni posrednik, ki distribuira zavarovalne naložbene produkte za stranke, mora vzdrževati in izvajati učinkovito organizacijsko in upravno ureditev, tako da lahko sprejme vse potrebne ukrepe, s katerimi prepreči, da bi nasprotje interesov škodilo interesom strank.

Zavarovalnica ali zavarovalni posrednik mora pri svetovanju o zavarovalnem naložbenem produktu pridobiti tudi potrebne informacije o znanju in izkušnjah zavarovalca s področja naložb ter o njegovem finančnem položaju, da mu lahko priporoči zavarovalne naložbene produkte, ki so zanj primerni.

Zavarovalni zastopniki in zavarovalni posredniki se morajo stalno poklicno usposablјati, da ohranijo primerno raven storitev. To temelji na vsaj 15 urah poklicnega usposablјanja na leto, pri tem pa se upoštevajo narava prodajanih produktov, njihova vloga in dejavnosti, ki jih opravljajo pri poslih zavarovalnega zastopanja ali posredovanja. Uspešno opravljeno poklicno usposablјanje se dokazuje s pridobitvijo spričevala.

V registrih zavarovalnih zastopnikov in posrednikov so navedena imena fizičnih oseb znotraj njihove uprave. Registri vsebujejo tudi podatke o državah članicah, v katerih zavarovalni zastopnik ali zavarovalni posrednik opravlja posel iz naslova svobode ustanavlјanja ali svobode opravlјanja storitev.

Julija 2020 je bila v Državnem zboru Republike Slovenije sprejeta novela ZZavar-1B.

Razlogi za potrebo po noveli ZZavar-1B so bili predvsem:

- a) sprejetje Direktive (EU) 2019/2177 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2019 o spremembi Direktive 2009/138/ES o začetku opravlјanja in opravlјanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II), Direktive 2014/65/EU o trgih finančnih instrumentov in Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2019/2177);
- b) sprejetje Sklepa Sveta (EU) 2017/1792 z dne 29. maja 2017 o podpisu, v imenu Unije, Dvostranskega sporazuma med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike o bonitetnih ukrepih v zvezi z zavarovanjem in pozavarovanjem, in njegovi začasni uporabi ter Sklepa Sveta (EU) 2017/1793 z dne 15. septembra 2017 o spremembi Sklepa (EU) 2017/1792 o podpisu, v imenu Unije, Dvostranskega sporazuma med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike o bonitetnih ukrepih v zvezi z zavarovanjem in pozavarovanjem, in njegovi začasni uporabi;
- c) sprejetje Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 75/19 z dne 12. decembra 2019; v nadaljevanju: ZPIZ-2G).

Novela ZZavar-1B je med drugim dopolnila ZZavar-1 z novostjo, da o tem, kadar namerava Agencija izdati dovoljenje zavarovalnici, katere poslovni načrt izkazuje, da del njenih dejavnosti temelji na neposrednem opravlјanju poslov in opravlјanju poslov prek podružnice na območju druge države članice, ter če Agencija oceni, da so te dejavnosti pomembne za trg države članice, obvesti nadzorni organ države članice in EIOPA (prvi odstavek 131.b člena ZZavar-1). Navedena določba se je začela uporabljati s 1. julijem 2021.

Agencija je postala del platforme za sodelovanje, ki jo v primeru utemeljenih in resnih sumov o negativnem vplivu na zavarovalce, zavarovance in druge upravičence iz zavarovanj na lastno pobudo ali pobudo enega ali več nadzornih organov držav članic vzpostavi EIOPA z namenom okrepitve izmenjave informacij in spodbude sodelovanja med nadzornimi organi držav članic (šesti odstavek 131.b člena ZZavar-1). Tudi ta določba se je začela uporabljati 1. 7. 2021.

Z dopolnitvijo prvega odstavka 137. člena ZZavar-1 se v ZZavar-1 ustrezno prenaša Sklep Sveta (EU) 2017/1792 z dne 29. maja 2017, ki je vsebovan v

Dvostranskem sporazumu med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike o bonitetnih ukrepih v zvezi z zavarovanjem in pozavarovanjem, in sicer dvostranski sporazum določa bonitetne pogoje, ki se uporabljajo za odpravo zahtev glede lokalne prisotnosti in zavarovanja za pozavarovatelje, ki jih ureja in nadzoruje druga pogodbenica.

Direktiva 2019/2177 spreminja direktivo Solventnost II tudi na področju izračuna zavarovalno-tehničnih rezervacij za namene izračuna kapitalskih zahtev. Vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij je enaka vsoti najboljše ocene in dodatka za tveganje. Direktiva 2019/2177 spreminja določbo direktive Solventnost II, ki predpisuje možnost uporabe prilagoditve za nestanovitnost krivulje netvegane obrestne mere, ki se uporablja pri izračunu najboljše ocene, in sicer za državno komponento. Za zagotovitev, da ta državna komponenta učinkovito blaži pretiravanje pri razmikih v donosnosti obveznic v zadevni državi, prag za razpon države s popravkom za tveganje znižuje s 100 bazičnih točk na 85 (peti odstavek 184. člena ZZavar-1).

Dodatna novost je tudi, da Agencija v skladu s prvim odstavkom 35. člena Uredbe (EU) št. 1094/2010 obvesti EIOP o vlogi zavarovalnice za uporabo ali spremembo popolnega ali delnega notranjega modela. Agencija lahko EIOP zaprosi za tehnično pomoč pri odločanju o vlogi zavarovalnice za uporabo notranjega modela (tretji odstavek 218. člena ZZavar-1).

Nadalje je noviteta, ki jo je v ZZavar-1 prinesel ZZavar-1B, da Agencija v primeru, če pri pregledu poslovanja ne ugotovi kršitve predpisov iz prvega odstavka 277. člena ZZavar-1, o tem pisno obvesti zavarovalnico (tretji odstavek 301. člena ZZavar-1).

ZZavar-1B vsebuje tudi usklajevanje določb z novelo ZPIZ-2G zaradi ureditve pokojninskih družb v ZPIZ-2.

Aprila 2023 je bila v Državnem zboru Republike Slovenije sprejeta novela ZZavar-1C (Uradni list RS, št. 48/23).

Novela je v 1. členu povišala zneske v evrih, ki jih mora zavarovalnica zagotavljati kot zahtevani minimalni kapital (absolutni prag). V skladu s 300. členom Direktive 2009/138/ES se zneski, ki so v direktivi navedeni v evrih, posodobijo vsakih pet let, tako da se osnovni znesek v evrih poveča za odstotek spremembe harmoniziranih indeksov cen življenjskih potrebščin vseh držav članic, ki jih objavi Statistični urad Evropske unije (Eurostat).

Spremenila se je določba glede prisilne likvidacije, da z dnem izdaje odločbe o prisilni likvidaciji zavarovalnice članu uprave oziroma članu nadzornega sveta preneha tudi funkcija člana uprave oziroma člana nadzornega sveta. Ker se je ugotovilo, da pristojnost skupščine za sprejem predloga likvidacijskega upravitelja za razdelitev premoženja delničarjem ni primerna, je zakon vnesel noviteto, da predlog likvidacijskega upravitelja za razdelitev premoženja delničarjem tako sprejme Agencija (Agencija izvršuje pristojnosti nadzornega sveta in skupščine), delničar pa ima možnost takšen skupščinski sklep izpodbijati po določbah Zakona o gospodarskih družbah.

Novela je v 3. členu povišala zneske v evrih, ki so predpisani kot merilo za uvrstitev nevarnosti med velike nevarnosti v skladu s 300. členom Direktive 2009/138/ES.

V letu 2023 je bil septembra sprejet Zakon o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 (ZIUOPZP). V 25. členu je določil, da ne glede na 13. točko drugega odstavka 266. člena ZZavar-1 prepoved razkritja zaupnih podatkov ne velja tudi za odpravo posledic škode na objektih in zemljiščih zaradi poplav in plazov v primerih, če te podatke potrebuje ministrstvo, pristojno za odpravo posledic naravnih nesreč.

Na podlagi Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15, 9/19, 102/20, 48/23 in 78/23 – ZZVZZ-T) je Agencija v letu 2023 izdala nekatere podzakonske predpise, ki so navedeni v drugem delu Letnega poročila Agencije, in sicer v Poročilu o delu Agencije.

2.2. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2)

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je začel veljati leta 2013, je v prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje uvedel vrsto novosti.

Za nadzor nad izplačevalci pokojninskih rent in poklicnih pokojnin je pristojna Agencija. Ta nadzor

opravlja v skladu z določbami o postopku nadzora po ZZavar-1, če ni v ZPIZ-2 določeno drugače.

ZPIZ-2 določa, da se dodatno pokojninsko zavarovanje izvaja prek pokojninskega sklada, ki ima tri oblike:

- vzajemni pokojninski sklad,
- krovni pokojninski sklad,
- kritni sklad.

ZPIZ-2 poleg minimalne zajamčene donosnosti in jamstva izvajalcev za zagotavljanje zajamčene donosnosti na vplačano čisto premijo omogoča tudi izbiro naložbene politike življenjskega cikla. Vsak pokojninski sklad in skupina kritnih skladov, na podlagi katerih se izvaja naložbena politika življenjskega cikla za kolektivno zavarovanje, mora imeti odbor pokojninskega sklada, sestavljen iz petih članov, od katerih so trije predstavniki članov pokojninskega sklada in dva predstavnika delodajalcev.

Zavarovanci ne morejo dvigniti privarčevanih sredstev, ki jih je financiral delodajalec od uveljavitve ZPIZ-2 naprej, kajti ZPIZ-2 določa, da je izplačilo odkupne vrednosti kolektivnega zavarovanja mogoče le ob redni upokojitvi, in če je višina odkupne vrednosti, ki jo je financiral delodajalec, manjša od 5.000 EUR.

Vsak pokojninski sklad mora imeti potrjen pokojninski načrt in odobrena pravila upravljanja. Pokojninske načrte potrjuje minister, pristojen za delo, medtem ko pravila upravljanja pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad, potrjuje Agencija. Dalje mora upravljavec pokojninskega sklada pripraviti tudi načrt upravljanja tveganj in izjavo o naložbeni politiki. Zavarovanci morajo ob sklepanju dodatnega zavarovanja poleg pokojninskega načrta dobiti tudi pravila upravljanja pokojninskega sklada in izjavo o naložbeni politiki.

Izplačevanje rent se izvaja prek kritnega sklada, namenjenega izplačevanju pokojninskih rent, in v skladu s potrjenim pokojninskim načrtom za izplačevanje pokojninskih rent, ki ga potrdi minister, pristojen za delo. Pokojninske rente se ne smejo razlikovati po spolu zavarovanca.

Na področju pokojninskega zavarovanja je bila z novelo ZPIZ-2 (ZPIZ-2G, Uradni list RS, št. 75/19 z dne 12. decembra 2019) v slovenski pravni red prenesena Direktiva (EU) 2016/2341 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o dejavnostih in nadzoru institucij za poklicno pokojninsko zavarovanje (IORP II). Pri obveznem zavarovanju so bile nove določbe, ki za nekatere zavarovance, ki bodo uveljavljali pravice iz pokojninskega zavarovanja, določajo večji obseg pravic.

Splošni pogoj za pridobitev pravice do starostne pokojnine iz obveznega zavarovanja pridobi zavarovanec v letu 2020 (moški in ženska) pri starosti 65 let, če ima dopolnjenih najmanj 15 let zavarovalne dobe, oziroma pri starosti 60 let, če ima dopolnjenih 40 let pokojninske dobe brez dokupa.

Z ZPIZ-2G so bile spremenjene oziroma dopolnjene zahteve o obveščanju članov dodatnega zavarovanja: ob vključitvi, med trajanjem varčevanja, pred upokojitvijo in v obdobju prejemanja pokojnine. Uvaja se spremenjeno potrdilo o pravicah iz dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki nadomestja dosedanje potrdilo o stanju na osebnem računu člana in podatek o vseh vplačilih v pokojninski sklad v preteklem letu.

Na novo sta se določila dodatna vsebina obvestila o vključitvi in čezmejno upravljanje pokojninskih skladov.

Nekatera poglavja, ki se nanašajo na poslovanje pokojninskih družb, so bila z novelo v ZPIZ-2 na novo vključena, ker so se v celoti prenesla iz ZZavar-1. Tako pokojninska družba vzpostavi in ureni trden in zanesljiv sistem upravljanja, ki obsega najmanj pregledno organizacijsko strukturo z natančno opredeljenimi, preglednimi in doslednimi notranjimi razmerji glede odgovornosti, učinkovit sistem prenosa informacij ter strategijo in ukrepe za zagotovitev rednega in stalnega poslovanja. Sistem upravljanja pokojninske družbe vključuje funkcijo upravljanja tveganj, funkcijo spremljanja skladnosti, funkcijo notranje revizije in aktuarsko funkcijo.

Z novelo ZPIZ-2H se je v letu 2020 vsem, ki so dokupili dobo do 31. 12. 2012, le-ta upoštevala kot pokojninska doba brez dokupa. V pokojninsko dobo brez dokupa se ne bo štela samo dokupljena doba po 1. 1. 2013.

V letu 2021 so bile sprejete tri novele ZPIZ-2 - aprila ZPIZ-2I, julija ZPIZ-2J in oktobra ZPIZ-2K. Vse spremembe in dopolnitve so se nanašale na obvezno pokojninsko zavarovanje.

V letu 2022 sta bili sprejeti dve noveli ZPIZ-2. Z novelo ZPIZ-2L (Uradni list RS, št. 10/22) so se zaradi odprave zaostanka pri usklajevanju pokojnin s 1. 1. 2022 uskladile pokojnine in drugi prejemki (razen dodatka za pomoč in postrežbo in letnega dodatka).

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2M, Uradni list RS, št. 29/22) je uvedel novosti glede sredstev za rekreativne, športne in kulturne dejavnosti, enakosti pravic za prejemnike vdovskih in družinskih pokojnin, nove odmere vdovskih in družinskih pokojnin ter nadomestil iz invalidskega zavarovanja za uživalce, ki jim je bila odmerjena pred 1. 5. 2021, in najnižje pokojnine za zavarovance, ki so opravljali kmetijsko dejavnost ob izpolnjenem pogoju pokojninske dobe.

Aprila 2022 je bilo sprejeto uradno prečiščeno besedilo ZPIZ-2-UPB18 (Uradni list RS, št. 48/22).

Konec leta 2023 je bila sprejeta novela Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2N, Uradni list RS, št. 133 z dne 27. 12. 2023).

Cilji novele so med drugimi vzpostavitev pravne podlage za zagotavljanje podatkov Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za izvajanje obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, vpeljava instituta zagotovljene vdovske pokojnine, odprava prikrajšanosti prejemnikov delnih invalidskih nadomestil ter delnih invalidskih pokojnin pri izračunu njihove pokojninske osnove ob upokojitvi, uskladitev ZPIZ-2 z MSRP 17 in sprememba 313. člena ZPIZ-2 na način, da se doseže enakopravni položaj vseh izvajalcev prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja.

S sprejeto novelo se spreminja način izračuna pokojninske osnove pri upokojitvi, kadar je zavarovaneec prejemal delno invalidsko nadomestilo zaradi dela s krajšim delovnim časom ali delno invalidsko pokojnino. Nadomestilo zaradi dela s krajšim delovnim časom in delna invalidska pokojnina bosta vključena v izračun pokojninske osnove za tiste zavarovance, ki so prejemali ta nadomestila oziroma delno invalidsko pokojnino. Pri tem se upoštevajo plače, nadomestila oziroma zavarovalne osnove, kot bi veljale za te zavarovance, če bi delali s polnim delovnim časom.

Novela uvaja institut zagotovljene vdovske pokojnine kot dodaten socialni element znotraj sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Zagotovljena bo vsem vdovam ali vdovcem, ki imajo poleg pravice do vdovske pokojnine tudi pravico do svoje predčasne, starostne ali invalidske pokojnine. Njena višina bo enaka znesku zagotovljene pokojnine in se bo usklajevala enako kot pokojnine.

Novela zakona vzpostavlja tudi pravno podlago za izmenjavo podatkov glede zdravstvenega varstva in zavarovanja, ki jih Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za izvajanje obveznega zavarovanja trenutno pridobiva od Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, in sicer za pridobivanje

podatkov o nezgodah in poškodbah pri delu, in za podatke iz centralnega registra prebivalstva ter iz registra tujcev, ki jih Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za izvajanje obveznega zavarovanja pridobiva od Ministrstva za notranje zadeve.

Novela prinaša spremembe oziroma dopolnitve tudi na področju dodatnega pokojninskega zavarovanja. Tako se določa dodatni pogoj glede dovoljenega obsega rezervacij za nedoseganje zjamčenega donosa. Dodatni pogoj bo, da zjamčena vrednost sredstev ne sme presegati dejanske čiste vrednosti sredstev sklada za več kot 10 % dejanske čiste vrednosti sredstev sklada. Vplačilo denarnih sredstev v višini, ki zagotavlja izpolnjevanje pogoja upravljalca, bo po novem potrebno, če bi vrednost rezervacij presegala 20 % kapitala upravljalca in 10 % čiste vrednosti sredstev pokojninskega sklada.

Novela ZPIZ-2N prinaša tudi spremembe določenih členov ZPIZ-2 zaradi uveljavitve nekaterih mednarodnih standardov računovodskega poročanja. Z Uredbo 2021/2036 je bil namreč sprejet Mednarodni standard računovodskega poročanja (MSRP) 17 Zavarovalne pogodbe (v nadaljnjem besedilu: MSRP 17) in z njim povezane spremembe drugih mednarodnih standardov računovodskega poročanja oziroma mednarodnih računovodskih standardov.

Uvedba MSRP 17 prinaša velike spremembe v merjenju zavarovalnih pogodb in novo terminologijo. Med drugim MSRP 17 ne predvideva več oblikovanja škodnih, matematičnih in drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij, medtem ko so omenjene rezervacije po direktivi IORP II še vedno predpisane in jih bodo morale pokojninske družbe za potrebe kapitalske ustreznosti še vedno izračunavati.

Glede na navedeno je treba določiti jasno razmejitve med določbami zakona, ki se nanašajo na bonitetni nadzor (tj. zahtevami, ki izhajajo iz direktive IORP II), in določbami, ki se nanašajo na računovodsko poročanje (tj. zahtevami MSRP). V zvezi s tem so spremenjeni drugi, tretji in četrti odstavek 331.f člena ZPIZ-2, 332. do 332.č člen ZPIZ-2, 332.f člen ZPIZ-2 in 18. točka prvega odstavka 332.h člena ZPIZ-2.

2.3. Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1)

Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – PosS, 158/20 – ZIntPK-C, 18/21 in 18/23 – ZDU-10; ZGD-1) je temeljni sis-

temski zakon na področju prava gospodarskih družb, sprejet leta 2006, ki ureja ustanavljanje, organiziranost in poslovanje gospodarskih subjektov, zato je v praksi pogosto poimenovan tudi gospodarska ustava. ZGD-1 obsega 709 členov.

ZGD-1 določa temeljna statusna korporacijska pravila ustanovitve in poslovanja gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov posameznikov in samostojnih podjetnic posameznic (podjetnik), povezanih oseb, gospodarskih interesnih združenj, podružnic in njihovega statusnega preoblikovanja. Tako se uporablja tudi za vse subjekte na zavarovalniškem trgu.

Za zavarovalnico, pozavarovalnico in pokojninsko družbo, ki je organizirana kot delniška ali evropska delniška družba, se uporabljajo določbe ZGD-1, ki veljajo za delniške družbe oziroma evropske delniške družbe, če ni z ZZavar-1 oziroma ZPIZ-2 določeno drugače. Tudi za družbo za vzajemno zavarovanje se smiselno uporablja ZGD-1, če ni z ZZavar-1 določeno drugače.

Zavarovalnica, pozavarovalnica in pokojninska družba lahko izberejo dvotirni sistem upravljanja zavarovalnice z upravo in nadzornim svetom ali enotirni sistem upravljanja z upravnim odborom. Za upravo in nadzorni svet zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe se uporabljajo ZZavar-1 in določbe ZGD-1, ki urejajo upravo oziroma nadzorni svet delniške družbe. V primeru družbe za vzajemno zavarovanje se določbe ZGD-1 uporabljajo smiselno, pri čemer se ne uporabljajo določbe, ki urejajo udeležbo članov uprave pri dobičku. Kadar ZZavar-1 ne določa drugače, se za upravni odbor zavarovalnice, pozavarovalnice ali pokojninske družbe z enotirnim sistemom upravljanja smiselno uporabljajo določbe ZZavar-1 o nadzornem svetu, za izvršne direktorje pa določbe ZZavar-1 o upravi.

Na tem mestu omenjamo zgolj glavne spremembe in dopolnitve ZGD-1 od leta 2015 naprej, določbe, uvedene z zadnjimi tremi novelami. Na novo je bilo to skoraj tretjina členov ZGD-1, tj. več kot dvesto spremenjenih, dopolnjenih oziroma popolnoma novih členov.

Med spremembami, uvedenimi z novelo ZGD-11 leta 2015, sta posebno pomembni prenovitev bilančnega in računovodskega prava zaradi uskladitve s t. i. združeno računovodsko direktivo 2013/34/EU, kar je pomembno vplivalo na izdelavo in sprejem letnih poročil gospodarskih družb, ter prenovljena ureditev obsežnega koncernskega prava, ki na novo ureja varstvo manjšinskih delničarjev in upnikov odvisnih družb pred oškodovanjem obvladujočih družb in finančnim izčrpanjem v dejanskih in pogodbenih koncernskih razmerjih. Drugi instituti pa so povezani s cilji zakona: nadgraditi omejitve ustanavljanja gospodarskih družb subjektom z nepoštenimi poslovnimi praksami, onemogočiti veriženje podjetij za doseg nepodjetniških ciljev, izboljšati korporativno upravljanje

v družbah, izboljšati koncernsko pravo za zaščito manjšinskih delničarjev in upnikov ter prenoviti kazenske določbe.

S krajšo novelo ZGD-1J leta 2017 so bili med drugim na novo urejeni vsebina in postopki poročanja o nefinančnem poslovanju ter uveljavljena strožja pravila za ohranjanje osnovnega kapitala v gospodarskih družbah.

Obsežna novela ZGD-1K, sprejeta na začetku leta 2021, pa je zaradi implementacije t. i. delničarske direktive II uveljavila vrsto spremenjenih institutov glede identifikacije delničarjev in posrednikov, glede plačil in nagrajevanja direktorjev in nadzornikov ter sklepanja poslov s povezanimi strankami. Za delniško pravo je še zlasti pomembna prenovljena ureditev sklepanja pogodb in pravnih poslov z direktorji, nadzorniki in člani upravnih odborov ter delovanja notranje revizije. Spremembe so še pri vprašanih uresničevanja pravic delničarjev, povezanih predvsem s pripravo in izvedbo skupščin delniških družb. Za družbe z omejeno odgovornostjo je najpomembnejša novost spremenjena upravljalvska struktura v družbah s statusom javnega interesa, in sicer obvezna uvedba nadzornega sveta in revizijske komisije. Zakonodajalec je posegel še v številne druge določbe, s čimer je želel izboljšati korporacijskopravne institute, povezane predvsem z omejitvijo ustanavljanja gospodarskih družb subjektom z nepoštenimi poslovnimi praksami, z veriženjem družb za doseg nepodjetniških ciljev, izboljšanjem korporativnega upravljanja v družbah ter dopolnitvijo kazenskih določb.

Glavne spremembe zelo obsežne novele Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1L, Uradni list RS, št. 75/23 z dne 10. 7. 2023) so naslednje:

- pod vplivom t. i. digitalizacijske direktive (Direktive 2019/1151 o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 glede uporabe digitalnih orodij in postopkov na področju prava družb) novela uvaža pravno podlago za spletno ustanavljanje kapitalskih gospodarskih družb (d. o. o., d. d. in k. d. d.); registracijo podružnic in vpis dokumentov ter informacij družb in podružnic na daljavo tudi za čezmejne uporabnike brez njihove fizične navzočnosti;
- pod vplivom t. i. mobilnostne direktive (Direktive (EU) 2019/2121 o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 glede čezmejnih preoblikovanj, združitve in delitev) se v ZGD-1 urejajo tri oblike čezmejnih operacij (čezmejna preoblikovanja, združitve in delitve). Za vsako od čezmejnih operacij je določeno, katere so dopustne oblike čezmejnih operacij v družbi, pri čemer je ključnega pomena ureditev pravnega položaja vseh relevantnih deležnikov, zlasti pravice imetnikov deležev, upnikov in delavcev;

- možnost izvedbe virtualne skupščine brez fizične prisotnosti delničarjev in njihovih pooblaščenec ter drugih oseb, kjer gre za pravila o pogojih, ki morajo biti izpolnjeni, da se virtualna skupščina lahko skliče in izvede;
- revizija združitve, delitve in preoblikovanja;
- dostop do informacij na enem mestu – na portalu SPOT, ki je državni poslovni portal in predstavlja uradno spletno stran sistema SPOT (Slovenska poslovna točka); potencialnim in obstoječim podjetnikom in drugim poslovnim subjektom nudi informacije o celotnem sistemu SPOT in pogojih za poslovanje ter omogoča elektronsko poslovanje z državo;
- ukrepi za zaščito upnikov, kar zagotavlja s pravico do posebnega pravnega sredstva;
- boljše varstvo manjšinskih delničarjev in administrativna razbremenitev podružnic tujih podjetij.

2.4. Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (ZMbNFS)

Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (ZMbNFS, Uradni list RS, št. 100/13 in 42/23) je bil sprejet, da se izboljša nadzor nad finančnimi institucijami, ki zaradi lastniške ali druge prepletenosti delujejo v različnih segmentih finančnega sistema.

Sektorski nadzorni organi, to so Agencija za trg vrednostnih papirjev, Banka Slovenije in Agencija za zavarovalni nadzor, še naprej izvajajo mikronadzor posameznih finančnih institucij, medtem ko makronadzor izvaja Odbor za finančno stabilnost. Ta oblikuje makrobonitetno politiko in narekuje ukrepe, ki jih izvajajo sektorski nadzorni organi. Razlog za sprejetje zakona je bila tudi ugotovitev Mednarodnega denarnega sklada, da je v Republiki Sloveniji sicer vzpostavljen mehanizem sodelovanja med sektorskimi nadzornimi organi v obliki koordinacije, ki prispeva k stabilnosti finančnega

sistema, vendar posamezni sektorski nadzorni organi nimajo zakonske pristojnosti za izvajanje makrobonitetnega nadzora.

Odbor za finančno stabilnost je pristojen za oblikovanje takšne makrobonitetne politike v Republiki Sloveniji, ki prispeva k zaščiti stabilnosti celotnega finančnega sistema, kar vključuje povečanje odpornosti finančnega sistema in preprečevanje oziroma zmanjševanje kopičenja sistemskih tveganj, s čimer se tudi zagotavlja trajnostni prispevek finančnega sektorja h gospodarski rasti v državi.

V letu 2023 je bila dodana novost, da nadzorni organi pri izvajanju makrobonitetnega nadzora po ZMbNFS niso vezani na določbe glede omejitve izvršbe, kot jih določajo predpisi, ki urejajo izvršbo in zavarovanje.

2.5. Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-2)

Področje preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma v Republiki Sloveniji urejata Zakon o preprečevanju pranja denarja (ZPPDFT-2), ki je bil objavljen v Uradnem listu, št. 48/22 dne 4. 4. 2022 in Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-2A), objavljen v Uradnem listu RS, št. 145/22 z dne 21. 11. 2022, ki je začel veljati dne 22. 11. 2022. Novela je bila potrebna zaradi uskladitve s pravnim redom EU, in sicer z 20. členom Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma ter zaradi uskladitve s priporočilom organizacije FATF št. 12, ki pri politično izpostavljenih osebah zahteva, poleg ugotavljanja izvora

sredstev, torej sredstev oziroma premoženja, ki so predmet transakcije ali poslovnega razmerja, tudi ugotavljanje izvora premoženja politično izpostavljenih oseb, torej celotnega premoženja teh oseb. Z ZPPDFT-2A se je uredilo tudi izvajanje Uredbe 2018/1672/EU v nacionalnem pravu ter uskladitev s priporočilom FATF št. 32, ki predvideva tudi kontrolo gotovine na notranjih mejah, torej tudi na mejah Slovenije z drugimi državami, članicami EU.

Agencija v skladu s pooblastili, določenimi v ZPPDFT-2 in drugih zakonih, opravlja nadzor nad izvajanjem določb ZPPDFT-2 in na njegovi podlagi sprejetih predpisov pri zavarovalnicah, ki imajo dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v

skupini življenjskih zavarovanj, pri podružnicah zavarovalnic tretjih držav, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov življenjskega zavarovanja, pri zavarovalnicah držav članic, ki ustanovijo podružnico v Republiki Sloveniji oziroma so pooblaščenice za neposredno opravljanje poslov življenjskega zavarovanja v Republiki Sloveniji, pri pokojninskih

družbah, upravljavcih vzajemnih pokojninskih skladov, ki so pokojninske družbe in zavarovalnice, ter pri pravnih in fizičnih osebah, ki opravljajo posle v povezavi z dejavnostjo zavarovalnega zastopstva pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju in zavarovalnega posredništva pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju.

2.6. Obligacijski zakonik (OZ)

Obligacijski zakonik (OZ, Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo, 64/16 – odl. US in 20/18) v posebnem poglavju ureja institut zavarovalne pogodbe.

Poleg razdelka, ki vsebuje skupne določbe, ki se nanašajo na vse zavarovalne pogodbe, so v nadaljevanju OZ še posebne določbe, ki se nanašajo na pogodbe za premoženjska zavarovanja in pogodbe za osebna zavarovanja. OZ za premoženjska zavarovanja šteje zavarovanja, s katerimi se zagotavlja povrnitev škode, ki bi nastala v zavarovančevem premoženju, če bi nastal zavarovalni primer (škodna zavarovanja). V pogodbah o osebnem zavarovanju pa se višina zavarovalne vsote, ki jo mora zavarovalnica plačati, če nastane zavarovalni primer, določi v polici po sporazumu med pogodbenima strankama (vsotna zavarovanja). Med vsotna zavarovanja se uvrščajo vsa življenjska, nezgodna in

zdravstvena zavarovanja, pri katerih kot obveznost zavarovalnice ni določena povrnitev škode, temveč vnaprej določena zavarovalna vsota. OZ med skupnimi določbami, ki se nanašajo na vse zavarovalne pogodbe, vsebuje tudi nekatere izjeme, ki obravnavajo (izključujejo) zdravstvena ali življenjska zavarovanja.

Poleg določb OZ o zavarovalni pogodbi se na razmerja med pogodbenima strankama nanašajo tudi nekatere določbe ZZavar-1, ki se uporabljajo vzporedno z določbami OZ.

Določbe OZ o posredniški pogodbi, razen pravil o posredniškem dnevniku in posredniškem listu, se na podlagi 548. člena ZZavar-1 uporabljajo za zavarovalno posredovanje, kadar ni v ZZavar-1 določeno drugače.

2.7. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ)

Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ, Uradni list RS, št. 9/1992, 13/93, 9/96, 29/98, 77/98 – odl. US, 6/99, 99/2001, 60/02, 126/03, 62/05 – odl. US, 76/05, 100/05 – odl. US, 38/06, 91/07, 71/08 – skl. US, 76/08, 87/11, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZIUPTDSV-A, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 90/15 – ZIJZ-1, 90/15 – ZIUPTD, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 75/17 – ZIUPTD-A, 36/20 in 51/21) ureja področje zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, obseg pravic in obveznosti zavarovancev, določa nosilce družbene skrbi za zdravje in njihove naloge ter ureja odnose med izvajalcem obveznega zdravstvenega zavarovanja, izvajalci zdravstvenih storitev in zavarovanci.

Zdravstveno zavarovanje je obvezno in prostovoljno. Nosilec obveznega zdravstvenega zavarovanja je Zavod za zdravstveno zavarovanje Republike

Slovenije, prostovoljno zdravstveno zavarovanje pa izvajajo zavarovalnice, ki imajo za to dovoljenje. ZZVZZ zavarovalnicam omogoča izvajanje treh tipov prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj, in sicer nadomestnega, dodatnega in vzporednega zdravstvenega zavarovanja.

V Uradnem listu št. 51/21 z dne 2. 4. 2021 je bila objavljena novela ZZVZZ-O, ki je na novo uredila pravico do nadomestila plače zaradi sobivanja enega od staršev, rejnika, skrbnika zakonca ali zunajzakonskega partnerja, kadar sobiva ob otroku v zdravstvenem zavodu ali zdravilišču.

V letu 2023 je bil sprejet pomemben zakon za vse državljane Republike Slovenije, in sicer je to novela z naslovom Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-T, Uradni list RS, št. 78/23 z dne 19. 7. 2023), ki je stopil v veljavo naslednji dan

in določa ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in njegov prenos v obvezno zavarovanje v obliki plačil obveznega zdravstvenega prispevka v enotnem fiksnem znesku 35 EUR mesečno.

Z novelo ZZVZZ-T je bilo sprejeto, da bodo vsi člani Vzajemne, katerih zavarovalne pogodbe o dopolnilnem zdravstvenem zavarovanju bodo prenehale z dnem začetka uporabe tega zakona, do uveljavitve zakona, ki bo uredil preoblikovanje

Vzajemne, vendar ne več kot eno leto od začetka uporabe tega zakona, še naprej člani Vzajemne z vsemi pravicami, kot so jih imeli do prenehanja pogodb z Vzajemno, vključno s pravico do deleža v primeru preoblikovanja Vzajemne v delniško družbo.

Z dnem začetka uporabe 1. 1. 2024 citirane novele so v ZZavar-1 prenehale veljati določbe, ki se nanašajo na dopolnilno zdravstveno zavarovanje.

2.8. Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP)

Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP, Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 4/16, 33/16 – PZ-F, 41/17 – PZ-G in 72/18) ureja obvezna zavarovanja v prometu, in sicer zavarovanje potnikov v javnem prometu (razen potnikov v zračnem prometu) proti posledicam nesreče, zavarovanje avtomobilske odgovornosti oziroma zavarovanje lastnika vozila, zavarovanje lastnika čolna in zavarovanje lastnika zrakoplova proti odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam, ter zavarovanje lastnika zrakoplova proti odgovornosti za škodo, povzročeno potnikom, prtljagi in tovoru. Obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti je v EU urejeno s posebnim sklopom direktiv, ki jim sledi tudi slovenski ZOZP.

Vlada Republike Slovenije je v letu 2018 na podlagi 19. člena ZOZP spremenila najnižje zavarovalne vsote za obveznost zavarovalnice iz zavarovanja avtomobilske odgovornosti, ker je obveznost omejena z zavarovalno vsoto, veljavno na dan škodnega

dogodka, če z zavarovalno pogodbo ni dogovorjena višja vsota. Najnižja zavarovalna vsota, na katero mora biti sklenjeno zavarovanje avtomobilske odgovornosti, tako znaša:

- a) za škodo zaradi smrti, telesne poškodbe in prizadetega zdravja, ki izvira iz posameznega škodnega dogodka ne glede na število oškodovancev, 5.240.000 EUR;
- b) za škodo zaradi uničenja ali poškodovanja stvari, ki izvira iz posameznega škodnega dogodka ne glede na število oškodovancev, 1.050.000 EUR.

Zaradi obveznosti prenosa Direktive (EU) 2021/2118 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2021 o spremembi Direktive 2009/103/ES o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti je bil v letu 2024 Sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu (Uradni list RS, št. 45/24; ZOZP-E) z dne 4. 6. 2024.

2.9. Zakon o davku od prometa zavarovalnih poslov (ZDPZP)

Zavarovalnice in druge pravne osebe, ki opravljajo zavarovalne posle na območju Republike Slovenije, so zavezanci za plačevanje davka od zavarovalnih poslov na podlagi Zakona o davku od prometa zavarovalnih poslov (ZDPZP, Uradni list RS, št. 57/1999, 72/05 in 90/14). Davek od zavarovalnih poslov se plačuje po stopnji 8,5 % od davčne osnove. Davek od zavarovalnih poslov se na podlagi 8. člena ZDPZP ne plačuje od: 1. obveznih pokojninskih in invalidskih zavarovanj ter ob-

veznih zdravstvenih zavarovanj; 2. premoženjskih (nezgodnih in zdravstvenih) in življenjskih zavarovanj, pri katerih zavarovalno razmerje ni krajše od dobe 10 let; 3. zavarovanj, ki krijejo nevarnosti izven območja Republike Slovenije; 4. pozavarovanj. Za življenjska zavarovanja iz 2. točke prvega odstavka 8. člena ZDPZP se štejejo vsa življenjska zavarovanja ne glede na to, ali se zavarovalna vsota izplača v enkratnem znesku ali v obliki rente.

2.10. Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot-1) in Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov

S področja varstva potrošnikov sta bila v letu 2023 za poslovanje zavarovalnic in pokojninskih družb ter drugih subjektov, ki poslujejo na področju zavarovalništva v Republiki Sloveniji, pomembna Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot-1) in Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov (ZisRPS).

Državni zbor je v letu 2022 sprejel Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot-1, Uradni list RS, št. 130/22), ki se uporablja od dne 26. 1. 2023. Razlog za sprejem novega zakona je bil prenos treh direktiv v slovenski pravni red, s čimer se zagotavlja poenotenje ravni varstva potrošnikov znotraj držav članic Evropske unije.

Zakon ureja pravice potrošnikov in potrošnic (v nadaljnjem besedilu: potrošnikov), ko podjetja ponujajo, prodajajo in z drugimi oblikami tržijo blago, storitve in digitalne vsebine, in določa dolžnosti podjetij, državnih organov in drugih subjektov, da te pravice zagotavljajo.

Novosti ZVPot-1 so glede na prej veljavno zakonodajo:

- stvarne napake in neskladnosti s pogodbo,
- uvedbe novega vrstnega reda uveljavljanja pravic,
- uvedbe pravice do zavrnitve,
- garancija, ki je obveznost, s katero se podjetje zaveže, da bo potrošniku brezplačno popravilo ali zamenjalo blago, vrnilo del kupnine ali celotno kupnino, kadar blago nima lastnosti, navedenih v garancijskem listu ali ustreznem oglaševalskem sporočilu,
- uveljavljanja garancije, in sicer bo potrošnik za

izdelke, ki bodo dani na trg po začetku njegove uporabe (od dne 26. 1. 2023), garancijo lahko uveljavljal le pri garantu, torej podjetju, ki je dajalec garancije, ali pri njegovemu pooblaščenemu servisu, ne pa več pri prodajalcu,

- skrajšanja roka, v katerem mora garant odpraviti napake; za izdelke, dane na trg pred začetkom uporabe ZVPot-1, bo še naprej veljal 45-dnevni rok, medtem ko se za izdelke, ki bodo dani na trg pozneje, rok za popravilo skrajšuje na 30 dni,
- prepovedi uporabe nepoštenih pogodbenih pogojev in določila, da so takšni pogoji nični,
- področja digitalnih vsebin in digitalnih storitev ter obveznih jamstev za njihovo skladnost,
- novosti spletnih tržnic,
- zavajajoče poslovne prakse, pri katerih šteje vsako trženje blaga v eni državi članici kot enakega blagu, ki se trži v drugih državah članicah, pri čemer ima to blago bistveno različno sestavo ali značilnosti (t. i. dvojna kakovost blaga),
- obveznosti podjetij pri ponujanju popustov.

Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov iz novembra 2015 (Uradni list RS, št. 81/15) na sistemski ravni (nekateri področni zakoni so to področje urejali že prej, med njimi ZZavar) ureja izvensodno reševanje domačih in čezmejnih sporov, ki izvirajo iz pogodbenih razmerij med ponudnikom in potrošnikom ter se rešujejo s posredovanjem izvajalca izvensodnega reševanja potrošniških sporov. Cilj zakona je, da bi se potrošnikom in ponudnikom na vseh gospodarskih področjih zagotovila možnost hitrega, cenovno dostopnega, preproste in učinkovitega izvensodnega reševanja domačih in čezmejnih potrošniških sporov v običajni in spletni trgovini.

2.11. Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1)

V Sloveniji je do dne 25. 1. 2023 varstvo osebnih podatkov urejal Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1, Uradni list RS, št. 86/04 in 67/07), ki je podrobneje določal pravice, načela in ukrepe, s katerimi se preprečujejo nezakoniti in neupravičeni posegi v zasebnost posameznika, ki bi lahko nastali kot posledica uporabe in obdelave osebnih podatkov.

Poleg tega se neposredno uporabljajo tudi določbe Konvencije o varstvu posameznikov glede na avtomatsko obdelavo osebnih podatkov, ki je bila ratificirana in objavljena leta 1994 v Uradnem listu.

General Data Protection Regulation (GDPR) – uredba o zaščiti podatkov (Regulation (EU) 2016/679) je uredba Evropske unije, ki je bila sprejeta 27. 4. 2016, veljati pa je začela 25. 5. 2018 in je znotraj EU na novo uredila področje varovanja osebnih podatkov. V slovenski pravni red je bila prenesena z novim Zakonom o varovanju osebnih podatkov (ZVOP-2, Uradni list RS, št. 163/22), ki je začel veljati dne 26. 1. 2023.

Zavarovalnice zbirajo veliko osebnih podatkov od svojih strank, ki sklenejo zavarovalne pogodbe, in drugih upravičencev iz teh pogodb. Že pri svetova-

nju pred sklenitvijo zavarovalnih pogodb potrošniki običajno izpolnijo različne obrazce, prek katerih se zbira več podatkov o njih, zlasti še pri življenjskih zavarovanjih glede zdravstvenega stanja. Vsakokrat, ko potrošnik opravlja posel z zavarovalnico, zavarovalnica večinoma zahteva identifikacijo z osebnim dokumentom. K takšnemu poslovanju jo zavezuje zakonodaja, zato sme kopirati in hraniti kopije osebnih izkaznic ali potnih listov. Dodatno obveznost v zvezi z identifikacijo predstavlja poslovanje na daljavo (npr. z mobilno napravo, računalnikom). Osební podatki so tudi registrska št. avtomobila, VIN – identifikacijska številka vozila, spletni identifikatorji, ID piškotkov, IP-naslovi itd. Zavarovalnice morajo pri varstvu osebnih podatkov poleg ZVOP-1 upoštevati tudi ZZavar-1, ZOZP, Zakon o elektronskih komunikacijah (ZEKom-2), Zakon o osebni izkaznici (ZOIzk-1), ZPPDFT, GDPR,

Zakon o inšpekcijskem nadzoru in Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP). Zaradi tega morajo zavarovalnice za zadostitev različnim zakonskim zahtevam sprejeti interna pravila.

Ker zavarovalnice zbirajo številne osebne podatke, je za zavarovalca ključno, da je jasno in razumljivo seznanjen s tem, zakaj zavarovalnica zbira določene podatke in komu jih posreduje. V praksi se lahko zgodi, da potrošnik dobi zgolj informacijo, da jim je tako naročeno. Uredba GDPR in ZVOP-2 pa zavarovalnicam in drugim upravljavcem nalagata obveznost, da zagotovijo te informacije potrošniku. Informacije morajo biti jasne in ne skrite v splošnih pogojih poslovanja. Informacije morajo biti razumljive vsakemu potrošniku, torej prilagojene. Zavarovalnice morajo same ali pa na zahtevo zavarovalca zagotoviti te informacije.

2.12. Evropski predpisi, ki se nanašajo na področje zavarovalništva

Zavarovalnice in pozavarovalnice zavezujejo tudi evropski predpisi. Seznam pomembnejših direktiv in izvedbenih predpisov Evropske unije je objavljen na spletni strani Agencije Predpisi Evropske unije/Agencija za zavarovalni nadzor (Zakonodaja in smernice (a-zn.si)).

2.12.1. Direktiva Solventnost II in Delegirana uredba o dopolnitvi Direktive Solventnost II s spremembami

Najpomembnejša direktiva na področju zavarovalništva je Direktiva 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja ter opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (v nadaljevanju: direktiva Solventnost II), ki je prenesena v ZZavar-1. Na podlagi direktive Solventnost II je Evropska komisija izdala vrsto uredb, ki se neposredno uporabljajo ter zavarovalnice in pozavarovalnice zavezujejo kot nacionalni zakoni.

Najpomembnejša z vidika solventnosti zavarovalnic je Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/35 z dne 10. oktobra 2014 o dopolnitvi Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II). Ta dopolnjuje direktivo Solventnost II z določbami glede vrednotenja sredstev in obveznosti, lastnih virov sredstev, kapi-

talskih zahtev na podlagi tveganj zavarovalnic, podrobneje ureja sistem upravljanja v zavarovalnicah, ureja večjo preglednost pri javnih razkritjih javnosti in nadzorniku ter odgovornost nadzornih organov. Navedena področja ta delegirana uredba ureja podrobneje še za skupine in določa tudi pravila za zavarovalnice zunaj območja Evropske unije.

V Uradnem listu Evropske unije, L 277, z dne 2. 8. 2021 je bila objavljena Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/1256 z dne 21. aprila 2021 o spremembi Delegirane uredbe (EU) 2015/35 v zvezi z vključevanjem tveganj glede trajnostnosti v upravljanje zavarovalnic in pozavarovalnic (v nadaljevanju: Delegirana uredba 2021/1256)², ki se uporablja od 2. 8. 2022.

2.12.2. Direktiva IDD in Delegirane uredbe v zvezi z Direktivo IDD

Leta 2016 je bila objavljena Direktiva (EU) 2016/97 — direktiva o zavarovalni distribuciji (IDD), ki krepi varstvo potrošnikov na več področjih. Uvaja enotna pravila delovanja za vse distribucijske kanale, s čimer daje podlago za zagotavljanje enake ravni varstva strank ne glede na to, kje kupijo zavarovalni produkt, tj. neposredno pri zavarovalnici ali posredno prek drugih distributerjev. Direktiva IDD še posebej poudarja pomembnost izvedbe testa zahtev in potreb na podlagi informacij, pridobljenih od stranke, ter ob prodaji s svetovanjem tudi zago-

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1256&from=EN>.

tovitve osebnega priporočila, ki pojasnjuje, zakaj je posamezni produkt najustreznejši glede na zahteve in potrebe stranke v povezavi z zavarovanjem. Dodatno uvaja zahteve glede ustreznega informiranja stranke pred sklenitvijo zavarovalne pogodbe in ob sklenitvi. Direktiva IDD je začela veljati 23. 2. 2016, uporabljati se je začela 1. 10. 2018, s sprejetjem ZZavar-1A februarja 2019 pa je bila prenesena v ZZavar-1.

V vseh državah članicah EU se je 31. 12. 2016 začela neposredno uporabljati Uredba (EU) št. 1286/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (PRIIP) (v nadaljevanju: uredba PRIIP). Ta uvaja nov, do potrošnika (zavarovalca) prijazen dokument s ključnimi informacijami (angl. Key Information Document ali KID) zaradi lažje medsebojne primerljivosti paketnih naložbenih produktov. Vsak razvijalec oziroma ponudnik naložbenih produktov, tj. upravljavec naložbenih politik oziroma investicijskih skladov, zavarovalnica in banka, mora tak dokument pripraviti, objaviti na svoji spletni strani in ga posredovati stranki pred sklenitvijo pogodbe.

Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/653 z dne 8. marca 2017 o dopolnitvi Uredbe PRIIP z določitvijo regulativnih tehničnih standardov glede prikaza, vsebine, pregleda in revizije dokumentov s ključnimi informacijami ter pogojev za izpolnitev zahteve po posredovanju takih dokumentov določa vsebino in prikaz dokumenta s ključnimi informacijami, posebne določbe o dokumentu s ključnimi informacijami, pregled in revizijo dokumenta s ključnimi informacijami ter posredovanje dokumenta s ključnimi informacijami.

Evropska komisija je uredbo PRIIP in direktivo IDD predlagala v sprejetje z namenom okrepiti varstvo potrošnikov na območju celotne EU, tako da bi ti lažje primerjali različne ponudbe ponudnikov zavarovalnih produktov, ki obstajajo na trgu, ter bi se na podlagi dostopnih in razumljivih informacij lažje odločali za izbiro zavarovalnih produktov.

V letu 2017 je bila na podlagi 25. člena direktive IDD sprejeta Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/2358 z dne 21. septembra 2017 o dopolnitvi Direktive (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z zahtevami glede nadzora in upravljanja produktov za zavarovalnice in distributerje zavarovalnih produktov. Določa pravila za vzdrževanje, izvajanje in pregledovanje ureditev za nadzor in upravljanje produktov za zavarovalne produkte ter za pomembne prilagoditve obstoječih zavarovalnih produktov, preden se tržijo ali distribuira strankam, ter pravila za ureditve distribucije pro-

duktov za navedene zavarovalne produkte.

Na podlagi 28., 29. in 30. člena direktive IDD je bila sprejeta Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/2359 z dne 21. septembra 2017 o dopolnitvi Direktive (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z zahtevami po informacijah in pravili poslovanja, ki veljajo za distribucijo zavarovalnih naložbenih produktov. Uporablja se za distribucijo zavarovalnih produktov v povezavi s prodajo zavarovalnih naložbenih produktov, ki jih prodajajo distributerji zavarovalnih produktov, vključno z zavarovalnicami.

Na podlagi 20. člena direktive IDD je bila sprejeta Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/1469 z dne 11. avgusta 2017 o določitvi standardizirane oblike predstavitve dokumenta z informacijami o zavarovalnem produktu. Direktiva IDD od razvijalcev premoženjskih zavarovanj zahteva, da pripravijo standardizirani dokument z informacijami o premoženjskem zavarovalnem produktu. Ta izvedbena uredba pa določa podrobnejšo in enotno zasnovo, sestavo in obliko dokumenta, ki vključuje tudi jasno izjavo, da so popolne predpogodbene in pogodbene informacije o produktu zagotovljene v drugih dokumentih. Dokument mora biti napisan v preprostem jeziku ter mora vsebovati vse predpisane naslove in informacije.

Zakon o izvajanju Uredbe (EU) o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (ZIUDPNP, Uradni list RS, št. 30/18) je določil pristojne organe in prekrške ter postopek izrekanja nadzornih ukrepov in prekrškov, ki jih pri izvajanju določb uredbe PRIIP izrekajo pristojni organi. Organi, pristojni za izvajanje uredbe PRIIP in ZIUDPNP, so Agencija za zavarovalni nadzor, Banka Slovenije in Agencija za trg vrednostnih papirjev.

Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1935 z dne 13. maja 2019 o spremembi Direktive (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta glede regulativnih tehničnih standardov, s katerimi se prilagodijo osnovni zneski v evrih za poklicno odškodninsko zavarovanje in finančno zmogljivost zavarovalnih in pozavarovalnih posrednikov, od 12. 6. 2020 naprej določa, da imajo zavarovalni in pozavarovalni posredniki poklicno odškodninsko zavarovanje za celotno ozemlje EU ali drugo primerljivo jamstvo za odgovornost, ki izhaja iz poklicne malomarnosti, in sicer v višini najmanj 1.300.380 EUR za vsak zahtevke in skupno 1.924.560 EUR letno za vse zahtevke, razen če je to zavarovanje ali primerljivo jamstvo že zagotovila zavarovalnica, pozavarovalnica ali drugo podjetje, v imenu katerega zavarovalni ali pozavarovalni posrednik deluje

oziroma je zanj pooblaščen oziroma je to podjetje prevzelo polno odgovornost za njegovo delovanje.

Konec leta 2020 je bila sprejeta Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/473 z dne 18. decembra 2020 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/1238 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za opredelitev zahtev glede dokumentov z informacijami, stroškov in provizij, vključenih v omejitev stroškov, ter tehnik za zmanjševanje tveganja za vseevropski osebni potrošniški produkt.

2.12.3. Uredba 2021/2036 v zvezi z Mednarodnim standardom računovodskega poročanja 17

V Uradnem listu Evropske unije, L 416, z dne 23. 11. 2021³ je bila objavljena Uredba Komisije (EU) 2021/2036 z dne 19. novembra 2021 o spremembi Uredbe (ES) št. 1126/2008 o sprejetju nekaterih mednarodnih računovodskih standardov v skladu z Uredbo (ES) št. 1606/2002 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z Mednarodnim standardom računovodskega poročanja 17⁴ (v nadaljevanju: Uredba 2021/2036), ki je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah. Z Uredbo 2021/2036 je bil sprejet Mednarodni standard računovodskega poročanja (MSRP) 17 Zavarovalne pogodbe (v nadaljevanju: MSRP 17) in z njim povezane spremembe drugih mednarodnih standardov računovodskega poročanja oziroma mednarodnih računovodskih standardov in Pojasnila Stalnega odbora za pojasnjevanje SOP-27. MSRP 17 prinaša korenite spremembe v načinu vrednotenja zavarovalnih pogodb.

MSRP 17 se uporablja za zavarovalne pogodbe, pozavarovalne pogodbe in naložbene (investicijske) pogodbe z možnostjo diskrecijske udeležbe. Določa celovit pristop k obračunavanju zavarovalnih pogodb. Njegov cilj je zagotoviti, da podjetje v svojih računovodskih izkazih navede ustrezne informacije, ki zvesto predstavljajo zavarovalne pogodbe in so zanesljiva podlaga za uporabnike računovodskih izkazov, da ocenijo vpliv zavarovalnih pogodb na finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove podjetja.

Podjetje oziroma zavarovatelj mora začeti uporabljati MSRP 17 z začetkom prvega poslovnega leta, ki se začne dne 1. 1. 2023 ali po tem datumu. Dopusten je tudi zgodnejši začetek uporabe, vendar le za podjetja, ki na datum začetka uporabe MSRP 17 ali pred tem datumom uporabljajo MSRP 9 -Finančni instrumenti.

2.12.4. Direktiva (EU) 2021/2118 v zvezi z avtomobilsko odgovornostjo

Samo dan kasneje, to je 24. 11. 2021 je Svet Evropske unije sprejel Direktivo (EU) 2021/2118 o spremembi Direktive (EU) 2009/103 o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti (UL L št. 430/21; v nadaljevanju: Direktiva 2021/2118), ki ureja zavarovanje avtomobilске odgovornosti. Direktiva 2021/2118 med drugim predpisuje ustanovitev organa, ki bo skrbel za izplačilo odškodnin v primeru insolventnosti zavarovalnice, ki sklepa zavarovanja avtomobilске odgovornosti.

2.12.5. Delegirana uredba o uvedbi statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti NACE Revizija 2

Za področje zavarovalništva je bila sprejeta Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/137 z dne 10. oktobra 2022 o spremembi Uredbe (ES) št. 1893/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti NACE Revizija 2 (objavljena UL L št. 19 z dne 20. 1. 2023, začela veljati dvajseti dan po objavi).

2.12.6. Evropski predpisi s področja trajnostnega razvoja

Na področju trajnostnega razvoja je bilo od leta 2019 sprejetih nekaj uredb in v letu 2022 tudi Direktiva (EU) 2022/2464 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 537/2014, Direktive 2004/109/ES, Direktive 2006/43/ES in Direktive 2013/34/EU glede poročanja podjetij o trajnostnosti (angl. Corporate Sustainability Reporting Directive ali direktiva CSRD).

V letu 2019 je bila sprejeta **Uredba (EU) 2019/2088 z dne 27. novembra 2019 o razkritjih, povezanih s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev** (UL L št. 317/2019 z dne 9. 12. 2019). Sprejeta je bila z namenom, da se javnosti in potencialnim kupcem finančnih storitev razkrijejo relevantne informacije, ki bodo spodbudile povpraševanje po trajnostnih naložbah in produktih in s tem zeleni prehod (angl. Sustainable Finance Disclosure Regulation ali »uredba SFDR«).

Uredba (EU) 2019/2088 (Uredba SFDR) je del zakonodajnega okvira EU za trajnostne finance. Do-

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=OJ:L:2021:416:TOC>.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32021R2036>.

loča enotna pravila preglednosti za udeležence na finančnem trgu in finančne svetovalce v EU o tem, kako v svoje naložbene odločitve in finančna svetovanja vključujejo okoljske in socialne dejavnike ter dejavnike dobrega upravljanja, ter za njihove splošne in s produkti povezane trajnostne načrte. Uredba SFDR je zasnovana tako, da omejuje morebitno zeleno zavajanje (angl. greenwashing) glede finančnih produktov, ki se tržijo kot trajnostni ali podnebju prijazni, ali glede drugih trditev finančnih podjetij v zvezi s trajnostnostjo. S tem ko uredba SFDR določa pravila o razkritjih, dejansko zahteva, da udeleženci na finančnem trgu in finančni svetovalci sprejemajo strateške poslovne in naložbene odločitve, ki jih morajo nato razkriti. Uredba SFDR razlikuje med trajnostnimi tveganji, ki lahko vplivajo na vrednost in donosnost njihovih naložb (učinek »outside-in«) in med škodljivim vplivom teh naložb na okolje in družbo (učinek »inside-out«). To je znano kot dvojna materialnost. K izvajanju uredbe SFDR so zavezani vsi udeleženci na finančnem trgu, kot so opredeljeni v uredbi SFDR, ne glede na njihovo velikost.

Uredba SFDR med udeležence na finančnem trgu uvršča tudi:

- a) zavarovalnico, ki zagotavlja zavarovalne naložbene produkte (ZNP);
- b) institucijo za poklicno pokojninsko zavarovanje;
- c) proizvajalca pokojninskega produkta in
- d) ponudnika vseevropskega osebnega pokojninskega produkta (PEPP).

Med finančne svetovalce pa uredba SFDR uvršča tudi:

- a) zavarovalnega posrednika, ki zagotavlja zavarovalno svetovanje v zvezi z ZNP; in
- b) zavarovalnico, ki zagotavlja zavarovalno svetovanje v zvezi z ZNP.

Uredba SFDR je bila leta 2020 dopolnjena in spremenjena z **Uredbo (EU) 2020/852 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb** (UL L št. 198/2020 z dne 22. 6. 2020), (**Uredba o »taksonomiji«** oz. »Taxonomy Regulation« ali »**uredba TR**«).

Uredba o taksonomiji za namene določitve stopnje okoljske trajnostnosti naložbe določa merila za ugotavljanje, ali se gospodarska dejavnost

šteje kot okoljsko trajnostna. Uredba se uporablja za:

- a) ukrepe, ki jih sprejmejo države članice ali Unija, o določitvi zahtev za udeležence na finančnem trgu ali izdajatelje v zvezi s finančnimi produkti ali podjetniškimi obveznicami, ki so na voljo kot okoljsko trajnostne;
- b) udeležence na finančnem trgu, ki dajejo na voljo finančne produkte;
- c) podjetja, za katera velja obveznost izjave o nefinančnem poslovanju ali konsolidirane izjave o nefinančnem poslovanju.

V Uredbi o taksonomiji je določen seznam okoljsko trajnostnih dejavnosti z opredelitvijo tehničnih meril za pregled za vsak okoljski cilj. Ta merila so vzpostavljena s tremi delegiranimi akti.⁵

Člen 8 Uredbe o taksonomiji je obvezen le za finančna in nefinančna podjetja, za katera velja člen 19a ali člen 29a Direktive 2013/34/EU11 (v nadaljevanju: Računovodska direktiva), ki je bila v pravni red Republike Slovenije prenesena v ZGD-1, in sicer v 56. člen in 70.c člen. Ostala podjetja pa se za njegovo uporabo odločajo prostovoljno. Razkritja iz 8. člena Uredbe o taksonomiji niso predmet ocene pomembnosti in jih morajo finančna podjetja, za katera velja člen 19a ali člen 29a Direktive 2013/34/EU, vedno zagotoviti.

V UL L št. 433 z dne 10. 12. 2021 je bila objavljena Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/2178 z dne 6. julija 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2020/852 (Uredbe o taksonomiji) z določitvijo vsebine in prikaza informacij, ki jih morajo razkriti podjetja, za katera se uporablja člen 19a ali 29a Direktive 2013/34/EU, o okoljsko trajnostnih gospodarskih dejavnostih, ter metodologije za izpolnjevanje te obveznosti razkritja (v nadaljevanju: Delegirana uredba 2021/2178).

Delegirana uredba 2021/2178 določa kazalnike o aktivnostih podjetja, ki so opredeljene kot okoljsko trajnostne, in velja za finančna podjetja, tj. kreditne institucije, upravitelje premoženja, investicijska podjetja ter zavarovalnice in pozavarovalnice, in določa metodologije za izračun ključnih kazalnikov uspešnosti dejavnosti podjetja, povezanih z go-

⁵ V Uredbi o taksonomiji je določen seznam okoljsko trajnostnih dejavnosti z opredelitvijo tehničnih meril za pregled za vsak okoljski cilj. Ta merila so vzpostavljena s delegiranimi akti:

- a) Delegirani akt za podnebje (Delegirana uredba (EU) 2021/2139) vključuje tehnična merila za pregled gospodarskih dejavnosti, ki bistveno prispevajo k ciljem ublažitve podnebnih sprememb in prilagajanja podnebnim spremembam.
- b) Delegirani akt o razkritjih (Delegirana uredba (EU) 2021/2178) dopolnjuje člen 8 Uredbe o taksonomiji. Določa vsebino, metodologijo in predstavitev informacij, ki jih morajo razkriti finančna in nefinančna podjetja v zvezi z deležem okoljsko trajnostnih gospodarskih dejavnosti v njihovem poslovanju, naložbah ali posojilnih dejavnostih.
- c) Dopolnilni delegirani akt o podnebj (Delegirana uredba (EU) 2022/1214) spreminja Delegirani uredbi (EU) 2021/2139 in (EU) 2021/2178 tako, da pod strogimi pogoji vključuje posebne dejavnosti jedrske in plinske energije na seznam gospodarskih dejavnosti, ki jih zajema taksonomija EU. Merila za posebne plinske in jedrske dejavnosti so v skladu s podnebnimi in okoljskimi cilji EU in bodo pomagala pospešiti prehod s trdnih ali tekočih fosilnih goriv, vključno s premogom, k podnebno nevtralni prihodnosti.

spodarskimi dejavnostmi, ki se štejejo kot okoljsko trajnostne, ter podrobneje opredeljuje vsebino in prikaz informacij, ki jih morajo razkriti vsa podjetja (finančna in nefinančna).

Ključni kazalniki uspešnosti dejavnosti, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, ki se štejejo kot okoljsko trajnostne za zavarovalnice in pozavarovalnice, za katere veljajo obveznosti razkritja iz členov 19a in 29a Direktive 2013/34/EU, zajemajo njihove dejavnosti neživljenjskega zavarovanja in naložbeno politiko, ki je del njihovega poslovnega modela, da prikažejo obseg, v katerem so te dejavnosti usklajene s taksonomijo. Eden od ključnih kazalnikov uspešnosti dejavnosti, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, ki se štejejo kot okoljsko trajnostne, se nanaša na naložbeno politiko zavarovalnic in pozavarovalnic za denarna sredstva, zbrana pri njihovih dejavnostih zavarovanja, in bi moral prikazovati delež sredstev, vloženih v dejavnosti, usklajene s taksonomijo, v njihovih skupnih sredstvih. Drugi kazalnik se nanaša na same dejavnosti zavarovanja in prikazuje, kolikšen delež vseh dejavnosti neživljenjskega zavarovanja sestavljajo dejavnosti neživljenjskega zavarovanja, ki so povezane s prilagajanjem podnebnim spremembam.

Zaradi težav glede ocenjevanja skladnosti gospodarskih dejavnosti v letu 2022 s tehničnimi merili je uporaba Delegirane uredbe 2021/2178 v letu 2022 omejena na nekatere elemente in kvalitativno poročanje, preostale določbe pa so se začele uporabljati pozneje, to je od dne 1. 1. 2023 za nefinančna podjetja in od dne 1. 1. 2024 za finančna podjetja.

Poleg Uredbe o taksonomiji je izvajanje Uredbe SFDR podrobno urejeno še v Delegirani uredbi (EU) 2022/1288, ki dopolnjuje Uredbo SFDR v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi, ki določajo vsebino in prikaz informacij o načelu, da se ne škoduje bistveno, vsebino, metodologije in prikaz informacij o kazalnikih trajnostnosti in škodljivih vplivih na trajnostnost, ter vsebino in prikaz informacij o spodbujanju okoljskih ali socialnih značilnosti in ciljev trajnostnih naložb v predpogodbenih dokumentih, na spletnih mestih in v periodičnih poročilih (v nadaljevanju: Delegirana uredba 2022/1288) v zvezi:

- s kazalniki trajnosti in škodljivimi vplivi na trajnost;
- z načelom »ne povzročaj pomembne škode«;
- s promocijo okoljskih ali družbenih (socialnih) značilnosti in trajnostnih naložbenih ciljev.

Delegirana uredba 2022/1288 se uporablja od 1. 1. 2023.

Delegirana uredba (EU) 2022/1288 je bila v letu 2023 spremenjena z Delegirano uredbo (EU) 2023/363, ki se uporablja od dne 20. 2. 2023 dalje

in od udeležencev na finančnem trgu zahteva, da razkrijejo obseg, v katerem so njihovi portfelji izpostavljeni dejavnostim, povezanim s plinom in jedrsko energijo, ki so v skladu z Uredbo o taksonomiji (Uredba (EU) 2020/852), kot je določeno v Delegirani uredbi (EU) 2022/1214 (t. i. Dopolnilni delegirani akt o podnebjju).

Delegirana uredba (EU) 2022/1214 spreminja Delegirani uredbi (EU) 2021/2139 in (EU) 2021/2178, tako da pod strogimi pogoji vključuje posebne dejavnosti jedrske in plinske energije na seznam gospodarskih dejavnosti, ki jih zajema taksonomija EU. Merila za posebne plinske in jedrske dejavnosti so v skladu s podnebnimi in okoljskimi cilji EU in bodo pomagala pospešiti prehod s trdnih ali tekočih fosilnih goriv, vključno s premogom, k podnebno nevtralni prihodnosti. Uporablja se od dne 1. 1. 2023.

S 1. 1. 2023 so torej začela za finančno panogo v EU veljati dodatna pravila v zvezi z razkritji, povezanimi s trajnostnostjo in škodljivimi vplivi, ki vplivajo na trajnostnost. Cilj razkritij v zvezi s trajnostnostjo v sektorju finančnih storitev je, da so dovolj jasna, jedrnata in vidna, da končnim vlagateljem omogočajo sprejemanje informiranih odločitev. V ta namen morajo imeti končni vlagatelji dostop do pravočasnih in zanesljivih podatkov. Informacije o takih razkritjih je zato treba pregledati, revidirati in objaviti, hkrati pa zagotoviti, da so razkrite informacije razumljive in medsebojno zlahka primerljive. Eden od načinov, kako lahko finančni produkti spodbujajo okoljske ali socialne značilnosti, je upoštevanje glavnih škodljivih vplivov investicijskih odločitev. Finančni produkti, ki imajo za cilj trajnostne naložbe, morajo v okviru razkritij v zvezi z načelom »da se ne škoduje bistveno« upoštevati tudi kazalnike trajnostnosti v zvezi s škodljivimi vplivi.

Uredba SFDR je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah od 10. 3. 2021 z določenimi odstopanji oziroma postopoma do 1. 1. 2023, ko se je začela uporabljati v celoti. Od teh datumov naprej morajo finančni udeleženci na svojih spletnih straneh objaviti informacije o tem, kako pri svojem poslovanju in naložbenih odločitvah upoštevajo trajnostna tveganja.

Med delegiranimi akti, povezanimi z izvajanjem SFDR in Uredbe o taksonomiji, ki se uporabljajo od dne 1. 1. 2023 in kasneje, so:

- Delegirana uredba (EU) 2022/1214 (t. i. Dopolnilni delegirani akt o podnebjju);
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/2485, ki spreminja Delegirano uredbo (EU) 2021/2139 z določitvijo dodatnih tehničnih meril za pregled gospodarskih dejavnosti, ki bistveno prispevajo k cilju blažitve podnebnih sprememb ali cilju

prilagajanja podnebnim spremembam, in za ugotavljanje, ali te gospodarske dejavnosti ne škodujejo bistveno kateremu od drugih okoljskih ciljev; uporablja se od dne 1. 1. 2024; razen točke 28 Priloge I in točke 26 Priloge II, ki se bo sta uporabljali od dne 1. 1. 2025;

- Delegirana uredba (EU) 2023/2486, o dopolnitvi Uredbe (EU) 2020/852 (Uredba o taksonomiji) z določitvijo tehničnih meril za pregled za določitev pogojev, pod katerimi se šteje, da gospodarska dejavnost bistveno prispeva k trajnostni rabi ter varstvu vodnih in morskih virov, prehodu na krožno gospodarstvo, preprečevanju in nadzoru onesnaževanja ali varstvu in obnovi biotske raznovrstnosti in ekosistemov, in za ugotavljanje, ali ta gospodarska dejavnost ne škoduje bistveno kateremu od drugih okoljskih ciljev, ter o spremembi Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/2178 glede posebnih javnih razkritij za te gospodarske dejavnosti; uporablja se od dne 1. 1. 2024.

Na podlagi Uredbe o izvajanju Uredbe (EU) o razkritjih, povezanih s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev, ki je bila objavljena v Uradnem listu RS, št. 17/23, je pristojnost za izvajanje Uredbe SFDR dodeljena Agenciji za trg vrednostnih papirjev in Agenciji za zavarovalni nadzor.

Sistem upravljanja zavarovalnic in pozavarovalnic ter ocena skupnih solventnostnih potreb teh podjetij po solventnosti morata odražati tveganja glede trajnostnosti. Zavarovalnice, ki razkrijejo glavne škodljive vplive na dejavnike trajnostnosti v skladu z Uredbo SFDR, morajo prilagoditi tudi sistem upravljanja, to pomeni svoje postopke, sisteme in notranje kontrole ob upoštevanju teh razkritij.

Politike prejemkov zavarovalnic in pozavarovalnic morajo vsebovati informacije o tem, kako te politike upoštevajo vključevanje tveganj glede trajnostnosti v sistem upravljanja tveganj.

Zavarovalnice in pozavarovalnice morajo pri izvajanju načela preudarne osebe upoštevati tveganja glede trajnostnosti, naložbeni postopki zavarovalnic in pozavarovalnic pa morajo odražati preference njihovih strank glede trajnostnosti, kot se upoštevajo v postopku odobritve produkta.

Uredba SFDR nadaljuje zavezo k Pariškemu sporazumu, klimatske spremembe pa naslavlja

predvsem tako, da usmerja finančne tokove v projekte z nizkim ogljičnim odtisom in učinkovito rabo naravnih virov ter spodbuja vzdržen ekonomski razvoj. Cilj Uredbe SFDR je omogočiti investitorjem na vseh trgih enakovredno primerjavo naložb in naložbenih produktov, zato so zahteve po razkritjih harmonizirane, posledično pa morajo udeleženci finančnih trgov in finančni svetovalci razkriti specifične informacije glede svojih pristopov k integraciji trajnostnih tveganj v svoje naložbene odločitve.

Od dne 30. 6. 2021 naprej morajo udeleženci na finančnih trgih ali matične družbe teh udeležencev, ki na konsolidirani podlagi presegajo merilo povprečnega števila 500 zaposlenih, na svojih spletnih mestih objaviti in tekoče posodabljati izjavo o svojih politikah potrebne skrbnosti v zvezi z glavnimi škodljivimi vplivi svojih investicijskih odločitev na dejavnike okoljske trajnostnosti. Pri tem upoštevajo tudi določila Direktive 2014/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o spremembi Direktive 2013/34/EU glede razkritja nefinančnih informacij in informacij o raznolikosti nekaterih velikih podjetij in skupin. Od dne 1. 1. 2022 naprej pa morajo udeleženci na finančnih trgih v svojih periodičnih poročilih razkriti, v kolikšni meri njihovi finančni produkti dosegajo okoljske in socialne značilnosti.

Dne 5. 1. 2023 je začela veljati Direktiva (EU) 2022/2464 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. 12. 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 537/2014, Direktive 2004/109/ES, Direktive 2006/43/ES in Direktive 2013/34/EU glede poročanja podjetij o trajnostnosti (angl. Corporate Sustainability Reporting Directive ali CSRD⁶), ki pomembno spreminja obstoječa pravila poročanja o trajnostnosti, opredeljena v Direktivi o nefinančnem poročanju (Direktiva 2014/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o spremembi Direktive 2013/34/EU glede razkritja nefinančnih informacij in informacij o raznolikosti nekaterih velikih podjetij in skupin (angl. Nonfinancial Reporting Directive ali NFRD), ki je prenesena v pravni red Republike Slovenije z ZGD-1. Zavarovalnice in druge finančne organizacije imajo prek svojih naložbenih in zavarovalnih dejavnosti ključno vlogo pri prehodu na popolnoma trajnosten in vključujoč gospodarski in finančni sistem. Zato tudi zanje veljajo zahteve glede poročanja o trajnostnosti, če izpolnjujejo merila, ki jih uvaja CSRD.

⁶ Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport je 29. 9. 2023 v enomesečno javno razpravo poslalo osnutek predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona gospodarskih družbah (ZGD-1 M), s katerim se v slovenski pravni red prenaša Direktiva (EU) 2022/2464 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 537/2014, Direktive 2004/109/ES, Direktive 2006/43/ES in Direktive 2013/34/EU glede poročanja podjetij o trajnostnosti (v nadaljnjem besedilu: direktiva CSRD). Gre za zahtevna nova pravila, s katerimi se nekaterim gospodarskim družbam v Sloveniji nalagajo obveznosti na področju trajnostnega poročanja. Ključna obveznost nove ureditve je obveznost priprave poročila o trajnostnosti, ki bistveno nadgrajuje že obstoječo izjavo o nefinančnem poslovanju iz trenutno veljavnega 70.c člena Zakona gospodarskih družbah (ZGD-1).

CSRD spreminja več pravnih predpisov, med njimi Računovodsko direktivo, ki bo v pravni red Republike Slovenije prenesena s spremembami in dopolnitvami ZGD-1, in sicer s predlaganim ZGD-1M.⁷

Nova pravila, ki jih uvaja CSRD, bodo veljala med letoma 2024 in 2028. Direktiva na podlagi prenovljenega člena 19a ali 29a Računovodske direktive⁸ s svojimi novostmi širi obseg podjetij, ki bodo zavezana k poročanju o trajnostnosti. Širi se nabor finančnih podjetij, ki bodo zavezana k poročanju v skladu z 8. členom Uredbe o taksonomiji (Uredba (EU) 2020/852). **O trajnostnosti bo zdaj moralo poročati večje število velikih podjetij ter tudi majhna in srednja podjetja, ki kotirajo na borzi. Širijo pa se tudi nabor področij, ki se razkrivajo, ter obseg, struktura in način razkritij glede trajnostnosti.** CSRD posodablja in krepi pravila v zvezi s socialnimi in okoljskimi informacijami, ki jih morajo podjetja sporočati.

Direktiva CSRD zahteva tudi revizijo (zagotovilo) sporočenih informacij in uvaja podrobnejše zahteve glede poročanja in zahtevo po poročanju v skladu z obveznimi standardi EU o trajnostnem poročanju.

Z novimi pravili CSRD odpravlja težave pri kakovosti in zanesljivosti dosedanjega nefinančnega poročanja podjetij, ki povzročajo vrzel v odgovornosti. **Cilj CSRD je, da se trajnostno poročanje sčasoma izenači s finančnim poročanjem, tako da se javnosti končno omogoči dostop do zanesljivih in primerljivih podatkov.** Da bi dosegli ta cilj, so potrebni obvezni skupni standardi poročanja o trajnostnosti (angl. European Sustainability Reporting Standard ali ESRS). S sprejetjem ESRS prek delegiranih aktov se bo zagotovilo harmonizirano poročanje o trajnostnosti po vseh državah v Uniji. ESRS morajo biti v skladu z drugim pravom Unije, zlasti z zahtevami po razkritju iz Uredbe SFDR in delegiranih aktih, sprejetih na podlagi Uredbe (EU) 2020/852 (Uredba o taksonomiji).

Prenovljena Računovodska direktiva v novem členu 29b novega poglavja 6A – Standardi poročanja o trajnostnosti določa, da se informacije, o katerih morajo podjetja poročati v skladu s členoma 19a in 29a, določijo v evropskih standardih poročanja o trajnostnosti (ESRS), ki jih sprejme Evropska komisija v skladu s členom 49 kot delegirane akte za dopolnitev Direktive 2013/34/EU. Na tej podlagi je bil z Delegirano uredbo (EU) 2023/2772 sprejet prvi

sklop evropskih standardov poročanja o trajnostnosti (ESRS), ki jih morajo podjetja uporabiti za poročanje o trajnostnosti v skladu s prenovljenima členoma 19a in 29a Direktive 2013/34/EU, v skladu s časovnim načrtom iz člena 5(2) Direktive (EU) 2022/2464. Delegirana uredba (EU) 2023/2772 se je začela uporabljati od 1. 1. 2024 za poslovna leta, ki se začnejo 1. 1. 2024 ali pozneje. ESRS predpisuje časovni razpored poročanja od poslovnega leta 2024 do 2028.

Predvideno je, da bo Evropska komisija drugi sklop standardov poročanja o trajnosti z delegiranimi akti sprejela do 30. 6. 2024. Pristojnost za pripravo predloga ESRS je podeljena Evropski svetovni skupini za računovodsko poročanje (EFRAG); ESMA, EBA in EIOPA pa bodo predložile mnenje k predlogu ESRS. EFRAG je 22. 1. 2024 na svojih spletnih straneh objavila osnutke standardov poročanja o trajnostnosti (ESRS) za mala in srednja podjetja (MSP),⁹ in sicer za mala in srednja podjetja (MSP), ki so po Računovodski direktivi zavezana k uporabi teh standardov, za mala in srednja podjetja (MSP), ki po Računovodski direktivi niso zavezana k uporabi teh standardov in se lahko za njihovo uporabo odločijo prostovoljno, in zainteresirane javnosti povabila k posvetovanju glede obeh osnutkov. Predloge in komentarje je bilo mogoče podati do 21. 5. 2024.

CSRD uvaja zahtevo, da mora trajnostno poročanje podjetja potrditi akreditirani neodvisni revizor ali overitelj.

Pravila, ki so bila na podlagi CSRD uvedena z Direktivo o nefinančnem poročanju, ostanejo v veljavi do uveljavitve in začetka uporabe novih pravil.

Podjetja, za katera je prej veljala Direktiva o nefinančnem poročanju (NFRD) (velike družbe, ki kotirajo na borzi, velike banke in velike zavarovalnice – vse, če imajo več kot 500 zaposlenih), kot tudi velike družbe zunaj EU, ki kotirajo na borzi, z več kot 500 zaposlenimi bodo po ESRS za poslovno leto 2024 morale poročati prvo izjavo o trajnosti, ki bo objavljena leta 2025.

Cilj evropskih standardov poročanja o trajnostnosti (ESRS) je opredeliti informacije o trajnostnosti, ki jih podjetje razkrije v skladu z Direktivo 2013/34/EU, kakor je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2022/2464 (CSRD). V ESRS so natančneje določene informacije, ki jih podjetje razkrije o svojih pomembnih vpli-

⁷ Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1M), EVA 2023-2180-0042, je dosegljiv na spletni strani <https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogipredpisov/predlog-predpisa.html?id=15981>.

⁸ Direktiva 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o letnih računovodskih izkazih, konsolidiranih računovodskih izkazih in povezanih poročilih nekaterih vrst podjetij, spremembi Direktive 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS.

⁹ <https://www.efrag.org/News/Public-479/EFRAGs-public-consultation-on-two-Exposure-Drafts-on-sustainability-r>

vih, tveganjih in priložnostih, povezanih z okoljskimi, socialnimi in upravljavskimi trajnostnostnimi zadevami. Podjetjem v skladu z ESRS ni treba razkriti nobenih informacij o okoljskih, socialnih in upravljaljskih temah, zajetih v ESRS, kadar jih je podjetje ocenilo kot nepomembne.

2.12.7. Uredba o digitalni odpornosti za finančni sektor (DORA)

V UL L št. 333 z dne 27. 12. 2022 je bila objavljena Uredba Komisije (EU) 2022/2554 z dne 14. decembra 2022 o digitalni odpornosti za finančni sektor in spremembi uredb (ES) št. 1060/2009, (EU) št. 648/2012, (EU) št. 600/2014, (EU) št. 909/2014 in (EU) št. 2016/1011.

Finančni subjekti bodo od 17. 1. 2025 morali upoštevati enotna pravila za varnost svojih omrežij in informacijskih sistemov. Digitalna operativna odpornost za finančni sektor vzpostavlja okvir za predpise o digitalni operativni odpornosti, v skladu s katerimi morajo vsi finančni subjekti zagotoviti, da so sposobni prenesti, obravnavati in se odzvati na kakršno koli motnjo ali grožnjo, povezano z informacijsko in komunikacijsko tehnologijo (v nadaljevanju: IKT). **Glavni cilj DORA je preprečevanje in zmanjševanje kibernetских nevarnosti.** Evropski nadzorni organi (EIOPA, EBA in ESMA) morajo na podlagi določb DORA pripraviti skupni predlog podzakonskih aktov.

2.12.8. Izvedbene uredbe

Evropska komisija je v letu 2020 sprejela Izvedbeno uredbo (EU) 2020/193, Uredbo (EU) 2020/641 in Uredbo (EU) 2020/1145 o določitvi tehničnih informacij za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij in osnovnih lastnih sredstev za poročanje na referenčne datume v skladu z Direktivo 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja.

V letu 2022 so bile sprejete tudi štiri Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2022/186 dne 10. februarja 2022, dne 12. maja 2022, dne 8. avgusta 2022 in dne 21. novembra 2022 o določitvi tehničnih informacij za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij in osnovnih lastnih sredstev za poročanje z referenčnimi datumi od 31. decembra 2021 do 30. marca 2022, od 31. marca 2022 do 29. junija 2022, od 31. junija 2022 do 29. septembra 2022 in od 30. septembra 2022 do 30. decembra 2022 v skladu z Direktivo 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja.

Zavarovalnice bodo pri pripravi Poročila o solvenosti in finančnem položaju in Rednega poročila nadzorniku za leto 2023 prvič uporabile Izvedbeno uredbo (EU) 2023/895, ki se je začela uporabljati z dnem 31. 12. 2023 in je nadomestila do tedaj veljavno Izvedbeno uredbo (EU) 2015/2452. Za izboljšanje kakovosti, primerljivosti in berljivosti razkritih informacij so se posodobile tudi predloge za poročanje, in sicer se od 31. 12. 2023 naprej uporabljajo predloge, določene v Izvedbeni uredbi (EU) 2023/894.

2.12.9. Skupne smernice EBA, EIOPA in ESMA in smernice EIOPA ter drugi pomembni nedavni strateški dokumenti EIOPE

Pomembne so tudi smernice, ki jih izdaja Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIO-PA). V smernicah so predstavljena stališča organa EIOPA glede ustreznih nadzorniških praks v okviru Evropskega sistema finančnega nadzora ali glede tega, kako bi bilo treba uporabljati zakonodajo Evropske unije na posameznih področjih. Organ EIOPA zato od vseh pristojnih organov in finančnih institucij, na katere je naslovil smernice, pričakuje, da jih bodo upoštevali.

Agencija prek članstva v EIOPI spremlja sprejemanje izvedbenih uredb Evropskega parlamenta in Sveta oziroma Evropske komisije, ki se nanašajo na področje dela Agencije ter smernic EIOPE, in vpliva na njihovo spreminjanje. EIOPA izdaja smernice, ki so kot standard poslovanja pomembne za zavarovalnice in pozavarovalnice ter so dostopne na spletni strani EIOPE (<https://eiopa.europa.eu/publications/eiopa-guidelines>). Agencija uporablja smernice EIOPE in tudi skupne smernice, ki jih izdajo skupaj vsi trije evropski finančni regulatorji: EIOPA, Evropski bančni organ (EBA) in Evropski organ za vrednostne papirje in trge (ESMA).

Agencija je na svoji spletni strani objavila, da pričakuje, da bodo zavarovalnice in pozavarovalnice storile vse, kar je v njihovi moči, da bodo pri svojem poslovanju upoštevale smernice EIOPE, pa tudi, da bo sama v postopkih nadzora nad zavarovalnicami in pozavarovalnicami uporabljala smernice EIOPE za vsebinsko presojo vprašanj, ki se nanašajo na področje njihovega urejanja.

EBA, EIOPA in ESMA so sprejele Skupne smernice o značilnostih pristopa na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma (podlaga je bila prej veljavna direktiva), ki upošteva oceno tveganosti in ukrepe, ki jih je treba sprejeti za izvajanje nadzora, ki upošteva oceno tveganosti. Agencija je sprejela stališče, da si bo za izvajanje sku-

pnih smernic prizadevala tako, da jih bo vključila v svoje nadzorniške procese in postopke.

Poleg tega so EBA, EIOPA in ESMA sprejele Skupne smernice o skrbni oceni pri pridobitvah in povečanjih kvalificiranih deležev v finančnem sektorju. Agencija je sprejela stališče, da bo navedene smernice uporabljala za presojo vprašanj, ki se nanašajo na presojo imetnikov kvalificiranih deležev zavarovalnic in pokojninskih družb in ki niso neposredno urejena v ZZavar-1, njegovih podzakonskih predpisih, delegiranih uredbah EU ali drugih predpisih, ki veljajo neposredno.

22. 3. 2022 so se začele uporabljati Smernice za nadzorniško poročanje o PEPP, ki jih je EIOPA izdala na podlagi Uredbe (EU) 2019/1238 (uredba o PEPP), da bi zagotovila skupno, enotno in usklajeno uporabo nadzorniškega poročanja o vseevropskih osebnih pokojninskih produktih (PEPP) v zvezi s podrobnimi podatki o naravi, obsegu in obliki informacij, ki jih ponudniki PEPP predložijo pristojnim organom v vnaprej določenih časovnih presledkih in ob vnaprej določenih dogodkih.

EIOPA je dne 18. 3. 2022 objavila popravke in spremembe Smernic o nadzoru podružnic zavarovalnic tretjih držav. Cilj teh smernic je zagotoviti dosledno, uspešno in učinkovito zaščito imetnikov polic v Evropski uniji (EU). Cilj smernic je zlasti zagotoviti vsaj enako raven zaščite imetnikov polic podružnice zavarovalnice tretje države, kot jo imajo imetniki polic zavarovalnice v EU v matični državi ali prek podružnice iz Direktive 2009/138/ES (Solventnost II).

V letu 2022 so bile posodobljene tudi Smernice o poročanju za namene finančne stabilnosti. EIOPA je leta 2015 izdala te smernice, da bi zagotovila skladen in enoten pristop k zbiranju podatkov za namene finančne stabilnosti ter zagotovila navodila nacionalnim nadzornim organom o načinu zbiranja podatkov. Zbrani podatki EIOPE zlasti omogočajo, da le-ta v okviru svoje pristojnosti spremlja in ocenjuje razvoj na trgu ter obvešča druge evropske nadzornike, Evropski odbor za sistemska tveganja (ESRB) ter Evropski parlament, Svet in Komisijo o ustreznih trendih, mogočih tveganjih in ranljivostih. EIOPA pa ESRB zagotavlja tudi redne in aktualne informacije, potrebne za izpolnjevanje njegovih nalog. V posodobljene smernice so bili vneseni popravki s prilogami, objavljeni dne 10. 10. 2022, ki se začnejo uporabljati dne 31. 12. 2023.

Od dne 1. 1. 2023 se uporabljajo spremenjene in dopolnjene Smernice o vrednotenju zavarovalno-tehničnih rezervacij. Cilj smernic je povečati usklajenost in spodbuditi konvergenco strokovnih praks podjetij vseh vrst in velikosti v državah

članicah ter podpreti podjetja pri izračunu njihovih zavarovalno-tehničnih rezervacij v skladu z direktivo Solventnost II. Novost v spremenjenih oziroma dopolnjenih smernicah je definicija sorazmernosti. Zavarovalnice in pozavarovalnice bi morale te smernice uporabljati na način, sorazmeren z naravo, obsegom in zapletenostjo tveganj, ki so jim izpostavljene pri opravljanju svoje dejavnosti. To ne bi smelo voditi v bistveno odstopanje vrednosti zavarovalno-tehničnih rezervacij od trenutnega zneska, ki bi ga morale plačati zavarovalnice in pozavarovalnice, če bi svoje zavarovalne in pozavarovalne obveznosti nemudoma prenesle na drugo zavarovalnico ali pozavarovalnico. Novosti se nanašajo še na pomembnost v okviru določanja predpostavk, modeliranje dejavnikov biometričnega tveganja, stroške upravljanja naložb, dinamično vedenje imetnika police, dvosmerne predpostavke, možnost plačila dodatnih ali drugačnih premij, celovit načrt upravljanja, upoštevanje novih poslov pri določanju prihodnjih ukrepov upravljanja, uporabo stohastičnega vrednotenja, dejavnike tržnega tveganja, potrebne za doseganje ustreznih rezultatov, in alternativni pristop za izračun pričakovanega dobička, vključenega v prihodnje premije.

V letu 2023 so se začele uporabljati tudi spremenjene oziroma dopolnjene Smernice o pogodbenih mejah, ki spodbujajo dosledno uporabo meje zavarovalnih ali pozavarovalnih pogodb za določanje meje med obstoječimi in prihodnjimi dejavnostmi. Smernice zagotavljajo napotke za ugotavljanje, katere obveznosti zavarovanja ali pozavarovanja v zvezi s prihodnjimi premijami izhajajo iz pogodbe. Novost spremenjenih oziroma dopolnjenih smernic je, da zavarovalnice in pozavarovalnice pogodbenih mej ne bi smele obravnavati kot ene same točke v času, temveč kot mejo med premijami in obveznostmi, ki spadajo k pogodbi, ter premijami in obveznostmi, ki ne spadajo k pogodbi. Denarne tokove, povezane s premijami in obveznostmi, ki spadajo k pogodbi, bi bilo treba predvideti z realističnimi predpostavkami, kar pomeni, da bi projekcija denarnih tokov lahko presegla kateri koli datum iz delegirane uredbe. Smernice so spremenjene tudi v delu, ki se nanaša na razčlenjevanje pogodbe, novosti pa so tudi glede opredelitve finančnega jamstva za dajatve z vidnim učinkom na ekonomiko pogodbe, opredelitve kritja za določen negotov dogodek, ki negativno vpliva na zavarovalno osebo z vidnim učinkom na ekonomiko pogodbe, in ponovna ocena vidnega učinka kritja ali finančnega jamstva.

EIOPA je 4. 10. 2022 na svoji spletni strani objavila Opozorilo (z dne 30. 8. 2022) zavarovalnicam in bankam, naj obravnavajo vprašanja varstva po-

trošnikov v zvezi s prodajo zavarovanj, vezanih na bančna posojila (kreditna zavarovanja, angl. Credit Protection Insurance – CPI). EIOPA v svojem opozorilu poziva zavarovalnice in banke, naj ukrepa-jo ali pa se soočijo z možnimi nadzornimi ukrepi. Opozorilo je sledilo tematskemu pregledu, prav tako objavljenemu 4. 10. 2022, o delovanju trga EU za zavarovanja, ki se prodajajo s hipotekarnimi posojili, potrošniškimi posojili in kreditnimi karticami (kreditni produkti). Tematski pregled je razkril številne škodljive prakse za potrošnike.

Iz Opozorila izhaja, da se pričakuje, da bodo zavarovalnice in banke postavile interese stranke v središče svojega poslovnega modela ter da bodo sprejele ustrezne ukrepe za preprečitev nadaljnjega oškodovanja potrošnikov. Pričakuje se, da bodo vse zavarovalnice in banke (ki delujejo kot distributerji zavarovalnih produktov) izpolnjevale vse zahteve direktive o distribuciji zavarovalnih produktov, vključno z zahtevami glede nadzora in upravljanja produktov. Če pride do oškodovanja potrošnika, bi morale vse zadevne zavarovalnice in banke sprejeti popravne »ukrepe za ublažitev stanja in preprečitev nadaljnjih ponovitev škodljivega dogodka« v skladu s členom 7(3)¹¹ Delegirane uredbe Komisije (EU) 2017/2358 (v nadaljnjem besedilu: delegirana uredba o nadzoru in upravljanju produktov).

Nadalje se od zavarovalnic in bank pričakuje, da ocenijo in pregledajo svoje ureditve glede distribucije in plačil, pri čemer zagotovijo, da vedno delujejo odkrito, pošteno in profesionalno v skladu z najboljšimi interesi svojih strank. Zlasti bi morale zavarovalnice in banke oceniti, ali je višina provizij upravičena glede na stroške, ki nastanejo pri zagotavljanju teh produktov, in korist, ponujeno ciljnemu trgu.

EIOPA je 30. 9. 2022 na svoji spletni strani objavila Strategijo za obdobje 2023–2026. V njej poudarja, da je treba skrbeti za varno in vzdržno okolje za državljane Evropske unije, tudi danes, v času nenehnih sprememb in izzivov. Nadzorniki imajo v nestabilnih časih veliko odgovornost do potrošnikov – zavarovancev, zavarovalcev in upravičencev, saj je pri negotovih ekonomskih razmerah še vedno treba opozarjati, da je cilj sprememb boljša družba, kar se lahko doseže tudi z zeleno in digitalno transformacijo. Zavarovalnice kot dolgoročni vlagatelji in partnerji pri naravnih in drugih nesrečah morajo ostati finančno trdne in sposobne izpolnjevati obljube, dane v pogodbah, ne samo danes,

temveč tudi jutri in pojutrišnjem, ko se lahko zgodi že druga nesreča ali katastrofa.

EIOPA v svoji strategiji opozarja, da mora industrija sodelovati z nadzornikom in regulatorjem, tako bo delovanje zavarovalniškega sektorja sodobno in bo lahko sledilo spremembam na trgih ter bo učinkovito izvajalo svoje naloge. Vsako nepremišljeno poseganje v delovanje zavarovalnic ima dolgoročne negativne posledice na potrošnike.

EIOPA je dne 6. 2. 2023 na svojih spletnih straneh objavila poročilo o vključevanju s podnebjem povezanih prilagoditvenih ukrepov v praksah zavarovalnic pri sklepanju neživiljenjskih zavarovanj (angl. Impact underwriting – Report on the Implementation of Climate-Related Adaptation Measures in Non-Life Underwriting Practices, EIOPA-BoS-22-593, 6 February 2023; v nadaljevanju: Poročilo). Poročilo je rezultat pilotne raziskave na področju vključevanja s podnebjem povezanih prilagoditvenih ukrepov v neživiljenjske zavarovalne produkte, ki jo je leta 2022 izvedla EIOPA v sodelovanju z 31 prostovoljnimi zavarovalnicami iz 14 evropskih držav.

V Evropi je trenutno zavarovanih le 23 % vseh izgub iz naslova ekstremnega vremena in s podnebjem povezanih dogodkov, kar predstavlja znatno vrzel v zavarovalni zaščiti, za katero se pričakuje, da bo še večja.

Pilotna raziskava je bila izvedena predvsem z namenom izboljšati razumevanje trenutnih praks zavarovalnic pri sklepanju zavarovanj v povezavi s prilagoditvami na podnebne spremembe, oceniti njihovo regulatorno obravnavo na podlagi Solventnosti II in ugotoviti, ali v regulatornem okviru obstojijo kakšne omejitve, ki bi utegnile ovirati vključevanje prilagoditvenih ukrepov v zavarovalne produkte.

EIOPA bo nadaljevala svoje delo na obravnavanem področju, da bi spodbudila prilagajanje podnebnim spremembam na področju neživiljenjskega zavarovanja v EU in prispevala k premagovanju nekaterih izzivov, zaznanih pri pilotni raziskavi. EIOPA se bo osredotočila zlasti na ozaveščanje javnosti o podnebnih tveganjih in s tem povezanih preventivnih ukrepih. Poleg tega bo s ponovno oceno standardne formule za tveganje naravnih nesreč in drugimi ukrepi, zagotovila ustrezno obravnavo teh, s podnebjem povezanih vidikov v regulatornih okvirih.

3. GOSPODARSKO OKOLJE

3.1. Mednarodno okolje

Svetovno gospodarstvo sta v letu 2023 zaznamovala upočasnjena aktivnost in opazen upad inflacije. Negotovost sta stopnjevali že več kot leto dni trajajoča vojna v Ukrajini in napetost na Bližnjem vzhodu zaradi oktobrskega izbruha vojne med Izraelom in Hamasom.

Medtem ko je v ZDA realni BDP umirjeno rasel, je v evrskem območju stagniral. Kazalniki razpoloženja za evrsko območje nakazujejo, da je dinamika gospodarske aktivnosti v lanskem zadnjem četrtletju ostala šibka; ECB za leti 2024 in 2025 v osnovnem scenariju napoveduje nekoliko višjo rast od predvidene za leto 2023. Vrednost sestavljene kazalnika vodij nabave (PMI)¹⁰ za evrsko območje se je po oktoborskem upadu na najnižjo raven v zadnjih treh letih novembra nekoliko izboljšala in decembra ostala nespremenjena. Kazalnik pa je ostal pod vrednostjo 50, ki pomeni mejo med rastjo in krčenjem aktivnosti. Vrednost kazalnika gospodarske klime (ESI) za evrsko območje se je decembra okrepila, a ostala pod dolgoletnim povprečjem. Zaupanje se je izboljšalo v vseh dejavnostih in med potrošniki. Nekatere mednarodne institucije v novembrskih in decembrskih napovedih ocenjujejo, da je aktivnost v zadnjem lanskem četrtletju začela okrevati, postopno zviševanje rasti pa naj bi se v prihodnjih četrtletjih nadaljevalo.¹¹

Pričakuje se, da se bo gospodarska aktivnost postopoma okrepila ob okrepanju potrošnje, ki jo bodo podpirali še naprej trden trg dela, vzdržna rast plač in nadaljnje zniževanje inflacije. Kljub strožji denarni politiki naj bi se naložbe še naprej povečevale, k čemur bodo prispevali na splošno trdne bilance stanja podjetij ter mehanizem za okrevanje in odpornost.¹² V letu 2024 naj bi se rast BDP v EU izboljšala na 1,3 %. V območju evra naj bi bila rast BDP rahlo nižja, in sicer 1,2-odstotna. V letu 2025 naj bi se ob inflaciji in zaviralnem učinku zaostrovanja denarne politike rast okrepila na 1,7 % v EU in na 1,6 % v območju evra.

Inflacija se še naprej znižuje. Medtem ko je bilo umirjanje v minulem letu predvsem posledica strmega padca cen energije, je zdaj vse širše osnovano in zajema vse glavne kategorije potrošnje poleg energije in hrane.

Ob zaostrovanju denarne politike, ki vpliva na celotno gospodarstvo, naj bi se zniževanje inflacije nadaljevalo, čeprav zmerneje, kar odraža počasnejše, vendar širše osnovano popuščanje inflacijskih pritiskov v sektorjih hrane, industrijskega blaga in storitev. Stopnja brezposelnosti naj bi se v območju evra znižala s 5,6 % v letu 2023 na 3,2 % v letu 2024 in 2,2 % v letu 2025. V EU naj bi se skupna inflacija evra znižala s 6,5 % v letu 2023 na 3,5 % v letu 2024 in 2,4 % v letu 2025.¹³

Finančne trge so zaznamovale vse višje obrestne mere centralnih bank, v izteku leta pa tudi večji padec zahtevane donosnosti državnih obveznic. Ameriška centralna banka Federal Reserve (Fed) in Evropska centralna banka (ECB) sta med letom zviševali obrestne mere, vendar sta zviševanje upočasnjevali in ga v drugi polovici leta tudi zaključili. Fed je ciljno obrestno mero štirikrat zvišal za 0,25 odstotne točke in je od julija naprej, pri vrednosti razpona 5,25–5,50 %, ni več spremenil. ECB je svoje obrestne mere dvakrat zvišala za 0,50 odstotne točke in štirikrat za 0,25 odstotne točke ter svoje depozitne obrestne mere pri 4,00 % od septembra ni več spremenila. Posledično so med letom 2023 nivoji zahtevanih donosnosti obveznic ostali na nivojih z začetka leta ali jih celo rahlo presegli. Znatnejši porast zahtevanih donosnosti so zabeležile dolgoročneje obveznice, kar je bilo predvsem posledica spoznanja, da inflacija ob rasti cen storitev ter plač v okolju pomanjkanja delovne sile ostaja povišana in bo taka dlje kot prvotno pričakovano. Obvezniški trgi so bili precej visoko nestanovitni. Zahtevana donosnost 10-letne nemške državne obveznice je v začetku oktobra dosegla vrh pri blizu 3 %. Kasneje je ob moč-

¹⁰ PMI (Purchasing Managers Index) je mesečno izračunan indeks vodij nabav in prikazuje stanje proizvodnega sektorja. Je dejanski posnetek proizvodnega sektorja, ki temelji na vprašalniku, poslanem največjim predstavnikom proizvodnih sektorjev. Zajem kategorije novih naročil, proizvodnje, zaposlovanja, dobave in zaloga.

¹¹ Ekonomsko ogledalo 1/2024 (gov.si).

¹² Mehanizem za okrevanje in odpornost (The recovery and Resilience Facility – RRF) je začasni instrument in osrednji del Next-GenerationEU – načrta EU, s pomočjo katerega bo EU po sedanjih krizi močnejša in odpornejša. Mehanizem bo zagotovil 560 mrd EUR za naložbe in reforme v zvezi z zelenim in digitalnim prehodom ter odpornostjo nacionalnih gospodarstev. Sredstva bodo zbrana z najemanjem posojil na kapitalskih trgih.

¹³ Jesenska gospodarska napoved 2023 (europa.eu).

nem padcu pristala na končni vrednosti 2,02 %, kar je za dobre pol odstotne točke pod vrednostjo z začetka leta.

Padec vrednosti so prav tako zabeležili večji nepremičninski trgi. Ob pretresih v bančnem sektorju – finančne trge je marca pretresel propad ameriških bank SVB in Signature bank, kmalu za tem pa prodaja Credit Suisse, so v marcu močno poskočili kreditni pribitki podjetniških obveznic, ki so se kasneje ponovno znižali na raven pod izhodiščem leta. Splošno negotovost so v maju okrepila še pogajanja o zgornji meji zadolževanja javnih financ v ZDA, avgusta pa Fitchovo znižanje bonitetne ocene ZDA na AA+.

Vzdušje na delniških trgih je bilo večinoma pozitivno. Opaznejše padce vrednosti so beležili poleti, a so indeksi razvitega sveta do konca leta te izgube

be uspešno nadomestili. Z visoko 28,2-odstotno letno rastjo je prednjačil japonski indeks NIKKEI, sledila sta S&P500 in Euro Stoxx 50 s 24,2- oziroma 19,2-odstotno rastjo. Slabše so se odrezali indeksi razvijajočih se trgov, tako je imel npr. kitajski indeks Hang Seng izgubo v višini 13,8 %.

»Umetna inteligenca« je tema pogovorov leta 2023 in tudi glavna tema delniških trgov. Navdušenje nad njo je preplavilo delniške trge in delnice družb, ki so vpete v razvoj umetne inteligence, so močno porasle. Zaradi visokih vlaganj, ki so potrebna za orodja umetne inteligence, so glavni zmagovalci leta 2023 tehnološki velikani s svojimi napovedmi glede umetne inteligence. Delnice družb Nvidia, Microsoft, Apple, Google, Meta, Amazon in Tesla oziroma »veličastnih sedem« delnic (+100,4 % v 2023) so zaslužni za praktično ves donos ameriškega delniškega indeksa S&P 500.¹⁴

3.2. Slovenija

Slovensko gospodarstvo je podobno kot preostalo evropsko in svetovno gospodarstvo v 2023 vstopilo pod visoko težo visoke inflacije in posledične močne rasti obrestnih mer ter ruske invazije na Ukrajino in posledične energetske draginje. Med letom 2023 je energetska kriza izgubljala ostrino. Pocenitev energetskih virov, polna zaposlenost z visoko rastjo plač ter v splošnem zdrave finance slovenskih gospodinjstev so razlogi za vrnitev zmerne gospodarske rasti v letu 2023.

V Sloveniji je bila gospodarska aktivnost umirjena. Opazno je upadla mednarodna menjava zaradi manjšega povpraševanja v tujini in višjih stroškovnih pritiskov. Blagovna menjava se je po dveh mesecih rasti novembra ob vztrajanju šibke aktivnosti in negotovih razmer v glavnih trgovinskih partnericah ponovno zmanjšala. V prvih enajstih mesecih je bil realni izvoz medletno nižji za 7,1 %, realni uvoz pa za 7,5 %. Vrednosti kazalnikov konkurenčnosti so se v zadnjem četrtletju 2023 po daljšem obdobju negativnih gibanj nekoliko izboljšale, še vedno pa nakazujejo neugoden cenovno konkurenčni položaj slovenskih izvoznikov. Slovenski izvozni tržni delež na trgu EU se je v tretjem četrtletju medletno nadalje okrepil, a je bil še vedno pod ravno pred začetkom energetske krize.¹⁵

Odpravljanje posledic avgustovskih poplav je spodbujalo aktivnosti gradbeništva, medtem ko so višje obrestne mere in gospodarsko ohlajanje v

mednarodnem okolju zavirali investicije v opremo in stroje. Državna potrošnja je kljub povečanju izdatkov za blažitev posledic poplav ostala relativno zmerna. Razmere na trgu dela so bile, podobno kot drugod po Evropi, izredno ugodne, stopnja brezposelnosti pod 4 % je doslej najnižja zabeležena vrednost. Zaradi financiranja poplavlne obnove se je primanjkljaj države, po zadnjih ocenah Banke Slovenije, nekoliko zvišal glede na prvotne ocene in znašal 3,7 % BDP, bruto javni dolg pa je z 69,5 % BDP ostal skorajda nespremenjen glede na predhodno leto. Realna rast slovenskega BDP je bila v letu 2023, glede na decembrsko napoved Banke Slovenije, 1,3-odstotna, v naslednjem letu pa naj bi bila z 2,2 % nekoliko krepkejša.

Kazalnik slovenske gospodarske klime je v leto 2023 vstopil na znižani zmerno pesimistični ravni in pričakovanjih. Vse do poletja se je pod težo višjih obrestnih mer in še vedno zelo drage energije nižal. Sledil je rahel jesenski preobrat, za kar sta v največji meri zaslužna znatno nižanje inflacije in stabilizacija obrestnih mer. Inflacija¹⁶ v Sloveniji je v letu 2023 znašala 3,8 %, leto pred tem pa 10,8 %. V 2023 smo bili priča znatnim pocenitvam energije, kar se je prelevilo v znižanje cen storitev in izdelkov, odvisnih neposredno od cene energije, kot npr. transport. Nižja kot v 2022, a še vedno znatna inflacija, se je nadaljevala tudi v letu 2023 na večini ostalih področij. Cene storitev so se na primer v letu 2023 podražile za 6,0 %.

¹⁴ Letno poročilo Pokojninske družbe A, str. 19.

¹⁵ Ekonomsko ogledalo 1/2024 (gov.si).

¹⁶ Harmonizirani indeks življenjskih potrebščin; vir: SURS.

Medletna inflacija je ob koncu lanskega leta upadla na 4,2 %, v primerjavi z decembrom 2022 se je več kot prepolovila. Umirjajo se rasti cen vseh glavnih skupin življenjskih potrebščin. V primerjavi z začetkom leta so k umirjanju inflacije največ prispevale nižje rasti cen hrane in nižje cene energentov. Medletna rast cen hrane je s 4,2 % dosegala le še približno petino rasti iz začetka leta 2023. Cene energentov, ki so bile še v začetku lanskega leta medletno višje za skoraj 10 %, pa so ob umirjanju svetovnih cen in vladnih ukrepih decembra medletno upadle za 2,3 %. Umirila se je tudi medletna rast cen storitev, zlasti decembra, ostaja pa visoka (6,1 %). Novembra se je nadaljevalo zniževanje cen industrijskih proizvodov slovenskih proizvajalcev, ki so le še malenkost nad ravno izpred leta dni. Medletna stopnja rasti se je, potem ko je bila v začetku leta 2023 skoraj 20-odstotna, še umirila in bila z 0,3 % najnižja po decembru 2020. K umirjanju

nju medletne rasti so še naprej največ prispevala gibanja v skupini surovin, medletna rast cen pa se postopoma umirja tudi v večini drugih skupin z izjemo energentov.¹⁷

Obrestne mere so se po močni rasti v letu 2022 ohranile na povišani ravni med letom 2023. ECB je septembra 2023 dvignila depozitno obrestno mero na 4 % in je trenutno v fazi čakanja na nove gospodarske podatke, ki bodo osnova za nadaljnje odločitve. Kapitalski trgi pričakujejo, da je cikel dvigovanja zaključen in da bo od pomladi naprej sledilo postopno nižanje ECB-jevih obrestnih mer. Povprečna obrestna mera za vezane vloge gospodinjstev za obdobje nad enim letom in do dveh let je konec oktobra 2023 znašala 2,6 % (oktobra 2022 1,27 %). Slovenski borzni indeks SBITOP je v letu 2023 močno porasel (+19,5).

¹⁷ Ekonomsko ogledalo 1/2024 (gov.si).

4. NOVE RAČUNOVODSKE REŠITVE

4.1. Prehod na Mednarodni standard računovodskega poročanja 17 – Zavarovalne pogodbe (MSRP 17) in Mednarodni standard računovodskega poročanja 9 – Finančni instrumenti (MSRP 9)

Na podlagi Uredbe Komisije (ES) št. 2023/1803¹⁸ glede uporabe mednarodnih standardov računovodskega poročanja v Evropski uniji morajo zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe (v nadaljevanju: zavarovalnice) od 1. 1. 2023 dalje pri svojem računovodskem poročanju o zavarovalnih pogodbah uporabljati novi mednarodni standard računovodskega poročanja (MSRP) o zavarovalnih pogodbah MSRP 17, ki je nadomestil dosednji MSRP 4. Številne zavarovalnice pa so s 1. 1. 2023 oziroma hkrati z MSRP 17 začele še s prvo uporabo mednarodnega standarda računovodskega poročanja (MSRP) o finančnih instrumentih MSRP 9, ki je nadomestil dosednji mednarodni računovodski standard (MRS) 39.

4.1.1. Ključne lastnosti MSRP 17

Cilj MSRP 17 je uporabnikom računovodskih izkazov zagotoviti ustrezne in relevantne informacije, ki vestno in natančno predstavljajo zavarovalne pogodbe in njihove učinke na finančni položaj, uspešnost in denarne tokove posamezne zavarovalnice.

Dosedanji standard MSRP 4, ki je bil sprejet že leta 2004, je veljal za prehodni standard, namenjen, da ostane v uporabi v prehodnem obdobju, tj. do sprejetja ustreznega novega standarda, ki bo celovito uredil računovodsko poročanje o zavarovalnih pogodbah. MSRP 4 je pri poročanju o zavarovalnih pogodbah zavarovalnicam dopuščal uporabo širokega nabora računovodskih praks, ki so odražale posamezne nacionalne računovodske zahteve in različice teh zahtev, vendar pa širša primerjava poslovanja zavarovalnic zaradi tega ni bila mogoča.

V primerjavi z dosedanjo ureditvijo računovodskega poročanja o zavarovalnih pogodbah v MSRP 4 so v novem MSRP 17 določena jasna načela tako za pripoznavanje in merjenje kot za predstavljanje in razkrivanje zavarovalnih pogodb.

MSRP 17 se uporablja za zavarovalne pogodbe ter naložbene pogodbe z elementi diskrecijske udeležbe. Ločuje zavarovalne sestavine zavarovalnih pogodb od nezavarovalnih. Celotni portfelj razdeli na skupine pogodb (obračunske enote), ki predstavljajo raven, na kateri se izvaja merjenje oziroma vrednotenje. Merjenje se izvaja na podlagi tveganju prilagojene sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov, povečane še za nezasluženi dobiček, ki bo pripoznan v prihodnosti. Vodi k pripoznavanju dobičkov v obdobju, v katerem zavarovalnica zagotavlja zavarovalno kritje, in k takojšnjemu pripoznavanju izgub. Vodi tudi k ločeni predstavitvi zavarovalnih prihodkov, stroškov zavarovalnih storitev in finančnih prihodkov ali odhodkov iz zavarovanja. Omogoča razkrivanje kvantitativnih in kvalitativnih informacij o zavarovalnih pogodbah.¹⁹

Ključna sprememba, ki jo uvaja MSRP 17, je ta, da se obračunana zavarovalna premija ne zrcali več takoj v celoti v poslovnem izidu zavarovalnice, temveč si mora zavarovalnica za obračunano premijo pripoznati **Obveznost za preostalo kritje**, ki jo postopoma, skozi obdobje trajanja zavarovalne pogodbe, tudi prek pogodbeno-storitvene marže in prilagoditev za tveganje prenaša v poslovni izid zavarovalnice oziroma pozavarovalnice.

MSRP 17 tudi ne pozna več zavarovalno-tehničnih rezervacij. Namesto njih uporablja Obveznost za nastale škode, kjer so pripoznane vse obveznosti zavarovalnice za nastale škode do dneva poročanja. Termina sicer pokrivata podobno vsebino, med njima pa prihaja do pomembne razlike pri diskontiranju obveznosti – MSRP 17 namreč zahteva diskontiranje vseh obveznosti za škode, kjer bo plačilo škode kasneje kot v dvanajstih mesecih.

Zavarovalnice so morale na novo določiti tudi skupine zavarovalnih pogodb, ki so jih lahko

¹⁸ Uredba Komisije (EU) 2023/1803 z dne 13. avgusta 2023 o sprejetju nekaterih mednarodnih računovodskih standardov v skladu z Uredbo (ES) št. 1606/2002 Evropskega parlamenta in Sveta.

¹⁹ Vir: MSRP 17 – splošno izobraževanje, junij 2023, Aleš Lapajne.

vrednotile skupaj. MSRP 17 določa tri skupine zavarovalnih pogodb, in sicer skupino pogodb, ki so nedonosne že ob pripoznanju, imenovane kočljive pogodbe, skupino zavarovalnih pogodb, za katere je malo verjetno, da bodo postale nedonosne, in skupino vseh drugih zavarovalnih pogodb. Na združevanje pogodb v skupine zavarovalnih pogodb je pomembno vplivalo tudi določilo MSRP 17, ki določa, da zavarovalnica v isto skupino zavarovalnih pogodb ne sme združevati tistih pogodb, pri katerih je med datumi sklenitve več kot 12 mesecev.²⁰

MSRP 17 navaja tri pristope merjenja zavarovalnih pogodb, in sicer:

- splošni model merjenja (GMM – privzeti model v MSRP 17 ali pristop štirih gradnikov),
- pristop spremenljivega nadomestila ali pristop prilagodljivega zaslužka (VFA),
- pristop razporejanja premij (PAA).²¹

4.1.2. Ključne lastnosti MSRP 9

MSRP 9 prinaša spremembe na področju razvrščanja in merjenja finančnih instrumentov, oslabitev finančnih sredstev in računovodskega obračunavanja varovanj pred tveganji, zahteva pa tudi precej razširjena razkritja. Na področju oslabitev je prinesel korenito konceptualno spremembo, saj kot odgovor na očitke, da so kreditne izgube v skladu z MRS 39 pripoznane prepozno in v prenizki višini, MSRP 9 uvaja koncept pričakovanih kreditnih izgub.²²

Ob začetnem pripoznanju je finančna naložba razvrščena v eno od naslednjih kategorij merjenja:

- finančne naložbe, vrednotene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida (FVTPL – angl. Fair Value through Profit or Loss),
- finančne naložbe, vrednotene po odplačni vrednosti (AC – angl. Amortized costs),
- finančna sredstva, vrednotena po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (FVOCI – angl. Fair Value through Other Comprehensive Income).

Merila, ki določajo ustrezno skupino merjenja, so poslovni model, v katerega je sredstvo uvrščeno, in pogodbene lastnosti denarnih tokov.

4.1.3. Učinki prehoda na MSRP 9 in MSRP 17, ki se izražajo v izkazu finančnega položaja zavarovalnic in pozavarovalnic

Zavarovalnice so za potrebe priprave računovodskih izkazov za poslovno leto 2023 in primerjalnih podatkov za leto 2022 prvič uporabile MSRP 17. Hkrati so večina zavarovalnic in obe pozavarovalnici na dan 1. 1. 2023 prvič uporabile tudi MSRP 9. Za MSRP 9 je bil sicer kot datum prve uporabe določen 1. 1. 2018, vendar je večina zavarovalnic uveljavila možnost za začasni izzem uveljavitve standarda do 1. 1. 2023.

V nadaljevanju opisujemo najpomembnejše spremembe v izkazu finančnega položaja zavarovalnic in pozavarovalnic.

Prehod na uporabo MSRP 9 na dan 1. 1. 2022 ni pomembno vplival na vrednost finančnih sredstev, je pa vplival na prerazvrstitev finančnih naložb zavarovalnic. Vidimo, da so pglavitne spremembe na aktivih izkaza finančnega položaja izkazane pri finančnih naložbah in sredstvih iz finančnih pogodb.²³ Vrednost prvih se je pri zavarovalnicah znižala za 266 mio EUR in za 22 mio EUR pri pozavarovalnicah, vrednost drugih pa se je povečala za 174 mio EUR pri zavarovalnicah. Ob tem je treba povedati, da so nekatere zavarovalnice s prehodom na MSRP 17 izvedle ponovno presojo zavarovalnih in finančnih tveganj pokojninskih produktov v varčevalni fazi (prostovoljna dodatna pokojninska zavarovanja).

Hkrati s prehodom na nova računovodska standarda se je spremenil tudi način vrednotenja naložb v pridružene in skupaj obvladovane družbe. Te se po novem tako za potrebe priprave ločenih kot tudi konsolidiranih računovodskih izkazov merijo po kapitalski metodi, medtem ko so bile pred spremembo naložbe v te družbe v ločenih računovodskih izkazih prikazane po pošteni vrednosti.

Prerazvrstitev iz zavarovalnih pogodb v finančne nas vodi tudi na pasivo izkaza finančnega položaja, in sicer so se s to prerazvrstitvijo v določenem delu znižale tudi obveznosti iz zavarovalnih pogodb in povečale obveznosti iz finančnih pogodb. Vidimo, da so se za zavarovalnice skupaj obveznosti iz zavarovalnih pogodb znižale za 671 mio EUR, obve-

²⁰ MSRP zavarovalne pogodbe (po novem) (finance.si).

²¹ Vir: MSRP 17 – splošno izobraževanje, junij 2023, Aleš Lapajne.

²² Vir: Magistrsko delo: Izzivi implementacije mednarodnega standarda računovodskega poročanja 9 – Finančni instrumenti, Barbara Deželak.

²³ Finančne pogodbe pri zavarovalnicah so pogodbe, ki imajo obliko zavarovalne pogodbe, vendar ne ustrezajo definiciji zavarovalne pogodbe v skladu z MSRP 17. Kot finančne pogodbe se obravnavajo razločljive naložbene sestavine pogodb pokojninskih zavarovanj, saj te pogodbe v času varčevanja ne nosijo zavarovalnega tveganja.

znosti iz finančnih pogodb pa povečale za 247 mio EUR. Pri pozavarovalnicah pa so se obveznosti iz zavarovalnih pogodb zaradi drugačnega načina vrednotenja obveznosti znižale za 110 mio EUR.

Postavka obveznosti iz zavarovalnih in pozavarovalnih pogodb je nadomestila zavarovalno-tehnične rezervacije. Na vrednotenje obveznosti iz zavarovalnih pogodb in pozavarovalnih pogodb vplivajo predvsem:

- uporaba najboljše ocene predpostavk namesto previdne ocene predpostavk (pozitiven vpliv),
- diskontiranje vseh obveznosti (po)zavarovalnice z uporabo netvegane obrestne mere, ki ji je dodana likvidnostna premija (pozitiven vpliv);
- pripoznanje prihodnjega pričakovanega dobička za portfelje, vrednotene po metodah GMM (splošni model gradnikov) in VFA (pristop prilagodljivega zaslužka), v pogodbeno storitveni marži (negativen vpliv).

Učinki zgoraj navedenih sprememb se odražajo v spremembi postavke **zadržani dobički preteklih let** in postavki **akumulirani drugi vseobsegajoči donos**.

Povečanje zadržanega čistega poslovnega izida je predvsem posledica znižanja višine obveznosti iz zavarovalnih pogodb zaradi drugačnega celotnega načina vrednotenja sredstev in obveznosti iz zavarovalnih pogodb. Sprememba zadržanih dobičkov preteklih let zavarovalnic skupaj zaradi prehoda na dan 1. 1. 2022 je znašala 263 mio EUR, sprememba zadržanih dobičkov pozavarovalnic pa 38 mio EUR.

Sprememba akumuliranega drugega vseobsegajočega donosa je posledica pripoznavanja učinkov diskontiranja zavarovalnih pogodb in prevrednotenja finančnih naložb. Učinki spremembe obrestne mere na diskontiranje denarnih tokov iz zavarovalnih pogodb se namreč v skladu z MSRP 17 pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu z namenom zmanjšanja računovodske neusklajenosti (t. i. accounting mismatch) z učinkom merjenja finančnih sredstev iz naslova MSRP 9, pripoznanih v drugem vseobsegajočem donosu. Akumulirani drugi vseobsegajoči donos zavarovalnic skupaj je predstavljal negativno vrednost in je znašal –110 mio EUR. Akumulirani drugi vseobsegajoči donos pozavarovalnic pa je znašal –7 mio EUR.

Povečanje zadržanega čistega poslovnega izida za 263 mio EUR pri zavarovalnicah oziroma 38 mio EUR pri pozavarovalnicah in znižanje akumuliranega drugega vseobsegajočega donosa za 110 mio EUR pri zavarovalnicah oziroma 7 mio pri pozavarovalnicah sta vplivala na neto povečanje kapitala pri zavarovalnicah v višini 153 mio EUR, pri pozavarovalnicah pa v višini 31 mio EUR. Pri prvih so na celotno povečanje kapitala, ki znaša 176 mio EUR, vplivale tudi rezerve iz dobička, ki znašajo 23 mio EUR. Pri pozavarovalnicah pa je na končno stanje kapitala v vrednosti 4 mio EUR vplivala sprememba čistega poslovnega izida obračunskega obdobja v negativnem znesku 26 mio EUR.

Preglednica 2/1:

Primerjava prilagojenega izkaza finančnega položaja zavarovalnic na dan 1. 1. 2022 z revidiranim izkazom finančnega položaja družbe na dan 31. 12. 2021 (v mio EUR)

	31. 12. 2021	1. 1. 2022	Učinek prehoda oziroma prerazvrstitve
SREDSTVA			
A. Opredmetena osnovna sredstva	157	150	-7
B. Naložbene nepremičnine	66	66	0
C. Pravica do uporabe sredstev	6	14	9
Č. Neopredmetena sredstva in dobro ime	96	56	-40
D. Odložene terjatve za davek	7	8	1
E. Naložbe v odvisne družbe	180	180	0
F. Naložbe v pridružene in skupaj obvladovane družbe	90	84	-6
G. Finančne naložbe	6.619	6.354	-266
H. Sredstva iz finančnih pogodb	114	289	174
I. Zavarovalne pogodbe, ki so sredstva	114	75	-39
J. Pozavarovalne pogodbe, ki so sredstva	267	294	27
K. Nekratkoročna sredstva za prodajo	0	0	0
L. Terjatve za odmerjeni davek od dohodka	3	3	0
M. Druge terjatve	105	37	-67
N. Denar in denarni ustrezniki	99	95	-4
O. Druga sredstva	44	8	-36
SKUPAJ SREDSTVA	7.968	7.713	-255
			0
KAPITAL			
A. Osnovni kapital	407	407	0
B. Kapitalske rezerve	123	123	0
C. Rezerve iz dobička	639	662	23
Č. Akumulirani drugi vseobsegajoči donos	245	136	-110
D. Druge rezerve	1	1	0
E. Zadržani dobički preteklih let	266	529	263
F. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	107	107	0
SKUPAJ KAPITAL	1.788	1.964	176
OBVEZNOSTI			
A. Podrejene obveznosti	64	95	31
B. Odložene obveznosti za davek	46	83	37
C. Zavarovalne pogodbe, ki so obveznosti	5.713	5.042	-671
Č. Pozavarovalne pogodbe, ki so obveznosti	44	8	-36
D. Obveznosti iz finančnih pogodb	42	289	247
E. Rezervacije	31	37	5
F. Obveznosti iz najemov	6	11	5
G. Druge finančne obveznosti	46	11	-34
H. Nekratkoročne obveznosti za prodajo	0	0	0
I. Obveznosti za odmerjeni davek od dohodka	9	20	11
J. Druge obveznosti	178	153	-26
SKUPAJ OBVEZNOSTI	6.180	5.750	-430
SKUPAJ KAPITAL IN OBVEZNOSTI	7.968	7.713	-255

Vir: Letna poročila zavarovalnic za leto 2023

Preglednica 2/2:

Primerjava prilagojenega izkaza finančnega položaja pozavarovalnic na dan 1. 1. 2022 z revidiranim izkazom finančnega položaja družbe na dan 31. 12. 2021 (v mio EUR)

	31. 12. 2021	1. 1. 2022	Učinek prehoda oziroma prerazvrstitve
SREDSTVA			
A. Opredmetena osnovna sredstva	3	3	0
B. Naložbene nepremičnine	8	8	0
C. Pravica do uporabe sredstev	1	1	0
Č. Neopredmetena sredstva in dobro ime	5	5	0
D. Odložene terjatve za davek	4	3	-1
E. Naložbe v odvisne družbe	305	305	0
F. Naložbe v pridružene in skupaj obvladovane družbe	20	20	0
G. Finančne naložbe	549	528	-22
H. Sredstva iz finančnih pogodb	0	0	0
I. Zavarovalne pogodbe, ki so sredstva	61	3	-58
J. Pozavarovalne pogodbe, ki so sredstva	124	120	-4
K. Nekratkoročna sredstva za prodajo	0	0	0
L. Terjatve za odmerjeni davek od dohodka	0	0	0
M. Druge terjatve	80	0	-80
N. Denar in denarni ustrezniki	31	31	0
O. Druga sredstva	1	1	0
Razmejeni stroški pridobivanja zavarovanj	5	0	-5
SKUPAJ SREDSTVA	1.195	1.026	-169
	0	0	0
KAPITAL			
A. Osnovni kapital	77	77	0
B. Kapitalske rezerve	55	55	0
C. Rezerve iz dobička	230	230	0
Lastne delnice	-25	-25	0
Č. Akumulirani drugi vseobsegajoči donos	7	0	-7
D. Druge rezerve	0	0	0
E. Zadržani dobički preteklih let	84	122	38
F. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	38	11	-26
SKUPAJ KAPITAL	467	471	4
OBVEZNOSTI			
A. Podrejene obveznosti	75	75	0
B. Odložene obveznosti za davek	0	1	0
C. Zavarovalne pogodbe, ki so obveznosti	576	467	-110
Č. Pozavarovalne pogodbe, ki so obveznosti	17	1	-17
D. Obveznosti iz finančnih pogodb	0	0	0
E. Rezervacije	1	1	0
F. Obveznosti iz najemov	1	1	0
G. Druge finančne obveznosti	46	0	-46
H. Nekratkoročne obveznosti za prodajo	0	0	0
I. Obveznosti za odmerjeni davek od dohodka	2	2	0
J. Druge obveznosti	8	8	0
SKUPAJ OBVEZNOSTI	728	555	-173
SKUPAJ KAPITAL IN OBVEZNOSTI	1.195	1.026	-169

Vir: Letni poročili pozavarovalnic za leto 2023

5. ZAVAROVALNICE

5.1. Sestava slovenskega zavarovalnega trga

5.1.1. Sestava zavarovalnega trga glede na vrste poslovanja in osnovne oblike zavarovanj

V letu 2023 so zavarovalnice skupaj v skupini premoženjskih in skupini življenjskih zavarovanj obračunale za 2.787,2 mio EUR kosmate premije, tj. za 234,8 mio EUR oziroma 9,2 % več kot pred letom.

Od predhodno navedenega obsega poslovanja je bilo v skupini premoženjskih zavarovanj obračunanih 2.181,6 mio EUR oziroma 78,3 %, v skupini

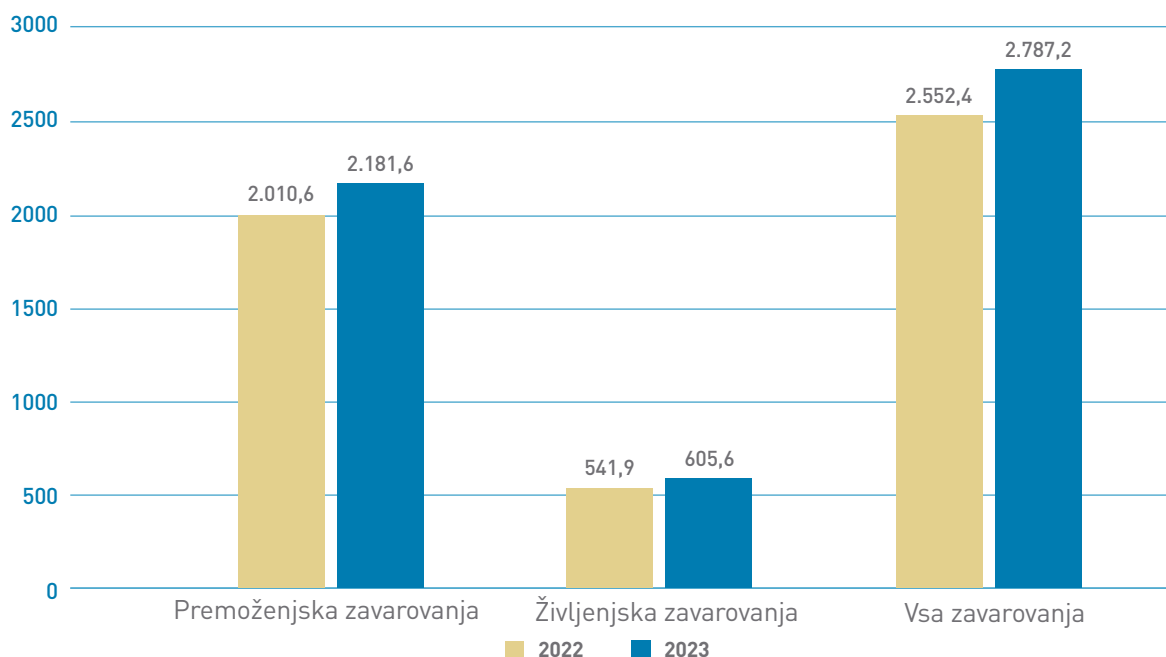
življenjskih zavarovanj²⁴ pa 605,6 mio EUR oziroma 21,7 % skupne premije.

Vidimo, da je v letu 2023 prišlo do porasta tako premoženjskih kot tudi življenjskih zavarovanj. Prva so porasla za 8,5 %, druga pa za 11,8 %, kar je vodilo tudi do porasta deleža življenjskih zavarovanj glede na delež premoženjskih zavarovanj, ki je v letu 2023 v celoti znašal za 0,5 odstotne točke več kot leta 2022.

Ob upoštevanju povprečne letne stopnje rasti cen življenjskih potrebščin, merjeno s harmonizira-

Slika 1:

Obračunane kosmate premije zavarovalnic v letih 2022 in 2023 za osnovni skupini zavarovanj (v mio EUR)

Vir: Letna kvantitativna poročila zavarovalnic po zakonodaji Solventnost II (v nadaljevanju: letna S2-poročila)

²⁴ V skupini premoženjskih in skupini življenjskih zavarovanj so upoštevane vrste poslovanja, kot so določene v Prilogi I k Delegirani uredbi Komisije (EU) 2015/35 ter so jih zavarovalnice in pozavarovalnici poročale v letnih kvantitativnih poročilih po direktivi Solventnost II. Skladno z načeli Solventnosti II je pri razporeditvi zavarovalne ali pozavarovalne obveznosti na vrsto poslovanja treba upoštevati naravo tveganj v povezavi z obveznostjo. Pravna oblika obveznosti ne določa nujno narave tveganja. Posledično se razporeditev od razporeditve premij po zavarovalnih vrstah pred uvedbo Solventnosti II. Tako v skupino premoženjskih ali neživljenjskih zavarovanj skladno z navedeno Prilogo I spadajo vrste poslovanja, ki se nanašajo na obveznosti iz zavarovanja za stroške zdravljenja, zavarovanja izpada dohodka, nezgodnega zavarovanja zaposlenih, zavarovanja avtomobilske odgovornosti, drugih zavarovanj motornih vozil, pomorskega, letalskega in transportnega zavarovanja, požarnega zavarovanja in zavarovanja drugih škod na premoženju, splošnega zavarovanja odgovornosti, kreditnega in kavcijskega zavarovanja, zavarovanja stroškov postopka, zavarovanja pomoči in zavarovanja različnih finančnih izgub. V skupino življenjskih zavarovanj pa skladno z navedeno Prilogo I spadajo vrste poslovanja, ki se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenega zavarovanja, zavarovanja z udeležbo pri dobičku, zavarovanja, vezanega na indeks ali enoto premoženja, druga življenjska zavarovanja, rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj, in rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na zavarovalne obveznosti, ki niso obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj.

nim indeksom cen življenjskih potrebščin (HICŽP), ki je v letu 2023 znašal 3,8 %, ²⁵ se je obračunana kosmata zavarovalna premija v primerjavi z letom prej realno povečala za 5,4 %, medtem ko se je v letu 2022 glede na leto 2021 realno znižala za 4,6 %. V bruto domačem proizvodu, izkazanem v znesku 63.090 ²⁶ mio EUR, je delež obračunane zbrane zavarovalne premije zavarovalnic s sedežem v Republiki Sloveniji znašal 4,4 % (v letu 2022 pa 4,3 %).

V obračunani kosmati zavarovalni premiji je zajet tudi znesek, ki ga zavarovalnice oddajo v pozavarovanje oziroma sozavarovanje.

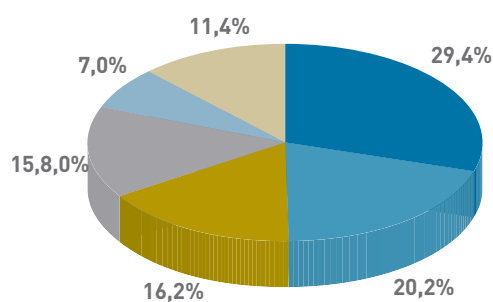
Prikaz deležev obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja **premoženjskih zavarovanj** na sliki 2 kaže, da so zavarovalnice kar 88,8 % premije premoženjskih zavarovanj dosegle v petih vrstah poslovanja od dvanajstih, kolikor jih določa Priloga I k Delegirani uredbi Komisije (EU) 2015/35, in sicer v vrstah poslovanja zavarovanje za stroške zdravljenja, druga zavarovanja motornih vozil, požarno in drugo škodno zavarovanje, zavarovanje avtomobilske odgovornosti in zavarovanje izpada dohodka. Pri tem sta se v okviru teh petih vrst poslovanja najbolj povečali zavarovanje drugih zavarovanj motornih vozil in zavarovanje avtomobilske odgovornosti, predvsem na račun znižanja zavarovanja za stroške zdravljenja.

Iz deležev obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja življenjskih zavarovanj, kot jih prikazuje slika 2, pa lahko vidimo, da največji delež še vedno pripada zavarovanju, vezanemu na indeks ali enoto premoženja, ki se v zadnjih letih povečuje in se je glede na leto 2022 povečal za 1,2 odstotne točke (na račun zavarovanja z udeležbo na dobičku in zdravstvenih zavarovanj) ter v letu 2023 znaša 52,5 %. Zavarovanja z udeležbo pri dobičku so se znižala za 2,1 odstotne točke in znašajo 31,5 %. Vidimo, da je zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja, že za 21 odstotnih točk večje od zavarovanja z udeležbo pri dobičku. S tem je ta razlika precej večja, kot je bila na primer v letu 2020 glede na leto 2019, ko je bilo zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja, samo za 3,6 odstotne točke večje od zavarovanj z udeležbo pri dobičku. Z 12,5 % so precej manjša druga življenjska zavarovanja, ki pa so se tudi povečala glede na leto 2022, in sicer za 1,6 odstotne točke. Razlog povečanja te vrste poslovanja izhaja deloma iz višje prodaje v tem segmentu, deloma pa zaradi spremenjenega načina poročanja zaradi prehoda na MSRP 17. ²⁷ Zdravstvena zavarovanja, ki se izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja, v letu 2023 znašajo samo 1,9 %, to je 0,6 odstotne točke manj kot leta 2022.

V nadaljevanju prikaza deležev največjih vrst poslovanja sledi še slika le-teh, z zneski kosmate ob-

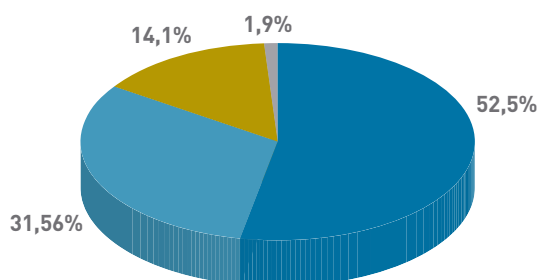
Slika 2:

Odstotni deleži obračunane kosmate zavarovalne premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini premoženjskih in življenjskih zavarovanj v letu 2023

Premoženjska zavarovanja

- Zavarovanje za stroške zdravljenja
- Druga zavarovanja motornih vozil
- Požarno in drugo škodno zavarovanje
- Zavarovanje avtomobilske odgovornosti
- Zavarovanje izpada dohodka
- Ostala premoženjska zavarovanja

Življenjska zavarovanja

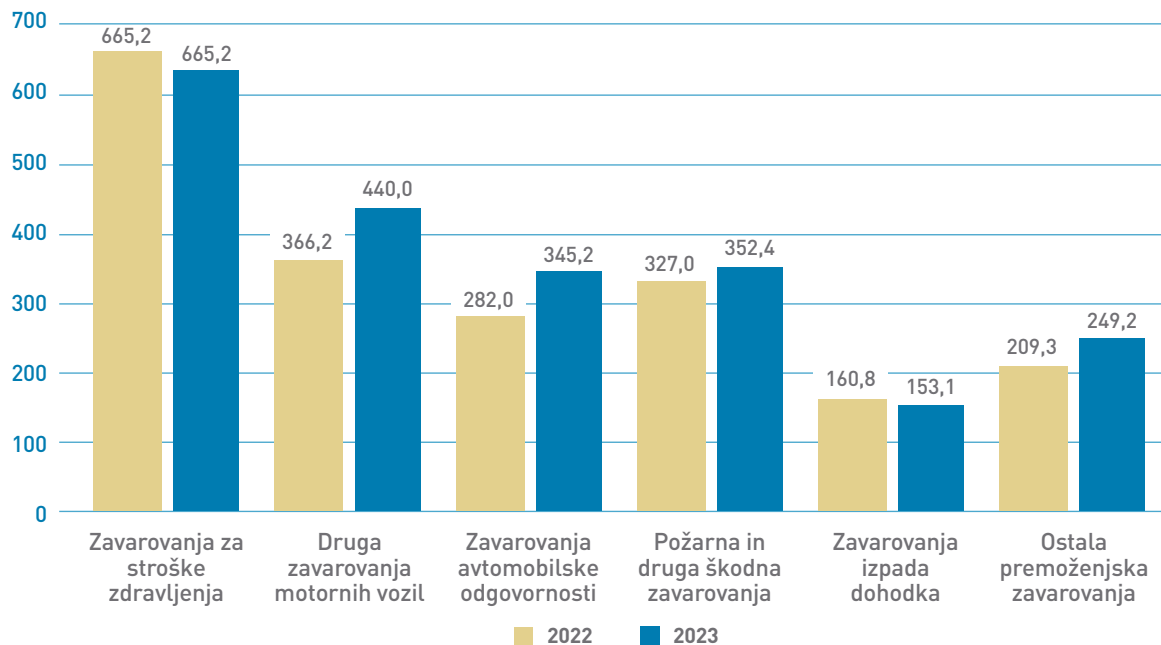
- Zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja
- Zavarovanje z udeležbo pri dobičku
- Druga življenjska zavarovanja
- Zdravstveno zavarovanje

Vir: Letna S2-poročila

²⁵ Vir: SURS: Letna rast cen v letu 2023, merjena s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin, je bila 3,8-odstotna (v prejšnjem decembru 10,8-odstotna).

²⁶ VIR: SURS (Bruto domači proizvod, 4. četrtnje 2023).

²⁷ V preteklosti so nekatere zavarovalnice pod postavko druga življenjska zavarovanja poročale zgolj premijo osnovnih življenjskih zavarovanj za primer smrti. Po prehodu na MSRP 17 pa pod to postavko poročajo celotno premijo teh zavarovanj, vključno s premijo dodatnih zavarovanj, ki so sklenjena na policah življenjskih zavarovanj za primer smrti. Razlog za to je, da morajo pri poročanju o nastalih škodah in stroških poročati podatke v skladu z MSRP 17, teh pa več ne morejo razbiti na osnovna in dodatna zavarovanja. Posledično so tudi premijo morali poročati v skupnem znesku.

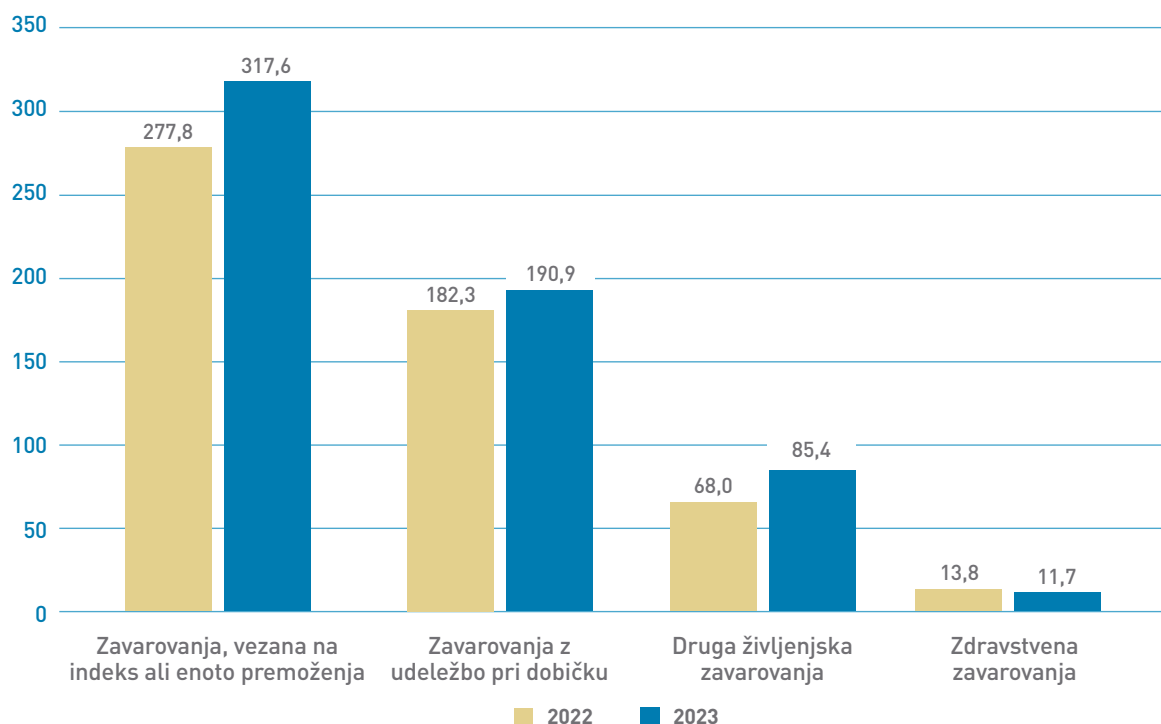
Slika 3:**Obračunana kosmata zavarovalna premija po vrstah poslovanja premoženjskih zavarovanj v letih 2022 in 2023**

Vir: Letna S2-poročila

računane zavarovalne premije v letih 2022 in 2023. Vidimo, da je bila obračunana zavarovalna premija v letu 2023 višja kot v letu 2022 pri treh od petih največjih vrst poslovanja, tj. »druge zavarovanja motornih vozil«, »zavarovanje avtomobilske odgovornosti« ter »požarno in drugo škodno zavarovanje«. Pri največji vrsti poslovanja, tj. »zavarovanje za stroške zdravljenja« in pri najmanjši od najve-

čjih vrst poslovanja, tj. »zavarovanje izguba dohodka«, pa je bila obračunana kosmata zavarovalna premija v letu 2023 nižja kot v letu 2022.

Podatki na sliki 4 kažejo, da imamo dve velikostni kategoriji življenjskih zavarovanj. V prvi sta zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja, s 317,6 mio EUR in zavarovanje z udeležbo pri dobičku -

Slika 4:**Obračunana kosmata zavarovalna premija po vrstah poslovanja življenjskih zavarovanj v letih 2022 in 2023**

Vir: Letna S2-poročila

ku s 190,9 mio EUR. V veliko nižji velikostni razred pa se uvrščata vrsti poslovanja druga življenjska zavarovanja s 85,4 mio EUR in zdravstveno zavarovanje, ki je podobno življenjskim zavarovanjem, z 11,7 mio EUR. Obračunana kosmata zavarovalna premija se je v letu 2023 glede na vrednosti v letu 2022 povečala v vseh omenjenih vrstah poslovanja,²⁸ razen v vrsti poslovanja »zdravstvena zavarovanja«. Od povečanja je bilo relativno največje povečanje v vrsti poslovanja »druga življenjska zavarovanja«, in sicer se je drugo življenjsko zavarovanje v letu 2023 glede na vrednost drugega življenjskega zavarovanja v letu 2022 povečalo za 25,6 %, v strukturi celotnega življenjskega zavarovanja pa se je ta vrsta poslovanja povečala za 1,6 odstotne točke, kot smo ugotovili že pri sliki 2. Kot pa smo zapisali na istem mestu, je to povečanje le del povečanega obsega prodaje, v večjem deležu je povečanje posledica drugačnega poročanja zaradi uvedbe MSRP 17.

5.1.2. Sestava zavarovalnega trga glede na tržne deleže zavarovalnic

Čeprav se tržni deleži zavarovalnic v zadnjih letih počasi spreminjajo, ostaja slovenski zavarovalniški trg še naprej močno koncentriran. Štiri največje zavarovalnice, to so Zavarovalnica Triglav, Zavaroval-

nica Sava, Generali in Vzajemna, so v letu 2023 obvladovale 80,9 % zavarovalniškega trga (v letu 2022 je ta delež znašal 81,0 %). V letu 2023 so povečanje deležev glede na leto 2022 izkazale Zavarovalnica Sava, d. d., Zavarovalnica Triglav, d. d., Modra zavarovalnica, d. d., in GRAWE zavarovalnica, d. d., (prva za 1,4 odstotne točke, druga za 0,9 odstotne točke, tretja za 0,5 odstotne točke, četrta pa za 0,2 odstotne točke). Zmanjšanje so izkazale vse ostale zavarovalnice, razen Prve osebne zavarovalnice, d. d., ki je obdržala nespremenjeni delež. Največje je bilo zmanjšanje deleža Vzajemne zavarovalnice, kar je posledica določitve najvišje cene premije dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja v letu 2023.

Gledano po skupinah zavarovanja je na področju **premoženjskih zavarovanj** brez zdravstvenih v letih 2023 in 2022 največji tržni delež dosegala Zavarovalnica Triglav, in sicer 46,6- in 47,2-odstotnega. Sledili sta ji Zavarovalnica Sava z 31,7- oziroma 30,6-odstotnim tržnim deležem in Generali z 18,7- oziroma 19,6-odstotnim deležem.

Na področju zdravstvenih zavarovanj je direktiva Solventnost II uvedla novo terminologijo, in sicer **zdravstvena zavarovanja, ki se ne izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja (so podobna premoženjskim zavarova-**

Preglednica 3:

Obračunane kosmate zavarovalne premije in tržni deleži zavarovalnic v letu 2023

Zavarovalnica	Leto 2023							
	Premoženjska zavarovanja (brez zdravstvenih) v mio EUR	%	Zdravstvena zavarovanja (podobna premoženjskim in podobna življenjskim) v mio EUR	%	Življenjska zavarovanja (brez zdravstvenih) v mio EUR	%	Skupaj v mio EUR	%
Avrio	-	-	-	-	0,4	0,1	0,4	0,0
Generali	259,1	18,7	160,6	19,9	96,3	16,2	516,0	18,5
GRAWE	37,1	2,7	4,8	0,6	16,5	2,8	58,4	2,1
Merkur	3,8	0,3	14,4	1,8	42,0	7,1	60,2	2,2
Modra zavarovalnica	-	-	0,1	0,0	83,4	14,0	83,5	3,0
Prva osebna zavarovalnica	-	-	7,7	0,9	8,7	1,5	16,3	0,6
Triglav	646,7	46,6	62,5	7,7	172,3	29,0	881,5	31,6
Triglav zdravstvena	-	-	206,9	25,7	0,0	0,0	206,9	7,4
Vita, življenjska zavarovalnica	-	-	5,8	0,7	101,3	17,0	107,0	3,8
Vzajemna	0,0	-	311,2	38,6	-	-	311,2	11,2
Zavarovalnica Sava	440,0	31,7	32,6	4,0	73,2	12,3	545,8	19,6
Skupaj	1.386,7	100	806,5	100	593,9	100	2.787,2	100

Vir: Letna S2-poročila

²⁸ Med druga življenjska zavarovanja spadajo obračunane kosmate zavarovalne premije iz naslova obveznosti iz drugih življenjskih zavarovanj, razen obveznosti, vključenih v vrste poslovanja zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja; zavarovanje z udeležbo pri dobičku; zdravstveno zavarovanje; rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj; in rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na zavarovalne obveznosti, ki niso obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj.

njem), in zdravstvena zavarovanja, ki se izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja (so podobna življenjskim zavarovanjem). Med prva se uvrščajo vrste poslovanja zavarovanje za stroške zdravljenja, zavarovanje izpada dohodka in nezgodno zavarovanje zaposlenih. Dopolnilna zdravstvena zavarovanja spadajo med zavarovanja za stroške zdravljenja, nezgodna pa k zavarovanju izpada dohodka in nezgodnemu zavarovanju zaposlenih. V letu 2023 je bila na področju zdravstvenih zavarovanj še vedno vodilna Vzaje-

mna z 38,6-odstotnim tržnim deležem. Sledila sta ji Triglav zdravstvena zavarovalnica s 25,7-odstotnim tržnim deležem in Generali z 19,9-odstotnim.

Enako kot pri premoženjskih zavarovanjih je tudi na področju življenjskih zavarovanj največji tržni delež z 29,0 % pripadal Zavarovalnici Triglav. Drugo mesto s 17,0 % zaseda Vita, življenjska zavarovalnica, tretje pa s 16,2 % Generali zavarovalnica. Sledita ji Modra zavarovalnica s 14,0-odstotnim deležem in Zavarovalnica Sava z 12,3-odstotnim deležem.

5.2. Pozavarovanje

Zavarovalnice v skladu z 242. členom ZZavar-1 s pozavarovanjem krijejo tisti del v zavarovanje prevzetih nevarnosti, ki po preglednicah maksimalnega kritja presegajo lastne deleže v izravnavanju nevarnosti. Zato morajo zavarovalnice za vsako poslovno leto sprejeti program načrtovanega pozavarovanja, katerega vsebina je predpisana v 243. členu ZZavar-1.

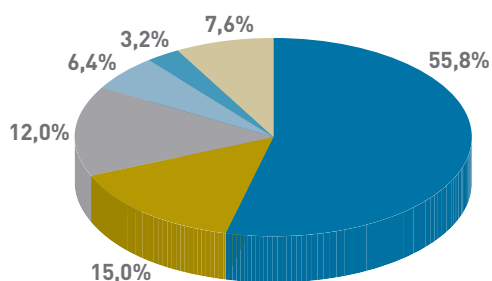
Pri poslih pozavarovanja se premija po Solventnosti II prikazuje ločeno na sprejeto proporcionalno in neproporcionalno pozavarovanje ter življenjsko pozavarovanje. Pri sprejetem proporcionalnem pozavarovanju se premija deli na iste zavarovalne vrste kot pri neposrednem zavarovanju, pri sprejetem neproporcionalnem pozavarovanju pa se premija deli »samo« na štiri vrste: zdravstveno, pozavarovanje odgovornosti, pomorsko, letalsko in transportno ter premoženjsko pozavarovanje.

Deleže obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini sprejetega proporcionalnega pozavarovanja in sprejetega neproporcionalnega pozavarovanja v letu 2023 prikazuje slika 5.

Vidimo, da še vedno daleč največji delež proporcionalnega pozavarovanja odpade na požarno in drugo škodno pozavarovanje, kar je razumljivo, saj so tovrstne škode zelo velike in relativno množične, zavarovalnice z velikim deležem pa nevarnosti iz te vrste poslovanja odstopajo v pozavarovanje. Med največjimi deleži se podobno kot pri neposrednem zavarovanju, tj. zavarovanju fizičnih in pravnih oseb pri zavarovalnicah, pojavijo tudi obračunane kosmate premije v vrsti poslovanja (po)zavarovanje avtomobilске odgovornosti in drugo (po)zavarovanje motornih vozil, ki sta se v letu 2023 glede na leto 2022 v deležu od celote, na račun požarnega in

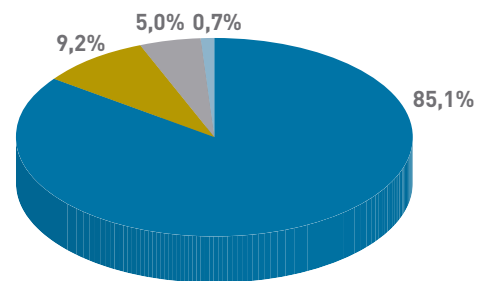
Slika 5:

Deleži obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini sprejetega proporcionalnega pozavarovanja in sprejetega neproporcionalnega pozavarovanja v letu 2023

Proporcionalno pozavarovanje

- Požarno in drugo škodno pozavarovanje
- Pozavarovanja avtomobilске odgovornosti
- Druga pozavarovanja motornih vozil
- Pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje
- Splošno pozavarovanje odgovornosti
- Ostala proporcionalna pozavarovanja

Neproporcionalno pozavarovanje

- Premoženjsko pozavarovanje
- Pozavarovanje odgovornosti
- Pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje
- Zdravstveno pozavarovanje

Vir: Letna S2-poročila

drugega škodnega pozavarovanja, povečala za 2,5 oziroma 0,8 odstotne točke.

S slike 5, ki prikazuje deleže obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini sprejetega neproporcionalnega pozavarovanja v letu 2023, razberemo, da daleč največji delež odpade na premoženjsko pozavarovanje, ki zajema premije iz naslova obveznosti iz neproporcionalnega zavarovanja v povezavi z zavarovalnimi

obveznostmi, vključenimi v vrste poslovanja drugih zavarovanj motornih vozil, požarnega zavarovanja in zavarovanj druge škode na premoženju, kreditnega in kavcijskega zavarovanja, zavarovanja stroškov postopka, zavarovanja pomoči ter zavarovanja različnih finančnih izgub. Delež v omenjeni vrsti poslovanja se je v strukturi celotne obračunane kosmate premije celo povečal za 3,1 odstotne točke.

5.3. Pregled premij in škod zavarovalnic in pozavarovalnic

Preglednica 4 prikazuje obračunane kosmate in obračunane čiste zavarovalne prihodke od premij zavarovalnic po posameznih vrstah poslovanja. Razlika med njimi je znesek premij pozavarovanja, ki jih zavarovalnice plačujejo po programu načr-

tovanega pozavarovanja za vsako leto oziroma ga za potrebe lastnega kritja oddajo v pozavarovanje (cesija). Pri premoženjskih zavarovanjih, razen zdravstvenih zavarovanj, ki se ne izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega za-

Preglednica 4:

Primerjava kosmatih in čistih prihodkov od premij ter kosmatih in čistih odhodkov za škode zavarovalnic v letu 2023 po vrstah poslovanja (v mio EUR)

Zavarovanje	2023			
	Kosmati prihodki od premije	Čisti prihodki od premije	Kosmati odhodki za škode	Čisti odhodki za škode
Premoženjska zavarovanja skupaj	2.124,4	1.830,3	1.807,7	1.524,1
Zavarovanje za stroške zdravljenja	681,7	679,0	732,4	731,8
Zavarovanje izpada dohodka	150,7	140,9	53,2	49,7
Nezgodno zavarovanje zaposlenih	0,0	0,0	0,0	0,0
Zavarovanje avtomobilske odgovornosti	316,7	263,8	184,3	145,7
Druga zavarovanja motornih vozil	406,8	353,9	339,0	285,9
Pomorsko, letalsko in transportno zavarovanje	50,9	21,2	31,4	9,4
Požarno in drugo škodno zavarovanje	334,6	219,8	348,5	224,1
Splošno zavarovanje odgovornosti	83,6	62,5	27,2	27,6
Kreditno in kavcijsko zavarovanje	25,5	22,9	-0,2	-1,4
Zavarovanje stroškov postopka	2,1	1,3	0,1	0,0
Zavarovanje pomoči	63,2	59,3	49,1	45,9
Zavarovanje različnih finančnih izgub	8,7	5,7	42,6	5,4
Življenjska zavarovanja skupaj	522,0	512,9	450,0	446,8
Zdravstveno zavarovanje	11,6	10,6	2,9	2,1
Zavarovanje z udeležbo pri dobičku	111,7	110,9	221,1	220,8
Zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja	300,8	300,7	172,5	172,5
Druga življenjska zavarovanja	97,9	90,6	50,3	48,2
Rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj	0,0	0,0	0,2	0,2
Rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na zavarovalne obveznosti, ki niso obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj	0,0	0,0	3,0	3,0
Vsa zavarovanja skupaj	2.646,4	2.343,2	2.257,7	1.970,9

Vir: Letna S2-poročila

Preglednica 5:

Primerjava škodnih količnikov, stroškovnih količnikov ter kombiniranih količnikov v letih 2022 in 2023, po vrstah premoženjskih zavarovanj zavarovalnic

Vrste poslovanja	2022			2023		
	Kosmati škodni količnik (v %)	Kosmati stroškovni količnik (v %)	Kosmati kombinirani količnik (v %)	Kosmati škodni količnik (v %)	Kosmati stroškovni količnik (v %)	Kosmati kombinirani količnik (v %)
Zavarovanje za stroške zdravljenja	95,5 %	10,2 %	105,6 %	107,4 %	9,5 %	117,0 %
Zavarovanje izpada dohodka	25,0 %	32,8 %	57,8 %	35,3 %	28,9 %	64,2 %
Nezgodno zavarovanje zaposlenih	-	-	-	-	-	-
Zavarovanje avtomobilske odgovornosti	60,2 %	27,6 %	87,8 %	58,2 %	29,0 %	87,2 %
Druge zavarovanja motornih vozil	68,3 %	24,9 %	93,1 %	83,4 %	23,5 %	106,9 %
Pomorsko, letalsko in transportno zavarovanje	46,5 %	25,2 %	71,7 %	61,6 %	7,8 %	69,5 %
Požarno in drugo škodno zavarovanje	44,2 %	38,9 %	83,0 %	104,2 %	32,5 %	136,6 %
Splošno zavarovanje odgovornosti	9,8 %	29,8 %	39,6 %	32,5 %	28,9 %	61,4 %
Kreditno in kavcijsko zavarovanje	33,1 %	25,5 %	58,6 %	-0,9 %	26,1 %	25,2 %
Zavarovanje stroškov postopka	2,4 %	25,5 %	27,8 %	3,0 %	23,8 %	26,8 %
Zavarovanje pomoči	77,4 %	32,1 %	109,4 %	77,7 %	30,4 %	108,1 %
Zavarovanje različnih finančnih izgub	23,0 %	26,7 %	49,6 %	488,2 %	22,5 %	510,7 %
Premoženjska zavarovanja skupaj	65,8 %	24,1 %	89,9 %	85,1 %	21,6 %	106,7 %

Vir: Letna S2-poročila

Metodologija izračuna kazalcev: EIOPA Supervisory Handbook: Non-Life Technical Provisions Chapter, str. 62–63.

varovanja, se delež pozavarovanja giblje med 6,2 in 58,3 %. Spodnji delež pozavarovanja je še vedno delež v vrsti poslovanja zavarovanje pomoči, zgornji pa vrsti »pomorsko, letalsko in transportno zavarovanje«. Premija, ki jo zavarovalnice plačujejo za pozavarovanje zdravstvenih zavarovanj, ki se ne izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja (zavarovanje za stroške zdravljenja in zavarovanje izpada dohodka), in življenjskih zavarovanj, je majhna, saj pri prvih dveh znaša le 0,4 % in 6,5 %, pri življenjskih zavarovanjih pa 1,7 % obračunane kosmate premije.

Preglednica 5 prikazuje kosmate škodne količnike ali enostavni škodni rezultat oziroma delež kosmatih obračunanih zneskov škod v kosmatih obračunanih premijah premoženjskih zavarovanj oziroma po posameznih vrstah poslovanja premoženjskih zavarovanj in stroškovne ter kombinirane količnike za leti 2022 in 2023. Primerjava količnikov za premoženjska zavarovanja skupaj kaže, da sta se v letu 2023 kosmati škodni količnik in temu posledično kosmati kombinirani količnik precej poslabšala, in sicer prvi za 19,3 odstotne točke, drugi pa za 16,8 odstotne točke. Manjše povečanje kombiniranega količnika izhaja iz dejstva, da se je kosmati stroškovni količnik izboljšal za 3,5 odstotne točke. Kosmati škodni količnik se je povečal predvsem kot posledica julijskih orkanskih vetrov, toče in nalivov ter poplav v mesecu avgustu, ki so povzročili ogromno škode in povečanje števila zahtevkov za izplačilo odškodnin. Na povečanje povprečnega

kosmatega škodnega količnika je vplivalo predvsem povečanje kosmatega škodnega količnika v vrstah poslovanja »druge zavarovanja motornih vozil«, »požarno in drugo škodno zavarovanje«, zavarovanje za stroške zdravljenja in »zavarovanje izpada dohodka«.

V nadaljevanju kot zanimivost prikazujemo čiste kombinirane in čiste stroškovne količnike po državah EU.

Kot izhaja iz preglednice 6, je razpon med najvišjim in najnižjim čistim kombiniranim količnikom premoženjskih zavarovanj 27 odstotnih točk (med 0,78 na Danskem in 1,05 v Grčiji), kar pa je bistveno manj, kot je razpon med čistim stroškovnim količnikom premoženjskih zavarovanj, ki je 41 odstotnih točk (med 0,09 na Nizozemskem in 0,50 v Grčiji). Razlike v razponih lahko pripisujemo razvitosti posameznih zavarovalnih trgov ter s tem povezano učinkovitostjo poslovanja.

Daleč najnižji čisti stroškovni količnik premoženjskih zavarovanj imajo na Nizozemskem, kar je predvsem posledica dejstva, da zasebne zdravstvene zavarovalnice financirajo obvezno zdravstveno zavarovanje. Sledi Slovenija z 0,11, kar je za 12 odstotnih točk bolje kot v letu 2022, kar je indikator, da so naše zavarovalnice stroškovno učinkovite. Na drugi strani so stroškovno najpotratnejše zavarovalnice v Grčiji, na Cipru (0,44), Madžarskem (0,43) in Hrvaškem (0,42).

Preglednica 6:**Pregled količnikov učinkovitosti poslovanja zavarovalnic, EU-27, 2023**

Država	Čisti kombinirani količnik	Čisti stroškovni količnik	Država	Čisti kombinirani količnik	Čisti stroškovni količnik
Grčija	1,05	0,5	Madžarska	0,92	0,43
Nemčija	1	0,33	Latvija	0,92	0,31
Nizozemska	1	0,09	Poljska	0,92	0,39
Avstrija	0,99	0,35	Švedska	0,92	0,28
Francija	0,99	0,28	Estonija	0,9	0,27
Italija	0,97	0,37	Bolgarija	0,88	0,37
Španija	0,97	0,29	Luksemburg	0,88	0,32
Ciper	0,96	0,44	Slovaška	0,88	0,41
Hrvaška	0,95	0,42	Portugalska	0,87	0,3
Belgija	0,95	0,4	Slovenija	0,87	0,11
Irska	0,95	0,32	Češka	0,86	0,31
Romunija	0,95	0,36	Malta	0,85	0,17
Litva	0,94	0,34	Danska	0,78	0,23
Finska	0,92	0,31			

Vir: EIOPA

Preglednica 7:**Primerjava kosmatih in čistih prihodkov od premij ter kosmatih in čistih odhodkov za škode pozavarovalnic v letu 2023 po vrstah poslovanja (v mio EUR)**

Pozavarovanje	2023			
	Kosmati prihodki od premije	Čisti prihodki od premije	Kosmati odhodki za škode	Čisti odhodki za škode
Sprejeto proporcionalno pozavarovanje (obveznosti iz neživljenjskih pozavarovanj)	377,4	249,3	275,1	177,5
Pozavarovanje za stroške zdravljenja	2,9	2,0	3,1	3,0
Pozavarovanje izpada dohodka	10,3	8,2	5,2	3,8
Nezgodno pozavarovanje zaposlenih	0,0	0,0	0,0	0,0
Pozavarovanje avtomobilske odgovornosti	55,6	27,5	44,7	22,9
Druga pozavarovanja motornih vozil	44,0	32,9	34,6	23,2
Pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	20,5	17,0	10,4	8,7
Požarno in drugo škodno pozavarovanje	216,4	149,2	154,3	112,1
Splošno pozavarovanje odgovornosti	8,9	3,7	5,4	2,7
Kreditno in kavcijsko pozavarovanje	12,0	4,9	3,0	1,7
Pozavarovanje stroškov postopka	0,1	0,1	0,0	0,0
Pozavarovanje pomoči	3,2	2,0	2,3	1,4
Pozavarovanje različnih finančnih izgub	3,5	1,8	12,1	-2,0
Sprejeto neproporcionalno pozavarovanje (obveznosti iz neživljenjskih pozavarovanj)	120,6	73,2	192,1	16,8
Zdravstveno pozavarovanje	0,7	0,6	0,1	0,1
Pozavarovanje odgovornosti	11,6	6,6	-2,7	-10,0
Pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	6,4	4,2	2,1	2,2
Premoženjsko pozavarovanje	102,0	61,9	192,6	24,5
Obveznosti iz življenjskih pozavarovanj	2,2	0,6	0,7	0,1
Vse skupaj	500,3	323,1	467,9	194,4

Vir: Letna S2-poročila

Od pregleda premij in škod zavarovalnic ter količnikov, povezanih z njimi, prehajamo na pregled premij in škod pozavarovalnic.

Slovenski pozavarovalnici sta v letu 2023 skupaj obračunali 500,3 mio EUR kosmate pozavarovalne premije, kar pomeni kar 14,4-odstotno povečanje glede na leto 2022 oziroma realno 10,6-odstotno povečanje. Večina kosmate pozavarovalne premije, tj. 99,6 %, se nanaša na skupino premoženjskih zavarovanj.

Podobno kot zavarovalnice morajo tudi pozavarovalnice določiti maksimalne lastne deleže.

Preglednica 8 prikazuje kosmate škodne količnike

ke ali enostavni škodni rezultat oziroma delež kosmatih obračunanih zneskov škod v kosmatih obračunanih premijah premoženjskih pozavarovanj oziroma po posameznih vrstah poslovanja premoženjskih pozavarovanj in stroškovne ter kombinirane količnike za leti 2022 in 2023. Omenjena preglednica kaže, da se je tudi pri pozavarovalnicah kosmati škodni količnik za vsa pozavarovanja skupaj v letu 2023 poslabšal, in sicer za 32,4 odstotne točke, saj je bilo v povprečju 67 % škod, ki so nastale kot posledica katastrofalnih dogodkov v letu 2023 v Sloveniji, pozavarovanih. Malo, to je za 1,4 odstotne točke, se je poslabšal tudi stroškovni količnik. Zaradi omenjenega gibanja se je povečal kosmati kombinirani količnik za 33,8 odstotne točke.

Preglednica 8:

Primerjava škodnih količnikov, stroškovnih količnikov ter kombiniranih količnikov v letih 2022 in 2023 po vrstah premoženjskih pozavarovanj pozavarovalnic (v mio EUR)

Vrste poslovanja	2022			2023		
	Kosmati škodni količnik (v %)	Kosmati stroškovni količnik (v %)	Kosmati kombinirani količnik (v %)	Kosmati škodni količnik (v %)	Kosmati stroškovni količnik (v %)	Kosmati kombinirani količnik (v %)
Sprejeto proporcionalno pozavarovanje (neživiljenjska zavarovanja)	62,1 %	18,1 %	80,3 %	72,9 %	20,2 %	93,1 %
Pozavarovanje za stroške zdravljenja	64,3 %	26,9 %	91,2 %	107,7 %	27,4 %	135,0 %
Pozavarovanje izpada dohodka	31,6 %	21,7 %	53,3 %	50,1 %	25,0 %	75,1 %
Nezgodno pozavarovanje zaposlenih	-	-	-	-	-	-
Pozavarovanje avtomobilске odgovornosti	71,7 %	15,3 %	87,0 %	80,5 %	15,9 %	96,4 %
Druge pozavarovanja motornih vozil	64,0 %	10,9 %	74,9 %	78,6 %	19,6 %	98,3 %
Pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	40,4 %	24,4 %	64,9 %	50,5 %	24,6 %	75,1 %
Požarno in drugo škodno pozavarovanje	67,4 %	19,3 %	86,7 %	71,3 %	21,2 %	92,5 %
Splošno pozavarovanje odgovornosti	40,1 %	18,4 %	58,5 %	61,0 %	18,3 %	79,3 %
Kreditno in kavcijsko pozavarovanje	25,0 %	15,2 %	40,2 %	24,9 %	11,5 %	36,4 %
Pozavarovanje stroškov postopka	15,0 %	33,4 %	48,4 %	4,9 %	12,5 %	17,4 %
Pozavarovanje pomoči	71,5 %	30,5 %	102,0 %	71,1 %	17,5 %	88,6 %
Pozavarovanje različnih finančnih izgub	25,6 %	8,4 %	34,0 %	346,8 %	22,0 %	368,8 %
Sprejeto neproporcionalno pozavarovanje (obveznosti iz neživiljenjskih pozavarovanj)	59,2 %	9,7 %	68,9 %	159,3 %	9,2 %	168,5 %
Zdravstveno pozavarovanje	46,5 %	13,2 %	59,7 %	10,4 %	2,4 %	12,8 %
Pozavarovanje odgovornosti	-25,4 %	7,8 %	-17,6 %	-23,0 %	7,1 %	-15,9 %
Pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	69,3 %	9,3 %	78,6 %	32,7 %	8,8 %	41,5 %
Premoženjsko pozavarovanje	68,6 %	10,0 %	78,5 %	188,9 %	9,5 %	198,4 %
Vse skupaj	61,4 %	16,1 %	77,5 %	93,8 %	17,5 %	111,3 %

Vir: Letna S2-poročila
Metodologija izračuna kazalcev: EIOPA Supervisory Handbook: Non-Life Technical Provisions Chapter, str. 62–63.

5.4. Zavarovalnice iz držav, ki so v Sloveniji v letu 2023 lahko neposredno opravljale zavarovalne posle

Konec leta 2023 je bilo 687 zavarovalnic s sedežem na območju držav članic Evropske unije (EU) oziroma Evropskega gospodarskega prostora (EGP), ki so lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljale zavarovalne posle. Ta številka je za 17 zavarovalnic manjša od številke v letu 2022. Daleč največji sta števili zavarovalnic s sedežem v Luksemburgu (108 zavarovalnic ali 15,7 %) in Nemčiji (100 zavarovalnic ali 14,6 %). Sledile so zavarovalnice s sedežem na Irskem (73 zavarovalnic ali 10,6 %), v Franciji (68 zavarovalnic ali 9,9 %), Belgiji (51 zavarovalnic ali 7,4 %), na Nizozemskem (46 zavarovalnic ali 6,7 %), v Avstriji (36 zavarovalnic ali 5,2 %), Španiji (33 zavarovalnic ali 4,8 %), na Švedskem (29 zavarovalnic ali 4,2 %), v Lihtenštajnu (27 za-

varovalnic ali 3,9 %) in na Malti (21 zavarovalnic ali 3,1 %). Iz drugih držav EU oziroma EGP je manj kot po 20 zavarovalnic iz posamične države ali iz vseh držav skupaj 24,5 %, ki v Sloveniji lahko neposredno opravljajo zavarovalne posle, in sicer so to zavarovalnice iz Italije, Poljske, Hrvaške, Danske, Finske, Madžarske, Litve, Norveške, Češke republike, Cipra, Bolgarije, Slovaške, Romunije, Portugalske, Latvije, Islandije, Grčije in Estonije.

Poleg zavarovalnic, ki imajo sedež na območju držav članic EU oziroma EGP in lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle, je v Sloveniji v letu 2022 opravljalo zavarovalne posle tudi devet podružnic iz držav članic EU.²⁹

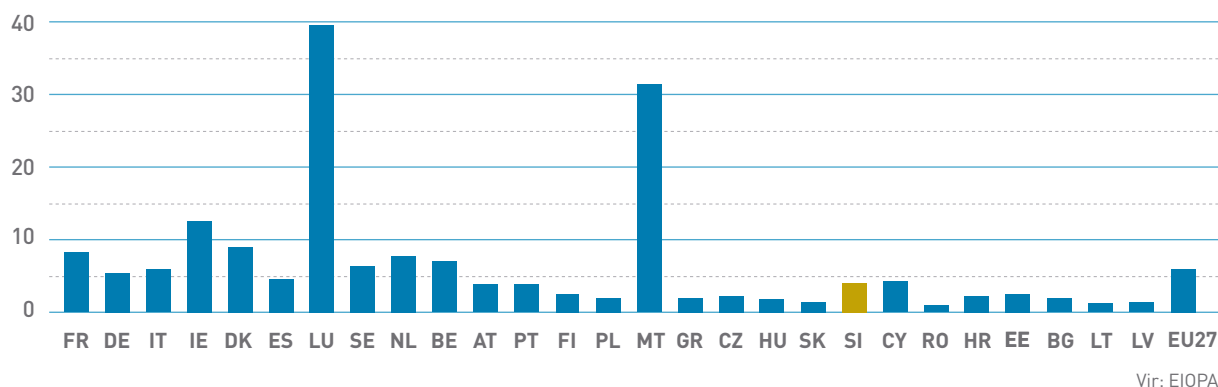
5.5. Primerjava višine zavarovalne premije Slovenije z drugimi državami

Slovenski zavarovalni trg se po razvitosti uvršča med srednje razvite evropske države, kar je razvidno iz primerjalnih podatkov držav članic EU. Po deležu skupne zavarovalne premije v bruto domačem proizvodu je Slovenija leta 2023 med državami EU zavzemala 13. mesto in je tako prehitela Avstrijo, s katero je v letu 2022 skupaj zavzemala 12. mesto. Z navedenim deležem obračunane kosmate zavarovalne premije v BDP je dosegla

66,7 % povprečja EU, kar pomeni, da je glede na leto 2022 relativno izboljšala svoj položaj v skupini držav EU za 3,5 odstotne točke. Tako je letos Slovenija umeščena pred Avstrijo, Portugalsko, Estonijo, Latvijo, Češko, Hrvaško, Grčijo, Poljsko, Bolgarijo, Madžarsko, Latvijo, Slovaško, Litvo in Romunijo, zaostajala pa je za drugimi državami EU. Po velikosti zbrane premije na prebivalca je na 14. mestu med sedemindvajseterico, tako kot

Slika 6:

Primerjava deležev celotne zavarovalne premije v BDP-ju v državah EU, v letu 2023 (v %)

²⁹ To so: Wiener Städtische Versicherung, AG, podružnica v Sloveniji, Porsche Versicherungs, AG, podružnica v Sloveniji, in Österreichische Hagelversicherung, VVaG, podružnica v Sloveniji, ki so jih ustanovile zavarovalnice s sedežem v Avstriji, ARAG SE, podružnica v Sloveniji, ki jo je ustanovila zavarovalnica s sedežem v Nemčiji, Allianz Zagreb, d. d., podružnica v Sloveniji, in CRO-ATIA osiguranje, d. d., podružnica v Sloveniji, ki ju je ustanovila zavarovalnica s sedežem na Hrvaškem, COFACE – Compagnie française d'assurance pour le commerce extérieur, podružnica v Sloveniji, ki jo je ustanovila zavarovalnica s sedežem v Franciji, Groupama Biztosító Zártkörűen Működő Részvénytársaság, podružnica v Sloveniji, ki jo je ustanovila zavarovalnica s sedežem na Madžarskem, in Atradius credito y caucion S.A. de seguros y reaseguros, podružnica v Sloveniji, ki jo je ustanovila zavarovalnica s sedežem v Španiji.

Preglednica 9:**Zavarovalna dejavnost po posameznih državah v letu 2023**

Država	Obračunana kosmata zavarovalna premija (v mio EUR)	Delež obračunane kosmate zavarovalne premije v BDP	Obračunana kosmata zavarovalna premija na prebivalca (v EUR)	Delež obračunane kosmate premije življenjskih zavarovanj v obračunani kosmati premiji
Francija (FR)	254.554	9,1 %	3.740	58,3 %
Nemčija (DE)	242.804	5,9 %	2.878	61,1 %
Italija (IT)	130.993	6,3 %	2.226	70,7 %
Irska (IE)	75.059	14,9 %	14.450	67,1 %
Danska (DK)	36.720	9,8 %	6.190	74,6 %
Španija (ES)	73.976	5,1 %	1.539	47,6 %
Luksemburg (LU)	34.398	43,4 %	52.054	55,2 %
Švedska (SE)	38.711	7,1 %	3.679	68,0 %
Nizozemska (NL)	85.918	8,3 %	4.824	17,8 %
Belgija (BE)	43.913	7,5 %	3.736	41,2 %
Avstrija (AT)	20.203	4,2 %	2.219	39,3 %
Portugalska (PT)	10.465	3,9 %	1.000	43,2 %
Finska (FI)	7.893	2,8 %	1.419	54,5 %
Poljska (PL)	17.281	2,3 %	470	29,0 %
Malta (MT)	6.093	31,4 %	11.240	40,4 %
Grčija (GR)	5.020	2,3 %	483	51,7 %
Češka (CZ)	7.803	2,6 %	721	24,5 %
Madžarska (HU)	3.595	1,8 %	375	39,9 %
Slovaška (SK)	1.906	1,6 %	351	39,6 %
Slovenija (SI)	2.790	4,4 %	1.318	21,8 %
Ciper (CY)	1.338	4,5 %	1.453	44,1 %
Romunija (RO)	3.507	1,1 %	184	14,8 %
Hrvaška (HR)	1.850	2,4 %	480	25,0 %
Estonija (EE)	1.099	2,9 %	805	25,7 %
Bolgarija (BG)	2.051	2,2 %	318	12,8 %
Litva (LT)	1.009	1,4 %	353	14,6 %
Latvija (LV)	688	1,7 %	366	14,2 %
EU-27	1.111.636	6,6 %	2.479	55,3 %

Vir: EIOPA in EUROSTAT

leta 2022. Kar se tiče deleža življenjskih zavarovanj v celotni obračunani kosmati zavarovalni premiji, pa ta v letu 2023 znaša 21,8, kar je sicer za 0,5 odstotne točke več kot v letu 2022, vendar pa še vedno na repu držav, članic EU. Za odstotkom Slovenije so namreč samo Nizozemska, Romu-

nija, Litva, Latvija in Bolgarija. Ta kazalnik kaže, da ima slovensko zavarovalništvo na področju življenjskih zavarovanj še veliko dela. V letu 2023 je premija življenjskih zavarovanj na prebivalca v Sloveniji znašala 287,32 EUR, kar je za 29,38 EUR več kot leta 2022.

5.6. Izidi poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic

V analizi računovodskih izkazov za leto 2022 so vključeni revidirani računovodski izkazi, za leto 2023 je večina revidiranih, nekateri pa so nerevidirani. Analiza računovodskih izkazov je v tem poglavju pripravljena ločeno za zavarovalnice in pozavarovalnici. Zavarovalnice in pozavarovalnici so izkaze pripravile v skladu z Mednarodnimi stan-

dardi računovodskega poročanja (MSRP) in predpisi Agencije.

Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) je 25. 5. 2020 izdal končni računovodski standard za zavarovalne pogodbe MSRP 17, ki je začel veljati 1. 1. 2023. Nadomestil je ra-

čunovodski standard MSRP 4, ki je bil v veljavi do 31. 12. 2022. Z začetkom uporabe MSRP 17 je za zavarovalnice in pozavarovalnice začel veljati tudi MSRP 9 – Finančni instrumenti, ki je nadomestil MRS 39. MSRP 9 je sicer začel veljati 1. 1. 2018, a so večina zavarovalnic in obe pozavarovalnici uveljavile možnost za začasni izvzem uporabe MSRP 9 do 1. 1. 2023 in ga začele uporabljati skupaj z MSRP 17.

Zavarovalnice in pozavarovalnice so, glede na navedeno, pri pripravi računovodskih izkazov za poslovno leto 2023 prvič uporabile MSRP 17 in MSRP 9 ter pripravile primerjalne podatke za leto 2022.

5.6.1. Izidi poslovanja zavarovalnic

Izkaz poslovnega izida zavarovalnic prikazuje prihodke, odhodke in poslovni izid poslovnega leta. Zbirni izkaz izida poslovanja se sestavlja ločeno za premoženjska (vključno z zdravstvenimi) in življenjska zavarovanja ter še posebej za dopolnilna zdravstvena zavarovanja kot del zdravstvenih zavarovanj.

Sklep o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic (Uradni list RS, št. 1/16, 85/16, 12/18 in 82/20), ki ga je Agencija izdala na podlagi Zakona o zavarovalništvu in se je začel uporabljati s 1. 1. 2016, je prenehal veljati 16. 12. 2022. Agencija je namreč zaradi uveljavitve MSRP 17

in MSRP 9 izdala nov Sklep o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic (Uradni list RS, št. 151/22; v nadaljevanju: Sklep o letnem poročilu zavarovalnic).

Vidimo lahko, da poslovni izid pred obdavčitvijo znaša 64,7 mio EUR, kar je za 51,3 mio EUR oziroma 4,8-kratnik višje od leta 2022. Če analiziramo njegov izvor, lahko ugotovimo, da izhaja iz rezultata iz zavarovalnih poslov življenjskih zavarovanj in iz visokega finančnega rezultata iz naložb, ki je tak zaradi pozitivnih učinkov rezultata iz naložbenja. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja za leto 2023 pa je zgolj 3,5-kratnik čistega poslovnega izida obračunskega obdobja za leto 2022, kar izhaja iz nižjega zneska sprememb odloženih davkov v letu 2023, kot je bil v letu 2022. Pri tem, ko je bil skupni čisti poslovni izid obračunskega obdobja zavarovalnic pozitiven, znašal je 49,6 mio EUR, pa so tri zavarovalnice od skupaj enajstih ustvarile negativen čisti poslovni izid v znesku slabih 62 mio EUR.

Izpostavimo naj še slab rezultat iz zavarovalnih poslov premoženjskih zavarovanj v letu 2023, ki je med drugim posledica hudih naravnih nesreč v letu 2023 v Sloveniji in množičnih škod iz tega naslova, ki so jih beležile zavarovalnice.

Naravne katastrofe pa niso bile prisotne samo v Sloveniji, temveč po celem svetu. Preglednica 11 nam prikazuje svetovne finančne in zavarovane škode v letih 2023 in 2022.

Preglednica 10:

Zbirni izkaz poslovnega izida zavarovalnic za leti 2022 in 2023 (v mio EUR)

	Leto 2022 ³⁰	Leto 2023
A. Rezultat iz zavarovalnih poslov	92,9	56,6
Rezultat iz zavarovalnih poslov življenjskih zavarovanj	33,8	53,5
Rezultat iz zavarovalnih poslov premoženjskih zavarovanj	59,2	3,0
B. Rezultat iz naložbenja	-207,5	239,6
Rezultat iz naložbenja življenjskih zavarovanj	-206,4	221,0
Rezultat iz naložbenja premoženjskih zavarovanj	-1,1	18,6
C. Finančni rezultat iz zavarovalnih pogodb	196,2	-185,4
Finančni rezultat iz zavarovalnih pogodb življenjskih zavarovanj	200,3	-180,1
Finančni rezultat iz zavarovalnih pogodb premoženjskih zavarovanj	-4,1	-5,3
Č. Sprememba obveznosti iz finančnih pogodb	0,3	0,5
D. Drugi prihodki in odhodki	-68,6	-46,6
E. Poslovni izid pred obdavčitvijo	13,4	64,7
Davek od dohodka pravnih oseb	-31,3	-26,8
Sprememba odloženih davkov	32,2	11,7
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	14,2	49,6

Vir: Izkaz poslovnega izida zavarovalnic po MSRP 9 in MSRP 17 za leti 2022 in 2023

³⁰ Podatki za primerjalno obdobje so prilagojeni skladno z novima računovodskima standardoma MSRP 17 in MSRP 9.

Preglednica 11:
Skupne finančne in zavarovane izgube v letih 2022 in 2023

	2023	2022	Sprememba 2023/2022	Povprečje prejšnjih 10 let
Finančne škode (skupaj)	291	295	-1 %	235
Škode iz naravnih katastrof	280	- ³¹	-2 %	-
Škode, ki jih je povzročil človek	11	-	-	-
Zavarovane škode (skupaj)	117	141	-17 %	99
Škode iz naravnih katastrof	108	133	-19 %	89
Škode, ki jih je povzročil človek	9	-	-	-

Vir: Sigma 1/2024

Po podatkih inštituta švicarske pozavarovalnice Swiss Re so naravne nesreče in nesreče, ki jih je povzročil človek, v letu 2023 povzročile svetovne gospodarske izgube v višini 291 mrd USD. Od gospodarskih izgub je bila večina, to je 280 mrd USD, pripisanih naravnim katastrofam.

Naravne nesreče so leta 2023 povzročile zavarovane izgube v vrednosti 108 mrd USD, kar pomeni, da je bilo 62 % svetovnih škod nezavarovanih.

Potres v Turčiji in Siriji je bil največji katastrofalni dogodek leta 2023, ki je zahteval približno 58. 000 življenj. Ta potres je bil tudi najdražji dogodek za panogo, saj so zavarovane izgube ocenjene na 6,2 mrd USD.

V letu 2023 ni bilo vrhunca, kot je bil orkan Ian³² leta 2022, ki je povzročil izgube v višini več kot 60 mrd USD, glavno gonilo kopičenja zavarovanih izgub je bila pogostost dogodkov.

Leta 2023 je bilo 142 katastrof, ki so povzročile zavarovane izgube, kar je novi rekord. Večina jih je bila srednje resnosti, ki jo opredeljujemo kot dogodke, ki povzročijo izgube v višini 1–5 mrd USD.

Med ključnimi dogodki leta 2023 inštitut švicarske pozavarovalnice Swiss RE navaja tudi avgustovske poplave v Sloveniji.

Nadalje so kot ključni dogodki leta 2023 navedene hude nevihte v ZDA, julijski viharji v Italiji, požari v naravi avgusta na Havajih, orkan Otis v Mehiki, potres septembra v Maroku, vihar Daniel in poplave v Grčiji, poplave in ciklon Gabrielle na Novi Zelandiji

ter tajfun Doksuri in tropski ciklon Jing-Jin-Ji na Kitajskem.³³

Tudi slovenski pozavarovalnici sta vpeti v posledice naravnih nesreč v Evropi in po svetu.

Tudi v letu 2023 so na poslovanje pozavarovalnic vplivale naravne nesreče, povezane s klimatskimi spremembami. Soočeni sta bili z ekstremnimi škodnimi dogodki po svetu, še najhuje pa je bilo prav v Sloveniji. Poleg številnih močnih neviht s točo so padavine v začetku avgusta povzročile še zgodovinsko najobsežnejše poplave v velikem delu države. Reke in zemeljski plazovi so povzročili ogromno škodo na infrastrukturi in premoženju prebivalstva. Pozavarovalnica Triglav RE v svojem letnem poročilu navaja, da jim tudi drugod po svetu narava ni naklonjena, močno so jo prizadeli februarški potres v Turčiji ter Siriji kot tudi tisti v Maroku, utrpeli so precejšnjo škodo po ujmah v Italiji, Grčiji in Mehiki.

Pozavarovalnica Sava v svojem letnem poročilu navaja, da je poleti 2023 Slovenijo in nekatere druge države, v katerih je skupina prisotna, zajel val neurij in poplav, ki so povzročili veliko materialno škodo. Kosmate škode zaradi teh dogodkov so znašale 88,3 mio EUR, z upoštevanjem pozavarovalne zaščite pa so ti škodni dogodki na rezultat skupine vplivali v višini 27,4 mio EUR. Rezultat pred pozavarovanjem je bil za 31,0 mio EUR nižji kot v predhodnem letu, kar je odraz velikega obsega škodnih dogodkov, povezanih s poletnimi ujmami. Odhodki za škode so se v letu 2023 povečali za 97,2 mio EUR, pri čemer glavnina povečanja, 82,9 mio EUR, izhaja iz premoženjskega odseka in je predvsem

³¹ V letu 2023 so bili podatki o finančnih škodah revidirani, ni pa razčlenjenih podatkov o finančnih škodah iz naravnih katastrof in finančnih škodah, ki jih je povzročil človek.

³² Orkan Ian je bil najdražji dogodek leta 2022, ki je povzročil ocenjene zavarovane izgube v višini 50 do 65 mrd USD. Orkan četrte kategorije je na zahodu Floride dosegel kopno septembra in je prinesel močne vetrove, nalive in nevihtne valove. Po orkanu Katrina leta 2005 je Ian drugi najdražji zavarovalni primer naravne katastrofe v zapisih Sige, sezona 2022 pa tretja najdražja sezona orkanov v zgodovini po letu 2005 (Katrina, Wilma in Rita) in 2017 (Harvey, Irma in Maria).³³ Sigma 1/2024: Natural catastrophes in 2023 | Swiss Re.

³³ Sigma 1/2024: Natural catastrophes in 2023 | Swiss Re.

Preglednica 12:**Zbirni izračun drugega vseobsegajočega donosa zavarovalnic za leti 2022 in 2023** (v mio EUR)

	Leto 2022	Leto 2023
I. Čisti poslovni izid poslovnega leta	14,2	49,6
II. Drugi vseobsegajoči donos obračunskega obdobja po obdavčitvi	-64,7	68,9
A. Postavke, ki bodo v kasnejših obdobjih lahko prerazvrščene v poslovni izid ³⁴	-65,5	69,7
B. Davek od dohodka od postavk, ki bodo v kasnejših obdobjih lahko prerazvrščene v poslovni izid	23,5	-14,6
C. Postavke, ki v kasnejših obdobjih ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	-22,7	13,8
III. Vseobsegajoči donos obračunskega obdobja	-50,5	118,5

Vir: Izkaz drugega vseobsegajočega donosa zavarovalnic po MSRP 9 in MSRP 17 za leti 2022 in 2023

posledica poletnih ujm v Sloveniji, na Hrvaškem in v Srbiji. Največji učinek na poslovni rezultat iz tega naslova je na območju Republike Slovenije zabeležila Zavarovalnica Sava, ki jo je v letu prizadelo pet škodnih dogodkov, ki so presegli 1 mio EUR. Zaradi izrazitejših naravnih nesreč so se dodatno zaostriili pozavarovalni pogoji, kar lahko posledično pomeni oteženo sklepanje pozavarovanj.

Za slovenske zavarovalnice so finančno breme predstavljale katastrofalne naravne ujme, ki so v poletnih mesecih pustošile po vsej državi. Že julija so naravne katastrofe povzročale ogromno škode. Začelo se je z viharjem v Prekmurju, nadaljevalo s točo na Dolenjskem in nato Primorskem. Poškodovani so bili večinoma objekti, veliko je bilo poškodovanih tudi vozil. Četrtega avgusta so hude poplave prizadele skoraj vse občine v Sloveniji in povzročile škodo zgodovinskih razsežnosti. Avgust je bil zaznamovan s katastrofalnimi poplavami. Škode iz naslova poplav pri zavarovalnicah so znašale dobrih 152 mio EUR, iz naslova ostalih naravnih ujm pa dobrih 180 mio EUR, torej skupaj skoraj 333 mio EUR. V povprečju je bilo 67 % teh škod pozavarovanih, kar pomeni, da so zavarovalnice morale kriti dobrih 109 mio EUR škod, domači pozavarovalnici iz pozavarovalnice iz tujine pa dobrih 223 mio EUR škod.

Prehajamo na prikaz vseobsegajočega donosa v preglednici 12. Vseobsegajoči donos je sestavljen iz dveh delov. Prvi del je čisti poslovni izid obračunskega obdobja iz izkaza poslovnega izida. Drugi del je drugi vseobsegajoči donos, znotraj katerega so izkazani prihodki in odhodki, ki niso pripoznani v izkazu poslovnega izida, vplivajo pa na velikost lastniškega kapitala. Ti prihodki in odhodki v pretežni meri izhajajo iz prevrednotenja sredstev na pošteno vrednost in iz finančnih učinkov vrednotenja zavarovalnih in pozavarovalnih pogodb.

Ugodne razmere na finančnih trgih so zavarovalnicam omogočile, da so dosegle dober naložbeni

rezultat, pozitiven drugi vseobsegajoči donos in uspešno poslovanje na področju upravljanja premoženja. Drugi vseobsegajoči donos je bil visoko pozitiven, znašal je 68,9 mio EUR, medtem ko je bil leto prej negativen (-64,7 mio EUR). Nanj so najbolj vplivale ugodne razmere na finančnih trgih in učinki dolžniških instrumentov.

Zavarovalnice so v letu 2023 v segmentu premoženjskih zavarovanj ustvarile negativen čisti poslovni izid obračunskega obdobja v višini 30,7 mio EUR, kar je posledica slabega rezultata iz zavarovalnih poslov iz naslova visokih odhodkov iz zavarovalnih storitev in visokih drugih odhodkov, med njimi predvsem nepripisljivih stroškov. Rezultat iz naložbenja je sicer bistveno boljši kot v letu 2022, vendar ni mogel nevtralizirati visokih slabih rezultatov iz drugih naslovov, torej rezultata iz zavarovalnih poslov in rezultata iz naslova drugih prihodkov in odhodkov.

Odhodki iz zavarovalnih storitev vključujejo:

- odhodke za nastale škode in upravičenja, brez investicijske komponente;
- druge neposredno pripisljive zavarovalne odhodke;
- amortizacijo stroškov pridobivanja zavarovanj;
- spremembe, ki se nanašajo na preteklo storitev (kot so spremembe pričakovanih denarnih tokov, ki se nanašajo na obveznosti za nastale zahtevke);
- spremembe, ki se nanašajo na prihodnje storitev (kot so izgube ali odprave izgub za kočljive skupine zavarovalnih pogodb, ki izhajajo iz spremembe sestavine izgube).

Med njimi največjo postavko predstavljajo odhodki iz škodnih zahtevkov in drugih zavarovalnih storitev, ki so posledica višjih odhodkov za škode, predvsem zaradi vremenskih ujm.

Prihodki iz oddanega pozavarovanja so v letu 2023 bistveno višji kot v prejšnjem letu zaradi že prej

³⁴ Na velikost te postavke vplivajo predvsem akumulirani rezultat zavarovalnih in pozavarovalnih pogodb in učinki dolžniških instrumentov, vrednoteni prek drugega vseobsegajočega donosa.

preglednica 12 naj se umesti pred besedilo »Vseobsegajoči donos ...«, ki se nahaja na desni strani 64 (tretji odstavek)

Preglednica 13:**Zbirni izkaz izida iz premoženjskih zavarovanj zavarovalnic za leti 2022 in 2023** (v mio EUR)

	Leto 2022	Leto 2023
A. Rezultat iz zavarovalnih poslov	59,2	3,0
1. Prihodki iz zavarovalnih storitev	1.953,2	2.137,4
2. Odhodki iz zavarovalnih storitev	-1.805,9	-2.231,0
3. Čisti rezultat iz pozavarovalnih pogodb	-88,1	96,6
B. Rezultat iz naložbenja	-1,1	18,6
1. Prihodki od obresti, izračunani z uporabo metode efektivne obrestne mere	10,8	17,6
2. Prihodki iz dividend	4,7	3,5
3. Čisti dobički/izgube iz odpripoznanja finančnih sredstev	-9,7	-7,6
4. Čisti dobički/izgube iz prerazvrstitve finančnih sredstev	0,0	0,0
5. Čiste oslavitve/odprave slabitev finančnih sredstev	-5,4	1,4
6. Čisti dobički/izgube iz prilagoditve poštene vrednosti naložbenih nepremičnin	0,2	0,2
7. Drugi prihodki/odhodki iz naložbenja	-1,8	3,5
C. Finančni rezultat iz zavarovalnih pogodb	-4,1	-5,3
1. Čisti finančni prihodki/odhodki iz zavarovalnih pogodb	-4,5	-6,8
2. Čisti finančni prihodki/odhodki iz pozavarovalnih pogodb	0,3	1,5
Č. Sprememba obveznosti iz finančnih pogodb	0,0	0,0
D. Drugi prihodki in odhodki	-38,2	-45,2
1. Prihodki iz upravljanja premoženja	0,0	0,0
2. Čisti drugi poslovni prihodki/odhodki	-15,8	-1,4
3. Čisti drugi finančni prihodki/odhodki	-2,4	-3,3
4. Nepripisljivi stroški	-60,4	-62,1
5. Čiste oslavitve/odprave slabitev nefinančnih sredstev	-0,8	-1,6
6. Pripadajoči dobički/izgube iz naložb povezanih družb	31,4	18,4
7. Čisti drugi prihodki in odhodki	9,8	4,8
E. Poslovni izid pred obdavčitvijo	15,8	-28,8
Davek od dohodka pravnih oseb	-23,1	-8,2
Sprememba odloženih davkov	25,1	6,4
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	17,8	-30,7

Vir: Izkaz poslovnega izida zavarovalnic po MSRP 9 in MSRP 17 za leti 2022 in 2023

omenjenih ujm, saj je bil zaradi učinkovite pozavarovalne zaščite velik del teh škod prenesen na pozavarovatelje.

Nepripisljivi stroški poslovanja predstavljajo stroške, ki jih zavarovalnice in pozavarovalnice, v skladu z internimi pravili razporejanja stroškov, ne razporedijo na zavarovalne pogodbe. Med njimi predstavljajo največjo postavko stroški amortizacije drugih sredstev, potrebnih za obratovanje, stroški reprezentance, reklame in sejmov ter tudi stroški dela.

Zbirni izkaz izida iz življenjskih zavarovanj v letu 2023 z 80,3 mio EUR čistega poslovnega izida obračunskega obdobja predstavlja svetlo plat poslovanja zavarovalnic s sedežem v Republiki Sloveniji, ki sklepajo in opravljajo posle življenjskega zavarovanja.

Višja kot v letu 2022 sta rezultat iz zavarovalnih poslov in rezultat iz naložbenja. Dober je tudi rezultat iz naslova drugih prihodkov in odhodkov kot posledica visokih prihodkov iz upravljanja premoženja. Slab je le finančni rezultat iz zavarovalnih pogodb, ki je v nasprotju z letom 2022, ko je bil visoko pozitiven, v letu 2023 visoko negativen.

V skladu z MSRP 17 je treba v finančnih prihodkih ali odhodkih iz zavarovanja evidentirati spremembo knjigovodske vrednosti skupine pogodb, ki izhaja iz učinka časovne vrednosti denarja in sprememb časovne vrednosti denarja ali učinka finančnega tveganja ter sprememb finančnega tveganja. V izkazu poslovnega izida se v celoti prikazujejo le finančni učinki iz naslova pogodb, ki so vrednotene po pristopu razporejanja premije (PAA).

³⁵ Podatki za primerjalno obdobje so prilagojeni skladno z novima računovodskima standardoma, MSRP 17 in MSRP 9.

Preglednica 14:**Zbirni izkaz izida iz življenjskih zavarovanj zavarovalnic za leti 2022 in 2023** (v mio EUR)

	Leto 2022 ³⁶	Leto 2023
A. Rezultat iz zavarovalnih poslov	33,8	53,5
1. Prihodki iz zavarovalnih storitev	187,5	202,5
2. Odhodki iz zavarovalnih storitev	-150,1	-145,7
3. Čisti rezultat iz pozavarovalnih pogodb	-3,6	-3,2
B. Rezultat iz naložbenja	-206,4	221,0
1. Prihodki od obresti, izračunani z uporabo metode efektivne obrestne mere	40,4	47,0
2. Prihodki iz dividend	17,5	11,1
3. Čisti dobički/izgube iz odpriznanja finančnih sredstev	-96,1	48,6
4. Čisti dobički/izgube iz prerazvrstitve finančnih sredstev	0,0	0,0
5. Čiste oslabitve/odprave slabitev finančnih sredstev	-1,5	1,5
6. Čisti dobički/izgube iz prilagoditve poštene vrednosti naložbenih nepremičnin	-0,1	-0,1
7. Drugi prihodki/odhodki iz naložbenja	-166,7	112,8
C. Finančni rezultat iz zavarovalnih pogodb	200,3	-180,1
1. Čisti finančni prihodki/odhodki iz zavarovalnih pogodb	200,2	-180,1
2. Čisti finančni prihodki/odhodki iz pozavarovalnih pogodb	0,1	0,0
Č. Sprememba obveznosti iz finančnih pogodb	0,3	0,5
D. Drugi prihodki in odhodki	-30,4	-1,3
1. Prihodki iz upravljanja premoženja	5,5	20,7
2. Čisti drugi poslovni prihodki/odhodki	-9,6	4,2
3. Čisti drugi finančni prihodki/odhodki	-1,3	-1,8
4. Nepripisljivi stroški	-29,1	-29,6
5. Čiste oslabitve/odprave slabitev nefinančnih sredstev	-3,0	-0,1
6. Pripadajoči dobički/izgube iz naložb povezanih družb	3,7	3,4
7. Čisti drugi prihodki in odhodki	3,3	1,8
E. Poslovni izid pred obdavčitvijo	-2,4	93,5
Davek od dohodka pravnih oseb	-8,2	-18,5
Sprememba odloženih davkov	7,1	5,3
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	-3,6	80,3

Vir: Izkaz poslovnega izida zavarovalnic po MSRP 9 in MSRP 17 za leti 2022 in 2023

Finančni rezultat iz zavarovalnih pogodb je v največji meri sestavljen iz odhodkov iz obveznosti iz pogodb, pri katerih zavarovanec prevzema naložbeno tveganje. Odhodki odražajo povečanje obveznosti do zavarovancev za naložbeno sestavino, kar je posledica ugodnih razmer na kapitalskih trgih. Negativen vpliv na finančni rezultat imajo finančni odhodki iz zavarovalnih pogodb, ki so se v največji meri povišali zaradi višje obrestne mere v letu 2023.

Sledi prikaz izida dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj. Dopolnilna zdravstvena zavarovanja so prostovoljna zdravstvena zavarovanja, ki krijejo razliko ali del razlike med celotnimi stroški zdravstvenih storitev in stroški teh storitev, ki jih krije obvezno

zdravstveno zavarovanje po zakonu, ki ureja obvezna zdravstvena zavarovanja. Sklep o letnem poročilu zavarovalnic zavarovalnicam, ki opravljajo posle navedenih zavarovanj, nalaga, da sestavljajo še izkaz poslovnega izida in bilanco stanja iz dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Zavarovalnice so za ta del poslovanja dolžne izdelati poseben izkaz izida, ki je sicer sestavni del izkaza izida iz premoženjskih zavarovanj.

Zavarovalnice so v letu 2023 izkazale še slabši izid iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj kot pred letom. Na poslabšanje rezultata zdravstvenih zavarovanj sta vplivali tako rast škod in odhodkov iz naslova izvajanja dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj kot tudi Uredba Vlade Republike Slovenije o

³⁶ Podatki za primerjalno obdobje so prilagojeni skladno z novima računovodskima standardoma, MSRP 17 in MSRP 9.

Preglednica 15:**Zbirni izkaz izida iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj zavarovalnic za leti 2022 in 2023** (v mio EUR)

	Leto 2022	Leto 2023
A. Rezultat iz zavarovalnih poslov	-2,2	-67,7
1. Prihodki iz zavarovalnih storitev	631,8	639,9
2. Odhodki iz zavarovalnih storitev	-634,0	-707,6
3. Čisti rezultat iz pozavarovalnih pogodb	0,0	0,0
B. Rezultat iz naložbenja	-0,1	-4,5
1. Prihodki od obresti, izračunani z uporabo metode efektivne obrestne mere	1,3	1,1
2. Prihodki iz dividend	0,1	0,1
3. Čisti dobički/izgube iz odpripoznanja finančnih sredstev	-1,1	-6,1
4. Čisti dobički/izgube iz prerazvrstitve finančnih sredstev	0,0	0,0
5. Čiste oslabitve/odprave slabitev finančnih sredstev	-0,3	0,2
6. Čisti dobički/izgube iz prilagoditve poštene vrednosti naložbenih nepremičnin	0,0	0,0
7. Drugi prihodki/odhodki iz naložbenja	0,0	0,2
C. Finančni rezultat iz zavarovalnih pogodb	-0,1	-0,2
1. Čisti finančni prihodki/odhodki iz zavarovalnih pogodb	-0,1	-0,2
2. Čisti finančni prihodki/odhodki iz pozavarovalnih pogodb	0,0	0,0
Č. Sprememba obveznosti iz finančnih pogodb	0,0	0,0
D. Drugi prihodki in odhodki	-11,1	-11,0
1. Prihodki iz upravljanja premoženja	0,0	0,0
2. Čisti drugi poslovni prihodki/odhodki	-0,6	0,8
3. Čisti drugi finančni prihodki/odhodki	0,0	0,0
4. Nepripisljivi stroški	-10,8	-11,2
5. Čiste oslabitve/odprave slabitev nefinančnih sredstev	0,0	-0,3
6. Pripadajoči dobički/izgube iz naložb povezanih družb	0,0	0,0
7. Čisti drugi prihodki in odhodki	0,3	-0,4
E. Poslovni izid pred obdavčitvijo	-13,5	-83,5
Davek od dohodka pravnih oseb	0,7	0,0
Sprememba odloženih davkov	0,7	5,1
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	-12,1	-78,4

Vir: Izkaz poslovnega izida zavarovalnic po MSRP 9 in MSRP 17 za leti 2022 in 2023

določitvi najvišje cene premije dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, ki je stopila v veljavo aprila 2023. Prihodki iz zavarovalnih storitev so se sicer nekoliko povečali (za 1,3 %), vendar pa so se bistveno bolj povečali odhodki iz zavarovalnih storitev (za 11,6 %), kar rezultira v visoko negativnem rezultatu iz zavarovalnih poslov, največje postavke, ki sestavlja poslovni izid pred obdavčitvijo.

5.6.2. Izidi poslovanja pozavarovalnic

Pozavarovalnici sta v letu 2023 v primerjavi s predhodnim letom ustvarili nižji čisti poslovni izid. Tako v letu 2023 čisti poslovni izid obračunskega obdobja znaša 54,5 mio EUR, kar je 25,2 % ali 13,8 mio EUR manj kot v letu 2022. Nižji čisti poslovni izid v letu 2023 je rezultat slabšega izida iz naslova drugih prihodkov in odhodkov. Drugi rezultati, ki

ustvarjajo čisti poslovni izid, so namreč vsi boljši kot v letu 2022.

Prihodki iz zavarovalnih storitev v letu 2023 so znašali 406,8 mio EUR in so primerjavi z letom 2022 večji za 23 %. Odhodki iz zavarovalnih storitev so v letu 2023 znašali 472,3 mio EUR in so v primerjavi z letom 2022 večji za 78 %. Visok porast odhodkov iz zavarovalnih storitev je omililo visoko povišanje čistega rezultata iz pozavarovalnih pogodb, ki znaša 421 %. Navedeno gibanje omenjenih postavk je vodilo k rezultatu iz zavarovalnih pogodb v letu 2023 v vrednosti 46,4 mio EUR, ki je od rezultata iz zavarovalnih pogodb v letu 2022 višji za 7,3 mio EUR ali 18,6 %.

Boljši od leta 2022 je tudi rezultat iz naložbenja, ki znaša 3,2 mio EUR in je s tem za 23 % višji od re-

³⁷ Podatki za primerjalno obdobje so prilagojeni skladno z novima računovodskima standardoma, MSRP 17 in MSRP 9.

zultata iz naložbenja. Rezultat iz naložbenja v letu 2023 glede na leto 2022 je boljši predvsem zaradi višjih prihodkov od obresti in ustvarjenih dobičkov od finančnih sredstev namesto izgube v letu 2022. Tudi finančni rezultat iz zavarovalnih pogodb v letu 2023 je boljši od finančnega rezultata od zavarovalnih pogodb v letu 2022.

Precej slabši pa je izid iz naslova drugih prihodkov in odhodkov, ki je od 34,9 mio EUR padel na 10,9 mio EUR. Razlog je predvsem v povečanju ne-

pripisljivih stroškov, ki se nanašajo na povečanje stroškov dela, povečanje škod asistenčnih primerov zaradi večjega obsega škod in inflacije ter na povečanje stroškov IT-storitev.

Zaradi pozitivne in relativno visoke vrednosti postavk, ki bodo kasneje lahko prerazvrščene v poslovni izid v letu 2023, pa je, v nasprotju s čistim poslovnim izidom obračunskega obdobja za leto 2023, vseobsegajoči donos v letu 2023 višji od vseobsegajočega donosa za leto 2022.

Preglednica 16:

Zbirni izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa pozavarovalnic za leti 2022 in 2023 (v mio EUR)

Izkaz poslovnega izida	Leto 2022 ³⁸	Leto 2023
A. Rezultat iz zavarovalnih poslov	39,2	46,4
1. Prihodki iz zavarovalnih storitev	330,5	406,8
2. Odhodki iz zavarovalnih storitev	-264,8	-472,3
3. Čisti rezultat iz pozavarovalnih pogodb	-26,6	111,9
B. Rezultat iz naložbenja	2,6	3,2
1. Prihodki od obresti, izračunani z uporabo metode efektivne obrestne mere	5,1	8,7
2. Prihodki iz dividend	0,6	0,2
3. Čisti dobički/izgube iz odpripoznanja finančnih sredstev	-4,4	0,8
4. Čisti dobički/izgube iz prerazvrstitve finančnih sredstev	0,0	0,0
5. Čiste oslabitve/odprave slabitev finančnih sredstev	-1,4	0,2
6. Čisti dobički/izgube iz prilagoditve poštene vrednosti naložbenih nepremičnin	0,6	0,6
7. Drugi prihodki/odhodki iz naložbenja	2,1	-7,3
C. Finančni rezultat iz zavarovalnih pogodb	-4,2	-0,9
1. Čisti finančni prihodki/odhodki iz zavarovalnih pogodb	-4,6	-0,4
2. Čisti finančni prihodki/odhodki iz pozavarovalnih pogodb	0,5	-0,5
Č. Sprememba obveznosti iz finančnih pogodb	0,0	0,0
D. Drugi prihodki in odhodki	34,9	10,9
1. Prihodki iz upravljanja premoženja	0,0	0,0
2. Čisti drugi poslovni prihodki/odhodki	-0,5	-1,0
3. Čisti drugi finančni prihodki/odhodki	-2,9	-3,6
4. Nepripisljivi stroški	-12,9	-15,0
5. Čiste oslabitve/odprave slabitev nefinančnih sredstev	-0,5	0,0
6. Pripadajoči dobički/izgube iz naložb povezanih družb	51,7	30,8
7. Čisti drugi prihodki in odhodki	-0,1	-0,3
E. Poslovni izid pred obdavčitvijo	72,5	59,7
Davek od dohodka pravnih oseb	-2,4	-4,4
Sprememba odloženih davkov	-1,8	-0,8
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	68,3	54,5

Izkaz drugega vseobsegajočega donosa	Leto 2022	Leto 2023
I. Čisti poslovni izid poslovnega leta	68,3	54,5
II. Drugi vseobsegajoči donos obračunskega obdobja po obdavčitvi	-18,7	6,2
A. Postavke, ki bodo v kasnejših obdobjih lahko prerazvrščene v poslovni izid	-22,7	6,9
B. Davek od dohodka od postavk, ki bodo v kasnejših obdobjih lahko prerazvrščene v poslovni izid	4,2	-0,7
C. Postavke, ki v kasnejših obdobjih ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	-0,2	0,0
III. Vseobsegajoči donos obračunskega obdobja	49,6	60,8

Vir: Izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa pozavarovalnic po MSRP 9 in MSRP 17 za leti 2022 in 2023

³⁸ Podatki za primerjalno obdobje so prilagojeni skladno z novima računovodskima standardoma, MSRP 17 in MSRP 9.

5.7. Naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic

Direktiva Solventnost II ne predpisuje več vrst dovoljenih naložb in zgornje meje posameznih vrst naložb, vendar od zavarovalnic in pozavarovalnic zahteva, da sredstva nalagajo samo v sredstva in finančne instrumente, katerih tveganja lahko primerno opredelijo, merijo, spremljajo, upravljajo, nadzirajo in o njih poročajo ter ustrezno upoštevajo v svoji oceni solventnostnih potreb. Dalje morajo zavarovalnice in pozavarovalnice vsa sredstva nalagati na način, ki zagotavlja varnost, kakovost, likvidnost in donosnost njihovega celotnega portfelja.

Preden preidemo k naložbam slovenskih zavarovalnic in pozavarovalnic, bomo v preglednici 17 prikazali gibanje nekaterih evropskih borznih in drugih indeksov ter obrestnih mer v obdobju od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 in od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023.

Preglednica 17 prikazuje gibanje nekaterih evropskih borznih indeksov, Koyfinovega donosa desetletnih državnih obveznic in donosa desetletnih nemških državnih obveznic ter trimesečnega EURIBOR-ja. Prikazane parametre smo izbrali, ker tudi ti krojijo naložbeno politiko slovenskih (po) zavarovalnic.

Razmere na finančnih trgih v letu 2023 so bile ugodne.

Obrestne mere so se po močni rasti v letu 2022 ohranile na povišani ravni tudi med letom 2023. Tveganja, povezana z dalj časa povišano inflacijo, so vplivala zlasti na dolžniške naložbe s stalnim donosom. Inflacija v Sloveniji je v letu 2023 znašala 3,8 %, leto pred tem 10,8 %. Državne obveznice so

v novembru zabeležile opazen upad zahtevane donosnosti (oz. rast cen), kar izhaja tudi iz preglednice 17, na račun večje verjetnosti znižanja ključnih obrestnih mer največjih centralnih bank v naslednjem letu. Donosnost 10-letne ameriške državne obveznice je padla pod 4,4 %, potem ko se je oktobra približala 5 %, in to kljub znižanju bonitetne ocene Moody's obetov iz »stabilnih« v »negativne«, zaradi visokega proračunskega primanjkljaja ZDA. Zahtevane donosnosti na državne nemške in britanske obveznice so prav tako občutno upadle, pri čemer je 10-letna donosnost na slednje ob koncu meseca znašala 4,2 % oziroma 2,4 % na nemški »bund« (znižanje za približno 50 bazičnih točk glede na oktobrske najvišje vrednosti). Praktično celoten trg obveznic je imel koristi od večjega znižanja obrestnih mer, ki se pričakuje v letu 2024. Na račun naraščajočega upanja za t. i. mehak pristanek pa so vrednost pridobivale tudi podjetniške obveznice. Tudi dolžniški instrumenti iz trgov v razvoju so zaradi bolj prilagodljive politike lokalnih centralnih bank in šibkejšega ameriškega dolarja zabeležili pozitiven mesec.⁴³

Po katastrofalnem letu 2022, ko so glavni globalni borzni indeksi beležili dvomestne upade vrednosti, je na začetku leta 2023 na trgu še vedno vladalo negativno vzdušje, saj je bila inflacija v ZDA nad 6 %. Posledično je bilo pričakovati, da bo ameriška centralna banka Fed nadaljevala z dvigi obrestnih mer, kar je med vlagatelje pognalo strah pred prihajajočo recesijo. Kljub nadaljnjim dvigom obrestnih mer centralnih bank po svetu do recesije ni prišlo; nasprotno, po medvedjem letu 2022 so v prvi polovici leta 2023 svetovni borzni indeksi v prvi polovici leta v veliki večini končali v zelenih številkah.⁴⁴ Pa ne le to, kapitalski trgi so leto 2023 tudi zaključili v ze-

Preglednica 17:

Prikaz gibanja nekaterih evropskih borznih in drugih indeksov ter obrestnih mer v obdobju od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 in od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023

Ime indeksa	Sprememba vrednosti (v % oz. odstotnih točkah)	
	2022	2023
Eurostoxx 50 Index	-11,54 %	18,96 %
DAX Index	-11,92 %	20,45 %
SBITOP Index	-16,89 %	19,51 %
Donos desetletnih slovenskih državnih obveznic	3,25 odst. t.	-0,76 odst. t. ³⁹
Donos desetletnih nemških državnih obveznic	2,73 odst. t.	-0,49 odst. t. ⁴⁰
Trimesečni EURIBOR ⁴¹	2,73 odst. t.	1,81 odst. t. ⁴²

Vir: Koyfin

³⁹ Zaključna cena na 31. 12. 2022 = 3,753; otvoritvena cena na 3. 1. 2024 = 2,993.

⁴⁰ Zaključna cena na 30. 12. 2022 = 2,562; otvoritvena cena na 2. 1. 2024 = 2,068.

⁴¹ To je povprečna obrestna mera, po kateri si skupina izbranih evropskih bank med seboj izposoja denar.

⁴² Zaključna cena na 30. 12. 2022 = 2,132; otvoritvena cena na 3. 1. 2024 = 3,938.

⁴³ Komentar dogajanja na finančnih trgih november 2023 | prva.si.

nem, kar ravno tako prikazuje preglednica 17. Razlog za to je bila predvsem posledica stabilizacije inflacije in obrestnih mer. Leto 2023 je označeno kot leto obnove za trge, saj so glavni delniški indeksi, kot sta Eurostoxx 50 Index in nemški DAX indeks leto zaključila z visoko rastjo. Prvi je leto zaključil z rastjo 18,96 %, drugi pa celo 20,45 %. Ravno tako je z visoko rastjo leto 2023 zaključil slovenski borzni indeks SBITOP Index, ki je znašal 19,51 %.

Naložbe zavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2023 so znašale 6.994,9 mio EUR, kar je za 374,4 mio EUR ali za 5,7 % več kot na dan 31. 12. 2022, in sicer so se povečala tako sredstva v okviru pogodb, katerih upravičenja so vezana na indeks ali enoto premoženja (za 267,3 mio EUR), kot tudi sredstva v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in sredstva iz naslova lastnih virov (za 107,1 mio EUR). Povečale so se tudi naložbe pozavarovalnic, ki so znašale 1.195,9 mio EUR in so bile za 113,5 mio EUR ali 10,5 % višje kot na zadnji dan leta 2022.

Preglednica 18 prikazuje celotne naložbe zavarovalnic in njihovo delitev na naložbe sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih so upravičenja vezana na indeks ali enoto premoženja, in na naložbe sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto

premoženja, ter lastne vire sredstev.

Preglednica 19 prikazuje naložbe po vrstah sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in iz lastnih virov. Kadar upravičenja iz pogodb niso vezana na indeks ali enoto premoženja, namreč sredstva, ki pokrivajo obveznosti zavarovalnice, ki izhajajo iz tovrstnih pogodb, zavarovalnici povzročajo tržno tveganje. Le-to pa vodi do kapitalne zahteve za tržna tveganja. Enako velja za naložbe sredstev iz lastnih virov. Nasprotno naložbe sredstev, ki krijejo upravičenja, vezana na indeks ali enoto premoženja, ne vplivajo na kapitalno zahtevo, saj se tržno tveganje v celoti prenese na zavarovance. Zato so v tej preglednici in na slikah, ki ji sledijo, prikazane le naložbe sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in naložbe iz lastnih virov.

Iz preglednice 19 je razvidno, da so konec leta 2023 naložbe zavarovalnic v državne dolžniške vrednostne papirje znašale 43,6 %, kar predstavlja nekoliko višji odstotek, kot je bil v letu 2022 (42,6 %), in je še vedno v visoki prednosti pred ostalimi. Sledi delež naložb v druge dolžniške vrednostne papirje, ki je znašal 25,4 % in je bil za 1,5 odstotne točke nižji od deleža v letu 2022. Samo malo nižji je delež lastniških vrednostnih papirjev, ki znaša 21,2 %, kar

Preglednica 18:

Naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic (v mio EUR)

Vrsta sredstev	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Sredstva v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja in sredstva iz naslova lastnih virov	5.124,7	1.195,9
Sredstva v okviru pogodb, katerih upravičenja so vezana na indeks ali enoto premoženja	1.870,2	0,0

Vir: Letna S2-poročila

Preglednica 19:

Sestava sredstev v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezna na indeks ali enoto premoženja, in lastnih virov sredstev, po vrsti naložb, 2023 (v mio EUR)

Vrsta naložb	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Državni dolžniški vrednostni papirji	2.233,1	378,2
- Vrednostni papirji Republike Slovenije	530,0	30,7
- Vrednostni papirji drugih držav članic EU	1.501,8	199,9
- Vrednostni papirji ostalih držav	201,3	147,6
Drugi dolžniški vrednostni papirji	1.303,3	179,3
Lastniški vrednostni papirji	1.105,4	572,8
Depoziti v bankah	108,0	48,1
Nepremičnine	276,0	14,8
Posojila	63,8	2,7
Ostalo	35,0	0,0
Skupaj naložbe	5.124,7	1.195,9

Vir: Letna S2-poročila

⁴⁴ Donosnost svetovnih borz v letu 2023 | Bloomberg Adria

pomeni enak odstotek sredstev od celotnih naložb, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja. Tudi delež nepremičnin je enak kot v letu 2022, medtem ko se je delež depozitov v bankah znižal za 0,4 odstotne točke.

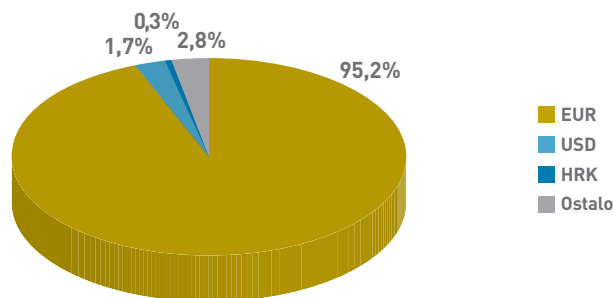
Pri naložbah pozavarovalnic so konec leta 2023, tako kot v letih 2022 in 2021, drugače kot pri zavarovalnicah največji delež, tj. 47,9 %, imele naložbe v lastniške vrednostne papirje, ki so bile z navedenim deležem sicer daleč pred ostalimi vrstami naložb in 0,1 odstotne točke višje kot na zadnji dan leta 2022. Delež državnih dolžniških vrednostnih papirjev je bil v primerjavi s preteklim letom nižji za 0,5 odstotne točke in je znašal 31,7 %, delež drugih dolžniških vrednostnih papirjev pa je bil v primerjavi

s preteklim letom višji za 1,2 odstotne točke in je konec leta 2022 znašal 15,0 %.

Glede na valuto naložb so še večji delež kot leta 2022 (94,8 %) tvorile naložbe v evro, ki so v letu 2023 znašale 95,2 %. Od leta 2015, ko je le-ta znašal 9,9 %, pa je padel delež naložb v ameriške dolarje, ki so leta 2023 znašale 1,7 % (enako kot leta 2022) ali 107,5 mio EUR. Naložbe v hrvaške kune so z 19,0 mio EUR predstavljale 0,3 % naložb sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in iz lastnih virov in so se glede na leto 2022 zmanjšale za 0,2 odstotne točke. Prav tako so se zmanjšale naložbe v preostale valute, ki skupaj znašajo 189,6 mio EUR sredstev ali 3,0 %. Med njimi so omembe vredne naložbe v državne obveznice med-

Slika 7:

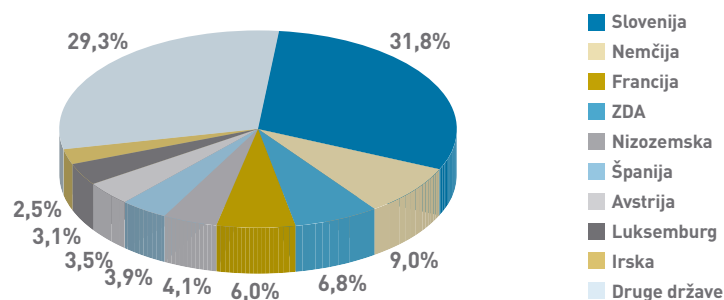
Valutna sestava naložb zavarovalnic in pozavarovalnic v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in lastnih virov sredstev

Vir: Letna S2-poročila

Slika 8:

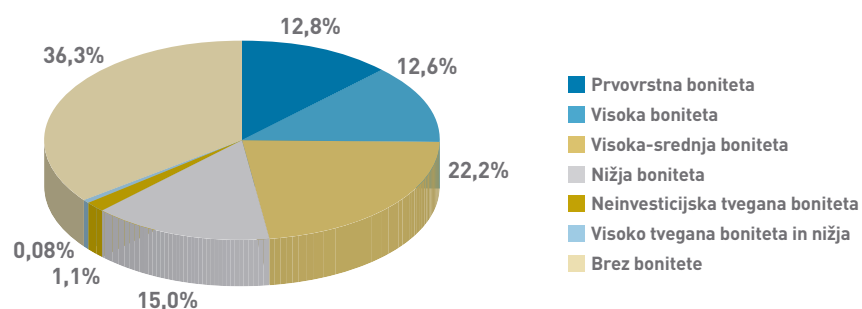
Sestava naložb zavarovalnic in pozavarovalnic glede na državo izdajatelja v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in lastnih virov sredstev

Vir: Letna S2-poročila

Slika 9:

Sestava naložb zavarovalnic in pozavarovalnic po bonitetni oceni v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in lastnih virov sredstev

Vir: Letna S2-poročila

narodnih finančnih institucij in v korejske državne obveznice. Naložbe v navedene valute oziroma vrste naložb so predvsem posledica čezmejnega delovanja obeh pozavarovalnic in zavarovalnic ter usklajevanja valutne sestave njihovih sredstev in obveznosti.

Gledano po državah izdajateljicah vrednostnih papirjev, ki sestavljajo naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic, je bil v letu 2023 še vedno največji del sredstev naložen v Sloveniji in je glede na leto 2022 porastel za 1,4 odstotne točke. Več kot 5 % sredstev je bilo naloženih še v Nemčiji, Franciji in ZDA.

Gledano po boniteti vrednostnih papirjev so imele zavarovalnice in pozavarovalnice v letu 2023 sredstva naložena v naložbe z višjo boniteto kot leta 2022, kar je veljalo tudi za boniteto v letu 2022 glede na leto 2021. Pri tem, ko je bil leta 2023 glede na leto 2022 skoraj enak del naložb naložen v sredstva s prvovrstno boniteto (AAA), je delež naložb z visoko boniteto (AA–) porastel za eno odstotno točko, delež z visoko srednjo boniteto (od A+ do A–), ki predstavlja najvišji delež med vrednostnimi papirji z boniteto (v letu 2023 znaša 22,2 % ali 139,1 mio EUR), pa je porastel za 1,4 odstotne točke. Delež vrednostnih papirjev z nižjo boniteto (od BBB+ do BBB–) je padel za 2,2 odstotne točke, delež z neinvesticijsko tvegano boniteto (od BB+ do BB–) pa za 0,7 odstotne točke. Zelo majhen je delež naložb z visoko tvegano ali nižjo boniteto (CCC in manj), ki znaša le 0,05 %.

Naložbe zavarovalnic v sestavljene vrednostne papirje so na dan 31. 12. 2023 znašale 76,7 mio EUR, kar predstavlja 15,1-odstotno zmanjšanje glede na konec leta 2022, ko so znašale 90,4 mio EUR. Abso-

lutno zmanjšanje naložb v strukturirane vrednostne papirje je posledica zapadlosti enega vrednostnega papirja v izplačilo konec leta 2023. Zavarovalnice so v letu 2023 zmanjšale vrednost tovrstnih naložb tudi na račun prodaj. Zmanjšanje vrednosti naložb v sestavljene vrednostne papirje v primerjavi s preteklim letom ni enako zmanjšanju na račun zapadlosti in prodaj, saj so zavarovalnice sredstva tudi v letu 2023 nalagale v tovrstne finančne naložbe.

Večina naložb v sestavljene vrednostne papirje, in sicer 44,6 mio EUR oziroma 58,1 % vseh tovrstnih naložb na dan 31. 12. 2023 sestavlja portfelj življenjskih zavarovanj z naložbenim tveganjem. Vrednost naložb se je v primerjavi z letom 2022, ko je le-ta znašala 61,2 mio EUR oziroma 67,7 %, zmanjšala. Delež naložb portfelja klasičnih življenjskih zavarovanj v sestavljene vrednostne papirje je v letu 2023 znašal 15,2 % oziroma 11,7 mio EUR in se je v primerjavi z letom 2022, ko je le-ta znašal 11,9 % oziroma 10,7 mio EUR, povečal. Portfelj premoženjskih zavarovanj konec leta 2023 izkazuje naložbe v strukturirane vrednostne papirje v višini 20,4 mio EUR, kar predstavlja 26,5-odstotni delež vseh naložb v te vrednostne papirje. Konec leta 2022 je portfelj premoženjskih zavarovanj izkazoval naložbe v strukturirane vrednostne papirje v višini 15,9 mio EUR oziroma 17,6 % vseh tovrstnih naložb. Zavarovalnice po stanju na dan 31. 12. 2023 niso imele naložb iz lastnih virov v sestavljene vrednostne papirje. Po stanju na dan 31. 12. 2022 pa so tovrstne naložbe znašale le 2,9 % oziroma 2,6 mio EUR.

Pozavarovalnici po stanju na dan 31. 12. 2023, tako kot po stanju na dan 31. 12. 2022, nista izkazovali naložb v sestavljene vrednostne papirje.

5.8. Zavarovalno-tehnične rezervacije

V sistemu Solventnost II, ki v prostoru Evropske unije velja od 1. 1. 2016, se vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij lahko izračuna na dva načina: kot vsota najboljše ocene in dodatka za tveganje (marža za tveganje) ali kot celota. Slovenske zavarovalnice večinoma uporabljajo prvo metodo, zato slike, ki sledijo, prikazujejo to delitev.

Najboljša ocena je tehtano povprečje prihodnjih denarnih tokov in upošteva časovno vrednost denarja (je zdajšnja vrednost prihodnjih denarnih tokov). Za izračun zdajšnje vrednosti pričakovanih prihodnjih denarnih tokov se uporabi ustrezna krivulja netvegane obrestne mere. Dodatek za tveganje je tolikšen, da skupaj z najboljšo oceno zagotavlja, da je vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij enakovredna znesku, ki bi ga za pre-

vzem in izpolnitev obveznosti do zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb zahtevale druge zavarovalnice, ki bi prevzele to obveznost. Dodatek za tveganje se izračuna z določitvijo stroškov zagotavljanja zneska primernih lastnih virov sredstev v višini zahtevanega solventnostnega kapitala, ki je potreben za podporo zavarovalnih obveznosti med njihovo veljavnostjo oziroma do njihovega izteka. Mera stroškov kapitala je pribitek nad ustrezno netvegano obrestno mero, ki bi ga zavarovalnica upoštevala, da bi zagotovila primerne lastne vire sredstev v prej navedeni višini.

Po stanju na dan 31. 12. 2023 so zavarovalnice, vrednoteno po direktivi Solventnost II oblikovale kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije v vi-

šini 4.902,0 mio EUR, pozavarovalnici pa v višini 427,4 mio EUR, kar v primerjavi z zavarovalno-tehničnimi rezervacijami po stanju na dan 31. 12. 2022 pri prvih pomeni 12,3-odstotni porast, pri drugih pa 15,0-odstotni porast. Slike v nadaljevanju prikazuje vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij, vrednotenih po direktivi Solventnost II, po posameznih vrstah poslovanja, saj pri delitvi zavarovalno-tehničnih rezervacij po zavarovalnih vrstah velja isti princip kot pri premijah, in sicer se izračunava na ravni homogenih vrst tveganj.⁴⁵

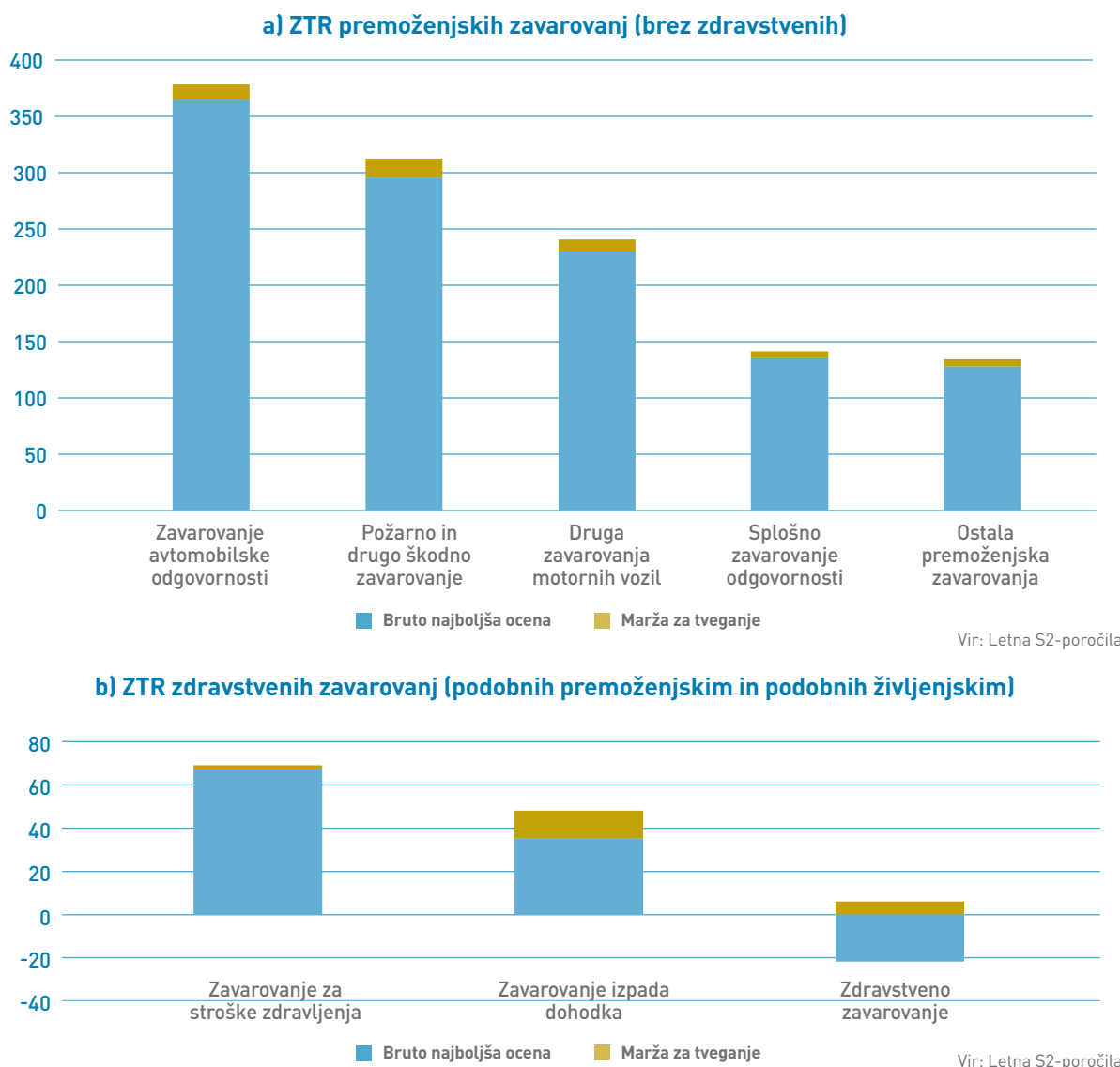
Slika 10 prikazuje zavarovalno-tehnične rezervacije premoženjskih zavarovanj (brez zdravstvenih), zavarovalno-tehnične rezervacije zdravstvenih zava-

rovanj (podobnih premoženjskim in življenjskim) in zavarovalno-tehnične rezervacije življenjskih zavarovanj (brez zdravstvenih). Ko primerjamo njihove vrednosti, vidimo, da največje vrednosti dosegajo zavarovalno-tehnične rezervacije v vrstah poslovanja zavarovanje z udeležbo pri dobičku in zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja. Ti vrsti poslovanja imata namreč dolgoročni značaj, medtem ko so vrste poslovanja premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj kratkoročne.

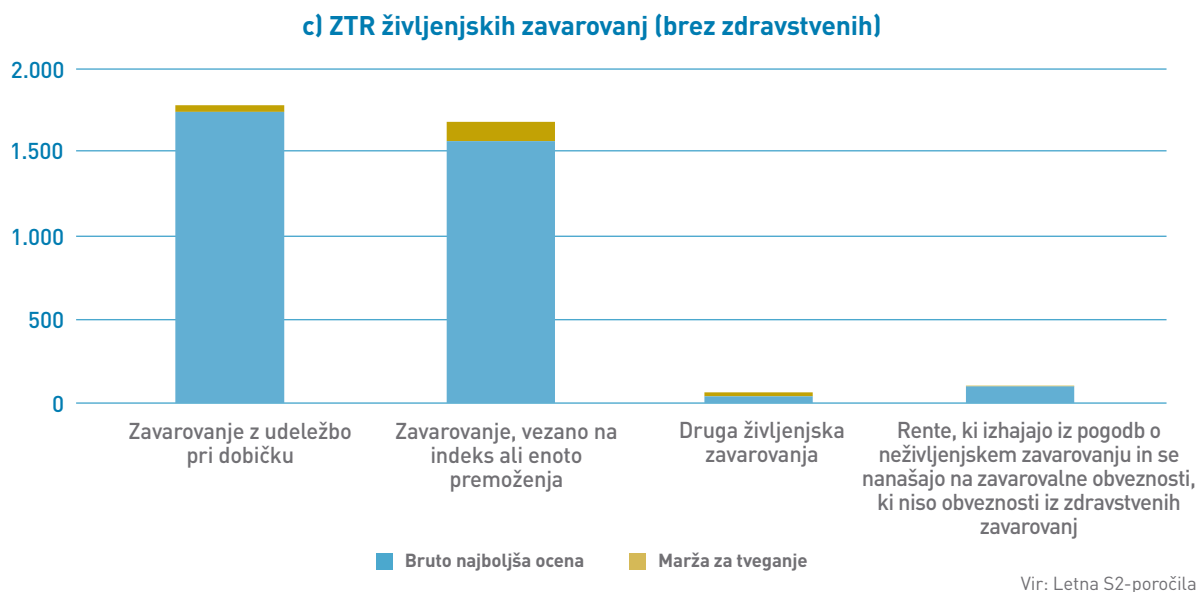
Sledita sliki zavarovalno-tehničnih rezervacij za pozavarovalnici, na katerih so zavarovalno-tehnične rezervacije prikazane po enakih vrstah poslovanja, kot so prikazane premije.

Slika 10:

Prikaz bruto zavarovalno-tehničnih rezervacij zavarovalnic (najboljša ocena plus dodatek za tveganje) po vrstah poslovanja na dan 31. 12. 2023

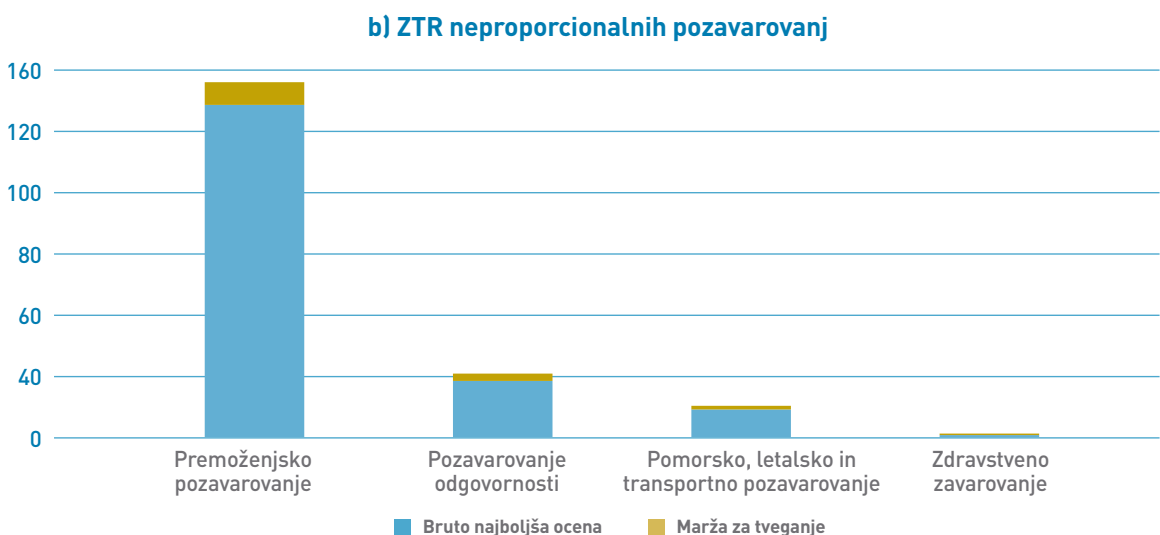

⁴⁵ Pri izračunu zavarovalno-tehničnih rezervacij zavarovalnice in pozavarovalnice segmentirajo obveznosti do zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb v homogene skupine tveganj oziroma najmanj po vrstah poslovanja, kot jih določa ZZavar-1. Posledično se razporeditev zavarovalno-tehničnih rezervacij po vrstah poslovanja v okviru Solventnosti II razlikuje od razporeditve zavarovalno-tehničnih rezervacij po zavarovalnih vrstah pred uvedbo Solventnosti II.

Slika 11:

Prikaz bruto zavarovalno-tehničnih rezervacij pozavarovalnic (najboljša ocena plus dodatek za tveganje) po vrstah poslovanja na 31. 12. 2023

5.9. Bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2023

Zavarovalnice in pozavarovalnici so z uvedbo direktive Solventnost II dolžne pripravljati bilance stanja po MSRP in bilance stanja po direktivi Solventnost II in predpisih, sprejetih na njeni podlagi. Vrednotenje po direktivi Solventnost II je dosledno vrednotenje po tržni (pošteni) vrednosti (razen vrednotenja povezanih družb),⁴⁶ medtem ko lahko pri vrednotenju po MSRP pravna oseba izbira med različnimi vrednostmi (tržna vrednost, odplačna vrednost).

V nadaljevanju prikazujemo bilanco stanja zavarovalnic in pozavarovalnic s postavkami, vrednotenimi po MSRP, in s postavkami, vrednotenimi po direktivi Solventnost II, na dan 31. 12. 2023.

Računovodski izkazi so pripravljeni ob predpostavki časovne neomejenosti delovanja in ob upoštevanju zahteve po ustreznosti, zanesljivosti, razumljivosti in primerljivosti računovodskih informacij. Pripravljeni so na osnovi izvirnih oziroma odplačnih vrednosti, razen pri finančnih naložbah, pripoznanih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, in finančnih naložbah, pripoznanih po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, ki so vrednotene po pošteni vrednosti.

Ko primerjamo bilančno vsoto zavarovalnic in pozavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2023 z bilančno vsoto po stanju na dan 31. 12. 2022, vidimo, da se je bilančna vsota tako zavarovalnic kot tudi pozavarovalnic leta 2023 povišala. Pri zavarovalnicah se je bilančna vsota povišala za 7,3 %, pri pozavarovalnicah pa celo za 18 %.

Na strani sredstev sta se tako pri zavarovalnicah kot pri pozavarovalnicah močno povečali največji postavki, to so finančne naložbe in pozavarovalne pogodbe, ki so sredstva. Pri pozavarovalnicah velik delež sredstev, to je 25 %, predstavljajo tudi naložbe v odvisne družbe.

Pri zavarovalnicah so se finančne naložbe, ki leta 2023 predstavljajo 77,4 % sredstev, povečale za 5,5 %. Pozavarovalne pogodbe, ki so sredstva in ki leta 2023 predstavljajo 7,1 % sredstev zavarovalnic, pa so se povečale za 67,6 %. Na zvišanje vrednosti naložbenega portfelja premoženjskih zavarovanj poleg pozitivnega denarnega toka iz osnovne dejavnosti vpliva še pozitivno prevrednotenje

obvezniških naložb. Na spremembo stanja naložb življenjskih zavarovanj sta pozitivno vplivala prevrednotenje obvezniških naložb in sprememba natečenih obresti. Vrednost sredstev pozavarovalnih pogodb premoženjskih zavarovanj se je v letu 2023 povišala predvsem iz naslova rasti obsega poslovanja, delno pa tudi iz naslova predvidenih škod zaradi naravnih ujm, ki so zaradi velikega obsega večinoma pozavarovane. Obseg pozavarovalnih pogodb življenjskih zavarovanj ni bil deležen večjih sprememb v obdobju.

Pri pozavarovalnicah so se finančne naložbe, ki leta 2023 predstavljajo 48,5 % sredstev, povečale za 11,1 %. Pozavarovalne pogodbe, ki so sredstva in ki leta 2023 predstavljajo 21 % sredstev zavarovalnic, pa so se povečale kar za 103,6 %.

Na strani obveznosti tako pri zavarovalnicah kot pri pozavarovalnicah največjo postavko predstavljajo zavarovalne pogodbe, ki so obveznosti. Pri zavarovalnicah ta postavka v letu 2023 predstavlja 67,1 %, pri pozavarovalnicah pa 48,9 %. Pri zavarovalnicah se je postavka zavarovalne pogodbe, ki so obveznosti iz leta 2023 glede na leto 2022, povečala za 10,7 %, pri pozavarovalnicah pa za 30,7 %.

Stanje obveznosti iz zavarovalnih pogodb je sestavljeno iz obveznosti za preostalo kritje in obveznosti za nastale škode. Postavki v izkazu finančnega položaja nastopata med sredstvi in tudi viri sredstev. Na povečanje kosmatih obveznosti iz zavarovalnih pogodb premoženjskih zavarovanj v letu 2023 vplivata tako rast obveznosti za nastale škode kot tudi rast obveznosti za preostalo kritje. Povišanje prvih je predvsem posledica poletnih ujm in poplave iz leta 2023, povišanje obveznosti za preostalo kritje pa je predvsem posledica večjega obsega premij. Stanje kosmatih obveznosti iz zavarovalnih pogodb življenjskih zavarovanj se je v letu 2023 nekoliko povišalo predvsem zaradi zvišanja pogodbene storitvene marže, na kar so vplivali znižanje predpostavk o pričakovanih administrativnih stroških, pozitivna sprememba vpliva finančnega tveganja pri naložbenih življenjskih zavarovanjih in pozitivni izkustveni popravki. Zvišale so se tudi obveznosti za nastale škode, kar je predvsem posledica večjega števila škod dodatnih nezgodnih zavarovanj in dodatnih zavarovanj za primer hujše bolezni.

⁴⁶ Vrednotenje povezanih družb je določeno v 13. členu Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/35 z dne 10. oktobra 2014 o dopolnitvi Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II).

Preglednica 20:

Bilančne postavke zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotene po MSRP 9 in MSRP 17, na dan 31. 12. 2022 in 31. 12. 2023 [v mio EUR]

	2022		2023	
	Zavarovalnice	Pozavarovalnice	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
SREDSTVA	6.936,1	1.036,4	7.443,8	1.224,2
A. Opredmetena osnovna sredstva	161,3	2,9	154,7	3,0
B. Naložbene nepremičnine	73,7	7,7	75,9	7,6
C. Pravica do uporabe sredstev	12,7	1,1	14,5	0,8
Č. Neopredmetena sredstva in dobro ime	58,4	5,5	56,5	6,0
D. Odložene terjatve za davek	38,5	4,7	36,3	7,0
E. Naložbe v odvisne družbe	223,4	303,4	228,5	305,7
F. Naložbe v pridružene in skupaj obvladovane družbe	92,7	19,6	88,4	19,6
G. Finančne naložbe, merjene po:	5.461,4	534,7	5.761,7	594,2
1. Pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa	3.008,8	487,5	3.266,1	547,1
2. Odplačni vrednosti	525,0	4,1	401,0	5,8
3. Pošteni vrednosti prek poslovnega izida	1.927,6	43,1	2.094,7	41,3
H. Sredstva iz finančnih pogodb:	270,5	0,0	300,6	0,0
1. Naložbene nepremičnine	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Finančne naložbe, merjene po:	263,9	0,0	295,9	0,0
a. Pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa	0,0	0,0	0,0	0,0
b. Odplačni vrednosti	99,4	0,0	86,2	0,0
c. Pošteni vrednosti prek poslovnega izida	164,5	0,0	209,6	0,0
3. Terjatve	0,5	0,0	0,1	0,0
4. Denarna sredstva	6,1	0,0	4,6	0,0
I. Zavarovalne pogodbe, ki so sredstva	44,1	3,1	48,4	5,1
J. Pozavarovalne pogodbe, ki so sredstva	313,2	126,2	525,0	256,9
K. Nekratkoročna sredstva za prodajo	0,4	0,0	2,4	0,0
L. Terjatve za odmerjeni davek od dohodka	9,9	0,5	10,7	0,3
M. Druge terjatve	70,3	0,6	48,5	0,3
N. Denar in denarni ustrezniki	97,2	25,8	81,3	16,9
O. Druga sredstva	8,5	0,8	10,3	0,9
KAPITAL IN OBVEZNOSTI	6.936,1	1.036,4	7.443,8	1.224,2
KAPITAL	1.767,9	494,7	1.777,9	529,3
A. Osnovni kapital	407,3	76,8	430,5	76,8
B. Kapitalske rezerve	122,2	55,4	92,6	55,4
C. Rezerve iz dobička	721,8	233,4	744,0	258,2
Č. Akumulirani drugi vseobsegajoči donos	50,6	-20,0	102,1	-13,8
D. Druge rezerve	1,7	0,2	1,4	0,2
E. Zadržani dobički preteklih let	481,5	108,6	399,4	122,7
F. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	-17,2	40,3	7,9	29,8
OBVEZNOSTI	5.168,2	541,7	5.665,9	694,9
A. Podrejene obveznosti	95,5	74,9	96,2	75,0
B. Odložene obveznosti za davek	48,3	0,0	30,7	0,0
C. Zavarovalne pogodbe, ki so obveznosti	4.512,3	458,5	4.993,7	599,1
Č. Pozavarovalne pogodbe, ki so obveznosti	9,7	0,3	4,4	0,4
D. Obveznosti iz finančnih pogodb	270,4	0,0	300,6	0,0
E. Rezervacije	46,8	0,7	38,2	0,8
F. Obveznosti iz najemov	10,8	1,1	11,2	0,8
G. Druge finančne obveznosti	2,6	0,0	4,0	0,0
H. Nekratkoročne obveznosti za prodajo	0,0	0,0	0,0	0,0
I. Obveznosti za odmerjeni davek od dohodka	16,6	0,0	17,0	6,3
J. Druge obveznosti	155,1	6,0	169,8	12,4

Vir: Izkazji finančnega položaja za 2023

Preglednica 21:

Izkaz finančnega položaja zavarovalnic in pozavarovalnic po direktivi Solventnost II na dan 31. 12. 2023 (v mio EUR)

	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Skupni znesek sredstev zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih v skladu s členom 75 Direktive 2009/138/ES	7.649,9	1.473,5
Neopredmetena sredstva	0,0	0,0
Odložene terjatve za davek	59,0	8,4
Presežek iz naslova pokojninskih shem	0,0	0,0
Opredmetena osnovna sredstva v posesti za lastno uporabo	180,9	4,5
Naložbe (razen sredstev v posesti v zvezi s pogodbmami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks)	4.795,2	1.093,4
Sredstva v posesti v zvezi s pogodbmami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks	1.870,9	0,0
Posojila in hipoteke (razen posojil, vezanih na police)	59,4	2,7
Posojila, vezana na police	4,4	0,0
Izterljivi zneski iz pozavarovalnih pogodb	322,4	140,7
Depoziti pri cedentih	0,0	30,2
Terjatve iz naslova zavarovanj in terjatve do posrednikov	71,7	34,8
Terjatve iz naslova pozavarovanj	88,1	92,9
Terjatve (do kupcev, nepovezane z zavarovanjem)	86,0	0,6
Lastne delnice	0,0	48,2
Zneski, dolgovani podjetju v zvezi s postavkami lastnih sredstev ali ustanovnim kapitalom, ki je bil vpoklican in še ni vplačan	0,0	0,0
Denar in denarni ustrezniki	84,7	16,9
Vsa druga sredstva, ki niso prikazana drugje	27,2	0,2
Skupni znesek obveznosti zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih v skladu s členi od 75 do 86 Direktive 2009/138/ES	5.406,0	662,6
Zavarovalno-tehnične rezervacije	4.902,0	427,4
Druge obveznosti, razen podrejenih obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	504,0	235,2
Podrejene obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	0,0	0,0
Presežek sredstev nad obveznostmi	2.243,9	810,9

Vir: Letna S2-poročila

Če primerjamo vrednost skupnih zneskov aktive in pasive za zavarovalnice po stanju na dan 31. 12. 2023 z vrednostma skupnih zneskov aktive in pasive za zavarovalnice po stanju na dan 31. 12. 2022, ugotovimo, da so se vrednosti zneskov po stanju na dan 31. 12. 2023 v primerjavi z vrednostmi po stanju na dan 31. 12. 2022 povečale.

To je na aktivih zavarovalnic predvsem posledica povišanja vrednosti sredstev v posesti v zvezi s pogodbmami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks, in sicer za 267,3 mio EUR ali 16,7 %, na aktivih pozavarovalnic pa posledica povišanja naložb, razen sredstev v posesti v zvezi s pogodbmami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks, in sicer za 108,5 mio EUR ali 11 %. Tako pri za-

varovalnicah kot tudi pri pozavarovalnicah pa so se močno povečali tudi zneski izterljivih zneskov iz pozavarovalnih pogodb – pri zavarovalnicah za 130,5 mio EUR ali 68,0 %, pri pozavarovalnicah pa za 61,8 mio EUR ali 78 %.

Povišanje vrednosti pasive pri zavarovalnicah je posledica povišanja zavarovalno-tehničnih rezervacij. Te so se povečale za 538,7 mio EUR ali 12,3 %. Povišanje vrednosti pasive pri pozavarovalnicah pa je posledica povišanja vseh postavk (zavarovalno-tehnične rezervacije, druge obveznosti, razen podrejenih obveznosti, presežek sredstev nad obveznostmi), najbolj pa se je povečal presežek sredstev nad obveznostmi, in sicer za 101,7 mio EUR ali 14,3 %.

5.10. Kazalniki poslovanja

V preglednici 22 je prikazanih nekaj pomembnejših kazalnikov poslovanja.

Razmerje med čistimi odhodki za škode in čistimi prihodki od zavarovalnih premij pri premoženjskih zavarovanjih se je **pri zavarovalnicah** v letu 2023 glede na leto 2022 zelo poslabšalo, in sicer za

6,2 odstotne točke, saj so se v skupini premoženjskih zavarovanj čisti prihodki od zavarovalnih premij povišali manj, kot so se povišali čisti odhodki za škode. Kot smo zapisali že pri nekaterih preteklih poglavjih tega poročila, je to posledica preteklih ujm in poplav v Sloveniji leta 2023. Pri življenjskih zavarovanjih pa se je škodni količnik izboljšal za

1,2 odstotne točke, saj so se v skupini življenjskih zavarovanj bolj od čistih odhodkov za škode povečali čisti prihodki od zavarovalnih premij.

Pri pozavarovalnicah se je kazalnik »delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij - PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA« v nasprotju z zavarovalnicami izboljšal za 1,2 odstotne točke, in sicer iz razloga, ker je bilo povečanje čistih prihodkov od zavarovalnih premij višje (10,6 %) od povečanja odhodkov za škode (8,0 %).

Razmerje obratovalnih stroškov v čistih prihodkih od zavarovalnih premij pri zavarovalnicah se je v skupini premoženjskih zavarovanj poslabšalo za 1,3 odstotne točke, saj je bilo povišanje stroškov višje (13,8 %) od čistih prihodkov od zavarovalnih premij (7,9 %), v skupini življenjskih zavarovanj pa je to razmerje ostalo na zelo podobni ravni.

V nadaljevanju lahko vidimo, da je stopnja pokritosti zavarovalno-tehničnih rezervacij z naložbami tako pri zavarovalnicah kot pozavarovalnicah nekoliko padla, vendar je še vedno zelo dobra.

Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev kaže stopnjo udeležbe lastniškega kapitala v vseh obveznostih. Pri zavarovalnicah in tudi pozavarovalnicah je ta stopnja nekoliko padla. Pri zavarovalnicah padec izhaja iz tega, ker je stanje kapitala naraslo manj, kot je naraslo stanje obveznosti do

virov sredstev kot celote. Pri pozavarovalnicah je zmanjšanje večje kot pri zavarovalnicah (4,5 odstotne točke) in je ravno tako posledica tega, saj je stanje kapitala naraslo manj, kot je naraslo stanje obveznosti do virov sredstev kot celote.

Kazalnik čiste donosnosti kapitala se izračunava kot razmerje med čistim dobičkom in povprečnim stanjem lastniškega kapitala. Ta kazalnik se je pri zavarovalnicah v letu 2023 glede na leto 2022 povišal, pri pozavarovalnicah pa se je znižal. Povečanje imenovanega kazalnika pri zavarovalnicah je posledica dejstva, da se je čisti poslovni izid leta 2023 glede na čisti poslovni izid leta 2022 močno povečal. Zmanjšanje imenovanega kazalnika pri pozavarovalnicah pa je posledica stanja, kjer se je čisti poslovni izid leta 2023 znižal glede na čisti poslovni izid leta 2022, povprečno stanje lastniškega kapitala pa se je povišalo.

Pri deležu čiste zavarovalne premije v kosmati obračunani zavarovalni premiji, ki prikazuje odstotek zadržanja premije oziroma lastni delež, vidimo, da je ta odstotek pri zavarovalnicah tako pri premoženjskih zavarovanjih kot tudi pri življenjskih zelo podoben. Pri pozavarovalnicah je delež pozavarovanja v premoženjskih zavarovanjih malo nižji, kar pomeni, da se je nekoliko znižal delež pozavarovanja. Obratna pa je situacija pri življenjskem zavarovanju, pri katerem se je delež pozavarovanja sicer nekoliko znižal, a je še vedno visok.

Preglednica 22:

Izbrani kazalniki poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic (v %)

Kazalnik	Zavarovalnice		Pozavarovalnice	
	2022	2023	2022	2023
Delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	71,5 %	77,7 %	54,7 %	53,5 %
Delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	77,2 %	76,0 %	38,6 %	19,1 %
Delež čistih obratovalnih stroškov v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	23,0 %	24,3 %	-	-
Delež čistih obratovalnih stroškov v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	23,2 %	23,3 %	-	-
Koef. nalaganja oz. pokritost vseh zavar.-teh. rezervacij z naložbami	123,3 %	115,4 %	134,7 %	128,9 %
Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev	25,5 %	23,9 %	47,7 %	43,2 %
Čista donosnost kapitala	0,8 %	2,8 %	13,8 %	10,7 %
Delež čiste v kosmati obračunani zavarovalni premiji – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	82,3 %	81,3 %	68,9 %	64,0 %
Delež čiste v kosmati obračunani zavarovalni premiji – ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	98,3 %	98,3 %	34,0 %	42,6 %

Vir: Letni statistični obrazci, revidirane bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2022 in revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic in pozavarovalnic za leto 2022 ter letni statistični obrazci, nerevidirane bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2023 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic in pozavarovalnic za leto 2023

5.11. Kapitalska ustreznost zavarovalnic in pozavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2023

Kapitalska ustreznost po direktivi Solventnost II je razmerje med primernim zneskom lastnih virov sredstev in zahtevanim solventnostnim kapitalom.

Lastni viri sredstev zavarovalnic in pozavarovalnic za namene vrednotenja kapitalske ustreznosti so sestavljeni iz presežka sredstev nad obveznostmi, vrednotenimi v skladu s pravili, ki jih določa ZZavar-1, in podrejenih obveznosti, ki skupaj sestavljajo osnovne lastne vire sredstev, ter iz pomožnih lastnih virov sredstev. Lastni viri sredstev se delijo v tri razrede kakovosti. Lastni viri sredstev, ki so primerni za kritje zahtevanega solventnostnega kapitala, so brez omejitev postavke lastnih virov sredstev prvega razreda, postavke lastnih virov sredstev drugega in tretjega razreda pa do višine določenih meja. Meje primernih lastnih sredstev zagotavljajo, da delež vrednosti postavk lastnih virov sredstev, razvrščenih v prvi razred, presega eno tretjino celotne vrednosti primernih lastnih virov sredstev in da je delež vrednosti postavk lastnih virov sredstev, razvrščenih v tretji razred, manjši od ene tretjine celotne vrednosti primernih lastnih virov sredstev. Za kritje zahtevanega minimalnega kapitala so primerni le osnovni lastni viri sredstev ter med njimi brez omejitev postavke lastnih virov sredstev prvega razreda, postavke osnovnih lastnih virov sredstev drugega razreda pa do višine določene meja. Meja primernih lastnih virov sredstev zagotavlja, da delež vrednosti postavk lastnih

virov sredstev prvega razreda presega eno polovico celotne vrednosti primernih osnovnih lastnih virov sredstev.

Zahtevani solventnostni kapital se v skladu s pravili direktive Solventnost II vrednoti tako, da zavarovalnica upošteva vsa merljiva tveganja, ki jim je izpostavljena. Višina zahtevanega solventnostnega kapitala ustreza tvegani vrednosti osnovnih lastnih virov sredstev zavarovalnice s stopnjo zaupanja 99,5 % za obdobje enega leta.

Iz zgornje preglednice vidimo, da je razmerje med primernimi lastnimi viri sredstev in zahtevanim solventnostnim kapitalom (SCR) oziroma zahtevanim minimalnim kapitalom (MCR) po stanju na dan 31. 12. 2023 za zavarovalnice in pozavarovalnici primerno in se je tako za zavarovalnice skupaj kot za pozavarovalnici skupaj leta 2023 glede na leto 2022 celo izboljšalo. Za zavarovalnice je namreč razmerje med primernimi lastnimi viri sredstev in zahtevanim solventnostnim kapitalom (SCR) leto prej znašalo 226,4 %, za pozavarovalnici pa 258,3 %. Do povišanja v letu 2023 sta pri zavarovalnicah privedla povečanje primernih osnovnih lastnih virov sredstev in malenkostni padec skupnega zneska zahtevanega solventnostnega kapitala. Pri pozavarovalnicah pa je povišanje razmerja med primernimi lastnimi viri sredstev in SCR rezultat precej višjega povišanja skupnega zneska osnov-

Preglednica 23:

Struktura osnovnih lastnih virov sredstev in kapitalska ustreznost zavarovalnic ter pozavarovalnic (v mio EUR)

	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Skupni znesek osnovnih lastnih sredstev	2.253,0	794,8
Od tega podrejene obveznosti	91,7	58,7
Skupni znesek pomožnih lastnih sredstev	0,0	0,0
Skupni primerni znesek lastnih sredstev za kritje zahtevanega solventnostnega kapitala	2.253,0	794,8
Prvi razred – neomejene postavke	2.147,3	732,9
Prvi razred – omejene postavke	15,0	0,0
Drugi razred	76,7	58,7
Tretji razred	14,0	3,2
Skupni primerni znesek osnovnih lastnih sredstev za kritje zahtevanega minimalnega kapitala	2.198,6	744,2
Prvi razred – neomejene postavke	2.147,3	732,9
Prvi razred – omejene postavke	15,0	0,0
Drugi razred	36,3	11,3
Skupni znesek zahtevanega solventnostnega kapitala	977,8	293,5
Skupni znesek zahtevanega minimalnega kapitala	338,6	83,3
Razmerje med primernimi lastnimi viri sredstev in SCR	230,4 %	270,8 %
Razmerje med primernimi lastnimi viri sredstev in MCR	649,4 %	893,2 %

Vir: Letna S2-poročila

nih lastnih virov sredstev od skupnega zneska zahtevanega solventnostnega kapitala.

Sliki 12 in 13 prikazujeta sestavo zahtevanega solventnostnega kapitala zavarovalnic in pozavarovalnic na podlagi standardne formule. Zahtevani solventnostni kapital, izračunan na podlagi standardne formule, je vsota osnovnega zahtevanega solventnostnega kapitala, kapitalskih zahtev za operativno tveganje in prilagoditev zaradi možnosti pokrivanja izgub s hkratnim zmanjšanjem zavarovalno-tehničnih rezervacij ter zaradi odloženih davkov. Osnovni zahtevani solventnostni kapital zajema najmanj:

1. modul tveganj premoženjskih zavarovanj,
2. modul tveganj življenjskih zavarovanj,
3. modul tveganj zdravstvenih zavarovanj,
4. modul tržnih tveganj,
5. modul tveganja neplačila nasprotne stranke.

Pri oblikovanju posameznega modula se, kjer to ustreza naravi tveganja, upoštevajo učinki razpršenosti, ki zmanjšujejo osnovni zahtevani solventnostni kapital.

S spodnje slike je razvidno, da je pri poslovanju zavarovalnic daleč največje tržno tveganje. Sledi mu tveganje premoženjskih ali neživljenjskih zavarovanj, ki se je glede na leto 2022 povečalo za kar 7 odstotnih točk, kar je rezultat vremenskih ujm v Sloveniji in bližnji okolici ob hkratni škodni inflaciji, ki je v letu 2023 predvsem v Sloveniji še vedno vztrajala. Tveganju premoženjskih zavarovanj sledi tveganje življenjskega zavarovanja. Manjše od tega je tveganje zdravstvenega zavarovanja, še manjše

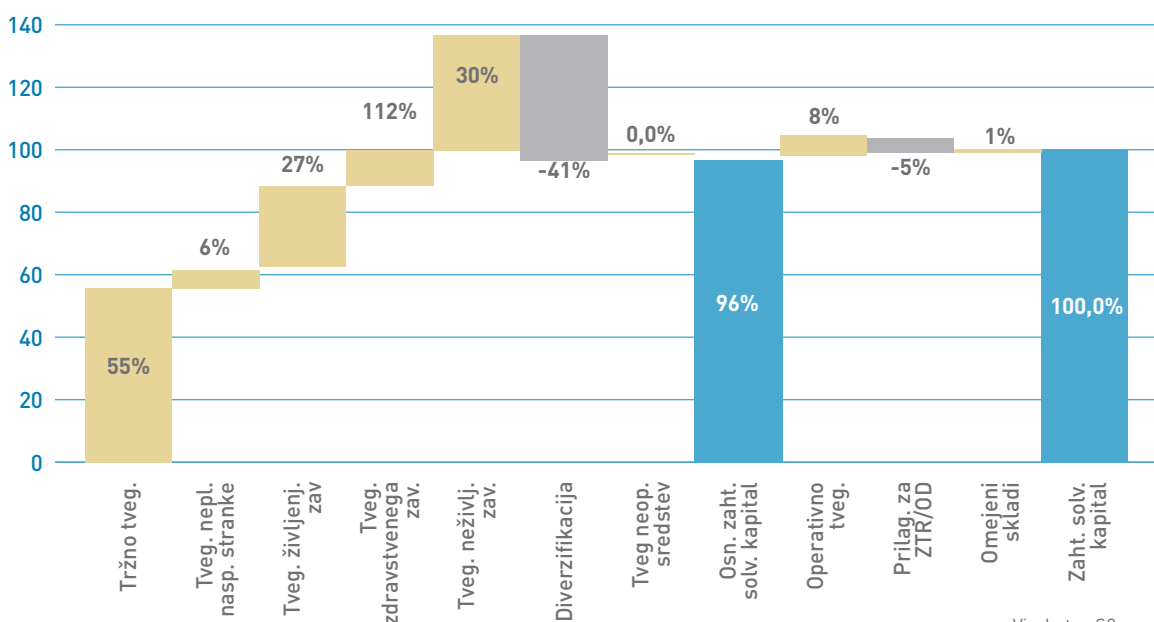
pa je tveganje neplačila nasprotne stranke.

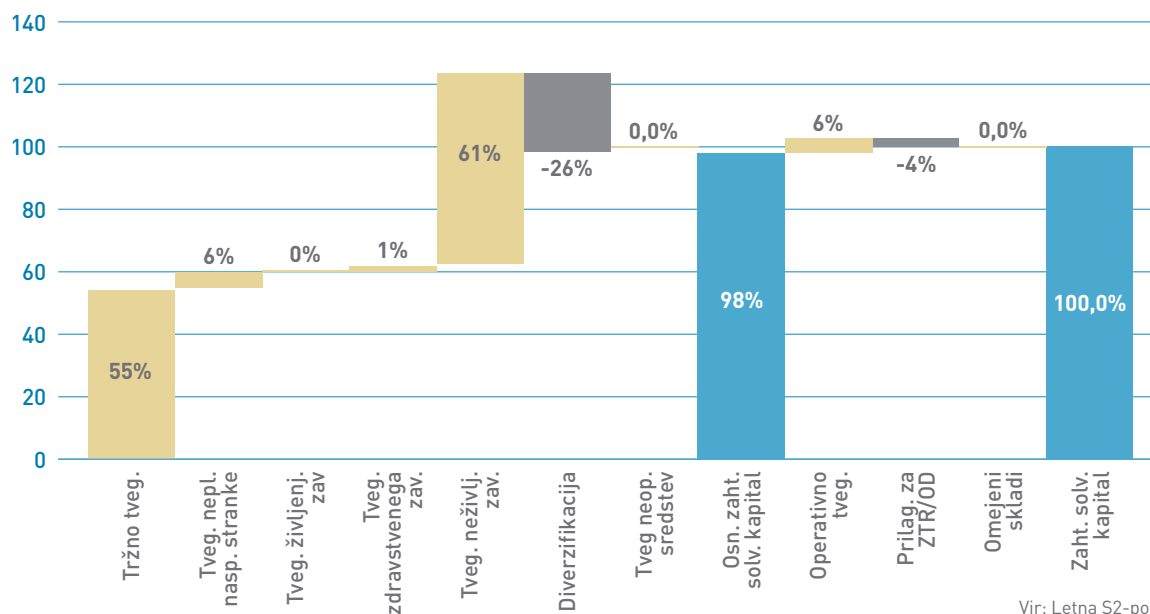
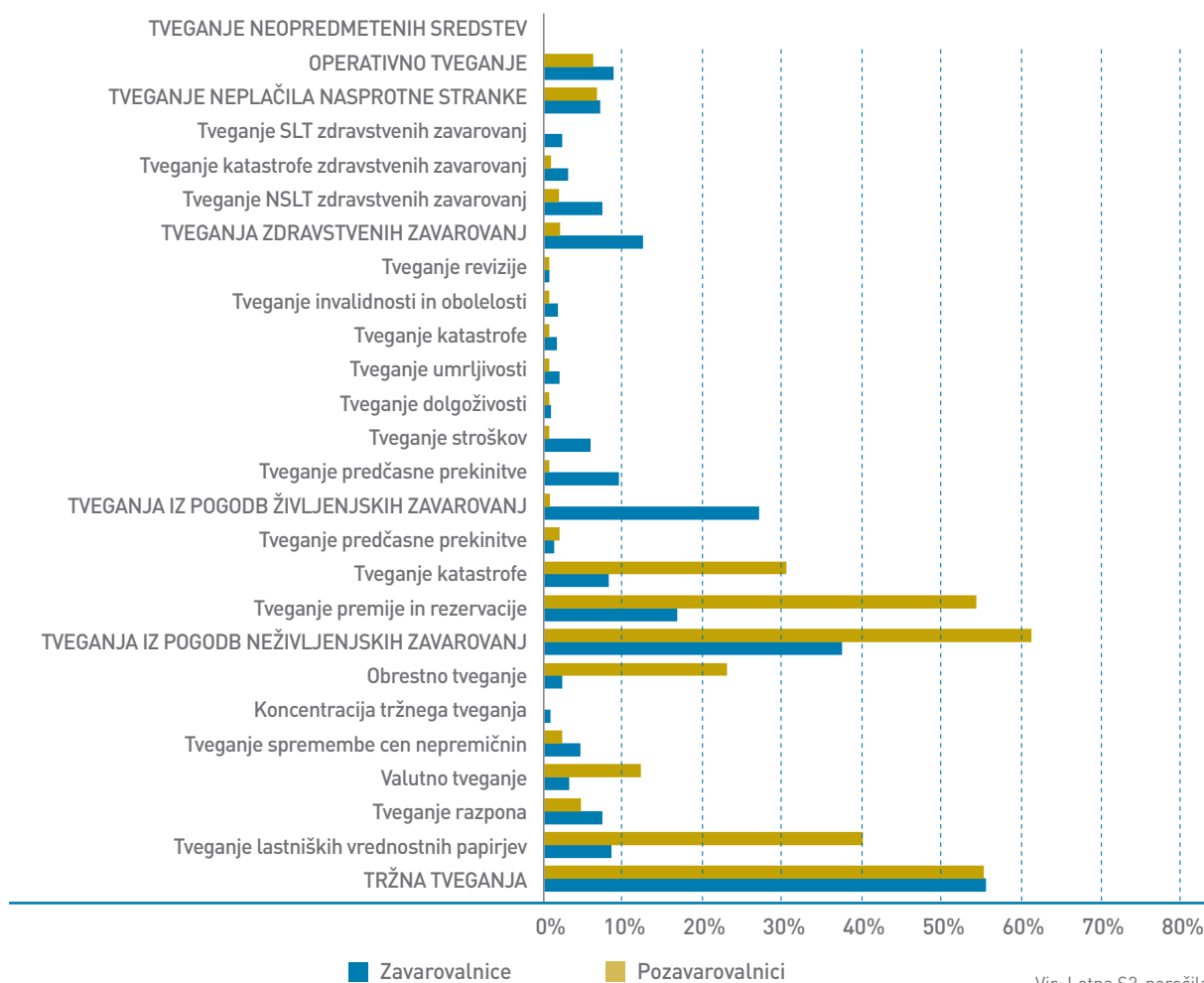
Pri pozavarovalnicah je slika sestave zahtevanega solventnostnega kapitala zaradi drugačne narave posla nekoliko drugačna in zelo podobna sliki sestave zahtevanega solventnostnega kapitala za leto 2022. Pri pozavarovalnicah je tudi v letu 2023 največji delež, to je 61-odstotni, pripadel tveganju premoženjskega oziroma neživljenjskega zavarovanja. Za 6,0 odstotne točke manjše je tržno tveganje. Delež preostalih tveganj so zelo majhni. S 6,0 je omembe vredno še tveganje neplačila nasprotne stranke.

Naslednja slika prikazuje še sestavo zahtevanega solventnostnega kapitala po podmodulih tveganj zavarovalnic in pozavarovalnic. Vidimo lahko, da je v okviru tržnega tveganja v letu 2023 tako pri zavarovalnicah kot pozavarovalnicah največje tveganje lastniških vrednostnih papirjev. Pri pozavarovalnicah je precejšnje tudi tveganje obrestnega tveganja. V tveganju iz pogodb neživljenjskega zavarovanja pri zavarovalnicah in pozavarovalnicah največje tveganje pomenijo premije in rezervacije, pri pozavarovalnicah pa je temu dokaj blizu še tveganje katastrofe neživljenjskih zavarovanj. V okviru tveganja iz pogodb življenjskega zavarovanja je pri zavarovalnicah največje tveganje predčasne prekinitve, ki mu sledi tveganje stroškov življenjskega zavarovanja. Kot rečeno, je pri pozavarovalnicah tveganje življenjskega zavarovanja zaradi majhnega obsega premij življenjskega zavarovanja zelo majhno. Pri tveganju zdravstvenega zavarovanja je, predvsem pri zavarovalnicah, največje tveganje iz naslova zdravstvenih zavarovanj, ki so podobna neživljenjskim oziroma premoženjskim zavarovanjem (NSLT zdravstvena zavarovanja).

Slika 12:

Sestava zahtevanega solventnostnega kapitala zavarovalnic na dan 31. 12. 2023

Slika 13:**Sestava zahtevanega solventnostnega kapitala pozavarovalnic na dan 31. 12. 2023****Slika 14:****Sestava zahtevanega solventnostnega kapitala po modulih in podmodulih tveganj za zavarovalnice ter pozavarovalnici (v %)**

Opomba: Besedilo, ki označuje zahtevani solventnostni kapital po modulih tveganj, je zapisano z velikimi črkami, besedilo, ki označuje zahtevani solventnostni kapital po podmodulih tveganj, pa je zapisano z malimi črkami.

6. POKOJNINSKO ZAVAROVANJE

6.1. Pokojninske družbe

V skladu z ZPIZ-2, ki je začel veljati 1. 1. 2020, je pokojninska družba pravna oseba s sedežem v Republiki Sloveniji, ki ima dovoljenje za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja – dodatnega zavarovanja po ZPIZ-2. Dodatno zavarovanje, ki je v Sloveniji začelo leta 2001, po ZPIZ-2 pomeni zbiranje denarnih sredstev na osebnih računih zavarovancev, vključenih v to obliko zavarovanja, zato da se jim ob dopolnitvi določene starosti ali v drugih primerih, določenih s pokojninskim načrtom ali ZPIZ-2, zagotovi/-jo pravica do dodatne pokojnine ali druge pravice, določene v ZPIZ-2.

Za pokojninsko družbo, za katero je edina dopustna pravnoorganizacijska oblika delniška družba, se uporabljajo določbe ZZavar-1, če ni drugače določeno z ZPIZ-2 ali predpisi, izdanimi na njuni podlagi. Pokojninska družba lahko opravlja le dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki zajema posle upravljanja pokojninskih skladov in storitev izplačevanja pokojninskih rent. Dovoljenje za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja izda Agencija na podlagi pozitivnega mnenja ministra, pristojnega za delo.

Konec leta 2023 so imele štiri pokojninske družbe dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, in sicer Sava, pokojninska družba, d. d., Triglav, pokojninska družba, d. d., Pokojninska družba A, d. d., in Prva pokojninska družba, d. d., ki se je prvim trem pridružila v letu 2021.

Pri prvih treh pokojninskih družbah je bilo prelomno leto 2011, saj je minilo prvih deset let njihovega poslovanja, kar pomeni, da so prvi zavarovanci pridobili pravico do pokojninskih rent, po drugi strani pa tudi pravico do dviga sredstev, zbranih na njihovih računih.

6.1.1. Poslovanje pokojninskih družb

Podatki o poslovanju pokojninskih družb za leto 2022 in tudi za leto 2023 temeljijo na revidiranih letnih poročilih. Pokojninske družbe so izkaze pripravile na podlagi Mednarodnih stan-

dardov računovodskega poročanja in podzakonskih predpisov Agencije (Sklep o letnem poročilu zavarovalnic, Sklep o kontnem okviru za zavarovalnice (Uradni list RS, št. 137/22), Sklep o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov (Uradni list RS, št. 79/13 in 12/18), Sklep o podrobnejšem načinu vrednotenja knjigovodskih postavk in analitičnem kontnem načrtu pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad (Uradni list RS, št. 79/13)).

Kot smo zapisali že v poglavju 4 Nove računovodske rešitve, je Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) 25. 5. 2020 izdal končni računovodski standard za zavarovalne pogodbe MSRP 17, ki je začel veljati 1. 1. 2023. Nadomestil je računovodski standard MSRP 4, ki je bil v veljavi do 31. 12. 2022. Z začetkom uporabe MSRP 17 so nekatere pokojninske družbe začele uporabljati tudi MSRP 9 – Finančni instrumenti, ki je nadomestil MRS 39, ker so uveljavile možnost začasni izvzem uporabe MSRP 9 do 1. 1. 2023. Druge pokojninske družbe pa so začele omenjeni standard uporabljati že prej, saj je začel veljati 1. 1. 2018.

Pokojninske družbe so v letu 2023 dosegle pozitiven čisti poslovni izid poslovnega leta, ki je znašal 11,6 mio EUR, kar je bistveno bolje od rezultata leta 2022, ki je bil negativen v višini 0,9 mio EUR. Rezultat iz zavarovalnih poslov je v letu 2023 sicer enak kot v letu 2022 in znaša 0,3 mio EUR. Dober izid je predvsem posledica dobrega rezultata iz naložbenja, precej visokih prihodkov iz upravljanja premoženja ter pozitivnih čistih drugih prihodkov in odhodkov.

Vse pokojninske družbe so poslovno leto 2023 zaključile s pozitivnim čistim poslovnim izidom.

Zaradi dobička poslovnega leta in pozitivnega drugega vseobsegajočega donosa po obdavčitvi, ki je pozitiven zaradi dobičkov, pripoznanih v akumuliranem drugem vseobsegajočem donosu, je pozitiven tudi drugi vseobsegajoči donos obračunskega obdobja po obdavčitvi.

Preglednica 24:**Zbirni izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa pokojninskih družb za leti 2022 in 2023**

(v mio EUR)

Izkaz poslovnega izida	Leto 2022 ⁴⁷	Leto 2023
A. Rezultat iz zavarovalnih poslov	0,3	0,3
1. Prihodki iz zavarovalnih storitev	0,7	0,8
2. Odhodki iz zavarovalnih storitev	-0,4	-0,6
B. Rezultat iz naložbenja	-0,2	4,5
1. Prihodki od obresti, izračunani z uporabo metode efektivne obrestne mere	1,9	3,0
2. Prihodki iz dividend	0,1	0,2
3. Čisti dobički/izgube iz odpripoznanja finančnih sredstev	-1,1	0,1
4. Čisti dobički/izgube iz prerazvrstitve finančnih sredstev	0,0	0,0
5. Čiste oslabitve/odprave slabitev finančnih sredstev	-1,8	0,5
6. Čisti dobički/izgube iz prilagoditve poštene vrednosti naložbenih nepremičnin	0,0	0,0
7. Drugi prihodki/odhodki iz naložbenja	0,6	0,6
C. Finančni rezultat iz zavarovalnih pogodb	-0,6	-1,2
1. Čisti finančni prihodki/odhodki iz zavarovalnih pogodb	-0,6	-1,2
2. Čisti finančni prihodki/odhodki iz pozavarovalnih pogodb	0,0	0,0
Č. Sprememba obveznosti iz finančnih pogodb	0,0	0,0
D. Drugi prihodki in odhodki	-0,4	8,0
1. Prihodki iz upravljanja premoženja	9,6	10,2
2. Čisti drugi poslovni prihodki/odhodki	2,4	2,7
3. Čisti drugi finančni prihodki/odhodki	0,0	-0,1
4. Nepripisljivi stroški	-7,1	-7,6
5. Čiste oslabitve/odprave slabitev nefinančnih sredstev	0,0	0,0
6. Pripadajoči dobički/izgube iz naložb povezanih družb	0,0	0,0
7. Čisti drugi prihodki in odhodki	-5,3	2,9
E. Poslovni izid pred obdavčitvijo	-0,9	11,6
Davek od dohodka pravnih oseb	0,0	0,0
Sprememba odloženih davkov	0,0	0,0
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	-0,9	11,6

Izkaz drugega vseobsegajočega donosa	Leto 2022 ^{47,12}	Leto 2023
I. Čisti poslovni izid poslovnega leta	-0,9	11,6
II. Drugi vseobsegajoči donos obračunskega obdobja po obdavčitvi	-5,3	2,9
A. Postavke, ki bodo v kasnejših obdobjih lahko prerazvrščene v poslovni izid	-5,3	2,9
B. Davek od dohodka od postavk, ki bodo v kasnejših obdobjih lahko prerazvrščene v poslovni izid	0,0	0,0
C. Postavke, ki v kasnejših obdobjih ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	0,0	0,0
III. Vseobsegajoči donos obračunskega obdobja	-6,2	14,5

Vir: Izkaz poslovnega izida in Izkaz drugega vseobsegajočega donosa pokojninskih družb po MSRP 9 in MSRP 17 za leti 2022 in 2023

Skupna bilančna vsota pokojninskih družb po stanju na dan 31. 12. 2023 iz preglednice 25 znaša 1.633,8 mio EUR, kar je za 161,7 mio EUR oziroma 11,0 % več kot na dan 31. 12. 2022.

Največjo postavko na strani sredstev, in sicer kar 88,5, zavzemajo sredstva iz finančnih pogodb. Sredstva iz finančnih pogodb predstavljajo naložbe v korist članov skupin kritnih skladov življenjskega cikla, ki na bilančni datum 31. 12. 2023

znašajo 1.446,3 mio EUR.

Med obveznostmi do virov sredstev pokojninskih družb pa so največjo postavko predstavljale obveznosti iz finančnih pogodb, ki so na dan 31. 12. 2023 znašale 1.446,1 mio EUR, kar je 88,5 % vseh obveznosti do virov sredstev. Obveznosti iz finančnih pogodb predstavljajo obveznosti skupin kritnih skladov življenjskega cikla.

⁴⁷ Podatki za primerjalno obdobje so prilagojeni skladno z novima računovodskima standardoma, MSRP 17 in MSRP 9.

Preglednica 25:**Zbirni izkaz finančnega položaja pokojninskih družb na dan 31. 12. 2022 in 31. 12. 2023** (v mio EUR)

	Leto 2022	Leto 2023	Indeks 23/22
SREDSTVA	1.472,1	1.633,8	111
A. Opredmetena osnovna sredstva	0,9	0,8	84
B. Naložbene nepremičnine	3,0	3,1	102
C. Pravica do uporabe sredstev	0,5	0,8	167
Č. Neopredmetena sredstva in dobro ime	0,5	0,4	92
D. Odložene terjatve za davek	0,0	0,0	
E. Naložbe v odvisne družbe	0,0	0,0	
F. Naložbe v pridružene in skupaj obvladovane družbe	0,4	0,5	111
G. Finančne naložbe, merjene po:	154,4	174,8	113
1. Pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa	64,9	75,9	117
2. Odplačni vrednosti	61,0	65,1	107
3. Pošteni vrednosti prek poslovnega izida	28,5	33,7	119
H. Sredstva iz finančnih pogodb:	1.303,7	1.446,3	111
1. Naložbene nepremičnine	45,3	39,2	86
2. Finančne naložbe, merjene po:	1.191,4	1.357,4	114
a. Pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa	19,7	11,5	58
b. Odplačni vrednosti	553,0	582,8	105
c. Pošteni vrednosti prek poslovnega izida	618,7	763,1	123
3. Terjatve	11,0	6,8	62
4. Denarna sredstva	56,0	42,8	77
I. Zavarovalne pogodbe, ki so sredstva	0,0	0,0	
J. Pozavarovalne pogodbe, ki so sredstva	0,0	0,0	
K. Nekratkoročna sredstva za prodajo	0,0	0,0	
L. Terjatve za odmerjeni davek od dohodka	0,0	0,0	
M. Druge terjatve	1,1	1,6	147
N. Denar in denarni ustrezniki	7,6	5,4	72
O. Druga sredstva	0,1	0,1	95
KAPITAL IN OBVEZNOSTI	1.472,1	1.633,8	111
KAPITAL	109,9	123,8	113
A. Osnovni kapital	42,3	42,3	100
B. Kapitalske rezerve	27,2	27,2	100
C. Rezerve iz dobička	24,0	25,5	106
Č. Akumulirani drugi vseobsegajoči donos	-4,5	-1,6	35
D. Druge rezerve	0,0	0,0	-16
E. Zadržani dobički preteklih let	21,7	18,7	86
F. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	-0,9	11,6	-1.284
OBVEZNOSTI	1.362,2	1.510,0	111
A. Podrejene obveznosti	1,0	1,0	100
B. Odložene obveznosti za davek	0,0	0,0	
C. Zavarovalne pogodbe, ki so obveznosti	46,5	54,9	118
Č. Pozavarovalne pogodbe, ki so obveznosti	0,0	0,0	
D. Obveznosti iz finančnih pogodb	1.303,5	1.446,1	111
E. Rezervacije	7,7	4,2	54
F. Obveznosti iz najemov	1,1	1,3	118
G. Druge finančne obveznosti	0,0	0,0	100
H. Nekratkoročne obveznosti za prodajo	0,0	0,0	
I. Obveznosti za odmerjeni davek od dohodka	0,0	0,0	
J. Druge obveznosti	2,2	2,4	108

Vir: Izkaz finančnega položaja pokojninskih družb po MSRP 9 in MSRP 17 na dan 31. 12. 2022 in 31. 12. 2023

V skladu z Mednarodnim standardom računovodskega poročanja 17 (MSRP 17), ki je začel veljati 1. 1. 2023, hkrati pa se je uporabljal za primerjalno leto 2022, je zavarovalno-tehnične rezervacije nadomestila postavka obveznosti iz zavarovalnih pogodb. Obveznosti iz zavarovalnih pogodb predstavljajo obveznosti, ki jih imajo družbe na podlagi sklenjenih pogodb za dodatno rentno zavarovanje na rentnih skladih. Pri tem je treba dodati, da so zavarovalno-tehnične rezervacije po Direktivi (EU) 2016/2341 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra o dejavnostih in nadzoru institucij za poklicno pokojninsko zavarovanje (UL L št. 354 z dne 23. 12. 2016, str. 37; direktiva IORP II) še vedno predpisane in jih morajo pokojninske družbe za potrebe kapitalske ustreznosti še vedno izračunavati. Zato so bili z novelo ZPIZ-2N, kot omenjeno v poglavju 2. Predpisi, pomembni za področje zavarovalništva tega poročila, spremenjeni nekateri členi ZPIZ-2. Določiti je bilo treba jasno razmejitev med določbami zakona, ki se nanašajo na bonitetni nadzor (zahtevami, ki izhajajo iz direktive IORP II), in določbami, ki se nanašajo na računovodsko poročanje (zahtevami MSRP). Zavarovalno-tehnične rezervacije se po MSRP 17 torej ne smejo več oblikovati, lahko pa se izračunavajo in ti izračuni uporabljajo za različne namene, eden od njih je za namen ugotavljanja kapitalske ustreznosti.⁴⁸

Pokojninske družbe so iz varčevalnega dela prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja na dan 31. 12. 2023 izkazale obveznosti iz finančnih pogodb v višini 1.446,1 mio EUR in obveznosti iz zavarovalnih pogodb v višini 54,9 mio EUR. V primerjavi s predhodnim letom so se obveznosti iz varčevalnega dela prostovoljnih dodatnih pokojninskih zavarovanj povečale za 10,9 %, medtem ko so se obveznosti iz zavarovalnih pogodb kot obveznosti iz izplačevanja pokojninskih rent povečale za 18,1 %. Iz tega lahko sklepamo, da se bolj povečuje delež v obdobju izplačevanja rent od deleža tistih ljudi, ki vstopajo v obdobje varčevanja.

Kapital pokojninskih družb je na dan 31. 12. 2023 sestavljal 7,5 % vseh obveznosti do virov sredstev in je znašal 123,8 mio EUR. V primerjavi s koncem leta 2022 se je kapital povečal za 13,9 mio EUR oziroma 13,0 %, pri čemer je osnovni kapital ostal nespremenjen, ravno tako tudi kapitalske rezerve, nekoliko so se povečale rezerve iz dobička, močno pa čisti poslovni izid obračunskega obdobja, ki je poleg tega iz negativnega območja prešel v pozitivno.

Pomembnejši kazalniki poslovanja so prikazani v preglednici 26.

Pokojninske družbe so za leto 2022 in leto 2023 izkazale skoraj enak delež obratovalnih stroškov v obračunani premiji, to je v višini 7,50 oziroma 7,55 %.

Količnik nalaganja oziroma pokritosti matematičnih rezervacij z naložbami prikazuje razmerje med naložbami in obveznostmi iz prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja v obdobju izplačevanja rent ter mora biti najmanj 100-odstoten. Količnik nalaganja oziroma pokritosti na dan 31. 12. 2022 in 31. 12. 2023 je zadovoljiv.

Delež kapitala v vseh obveznostih do virov sredstev kaže stopnjo udeležbe lastniškega kapitala v celotnem financiranju. Navedeni delež je na dan 31. 12. 2023 znašal 7,58 %, kar je malenkost, to je za 0,11 odstotne točke višje kot na dan 31. 12. 2022. Omenjeno povišanje je rezultat že prej omenjenega povišanja določenih postavk kapitala, predvsem čistega poslovnega izida obračunskega obdobja, ki so vodile k povišanju kapitala kot celote in so bile višje kot povišanje postavk financiranja kot celote.

Čista donosnost kapitala je bila v letu 2023 zelo dobra, saj je zaradi relativno visokega pozitivnega rezultata znašala 9,93 %. S tem je bila slika v letu 2023 bistveno boljša kot v letu 2022, ko je či-

Preglednica 26:

Izbrani kazalniki poslovanja pokojninskih družb za leti 2022 in 2023

	Leto 2022	Leto 2023
Delež obratovalnih stroškov v obračunani premiji	7,50 %	7,56 %
Koeficient nalaganja oziroma pokritosti matematičnih rezervacij z naložbami	100,4 %	100,4 %
Delež kapitala v financiranju	7,47 %	7,58 %
Čista donosnost kapitala	-0,82 %	9,93 %
Delež čiste zavarovalne premije v kosmati obračunani zavarovalni premiji	100 %	100 %

Vir: Finančni izkazi po IFRS 17 za leti 2022 in 2023, S-obrazci po Sklepu o zavarovalno-statističnih podatkih (Uradni list RS, št. 25/19, 82/20, 162/20, 80/21 in 120/22) ter poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov na dan 31. 12. 2022 in 31. 12. 2023

⁴⁸ Drug namen, za katerega se izračunavajo zavarovalno-tehnične rezervacije, je za namen delitve dobička. Namen MSRP 17 namreč ni bil posegati v pripis dobička.

Preglednica 27:**Kapitalska ustreznost pokojninskih družb na dan 31. 12. 2022 in 31. 12. 2023** (v mio EUR)

	Leto 2022	Leto 2023
Temeljni kapital	105,2	111,4
Zahtevani minimalni kapital v skladu s 331.f členom ZPIZ-2	45,7	48,9
Dodatni kapital	1,0	1,0
Razpoložljivi kapital pokojninskih družb	105,6	111,7
Razpoložljivi kapital/zahtevani minimalni kapital	231 %	228 %

Vir: Obrazci KUS

sta donosnost kapitala znašala -0,82 %, kar je bila posledica bistveno višje stopnje povečanja čistega poslovnega izida od stopnje povečanja povprečnega kapitala.

Delež čiste premije v kosmati zavarovalni premiji se pri pokojninskih družbah v letu 2023 v primerjavi s predhodnim letom ni spremenil in znaša 100 %, kar kaže, da pokojninske družbe nevarnosti, ki so jih prevzele v kritje, ne pozavarujejo.

Iz zgornje preglednice lahko razberemo, da se je v povprečju razmerje med razpoložljivim kapitalom in zahtevanim minimalnim kapitalom pokojninskih družb nekoliko znižalo, ker se je zahtevani minimalni kapital povečal bolj kot temeljni kapital. Vse štiri pokojninske družbe so na dan 31. 12. 2023 izkazale presežek razpoložljivega kapitala nad zahtevanim minimalnim kapitalom.

Temeljni kapital pokojninskih družb po stanju na dan 31. 12. 2023 znaša 111,4 mio EUR, kar je za 6,2 mio EUR oziroma 5,9 % več kot leto prej. Povečanje temeljnega kapitala je po eni strani posledica povečanja rezerv iz dobička za 1,5 mio EUR,

po drugi strani pa zmanjšanja negativne vrednosti presežka iz prevrednotenja sredstev, ki niso financirana iz zavarovalno-tehničnih rezervacij ter odsotnosti izgube tekočega leta oziroma leta 2023. Povečanje temeljnega kapitala je vplivalo na povečanje razpoložljivega kapitala pokojninskih družb, ki se je v primerjavi s predhodnim letom povečal za 6,1 mio EUR oziroma 5,8 %. Po drugi strani se je nekoliko povečal zahtevani minimalni kapital, ki je bil v primerjavi z 31. 12. 2022 višji za 3,2 mio EUR oziroma 7,0 % in je tako na dan 31. 12. 2022 znašal 48,9 mio EUR.

Ob nekoliko večjem povišanju zahtevanega minimalnega kapitala glede na povišanje razpoložljivega kapitala so pokojninske družbe po stanju na dan 31. 12. 2023 izkazale malenkostno znižanje količnika kapitalske ustreznosti na dan 31. 12. 2023 v primerjavi s količnikom kapitalske ustreznosti na dan 31. 12. 2022, vendar je količnik kapitalske ustreznosti tudi na dan 31. 12. 2023 še vedno relativno visok in znaša 228 %.

6.2. Splošni podatki pokojninskih skladov,⁴⁹ oblikovanih kot kritni skladi

Kritni sklad je po 323. členu ZPIZ-2 premoženje, namenjeno kritju obveznosti zavarovalnice ali pokojninske družbe iz dodatnega zavarovanja. Kritni sklad, ki je last zavarovalnice ali pokojninske družbe, se oblikuje in upravlja izključno v korist članov dodatnega zavarovanja, kritni sklad iz dodatnega zavarovanja pa je dovoljeno uporabiti le za izplačilo obveznosti iz tega zavarovanja.

Zavarovalnica ali pokojninska družba lahko za iz-

vajanje pokojninskega načrta oblikuje več kritnih skladov, ki se razlikujejo po naložbeni politiki in ciljni skupini vplačnikov, ki so ji v prvi vrsti namenjeni. Kadar pokojninska družba ali zavarovalnica dodatno zavarovanje izvaja na podlagi enega kritnega sklada, izvaja naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti na čisto vplačilo. Kadar ga izvaja na podlagi skupine kritnih skladov, izvaja naložbeno politiko življenjskega cikla.

⁴⁹ Pokojninski sklad se po 216. členu ZPIZ-2 lahko oblikuje kot vzajemni pokojninski sklad, krovni pokojninski sklad ali kritni sklad. Pokojninski sklad lahko po 257. členu ZPIZ-2 oblikujejo in upravljajo pokojninska družba, zavarovalnica, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov v zavarovalni skupini življenjskih zavarovanj, in banka, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov upravljanja pokojninskih skladov. Ne glede na navedeno lahko banka oblikuje pokojninski sklad samo kot vzajemni pokojninski sklad ali pa kot krovni pokojninski sklad.

Preglednica 28:

Vplačila v dodatno zavarovanje in število zavarovancev v času varčevanja ter tržni deleži zavarovalnic⁵⁰ in pokojninskih družb v letih 2022 in 2023

Zap. št.	Pokojninska družba	Vplačila v dodatno zavarovanje 2022 v mio EUR	%	Število zavarovancev 2022	%	Vplačila v dodatno zavarovanje 2023 v mio EUR	%	Število zavarovancev 2023	%
1	Sava, pokojninska družba, d. d.	14,4	10,6	34.465	11,9	15,3	10,4	34.737	11,7
2	Triglav pokojninska družba, d. d.	35,4	25,9	62.193	21,4	38,3	26,0	63.258	21,3
3	Pokojninska družba A, d. d.	34,9	25,5	56.701	19,5	40,2	27,3	59.351	20,0
4	Prva pokojninska družba, d. d.	27,3	20,0	90.993	31,3	28,7	19,5	93.269	31,4
5	POKOJNINSKE DRUŽBE SKUPAJ 5 = (1 + 2 + 3 + 4)	112,1	81,9	244.352	84,1	122,5	83,2	250.615	84,4
6	Generali zavarovalnica, d. d.	3,2	2,3	8.308	2,9	3,3	2,2	8.445	2,8
7	Zavarovalnica Triglav, d. d.	21,5	15,7	37.728	13,0	21,6	14,6	37.802	12,7
8	ZAVAROVALNICE SKUPAJ 8 = (6 + 7)	24,7	18,1	46.036	15,9	24,8	16,8	46.247	15,6
9	POKOJNINSKE DRUŽBE IN ZAVAROVALNICE SKUPAJ 9 = (5 + 8)	136,8	100	290.388	100	147,3	100	296.862	100

Vir: Letna statistična poročila

Pokojninske družbe in zavarovalnice skupaj so v letu 2023 iz zavarovanja med varčevanjem v okviru pokojninskih skladov, oblikovanih kot kritni skladi, zbrale vplačila v dodatno zavarovanje v skupni višini 147,3 mio EUR, kar je za 10,5 mio EUR oziroma 7,7 % več kot v letu 2022. Od tega so pokojninske družbe skupaj obračunale kar 83,2 %, zavarovalnice pa 16,8 %. Po tržnem deležu glede na vrednost vplačil v dodatno zavarovanje je v letu 2023 Pokojninska družba A, d. d., s 27,3-odstotnim deležem zavzela primat pred Triglav pokojninsko družbo, d. d., ki ima 26-odstotni delež. Tretja je Prva pokojninska družba, d. d., z 19,5-odstotnim tržnim deležem. Sledijo Zavarovalnica Triglav, d. d., s 14,6-odstotnim deležem, Sava, pokojninska družba, d. d., ki ima 10,4-odstotni delež, in Generali, d. d. z 2,3-odstotnim tržnim deležem. Kot lahko vidimo, so vplačila v dodatno pokojninsko zavarovanje v letu 2023 glede na leto 2022 porasla predvsem pri Pokojninski družbi A. Pri drugih pokojninskih družbah in zavarovalnicah so vplačila v dodatno pokojninsko zavarovanje v letu 2023 glede na leto 2022 porasla bolj zmerno ali pa upadla.

Največje število zavarovancev ima še vedno Prva pokojninska družba, d. d., sledita pa Triglav, pokojninska družba, d. d., in Pokojninska družba A, d. d.

Največ zavarovancev, in sicer 278.279, kar je 2,9 % več kot po stanju na dan 31. 12. 2022 in predstavlja 93,7 % vseh, ima kolektivno sklenjene zavarovalne pogodbe, le 18.583, zavarovancev, kar je

0,5 % več kot po stanju na dan 31. 12. 2022, pa ima sklenjene individualne pogodbe. Povprečno mesečno vplačilo v posamezni zavarovalnici oziroma pokojninski družbi, izračunano iz razmerja med vplačilom v dodatno zavarovanje in povprečnim številom zavarovancev, je v letu 2023 znašalo med 25,08 in 55,15 EUR. Vidimo, da se je zgornja meja povprečnega mesečnega vplačila v posamezni zavarovalnici oziroma pokojninski družbi v letu 2023 v primerjavi z letom 2022 nekoliko dvignila, saj je v letu 2022 znašala 52,29 EUR.

Preglednica 29 prikazuje vrednosti prenosov denarnih sredstev z varčevalnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja na rentni del za leti 2022 in 2023. Dodatne starostne pokojnine in predčasne dodatne starostne pokojnine izplačujejo tri pokojninske družbe in vse zavarovalnice, Triglav pokojninska družba, d. d. pa je izplačevanje dodatnih in predčasnih dodatnih pokojnin s pogodbo prenesla na Zavarovalnico Triglav, d. d. V letu 2022 so pokojninske družbe in zavarovalnice skupaj prenesle 99,9 mio EUR sredstev z varčevalnega dela na kritne sklade, namenjene izplačilu rent, v letu 2023 pa je bil ta znesek 122,8 mio EUR. V navedenih sredstvih imajo sredstva zavarovalnic 81,5-odstotni delež, sredstva pokojninskih družb pa 18,5-odstotnega.

V preglednici 30 je prikazana vrednost sredstev kritnih skladov življenjskega cikla pokojninskih zavarovanj zavarovalnic in pokojninskih družb v

⁵⁰ Med zavarovalnicami ni zajeta Modra zavarovalnica, d. d., ker je v času varčevanja upravljavka vzajemnih pokojninskih skladov, ne pa kritnih skladov. S temi podatki Agencija za zavarovalni nadzor ne razpolaga in omenjene zavarovalnice v tem delu tudi ne nadzoruje.

Preglednica 29:

Vrednosti prenosov denarnih sredstev iz varčevalnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja na rentni del in kosmate matematične rezervacije za rentni del v letih 2022 in 2023, po zavarovalnicah in pokojninskih družbah

Zap. št.	Pokojninska družba	Prenosi den. sredstev v letu 2022 v mio EUR	%	Kosmate matematične rezervacije 31. 12. 2022 v mio EUR	%	Prenosi den. sredstev v letu 2023 v mio EUR	%	Kosmate matematične rezervacije 31. 12. 2023 v mio EUR	%
1	Sava, pokojninska družba, d. d.	5,9	5,9	22,3	5,7	5,8	4,7	25,3	5,6
2	Triglav pokojninska družba, d. d. ⁵²	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Pokojninska družba A, d. d.	6,2	6,2	25,5	6,5	7,2	5,9	29,8	6,6
4	Prva pokojninska družba, d. d.	8,7	8,7	28,0	7,2	9,7	7,9	27,1	6,0
5	POKOJNINSKE DRUŽBE SKUPAJ 5 = (1 + 2 + 3 + 4)	20,8	20,8	75,8	19,4	22,7	18,5	82,2	18,3
6	Generali zavarovalnica, d. d.	1,3	1,3	4,0	1,0	1,6	1,3	4,9	1,1
7	Modra zavarovalnica d. d.	61,8	61,8	215,7	55,2	81,1	66,1	268,5	59,8
8	Zavarovalnica Triglav, d. d.	16,0	16,1	85,0	21,8	17,4	14,1	93,6	20,8
9	ZAVAROVALNICE SKUPAJ 9 = (6 + 7 + 8)	79,1	79,2	304,6	78,0	100,1	81,5	367,1	81,7
10	POKOJNINSKE DRUŽBE IN ZAVAROVALNICE SKUPAJ 10 = (5 + 9)	99,9	100,0	380,4	97,4	122,8	100,0	449,3	100,0

Vir: Finančni izkazi po MSRP 9 in MSRP 17 (Sklad 2_2) za leti 2022 in 2023

letu 2023, hkrati pa vrednost sredstev po posameznih vrstah kritnih skladov življenjskega cikla. Za zavarovalnice in pokojninske družbe je leto 2023 osmo leto varčevanja za dodatno pokojnino v t. i. skladih življenjskega cikla,⁵³ v okviru katerih posameznik s staranjem potuje skozi celotni življenjski cikel sklada, tj. prvi, dinamični podsklad, ki ima najagresivnejšo naložbeno politiko, drugi, preudarni podsklad, ki sledi preudarnejši naložbeni politiki, in tretji podsklad z zajamčeno donosnostjo. Sredstva navedenih skladov skupaj so v tem letu znašala 1.714,3 mio EUR. Večina teh sredstev, in sicer 71,4 %, kar je za 5 odstotnih točk manj kot v

letu 2022, so sredstva podskladov, ki izvajajo naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti. Vidimo, da na račun tega zmanjšanja rastejo sredstva v preudarnih in dinamičnih podskladih, ki so namenjeni srednji in najmlajši starostni skupini. Delež prvih je v letu 2023 znašal 13,3 %, kar je 2 odstotni točki več kot leta 2022, delež drugih pa 15,3 %, kar je skoraj 3 odstotne točke več kot leta 2022.

Slika 15 prikazuje strukturo naložb kritnih skladov življenjskega cikla pokojninskih zavarovanj zavarovalnic in pokojninskih družb v letih 2022 in 2023.

⁵¹ MSRP ne dovoljuje oblikovanja zavarovalno-tehničnih oziroma matematičnih rezervacij, lahko pa se izračunavajo za namen ugotavljanja različnih kategorij. V tem primeru se vrednost matematičnih rezervacij izračunava za namen pripisa dobička, ki se ugotavlja na podlagi tehničnega rezultata (Sklep o vrednem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic, Uradni list RS, št. 151/22), 2.2 b) Prikaz obveznosti sklada).

⁵² Triglav, pokojninska družba, d. d., ne izplačuje pokojninskih rent, njeni člani se v večini odločajo za pokojninsko rento pri Zavarovalnici Triglav.

⁵³ Pokojninske družbe in tudi drugi izvajalci pokojninskih zavarovanj so v letu 2016 zavarovancem začeli ponujati možnost varčevanja v skladih, ki izvajajo t. i. naložbeno politiko življenjskega cikla. Skladno s 311. členom ZPIZ-2 je sklad življenjskega cikla sklad dodatnega pokojninskega zavarovanja, imenovan krovni pokojninski sklad, ki je sestavljen iz treh podskladov. Podskladi krovnega pokojninskega sklada se med seboj razlikujejo po naložbeni politiki, ki je, upoštevajoč namen dodatnega zavarovanja in načela ZPIZ-2, ustrezno prilagojena ciljni starostni skupini članov, ki jim je posamezni podsklad namenjen. Pri tem pa mora upravljavec krovnega pokojninskega sklada (pokojninska družba, zavarovalnica, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov v zavarovalni skupini življenjskih zavarovanj skladno z ZZavar-1, banka, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov upravljanja pokojninskih skladov po ZBan-2) v skladu s 312. členom ZPIZ-2 v okviru podsklada, ki je namenjen najstarejši starostni skupini članov, izvajati naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti na čisto vplačilo dodatnega zavarovanja. Glede na zakonske podlage so upravljavci pokojninskih skladov v Sloveniji naložbeno politiko sklada življenjskega cikla oblikovali tako, da ima prvi, dinamični podsklad najagresivnejšo naložbeno politiko, drugi, preudarni podsklad sledi preudarnejši naložbeni politiki, tretji podsklad pa upošteva zajamčeni donos. Naložbena politika, ki jo izvajajo skladi življenjskega cikla, je prilagojena starosti posameznika, pri čemer so upravljavci v skladu s ZPIZ-2 v pravilih upravljanja določili tri starostne skupine. Najmlajšim je namenjen dinamični podsklad, članom druge starostne skupine je namenjen podsklad s preudarnejšo naložbeno politiko, v zadnjega, ki upošteva zajamčeni donos, pa je vključena najstarejša ciljna starostna skupina članov. Z možnostjo varčevanja v skladih, ki izvajajo naložbeno politiko življenjskega cikla, imajo člani naložbene možnosti, za katere se lahko kadar koli opredelijo ter izpolnijo in pošljejo upravljavcu sklada poseben zahtevek za spremembo sklada oziroma naložbene politike.

Preglednica 30:

Sredstva kritnih skladov življenjskega cikla pokojninskih zavarovanj zavarovalnic in pokojninskih družb v letu 2023 (v mio EUR oz. %)

	Obveznosti (čiste ZTR)	Vrednost sredstev	Presežek/ primanjkljaj	Pokritost (v %)
KS DPZ – zagotavlja zajamčeno donosnost	1.219,6	1.224,6	5,0	100,41
KS DPZ – namenjen srednji starostni skupini	227,2	227,7	0,5	100,24
KS DPZ – namenjen najmlajši starostni skupini	261,4	262,0	0,6	100,23

Vir: Nerevidirani izkazi finančnega položaja kritnih skladov življenjskega cikla zavarovalnic in pokojninskih družb za leto 2023

Vidimo lahko, da se naložbena politika med tremi skladi močno razlikuje.

Tako v zajamčenem skladu večino naložb v letu 2023 predstavljajo podjetniške (44 %) in državne obveznice (35 %), pri čemer sta se odstotka obeh povišala že glede na leto 2021 in tudi glede na leto 2022. Odstotek državnih obveznic se je povišal za 1 odstotno točko, odstotek podjetniških obveznic v letu 2023 za 2 odstotni točki, v letu 2022 glede na leto 2021 pa za kar 6 odstotnih točk. Bistveno nižji odstotek imajo kolektivni naložbeni podjemi (9 %) ter denar in depoziti (3 %). Pri tem je glede na leto 2022 delež kolektivnih naložbenih podjetij ostal nespremenjen, delež denarja in depozitov pa je s

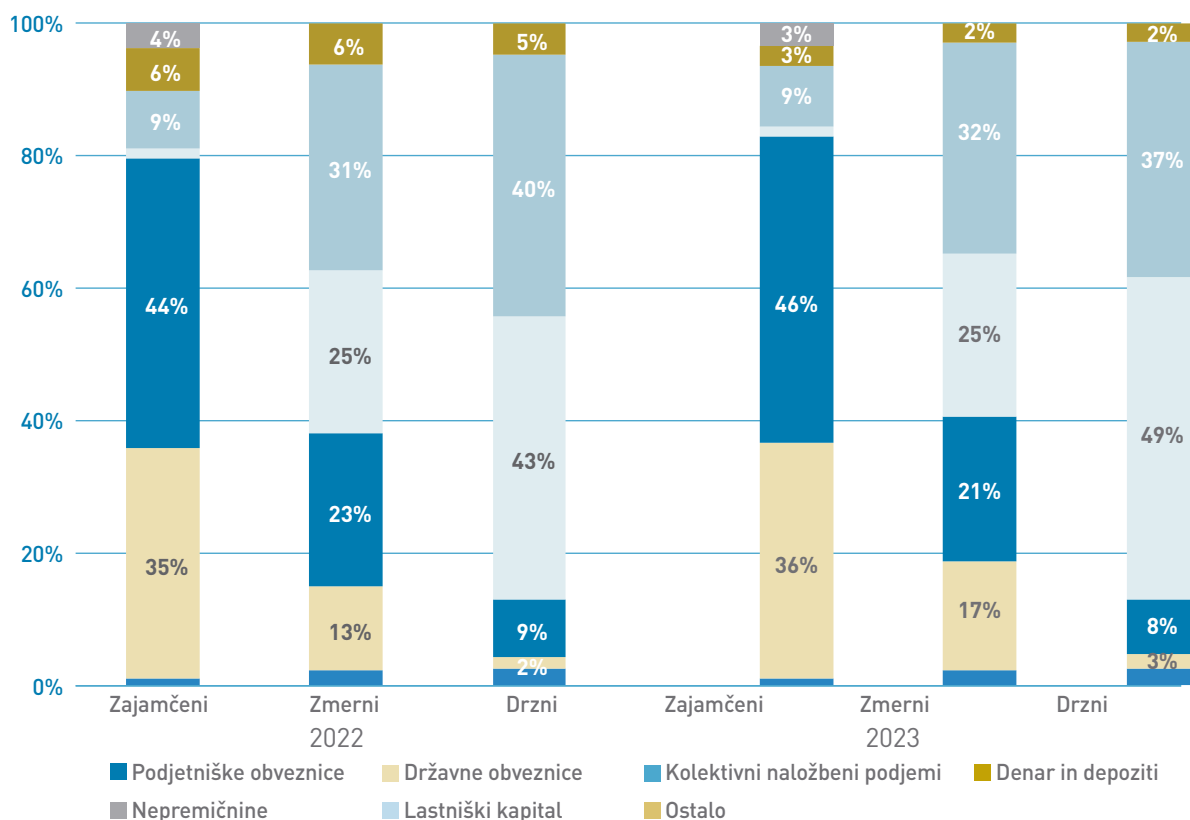
6 % padel na 3 %. Omembe vreden je s 3 % tudi delež nepremičnin.

V zmernem skladu, ki je namenjen zmerni starostni skupini, večino, tj. 32 %, naložb predstavljajo sredstva kolektivnih naložbenih podjetij, katerih delež se je glede na leto 2022 povišal za 1 odstotno točko. Na drugem mestu je s 25 % delež lastniškega kapitala. Za njim so z 21 % podjetniške delnice in s 17 % državne. Vidimo, da se je struktura glede na leto 2022 spremenila predvsem v dobro naložb sredstev v državne obveznice.

V drznem skladu, ki je namenjen najmlajši starostni skupini, največ sredstev, tj. 49 %, predstavljajo

Slika 15:

Struktura naložb kritnih skladov življenjskega cikla pokojninskih zavarovanj zavarovalnic in pokojninskih družb v letu 2022 ter 2023

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov

vlaganja v lastniški kapital. Ta so se povišala predvsem na račun upada sredstev kolektivnih naložbenih podjetij (za 3 odstotne točke), ki v letu 2023 predstavljajo 37 % celotnih naložb držnega sklada. Vlaganja v lastniški kapital so se povečala tudi na račun znižanja sredstev v denar in depozite.

Slika 16 prikazuje strukturo naložb kritnih skladov rentnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja zavarovalnic in pokojninskih družb v letih 2022 in 2023. Kot je pričakovati, je glede na starost zavarovancev oziroma prejemnikov rent struktura naložb kritnih skladov rentnega dela podobna strukturi naložb zjamčenega sklada življenjskega cikla, in sicer so v letih 2022 in 2023 večino naložb predstavljale državne in podjetniške obveznice, v letu 2023 državne obveznice 53 % ali 97.766 tisoč EUR, podjetniške pa 44 % ali 80.724 tisoč EUR. Delež naložb v kolektivne naložbene podjeme se je znižal s 3 % na 1 %, delež denarja in depozitov pa s 3 % na 2 %.

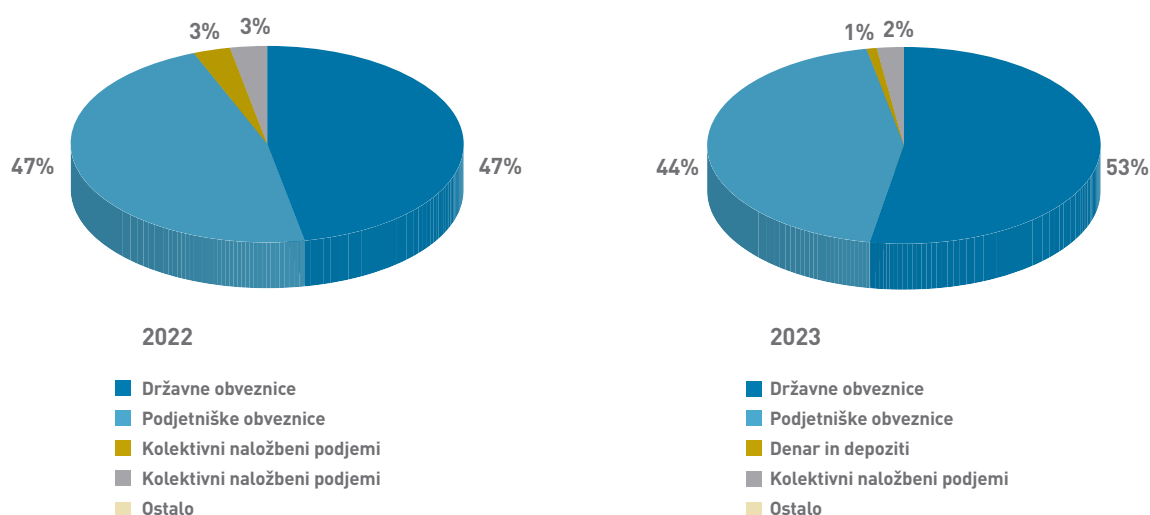
Od januarja do decembra 2023 je zakonsko predpisana minimalna zjamčena donosnost, ki predstavlja 40 % povprečne letne obrestne mere na državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom, znašala 0,40 % na letni ravni oziroma 0,0333 % na mesečni ravni. Za primerjavo naj povemo, da je od januarja do decembra leta 2022 zakonsko predpisana zjamčena donosnost znašala 0,03 % na letni ravni.

Zavarovalnice in pokojninske družbe imajo v pokojninskih načrtih določeno višjo zjamčeno donosnost od minimalne, in sicer do 50 % povprečne letne obrestne mere na slovenske državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom. Dejanska donosnost sredstev v okviru podskladov, ki so namenjeni najstarejši starostni skupini članov in izvajajo naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zjamčene donosnosti na čisto vplačilo dodatnega zavarovanja za leto 2023, izračunana iz vrednosti enote premoženja, je bila pri vseh izvajalcih boljša kot leta 2022, ko je bila negativna. V letu 2023 je bila dejanska donosnost podskladov, ki so namenjeni najstarejši starostni skupini, pozitivna in se je gibala v razponu med 2,27 in 5,82 %.

V prvem, dinamičnem podskladu z najagresivnejšo naložbeno politiko je bila pri vseh zavarovalnicah in pokojninskih družbah donosnost v letu 2023, izračunana iz vrednosti enote premoženja, v povprečju relativno visoka. Znašala je med 8,89 in 21,0 %, kar je čisto nasprotje negativnim donosnostim v letu 2022, ko je donosnost v teh skladih znašala med -6,77 in -13,21 %. V drugem skladu, tj. skladu s preudarnejšo naložbeno politiko, pa je donosnost v letu 2023, izračunana iz vrednosti enote premoženja, pri zavarovalnicah in pokojninskih družbah znašala med 9,11 in 16,78 %, kar je skoraj preslikava donosnostim iz leta 2022 le s to razliko, da je bil leta 2022 pred njimi negativen predznak.

Slika 16:

Struktura naložb kritnih skladov rentnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja zavarovalnic in pokojninskih družb v letih 2022 in 2023

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov

6.3. Pokojninski skladi pokojninskih družb, oblikovani kot kritni skladi

Pokojninska družba premoženje kritnega sklada upravlja ločeno od drugega premoženja in zanj pripravlja tudi poseben izkaz poslovnega izida. V skladu s »Sklepom o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov« pokojninska družba pripravlja poseben izkaz izida za obdobje varčevanja, na podlagi Sklepa o letnem poročilu zavarovalnic pa sestavlja poseben izkaz izida za kritne sklade v času izplačevanja pokojninskih rent.

Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje med varčevanjem pokojninskih družb prikazuje poslovanje vseh kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje med varčevanjem, ki jih upravljajo vse štiri pokojninske družbe. Navedeni izkaz se je v letu 2018 s spremembo »Sklepa o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov« spremenil, tako da ne vsebuje več premij, odškodnin in spremembe rezervacij, saj naj te ne bi predstavljale prihodkov oziroma odhodkov pokojninskega sklada.

Iz navedenega izkaza za leti 2022 in 2023 je razvidno, da so se finančni prihodki v letu 2023 v primerjavi z letom 2022 močno povečali, in sicer za 57,7 mio EUR oziroma za dobrih 183 %, hkrati pa so se močno zmanjšali finančni odhodki, in sicer za 92,1 mio EUR oziroma dobrih 95 %. Na zvišanje finančnih prihodkov v letu 2023 je vplivalo predvsem močno zvišanje čistih prihodkov iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po poštenu vrednosti skozi izkaz poslovnega izida, ki so se v letu 2023 glede na leto 2021

močno povečali, na znižanje finančnih odhodkov pa je vplivalo predvsem znižanje čistih odhodkov iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po poštenu vrednosti skozi izkaz poslovnega izida. Rezultat iz naložbenja je tako visoko pozitiven in znaša 85,9 mio EUR, medtem ko je bil leta 2022 globoko negativen in je znašal -65,6 mio EUR.

V letu 2011 so prvi zavarovanci pridobili pravico do dodatne starostne pokojnine. Dodatne starostne pokojnine in predčasne dodatne starostne pokojnine izplačujejo tri pokojninske družbe, Triglav pokojninska družba, d. d., pa je izplačevanje dodatnih in predčasnih dodatnih pokojnin s pogodbo prenesla na Zavarovalnico Triglav, d. d. V letu 2023 so pokojninske družbe skupaj prenesle 22,7 mio EUR sredstev z varčevalnega dela na kritni sklad, namenjen izplačilu rent, v letu 2022 je bil ta znesek 20,8 mio EUR, v letu 2021 je znašal 20 mio EUR, v preteklih letih pa je bil precej nižji, in sicer v letu 2020 9,3 mio EUR, leta 2019 je ta znesek znašal 7,5 mio EUR, v letu 2018 6,1 mio EUR, v letu 2017 je znašal 4,5 mio EUR, v letu 2016 pa je bilo prenesenih 3,1 mio EUR denarnih sredstev. Navedene prenose prikazuje tudi spodnja slika. Glede na povečanje zneskov iz leta v leto lahko vidimo, da vedno več zavarovancev pridobiva pravico do dodatne starostne pokojnine.

Pokojninske družbe so po stanju na dan 31. 12. 2023 izkazale skupno vrednost vseh naložb v višini 1.631,0 mio EUR (leta 2022 1.472,0 mio EUR, leta 2021 1.393,8 mio EUR, leta 2020 934,8 mio EUR, leta 2019 866,7 mio EUR, leta 2018 777,1 mio EUR, leta 2017 734,8 mio EUR, leta 2016 678,6 mio EUR, leta 2015 580,4 mio EUR, leta 2014 pa 550,6 mio EUR), pri

Preglednica 31:

Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje v času varčevanja pokojninskih družb za leti 2022 in 2023 (v mio EUR)

	Leto 2022	Leto 2023
I. Finančni prihodki	31,4	89,1
II. Prihodki od naložbenih nepremičnin	4,8	4,4
III. Finančni odhodki	96,4	4,3
IV. Odhodki naložbenih nepremičnin	5,3	3,3
V. Rezultat iz naložbenja (I. + II. - III. - IV.)	-65,6	85,9
VI. Prihodki iz vplačil upravljavca zaradi nedoseganja zjamčenega donosa	0,2	0,2
VII. Drugi prihodki	0,0	0,0
VIII. Odhodki v zvezi z upravljanjem in poslovanjem kritnega sklada	12,6	12,9
IX. Drugi odhodki	0,0	0,0
X. Čisti poslovni izid namenjen zavarovancem (V. + VI. + VII. - VIII. - IX.)	-78,0	73,2

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leti 2022 in 2023

Preglednica 32:

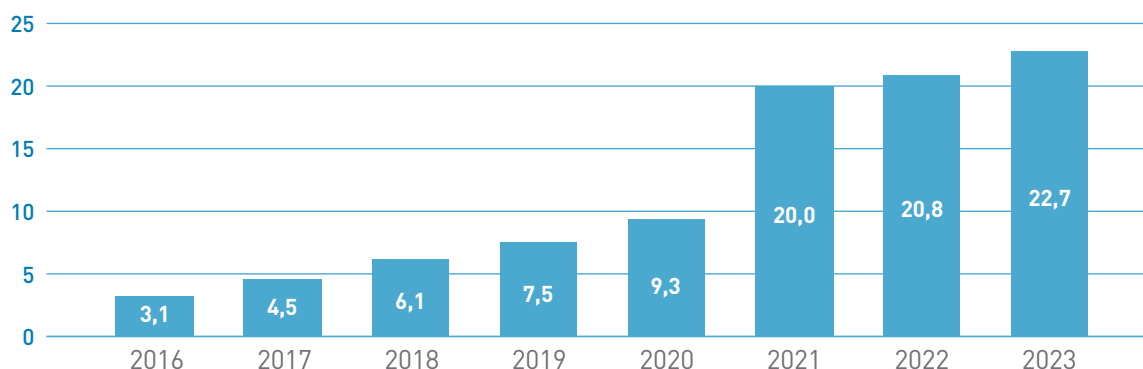
Zbirni izkaz izida kritnega sklada za dodatno pokojninsko zavarovanje med izplačevanjem rent (dodatna in predčasna dodatna starostna pokojnina) pokojninskih družb za leti 2022 in 2023 (v mio EUR)

	Leto 2022	Leto 2023
I. Prenos denarnih sredstev iz pokojninskega načrta dodatnega pokojninskega zavarovanja	20,8	22,7
II. Prihodki od naložb	1,5	2,0
III. Odhodki za škode	-1,7	-1,6
IV. Sprememba matematičnih rezervacij	-10,6	-12,6
V. Sprememba drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij za namen ugotavljanja dobička	0,0	0,0
VI. Stroški, vračunani po policah	0,0	0,0
VII. Drugi stroški, ki bremenijo člane sklada	0,1	0,1
VIII. Odhodki naložb	-0,2	0,1
IX. Izid sklada pred pripisom dobička	9,9	10,7
X. Pripis dobička tekočega leta	0,0	0,0
XI. Nerazporejeni zneski tehničnih rezultatov tekočega leta	0,0	-0,3
XII. Izid sklada za obdobje	9,9	10,4

Vir: Finančni izkazi po MSRP 9 in MSRP 17 (Sklad 2_2) za leti 2022 in 2023

Slika 17:

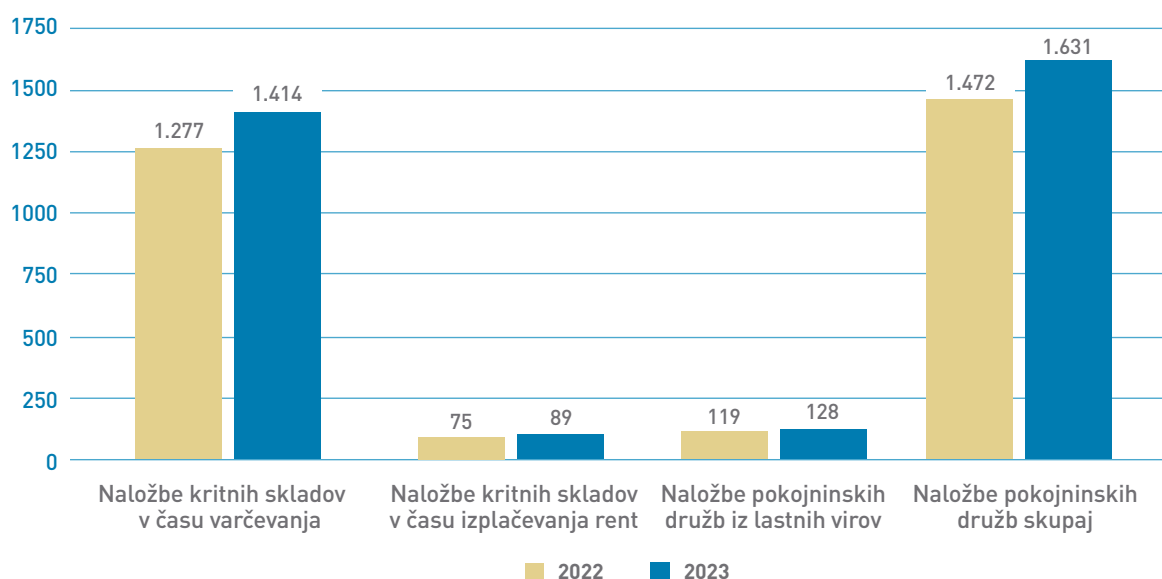
Prenosi denarnih sredstev iz varčevalnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja na rentni del v obdobju od leta 2016 do 2023 za pokojninske družbe (v mio EUR 31. 12.)

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leta 2016 do 2021 in Finančni izkazi po MSRP 9 in MSRP 17 (Sklad 2_2) za leti 2022 in 2023

Slika 18:

Naložbe pokojninskih družb na dan 31. 12. 2022 in 31. 12. 2023 (v mio EUR)

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov

čemer je vrednost naložb kritnih skladov znašala 1.503,2 mio EUR, vrednost naložb lastnih virov pa je bila 127,8 mio EUR.

Slika 18 nam kaže, da v naložbah pokojninskih družb daleč največjo vrednost predstavljajo naložbe kritnih skladov v času varčevanja, in sicer v letu 2022 1.277 mio EUR ali 86,8 % vseh naložb pokojninskih družb, v letu 2023 pa 1.414,1 mio EUR ali 86,7 %. Vidimo, da gre za malenkostno relativno znižanje, absolutno pa povišanje za 10,7 %. Nato z neprimerno nižjo vrednostjo sledijo naložbe pokojninskih družb iz lastnih virov s 118,6 mio EUR v letu 2022 in 127,8 mio EUR v letu

2023. Zaenkrat najnižja je vrednost naložb kritnih skladov v času izplačevanja rent, ki pa sicer počasi, vendar s povečevanjem prehoda zavarovancev iz varčevalne faze v fazo izplačevanja, tudi počasi raste in je v letu 2022 znašala 76,4 mio EUR, v letu 2023 pa 89,1 mio EUR, kar pomeni povišanje za 16,6 %.

Portfelj prostovoljnih dodatnih pokojninskih zavarovanj je po stanju na dan 31. 12. 2023 izkazoval naložbe v sestavljene vrednostne papirje v višini 0,4 mio EUR. Po stanju na dan 31. 12. 2022 pokojninske družbe niso izkazovale naložb v sestavljene vrednostne papirje.

6.4. Pokojninski skladi zavarovalnic, oblikovani kot kritni skladi

Kot je v poglavju 6.3, ki se nanaša na pokojninske sklade pokojninskih družb, zapisano za pokojninske družbe, tudi za zavarovalnice velja, da premoženje kritnih skladov upravljajo ločeno od drugega premoženja in zanje pripravljajo posebne izkaze poslovnega izida. Ravno tako, kot je za pokojninske sklade pokojninskih družb za obdobje varčevanja podlaga za te izkaze za čas varčevanja »Sklep o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov«, za izkaze za čas izplačevanja pokojninskih rent pa Sklep o letnem poročilu zavarovalnic, velja tudi za pokojninske sklade zavarovalnic.

Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje med varčevanjem zavarovalnic prikazuje poslovanje vseh kritnih skladov

za dodatno pokojninsko zavarovanje med varčevanjem, ki jih upravljata dve zavarovalnici. Navedeni izkaz se je v letu 2018 s spremembo »Sklepa o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov« spremeni, tako da ne vsebuje več premij, odškodnin in spremembe rezervacij, saj naj te ne bi predstavljale prihodkov oziroma odhodkov pokojninskega sklada.

Pri pokojninskih skladih, oblikovanih kot kritni skladi zavarovalnic, ugotavljamo podobno gibanje kot predhodno pri pokojninskih skladih, oblikovanih kot kritni skladi pokojninskih družb. Finančni prihodki v letu 2023 v primerjavi z letom 2022 so se precej povečali, in sicer za 16,6 mio EUR oziroma skoraj 173 %. Po drugi strani so se močno

Preglednica 33:

Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje v času varčevanja zavarovalnic za leti 2022 in 2023 (v mio EUR)

	Leto 2022	Leto 2023
I. Finančni prihodki	9,6	26,2
II. Prihodki od naložbenih nepremičnin	0,0	0,0
III. Finančni odhodki	30,7	4,5
IV. Odhodki naložbenih nepremičnin	0,0	0,0
V. Rezultat iz naložbenja (I. + II. – III. – IV.)	-21,1	21,7
VI. Prihodki iz vplačil upravljavca zaradi nedoseganja zajamčenega donosa	0,0	0,0
VII. Drugi prihodki	0,0	0,0
VIII. Odhodki v zvezi z upravljanjem in poslovanjem kritnega sklada	2,8	3,0
IX. Drugi odhodki	0,0	0,0
X. Čisti poslovni izid namenjen zavarovancem (V. + VI. + VII. – VIII. – IX.)	-23,9	18,7

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2022 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2023

znižali finančni odhodki, tj. za 26,2 mio EUR ali dobrih 85 %. Navedeno povečanje finančnih prihodkov, tako kot tudi pri pokojninskih družbah, izhaja predvsem iz porasta čistih prihodkov iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po poštenu vrednosti skozi izkaz poslovnega izida. Močno znižanje finančnih odhodkov pa je predvsem posledica znižanja čistih odhodkov iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po poštenu vrednosti skozi izkaz poslovnega izida in zmanjšanja izgub pri odtutitvi finančnih naložb.

V letu 2011 so prvi zavarovanci pridobili pravico do dodatne starostne pokojnine. Dodatne starostne pokojnine in predčasne dodatne starostne pokojnine izplačujeta dve zavarovalnici. V letu 2023 so zavarovalnice skupaj prenesle 100,3 mio EUR sredstev z varčevalnega dela na kritni sklad, na-

menjen izplačilu rent, v letu 2022 pa je bil ta znesek 79,1 mio EUR, medtem ko je v letu 2021 znašal 74,5 mio EUR. Ugotovimo lahko, da je šlo v letu 2023 glede na leto 2022 za precejšno povišanje prenosa sredstev z varčevalnega dela na kritni sklad, namenjen izplačilu rent. Leta 2020 je bil ta znesek 80 mio EUR. Leta 2019 je bil ta znesek 70,4 mio EUR, v letu 2018 je bil ta znesek 53,8 mio EUR, v letu 2017 je znašal 38,4 mio EUR, v letu 2016 pa je bilo prenesenih 24,3 mio EUR denarnih sredstev.

Zgoraj navedene prenose prikazuje tudi slika 19. Kot vidimo, iz serije podatkov po letih nekoliko izstopa vrednost leta 2021, do česar je prišlo zaradi dejstva, da se je v letu 2021 od Prve osebne zavarovalnice, d. d., v postopku oddelitve z ustanovitvi nove družbe Prva pokojninska družba, d. d., oddelila dejavnost prostovoljnega pokojninskega zavarovanja.

Preglednica 34:

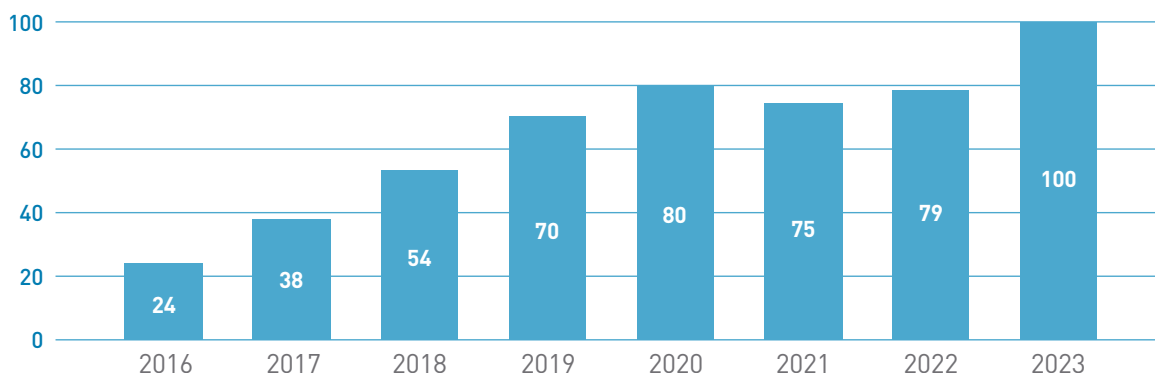
Zbirni izkaz izida kritnega sklada za dodatno pokojninsko zavarovanje med izplačevanjem rent (dodatna in predčasna dodatna starostna pokojnina) zavarovalnic za leti 2022 in 2023 (v mio EUR)

	Leto 2022	Leto 2023
I. Prenos denarnih sredstev iz pokojninskega načrta dodatnega pokojninskega zavarovanja	79,1	100,1
II. Prihodki od naložb	7,9	17,0
III. Odhodki za škode	-34,1	-38,5
IV. Sprememba matematičnih rezervacij	-37,3	-53,8
V. Sprememba drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij za namen ugotavljanja dobička	-8,5	-8,9
VI. Stroški, vračunani po policah	-2,1	-2,6
VII. Drugi stroški, ki bremenijo člane sklada	-0,1	-0,1
VIII. Odhodki naložb	-17,0	-1,0
IX. Izid sklada pred pripisom dobička	-12,1	12,2
X. Pripis dobička tekočega leta	0,0	0,0
XI. Nerazporejeni zneski tehničnih rezultatov tekočega leta	0,0	0,0
XII. Izid sklada za obdobje	-12,1	12,2

Vir: Finančni izkazi po IFRS 17 (Skład 2_2) za leti 2022 in 2023

Slika 19:

Prenosi denarnih sredstev iz varčevalnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja na rentni del v obdobju od leta 2016 do 2023 za zavarovalnice (v mio EUR 31. 12.)

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leta 2016 do 2021 in Finančni izkazi po MSRP 9 in MSRP 17 (Skład 2_2) za leti 2022 in 2023

7. SKUPINE

Na slovenskem zavarovalnem trgu so v letu 2023 delovale štiri skupine, katerih nadrejena družba je registrirana v Republiki Sloveniji, pri čemer je bila ena od njih v letu 2019 spoznana za finančni konglomerat. Prvi je nadrejena Zavarovalnica Triglav, d. d., drugi Pozavarovalnica Sava, d. d., tretji Kapitalna družba, d. d., na vrhu skupine, ki je finančni konglomerat, pa je PRVA FINANCE, družba za poslovne storitve, d. o. o.

V ZZavar-1 je zakonski ureditvi skupin namenjeno posebno osmo poglavje z naslovom Nadzor, upravljanje tveganj in razkritja na ravni skupine. Posebej velja omeniti podpoglavje, ki se nanaša na finančni položaj skupine in v okviru tega tudi na izračun solventnosti skupine, obseg in način konsolidacije, odpravo dvojne uporabe primernih lastnih virov sredstev ter ustvarjanja kapitala znotraj skupine, in podpoglavje o nadzoru tveganja koncentracije in transakcij znotraj skupine.

Poleg tega je posebej opredeljeno izvajanje nadzora skupine, ki je glede na posebnosti in dodatna tveganja, ki jih prinaša skupina, poseben oziroma drugačen od nadzora posamičnih (po)zavarovalnic. Ker skupine pogosto sestavlja pester nabor pravnih oseb, ki so lahko predmet nadzora drugih nadzornih organov poleg Agencije, sta za učinkovit nadzor nad skupinami posebej pomembna sodelovanje različnih nadzornikov in izmenjava informacij med njimi. V okviru Slovenije velja omeniti sodelovanje vseh treh finančnih nadzornikov, tj. Banke Slovenije, Agencije za trg vrednostnih papirjev in Agencije za zavarovalni nadzor, ki se sestajajo tudi v okviru Komisije za medsebojno sodelovanje nadzornih organov. Na ravni Evropske unije pa se je izoblikoval tako imenovani institut kolegijev. Kolegije sestavljajo predstavniki nadzornikov tistih nadzorovanih oseb, ki so del posamične skupine. Predstavniki nadzornikov držav članic Evropske unije imajo položaj članov, predstavniki tretjih držav, tj. držav, ki niso članice Evropske unije, pa imajo položaj udeležencev. Člani oziroma udeleženci kolegijev naj bi se srečevali navadno enkrat na leto.

■ Skupina Triglav

Osnovna in najboljše dejavnost Skupine Triglav z Zavarovalnico Triglav kot nadrejeno zavarovalnico je zavarovalništvo. Skupina Triglav izvaja premoženjska, življenjska, zdravstvena in prostovoljna dodatna pokojninska zavarovanja in pozavarovalno dejavnost. Zavarovalniški del Skupine Triglav sestavljajo:

- v Sloveniji: Zavarovalnica Triglav, d. d., Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, d. d., Pozavarovalnica Triglav Re, d. d., in Triglav, pokojninska družba, d. d.;
- zunaj Slovenije: osem zavarovalnic na Hrvaškem, v Srbiji, Črni gori, Bosni in Hercegovini, Severni Makedoniji in podružnica v Grčiji.

Skupino Triglav je 31. 12. 2023 sestavljalo 54 družb. Poleg matične družbe je obsegala še 30 odvisnih družb, 13 pridruženih družb in 10 družb v skupnem podvigu.

Tudi v letu 2023 je prišlo do nekaterih sprememb v sestavi Skupine Triglav. Med njimi omenjamo tiste, ki po našem mnenju vsebinsko najbolj vplivajo na Skupino Triglav.

Družba Triglav INT, holdinška družba, d. d., je družbi Triglav Osiguranje, d. d., Sarajevo prodala svoj 100-odstotni delež v družbi Triglav Osiguranje, d. d., Banja Luka. Družba Triglav INT je povečala svoj lastniški delež v družbi Triglav Osiguruvanje, a. d., Skopje (povečanje za 0,32 % in je tako dosegla 82,01-odstotni lastniški delež).

Izvedene so bile dokapitalizacije družb Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, d. d., (22,5 mio EUR), Triglav penzisko društvo, a. d., Skopje (1 mio EUR), Triglav INT, holdinška družba, d. o. o., (10,5 mio EUR), Triglav Osiguranje, d. d., Zagreb (10,5 mio EUR), Triglav zdravje asistenca, družba za zdravstveno dejavnost, d. o. o., (2,5 mio EUR) ter v manjšem znesku tudi družbe Triglav Savetovanje, d. o. o., Zagreb in Triglav Savetovanje, d. o. o., Beograd.

Skupina Triglav je na vodilnem položaju med zavarovalnicami v regiji Adria, ki jo sestavljajo Slovenija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Srbija, Črna gora in Severna Makedonija. Celotni obseg poslovanja Skupine Triglav je v letu 2023 znašal 1.780 mio EUR, kar predstavlja 12-odstotno rast glede na predhodno leto. Enako stopnjo rasti je dosegla kosmata obračunana zavarovalna premija, ki je znašala 1.654 mio EUR. Na slovenskem trgu je Skupina Triglav zbrala 63 % zavarovalne premije, njena rast je 9-odstotna. Na preostalih trgih regije Adria je bilo povečanje premije 7-odstotno, na mednarodnem trgu (predvsem FOS in pozavarovalni posli) pa 28-odstotno. Največji, 78,2-odstotni delež prihodkov od zavarovalnih storitev se nanaša na segment premoženje, segment zdravje predstavlja 15,5 % in življenje 6,3 %. Poleg sprememb v makroekonomskem okolju in na finančnih trgih

Preglednica 35:**Družbe v Skupini Triglav, ki izvajajo strateške dejavnosti Skupine oziroma te dejavnosti podpirajo**

	ZAVAROVALNIŠTVO	UPRAVLJANJE PREMOŽENJA	DRUGO
Slovenija	– Zavarovalnica Triglav, d. d. – Pozavarovalnica Triglav Re, d. d. – Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, d. d. – Triglav, pokojninska družba, d. d.	– Triglav Skladi, d. o. o. – Triglav, Upravljanje nepremičnin, d. o. o. – Triglav, d. o. o.	– Triglav INT, d. o. o. – Triglav Svetovanje, d. o. o. – Diagnostični center Bled, d. o. o. – Triglav zdravje asistencija, d. o. o. – Triglav Avtoservis, d. o. o. – Vse bo v redu, zavod Zavarovalnice Triglav za družbeno odgovorne aktivnosti
Hrvaška	– Triglav Osiguranje, d. d., Zagreb		– Triglav Savjetovanje, d. o. o.
Srbija	– Triglav Osiguranje, a. d. o., Beograd		– Triglav Savetovanje, d. o. o.
Črna gora	– Lovćen Osiguranje, a. d., Podgorica – Lovćen životna osiguranja, a. d., Podgorica		– Lovćen avto, d. o. o.
Bosna in Hercegovina	– Triglav Osiguranje, d. d., Sarajevo – Triglav Osiguranje, a. d., Banja Luka	– Triglav Fondovi, d. o. o.	– Triglav Savjetovanje, d. o. o. – Autocentar BH, d. o. o.
Severna Makedonija	– Triglav Osiguruvanje, a. d., Skopje – Triglav Osiguruvanje Život, a. d., Skopje	– Triglav penzisko društvo, a. d., Skopje	

Vir: Letno poročilo Skupine Triglav in Zavarovalnice Triglav ter Poročilo o solventnosti in finančnem položaju Skupine Triglav

so na poslovanje Skupine Triglav v letu 2023 pomembno vplivale regulacija cene dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj v Sloveniji in naravne ujme. V letu 2023 je tako Skupina Triglav dosegla čisti poslovni izid 16,3 mio EUR.

■ Zavarovalna skupina Sava

Drugi skupini je nadrejena Pozavarovalnica Sava (Sava Re). Zavarovalna skupina Sava ima drugi najmočnejši tržni položaj na slovenskem zavarovalnem trgu in pomemben položaj na trgih jugovzhodne Evrope.

Preglednica 36:**Zavarovalna skupina Sava**

	ZAVAROVALNIŠTVO	UPRAVLJANJE PREMOŽENJA	DRUGO
Slovenija	– Pozavarovalnica Sava, d. d. – Zavarovalnica Sava, d. d. – Vita, življenjska zavarovalnica d. d. – Sava pokojninska družba, d. d.	– Sava Infond, družba za upravljanje, d. o. o.	– TBS Team 24, podjetje za storitvene dejavnosti in trgovino, d. o. o. – ZS Svetovanje, storitve zavarovalnega zastopanja, d. o. o. – ASISTIM, klicni center, storitvene dejavnosti in vrednotenje, d. o. o. – Diagnostični center Bled, d. o. o.
Srbija	– Sava neživotno osiguranje, a. d. o., Beograd – Sava životno osiguranje, a. d. o., Beograd		– Privredno društvo za tehnički pregled i registracijo Sava Car, d. o. o., Beograd – Application software partner, d. o. o., Beograd
Severna Makedonija	– Sava osiguruvanje, a. d., Skopje – Sava penzisko društvo, a. d., Skopje		– Društvo za tehničko ispitivanje in analiza na motorni vozila Sava Stejšn Dooel Skopje – Vita S Holding, d. o. o., Skopje
Republika Kosovo	– Kompania e Sigurimeve »Illyria«, sh.a. – Kompania per Sigurimin e Jetes »Illyria Life«, sh.a.		
Črna gora	– Sava osiguranje, a. d., Podgorica		– Društvo sa ograničenom odgovornošću - Sava Car - Podgorica – Društvo za zastupanje u osiguranju »Sava Agent«, d. o. o., Podgorica

Vir: Letno poročilo Zavarovalne skupine Sava in Sava Re ter Poročilo o solventnosti in finančnem položaju Zavarovalne skupine Sava

- v Severni Makedoniji je bila ustanovljena družba Vita S Holding, ki se ukvarja z zdravstveno dejavnostjo,
- kupljena je bila srbska družba Aplicacion software partner, d. o. o., ki opravlja storitve razvoja in vzdrževanja osrednjih IT-sistemov,
- prodana je bila družba Got2Insure (Velika Britanija),
- prenehala je poslovati hrvaška družba SO poslovno svetovanje, d. o. o.

Obseg poslovanja Zavarovalna skupina Sava se je v letu 2023 povečal za 14,4 % in je znašal 910,1 mio EUR. Kosmate premije so se povečale za 14,3 % in so znašale 884,6 mio EUR, pri tem največji, tj. 78,6-odstotni delež predstavlja premija premoženjskih zavarovanj. Čisti poslovni izid Zavarovalne skupine Sava je v letu 2023 znašal 64,7 mio EUR, kar predstavlja 37,8-odstotno rast glede na predhodno leto.

■ Prva finančni konglomerat

V tretjo skupino spada Prva osebna zavarovalnica, ki ji je končno nadrejena družba PRVA FINANCE, d. o. o. Ta skupina je bila marca 2019 spoznana za finančni konglomerat. Skupina ima na vrhu vertikalno dve⁵⁴ nadrejeni osebi oziroma holdinga, to sta PRVA FINANCE, d. o. o., Ljubljana in Skupina Prva, zavarovalniški holding, d. d., Ljubljana, ki se za namen Zakona o finančnih konglomeratih štejeta kot mešani finančni holdingi, nadrejeno osebo na vrhu pa predstavlja PRVA FINANCE, d. o. o.

V letu 2023 je prišlo do naslednjih sprememb v skupini Prva finančni konglomerat:

- družba Skupina Prva, d. d., je v Severni Makedoniji ustanovila zavarovalnico PRVA Život, a. d., Skopje,
- družba Dej, d. o. o., se je kot privzeta družba pripojila k družbi PRVA Finance, d. o. o.

Skupino sestavljajo finančne nadzorovane in finančne nenadzorovane osebe. Zavarovalniški sektor predstavljajo: Prva osebna zavarovalnica, d. d., Ljubljana, Prva pokojninska družba, d. d., Ljubljana, PRVA Život, a. d., Skopje, KB Prvo penzijsko

društvo, a. d., Skopje, DDOR — Garant Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, a. d., Beograd in Fondi Sllveno Kosovar I Pensione Sh.a., Priština. Bančni sektor predstavlja Deželna banka Slovenije, d. d., Ljubljana in njena podrejena družba DBS Leasing, d. o. o., Ljubljana. Druge osebe iz finančnega sektorja so: PRVA FINANCE, d. o. o., Ljubljana, Skupina Prva, d. d., Ljubljana, DBS Nepremičnine, d. o. o., Ljubljana in DBS Adria, d. o. o., Samobor.

■ Modra zavarovalnica, d. d.

Modra zavarovalnica, d. d., predstavlja družbo v skupini, in sicer je del Skupine Kapitalska družba. Njena nadrejena družba je Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. d., Ljubljana (Kapitalska družba, d. d.), ki je 100-odstotni imetnik lastniškega deleža v Modri zavarovalnici, d. d.

Poleg Kapitalske družbe, d. d., in Modre zavarovalnice, d. d., je v omenjeni skupini še družba Hotelske nepremičnine, d. o. o. Do izbrisa v letu 2024 je bila v skupini tudi družba FINAP, d. d. – v likvidaciji.⁵⁶

Kapitalska družba, d. d., kot nadrejena družba v omenjeni skupini, predstavlja mešani zavarovalni holding. Modra zavarovalnica, d. d., opravlja posle v skupini življenjskih zavarovanj, poleg tega pa upravlja tudi vzajemne oziroma krovne pokojninske sklade.

■ Zavarovalnice, ki so del skupin z nadrejeno družbo izven Slovenije

Poleg skupin, ki jim je nadrejena zavarovalnica ali druga družba, ki je registrirana v Sloveniji, je kar nekaj zavarovalnic, ki imajo sedež v Sloveniji, del skupin, katerih nadrejena družba je družba s sedežem v državi članici Evropske unije. Takšna je Merkur zavarovalnica, d. d. katere matična družba je Merkur Versicherung, AG, Graz iz Avstrije, GRAWE zavarovalnica, ki je hčerinska družba avstrijske zavarovalnice GRAZER Wechselseitige Versicherung, AG, in GENERALI zavarovalnica, d. d., katere nadrejena družba je Generali CEE Holding B.V. Nizozemska.

⁵⁴ Ob identifikaciji finančnega konglomerata je imela skupina vertikalno tri nadrejene osebe oziroma holdinge. Dej, d. o. o., se je v letu 2023 pripojila k družbi PRVA Finance, d. o. o.

⁵⁵ Družba FINAP, d. d. – v likvidaciji je bila 7. 3. 2024 izbrisana iz registra.

8. DRUGE DRUŽBE, KI SE UKVARJAJO Z ZAVAROVALNIMI POSLI

Agencija nadzira tudi Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ ter Škodni sklad in Odškodninski urad, ki sta organizirana v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja.

Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ (Pool) je bil ustanovljen leta 1994 na podlagi dovoljenja Ministrstva za finance Republike Slovenije. Gre za gospodarsko interesno združenje, katerega temeljni cilj je uresničevati zavarovalne, sozavarovalne in pozavarovalne dejavnosti v povezavi z jedrskimi napravami oziroma uporabo jedrske energije v miroljubne namene v državi in tujini. Svojo dejavnost izvaja z obračunavanjem premij za zavarovanja iz države in pozavarovanja iz tujine ter tudi z izplačevanjem odškodnin oziroma zavarovalnin v povezavi s temi zavarovanji oziroma s pozavarovanji in hranjenjem ter z uporabo teh sredstev med poslovnim letom, da bi lahko poravnal svoje obveznosti na podlagi škod zavarovancem iz države in pozavarovancem iz tujine. V pravnem prometu Pool nastopa v svojem imenu in za račun svojih članic. Za obveznosti, ki jih prevzema, odgovarjajo njegove članice. V Pool so bile v letu 2023 včlanjene štiri zavarovalnice in obe pozavarovalnici.

Pool zavaruje premoženje Nuklearne elektrarne Krško (NEK) pred jedrskimi, požarnimi in drugimi nevarnostmi ter strojelomna tveganja, jedrsko in splošno zakonsko odgovornost uporabnika jedrske naprave za škode tretjim osebam v času obratovanja jedrske naprave ter med prevozom jedrskih snovi v jedrsko napravo in iz nje. Skupna obračunana zavarovalna in pozavarovalna premija (od domačih neposrednih zavarovalnih poslov in od prevzetih pozavarovalnih poslov iz tujine) v letu 2023 je znašala 4,5 mio EUR in je za 8 % preseгла letni plan 2023; od tega je 2,41 mio EUR obračunane kosmate pozavarovalne premije od domačih neposrednih zavarovalnih poslov in 2,07 mio EUR obračunane kosmate pozavarovalne premije od prevzetih pozavarovalnih poslov iz tujine.

Skupni znesek prejetih obračunanih odškodnin oziroma zavarovalnin je znašal 1.820 EUR.

Na dan 31. 12. 2023 bilančna vsota Poola znaša 2.471.317 EUR in se je glede na leto 2022 povečala za 30,3 %.

Škodni sklad je odgovoren za plačilo škod oziroma zavarovalnin, ki jih povzročijo vozniki neznanih in nezavarovanih vozil, nezavarovanih zrakoplovov ali

drugih letalnih naprav in nezavarovanih čolnov, in odškodnin oziroma zavarovalnin, ki jih utrpijo potniki nezavarovanega javnega prevoznega sredstva. Odškodninskih zahtevkov ne rešuje, temveč jih po evidentiranju odstopi v reševanje eni od zavarovalnic. Od povzročitelja ali lastnika nezavarovanega motornega vozila prek pooblaščenega zavarovalnice zahteva povrnitev izplačane odškodnine. Financira se na podlagi prispevkov, ki jih prispevajo zavarovalnice, ki sklepajo obvezna zavarovanja v prometu. Prispevek posamezne zavarovalnice je sorazmeren deležu v prejšnjem letu sklenjenih obveznih zavarovanj.

Delovanje Škodnega sklada je vezano predvsem na reševanje odškodninskih zahtevkov iz naslova škod, ki jih povzročijo vozniki neznanih in nezavarovanih motornih vozil, medtem ko v letu 2022 Škodni sklad ni obravnaval nobenih zahtevkov iz ostalih zavarovalnih vrst, kjer tudi obstoji njegova odgovornost. V letu 2023 je bilo iz naslova nezavarovanih in neznanih motornih vozil obravnavanih 168 zahtevkov, pri čemer so 120 škod povzročili vozniki nezavarovanih motornih vozil, kar v primerjavi z letom 2022 pomeni 29 zahtevkov manj ali zmanjšanje zadev za 19,5 %, 48 škod pa vozniki neznanih motornih vozil, kar je 4 % škod manj kot leta 2022.

Odškodninski urad je samostojna organizacijska enota Slovenskega zavarovalnega združenja, GIZ, katere delovanje se izvaja prek službe Biroja zelene karte in službe Škodnega sklada. Namenjen je plačilu odškodnin oškodovancem s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, če je bila nesreča povzročena v drugi državi članici EU oziroma v tretji državi, katere nacionalni zavarovalni biro je član sistema zelene karte, pa tudi plačilu zahtevkov za povračilo odškodninskih uradov držav članic EU, če gre za obveznost iz zavarovalne pogodbe zavarovanja avtomobilske odgovornosti zavarovalnice članice združenja. Obveznosti Odškodninskega urada veljajo za vse obveznosti iz prometnih nesreč od 1. 5. 2004. Odškodninski urad sam ne rešuje odškodninskih zahtevkov, temveč jih po evidentiranju odstopi v reševanje eni od zavarovalnic. Financira se s prispevki, ki jih plačujejo zavarovalnice na podlagi letnega načrta in so sorazmerni z deležem v prejšnjem letu sklenjenih obveznih zavarovanj avtomobilske odgovornosti. V letu 2023 sta bila obravnavana skupno dva zahtevka, od tega iz naslova nezavarovanih vozil eden in prav tako eden iz naslova sklenjenega zavarovanja avtomobilske odgovornosti pri tuji zavarovalnici za škodo v tujini.

II. LETNO POROČILO
AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR
ZA LETO 2023

KAZALO

I. UVOD	105
II. POROČILO O DELU AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR	106
1. PRAVNI POLOŽAJ, NALOGE IN ORGANI AGENCIJE	106
1.1. Ustanovitev in pravni položaj Agencije	106
1.2. Organa Agencije	106
1.2.1. Strokovni svet Agencije	106
1.2.2. Direktor Agencije	107
1.3. Naloge Agencije	107
2. NOTRANJA ORGANIZACIJA IN FINANCIRANJE AGENCIJE	109
2.1. Notranja organizacija in podatki o zaposlenih	109
2.2. Financiranje Agencije	113
3. POROČILO O IZDANIH DOVOLJENJIH ZA OPRAVLJANJE ZAVAROVALNIH POSLOV IN DRUGIH DOVOLJENJIH, KI JIH IZDAJA AGENCIJA	114
4. IZVAJANJE NADZORA IN IZREČENI NADZORNI UKREPI	115
4.1. Izvajanje nadzora na področju trajnostne regulative	116
4.2. Delo na področju nadzora, ki temelji na tveganjih	117
4.3. Preverjanje poročil in obvestil	118
4.4. Izvajanje nadzora nad ključnimi funkcijami	118
4.5. Izvajanje nadzora nad izločenimi posli	119
4.6. Neposredni pregledi poslovanja subjektov nadzora	119
4.7. Pregledi poslovanja na področju informacijske tehnologije	120
4.8. Nadzor na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma	120
4.9. Izrekanje nadzornih ukrepov	121
5. SODNI POSTOPKI	122
5.1. Sodni postopki pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije	122
5.2. Sodni postopki pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije	123
6. DELO AGENCIJE NA ZAKONODAJNEM PODROČJU	123
6.1. Delo na področju priprave zakonov	123
6.2. Delo na področju priprave podzakonskih predpisov	124
7. POROČILO O SODELOVANJU AGENCIJE Z DOMAČIMI IN TUJIMI NADZORNIMI ORGANI	125
7.1. Sodelovanje z domačimi in tujimi nadzornimi organi	125
7.2. Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine – EIOPA	126
7.3. Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov – IAIS	127
8. POROČILO O DRUGIH DEJAVNOSTIH	127
8.1. Poročanje drugim nadzornim organom in ustanovam	127
8.2. Delo na področju informiranja javnosti	127
8.3. Delo na področju informacijske tehnologije	128
8.4. Vodenje registrov in drugih javno dostopnih seznamov	128
8.5. Strokovno izpopolnjevanje zaposlenih	129
8.6. Certifikat »Družbeno odgovoren delodajalec«	129
8.7. Promocija zdravja na delovnem mestu	130
9. ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV Z DELOM AGENCIJE	131

III. LETNI OBRAČUN ZA LETO 2023 (revidirani podatki)	132
1. RAČUNOVODSKI IZKAZI	137
2. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM	137
2.1. Vrednostna pojasnila k računovodskim izkazom	137
2.2. Opisna pojasnila k računovodskim izkazom	137
2.2.1 Uporabljene temeljne računovodske predpostavke	137
2.2.2. Financiranje	138
2.3. Pojasnila računovodskih izkazov	138
2.3.1. Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	138
2.3.2. Bilanca stanja na dan 31. 12. 2023	142
 Priloge:	
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov	145
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	146
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnost od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	149
- Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	150
- Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	151
- Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil	152
- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev	153

I. UVOD

Agencija za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija) je zavezana letno poročati Državnemu zboru Republike Slovenije o svojem preteklem delu. Agencija v ta namen v Letnem poročilu Agencije za leto 2023 predstavlja Letno poročilo o delu, pripravljeno na podlagi 490. člena Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15, 9/19 in 102/20; v nadaljevanju: ZZavar-1), ter Letni obračun, pripravljen na podlagi 514. člena ZZavar-1.

Skladno s 501. členom ZZavar-1 je strokovni svet Agencije sprejel Letno poročilo o delu, ki vključuje naslednja tematska področja: opis pravnega položaja, nalog in organov Agencije, poročilo o notranji organizaciji in financiranju Agencije, poročilo o izdanih dovoljenjih za opravljanje zavarovalnih poslov in o drugih dovoljenjih, ki jih izdaja Agencija, poročilo o izvajanju nadzora in izrečenih nadzornih ukrepih, poročilo o sodelovanju Agencije z domačimi in tujimi nadzornimi organi, poročilo o delu na zakonodajnem področju, poročilo o sodnih

postopkih, poročilo o vključitvi v projekt družbeno odgovornega delodajalca ter poročilo o drugih dejavnostih Agencije.

Na podlagi 514. člena ZZavar-1 strokovni svet Agencije vsako leto do 31. marca sprejme tudi Letni obračun. Letnemu obračunu, ki obsega računovodske izkaze Agencije za leto 2023 in pojasnila k računovodskim izkazom, je dodano tudi poročilo neodvisnega revizorja, ki ga pregleda pooblaščen revizor. Agencija z letnim obračunom seznani ministra, pristojnega za finance, in Državni zbor Republike Slovenije. Računovodski izkazi so sestavni del letnega poročila in se objavijo.

Podatki v tem poročilu se praviloma nanašajo na poslovno leto 2023, razen v posameznih primerih, ko se nanašajo na obdobje pred tem letom ali po njem, če je to smiselno zaradi popolnejšega poročanja o posameznih dejstvih oziroma zadevah, povezanih z delom Agencije.

II. POROČILO O DELU AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR

1. PRAVNI POLOŽAJ, NALOGE IN ORGANI AGENCIJE

1.1. Ustanovitev in pravni položaj Agencije

Agencija je bila ustanovljena 1. junija 2000, ko je Vlada Republike Slovenije na podlagi Zakona o zavarovalništvu imenovala strokovni svet in direktorja Agencije. Agencija je nadaljevala delo Urada za zavarovalni nadzor, ki je bil ustanovljen leta 1995 kot organ v sestavi Ministrstva za finance.

Temeljne naloge Agencije so spodbujanje varnosti in finančne trdnosti subjektov nadzora, prispevanje k primerni ravni zaščite sedanjih in bodočih zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb ter zagotavljanje pravočasnega izpolnjevanja obveznosti zavarovalnic do zavarovancev in zavarovalcev.

Glavni cilj nadzornih aktivnosti, ki jih opravlja Agencija, je zaščita zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb. Agencija ta cilj dosega z opravljanjem nadzora nad zava-

rovalnicami in drugimi subjekti nadzora ter s tem preverja, ali zavarovalnice in drugi subjekti poslujejo zakonito ter skladno s pravili o obvladovanju tveganj. Nadzorne dejavnosti Agencije so usmerjene v prihodnost in k najpomembnejšim tveganjem posameznih subjektov nadzora.

Z namenom doseganja teh ciljev Agencija izdaja raznovrstna dovoljenja na področju zavarovalništva ter pripravlja in sprejema podzakonske predpise, ki so pravna podlaga za njeno delovanje in nadzor zavarovalnega trga v Republiki Sloveniji.

Agencija je javno pravna oseba, ki je pri izvrševanju svojih nalog in pristojnosti samostojna in neodvisna ter za svoje delo odgovorna Državnemu zboru Republike Slovenije.

Sedež Agencije je na Trgu republike 3 v Ljubljani.

1.2. Organa Agencije

Organa Agencije sta strokovni svet Agencije in direktor Agencije.

1.2.1. Strokovni svet Agencije

Strokovni svet Agencije sestavljajo predsednik strokovnega sveta in štirje člani, ki jih na predlog Vlade Republike Slovenije imenuje Državni zbor Republike Slovenije. Člani strokovnega sveta Agencije so imenovani za obdobje šestih let in so lahko po poteku mandata ponovno imenovani. Direktor Agencije je član strokovnega sveta Agencije in je lahko tudi njegov predsednik.

Strokovni svet Agencije odloča o dovoljenjih in soglasjih ter o drugih posamičnih zadevah, o katerih

odloča Agencija. Če ni v ZZavar-1 ali drugem zakonu določeno drugače, sprejema predpise, kadar to določa zakon, poslovnik Agencije, poročilo o stanju na področju zavarovalništva, letno poročilo o delu Agencije, letni načrt dela strokovnih služb Agencije, letni obračun Agencije in finančni načrt Agencije.

Strokovni svet Agencije je v letu 2023 deloval v naslednji sestavi:

- mag. Gorazd Čibej, predsednik,
- mag. Andrej Zupančič, član,
- Florjan Lorger, član do 27. 6. 2023,
- mag. Mojca Majič, od 28. 6. 2023,
- Aleksandar Volaš, član,
- Peter Papež, član.

V letu 2023 se je strokovni svet Agencije sešel na 33 rednih sejah.

V letu 2022 je Agencija izdala odločbo o začetku prisilne likvidacije zavarovalnice. Na podlagi 330. člena ZZavar-1 je tako strokovni svet v letu 2023 izvrševal tudi pristojnosti nadzornega sveta zavarovalnice. Strokovni svet se je v funkciji nadzornega sveta zavarovalnice sestel na štirih rednih sejah nadzornega sveta.

Skladno z Zakonom o statusnem preoblikovanju Vzajemne zdravstvene zavarovalnice d. v. z. (Uradni list RS, št. 131/23 – ZSPVZZ) je agencija s 1. 1. 2024 prevzela izvedbo podpornih aktivnosti za izvrševanje rednih nadzornih dolžnosti nad Vzajemno, d. d., ter izvajanjem pristojnosti, ki jih za AZN predvideva ta zakon.

Za postopke odločanja Agencije se uporabljajo določbe Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10,

82/13, 175-20 – ZIUOPDVE, 203/20 – ZIUPOP DVE in 3/22 – Zdeb; v nadaljevanju: ZUP), če ni v ZZavar-1 določeno drugače. Organa postopka sta senat in predsednik senata. Člani strokovnega sveta Agencije so obenem tudi člani senata. Senat odloča o posamičnih zadevah, razen če zakon za posamezno zadevo ne določa, da o njej odloča predsednik senata. Funkcijo predsednika senata je v letu 2023 opravljal mag. Andrej Zupančič.

1.2.2. Direktor Agencije

Direktorja Agencije na predlog Vlade Republike Slovenije za obdobje šestih let imenuje Državni zbor Republike Slovenije. Direktor Agencije zastopa in predstavlja Agencijo, vodi njeno poslovanje, organizira njeno delo in delo njenih strokovnih služb ter izvaja druge naloge, če ni v ZZavar-1 določeno, da je za izvajanje teh nalog pristojen drug organ Agencije. Državni zbor je dne 27. novembra 2018 za obdobje šestih let na mesto direktorja Agencije imenoval mag. Gorazda Čibeja, ki se mu je mandat pričel s 1. januarjem 2019.

1.3. Naloge Agencije

ZZavar-1 določa, da Agencija na njegovi podlagi izdaja predpise in izvaja nadzor nad zavarovalnicami, zavarovalno zastopniškimi in zavarovalno posredniškimi družbami ter zavarovalnimi zastopniki in posredniki. Agencija je pristojna tudi za izvajanje nadzora nad pravnimi osebami, povezanimi z zavarovalnico, če je to potrebno zaradi nadzora nad poslovanjem zavarovalnic. Pristojna je tudi za opravljanje nadzora nad zavarovalnico v zavarovalniški skupini ter zavarovalnim in mešanim zavarovalnim holdingom.

Agencija opravlja tudi nadzor nad poslovanjem Jedrskega poola in poslovanjem Slovenskega zavarovalnega združenja v delu, ki se nanaša na poslovanje Škodnega sklada in Odškodninskega urada.

Skladno z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 44/14, 102/15, 42/16 – odl. US, 40/17, 23/17, 65/17, 28/19, 75/19, 139/20, 51/21, 121/21, 162/21, 10/22, 29/22 in 133/23; v nadaljevanju: ZPIZ-2) je Agencija pristojna za izdajo dovoljenj pokojninskim družbam za izvajanje nadzora nad njihovim poslovanjem in poslovanjem zavarovalnic, ki izvajajo dodatno pokojninsko zavarovanje, ter za izdajo podzakonskih predpisov. Prav tako Agencija na podlagi 354. člena ZPIZ-2 opravlja nadzor nad izplačevalci poklicnih pokojnin.

Poleg tega Agencija na podlagi 23. člena Zakona o Prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb (Uradni list RS, št. 26/05 – uradno prečiščeno besedilo, 85/09 in 32/16; v nadaljevanju: ZPSPID) nadzira še poslovanje Prvega pokojninskega sklada Republike Slovenije.

Na podlagi Zakona o finančnih konglomeratih (Uradni list RS, št. 43/06, 87/11 in 56/13; v nadaljevanju: ZFK) Agencija opravlja tudi dopolnilni nadzor nad nadzorovano osebo s sedežem v Republiki Sloveniji, ki je na vrhu finančnega konglomerata oziroma ji je nadrejen finančni holding.

Na podlagi določil Zakona o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (Uradni list RS, št. 100/13 in 42/23; v nadaljevanju: ZMbNFS) Agencija sodeluje v Odboru za finančno stabilnost, ki ga poleg Agencije sestavljajo še predstavniki Agencije za trg vrednostnih papirjev, Banke Slovenije ter Ministrstva za finance Republike Slovenije. Agencija je pristojna, da na podlagi navedenega zakona izvaja makrobonitetni nadzor nad finančnimi družbami s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil finančnih družb, z izvajanjem pregledov poslovanja finančnih družb, z izrekanjem ukrepov nadzora v skladu s področnimi zakoni ter izrekanjem makrobonitetnih nadzornih ukrepov in in-

strumentov ter s tem prispeva k zaščiti stabilnosti celotnega finančnega sistema. Na podlagi navedenega zakona Agencija pripravlja tudi oceno tveganj zavarovalnega sektorja.

Agencija na podlagi pristojnosti, ki ji jih daje zakonodaja, opravlja nadzor zlasti z rednim preverjanjem poročil in obvestil, ki jih prejme od zavezancev za poročanje, ter z opravljanjem pregledov poslovanja.

Osnovne naloge Agencije so:

1. izdaja dovoljenj za opravljanje zavarovalnih poslov;
2. izdaja dovoljenj za spremembo zavarovalne vrste;
3. izdaja dovoljenj za povečanje osnovnega kapitala s stvarnim vložkom;
4. izdaja dovoljenj za pridobitev kvalificiranega deleža;
5. izdaja dovoljenj za opravljanje funkcije člana uprave oziroma za izvršnega člana upravnega odbora;
6. izdaja dovoljenj za prevzem oziroma prenos zavarovalnih pogodb;
7. izdaja dovoljenj za združitev oziroma delitev;
8. izdaja dovoljenj za ustanovitev podružnice v tujini;
9. izdaja dovoljenj za preseganje omejitev dovoljenih naložb v pokojninski družbi;
10. izdaja dovoljenj za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja;
11. izdaja soglasij k metodi in spremembam metode porazdelitve prihodkov in odhodkov med zavarovalnima skupinama premoženjskih in življenjskih zavarovanj;

12. izdaja soglasij k statutu in pravilniku o volitvah v skupščino zastopnikov vzajemne zavarovalnice;
13. izdaja soglasij k zavarovalnim statističnim standardom;
14. nadzor zavarovalnic, pokojninskih družb, zavarovalnih zastopnikov, zavarovalnih posrednikov, zastopnikov dopolnilnih zavarovanj, Jedrskega poola, Škodnega sklada in Odškodninskega urada pri Slovenskem zavarovalnem združenju ter izrekanje nadzornih ukrepov za odpravo ugotovljenih kršitev in nepravilnosti;
15. priprava podzakonskih predpisov na podlagi zavarovalne in pokojninske zakonodaje;
16. vodenje obveznih registrov subjektov nadzora;
17. vodenje postopkov o prekrških za kršitve ZZavar-1;
18. sodelovanje z drugimi nadzornimi organi.

Od vključitve Slovenije v Evropsko unijo (EU) dne 1. maja 2004 lahko zavarovalnice in zavarovalni zastopniki ali posredniki iz Evropskega gospodarskega območja (angl. European Economic Area – EEA) neposredno opravljajo zavarovalne posle v Republiki Sloveniji. Prav tako lahko slovenske zavarovalnice, zavarovalni zastopniki in zavarovalni posredniki te storitve opravljajo na trgih držav članic. S tem dejstvom so se pristojnosti Agencije razširile čez meje ozemlja Republike Slovenije, saj Agencija v določenem delu nadzira poslovanje slovenskih zavarovalnic pri njihovem delovanju na tujih trgih in vodi evidenco vseh ponudnikov zavarovalnih storitev na trgu Republike Slovenije.

2. NOTRANJA ORGANIZACIJA IN FINANCIRANJE AGENCIJE

2.1. Notranja organizacija in podatki o zaposlenih

Zadnjo spremembo pravilnika o notranji organizaciji in sistematizaciji delovnih mest, s katero je bil v notranje organizacijsko strukturo Agencije dodan nov sektor, je direktor Agencije sprejel dne 20. 4. 2021. Od takrat dalje deluje na Agenciji šest sektorjev, kot zadnji je bil torej priključen Sektor za nadzor distribucije zavarovalnih produktov, ki opravlja nadzor nad distributerji zavarovalnih produktov pri ponujanju, svetovanju, trženju in sklepanju zavarovalnih pogodb in pri drugih pripravljanih opravilih pred sklenitvijo zavarovalnih pogodb, z opravljanjem pregledov poslovanja ter s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so po zakonu dolžne poročati Agenciji oziroma jo obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah.

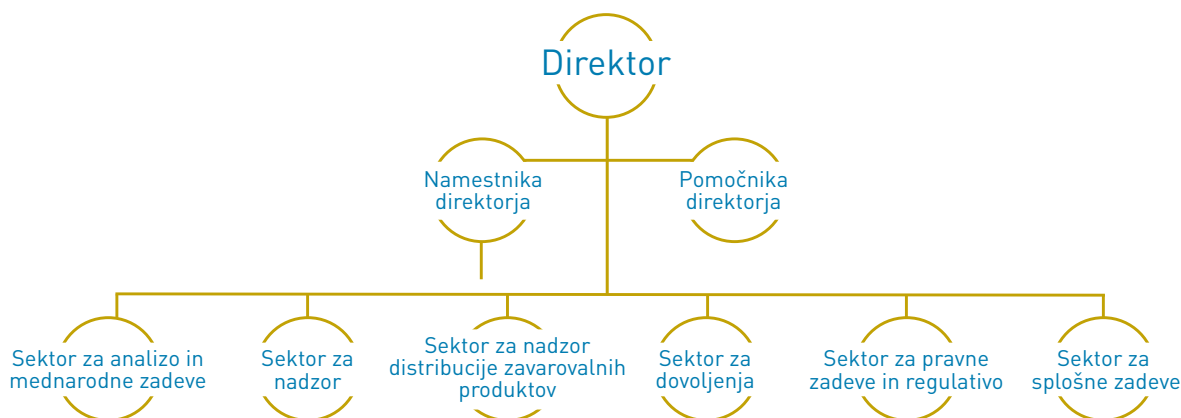
Poleg navedenega sektorja delujejo v sklopu Agencije še Sektor za analize in mednarodne zadeve, Sektor za nadzor, Sektor za dovoljenja, Sektor za pravne zadeve in regulativo ter Sektor za splošne zadeve.

Pristojnosti sektorjev v letu 2023 in priprave tega poročila so opisane v nadaljevanju.

- **Sektor za analize in mednarodne zadeve** pripravlja tržne analize z identifikacijo sistemskih tveganj, izvaja funkcije makrobonitetnega nad-

zora na podlagi zakona, ki ureja makrobonitetni nadzor, pripravlja analize za potrebe poročila o stanju na področju zavarovalništva ter druga interna in eksterna poročila ter informacije o zavarovalniškem trgu, izdeluje interne analitike Agencije, analizira vsa kvantitativna poročila in obvestila, ki so jih na podlagi veljavne zakonodaje subjekti nadzora dolžni posredovati Agenciji, opravlja nadzor nad poročanjem in obveščanjem zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb ter predlaga ukrepe v zvezi s svojimi ugotovitvami, opravlja naloge v zvezi s Solventnostjo II, Sektorju za pravne zadeve in regulativo zagotavlja pomoč pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov, sodeluje z Banko Slovenije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev in drugimi domačimi nadzornimi organi, oblikuje politike nadzora, oblikuje in skrbi za vsebino spletne strani s področja dela sektorja, v okviru področja dela sektorja sodeluje z evropskim organom EIOPA (angl. European Insurance and Occupational Pensions Authority), z mednarodnim združenjem IAIS (angl. International Association of Insurance Supervisors), z organi in institucijami EU in EEA ter drugimi mednarodnimi nadzornimi organi in njihovimi združenji in z drugimi mednarodnimi institucijami, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na

Slika 1:
Notranje organizacijska sestava Agencije v letu 2023

Vir: Pravilnik o notranji organizaciji in sistematizaciji delovnih mest z dne 27. 6. 2019

podlagi ugotovljenih kršitev predpisov, pripravlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo nadzornim ukrepom, ki so jih pripravili, opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov s področja dela sektorja, predlaga uvedbo prekrškovnih postopkov s področja dela sektorja, vodi evidence s področja dela sektorja, vodi spise in popise upravnih postopkov, ki jih vsebinsko vodi, opravlja druge naloge s področja dela sektorja ter opravlja druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

- **Sektor za nadzor** opravlja nadzor nad poslovanjem subjektov, ki ga Agencija po zakonu opravlja s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so po zakonu dolžne poročati Agenciji oziroma jo obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah, opravlja preglede poslovanja subjektov nadzora ter dela in naloge, povezane s tem, pri čemer sodeluje z drugimi sektorji in vključuje v preglede delavce iz drugih sektorjev, opravlja nadzor zavarovalniških skupin in finančnih konglomeratov, opravlja dela in naloge, povezane s koordinacijo in sodelovanjem z nadzornimi organi držav članic in tretjih držav ter z drugimi organi, pristojnimi za nadzor nad članicami zavarovalniških skupin oziroma finančnih konglomeratov, opravlja organizacijo in vodenje nadzornih kolegijev, sodeluje na nadzornih kolegijih, ki jih organizirajo drugi nadzorni organi, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na podlagi kršitev, ki so bile ugotovljene pri opravljanju pregledov poslovanja subjektov nadzora, vodi evidence s področja dela sektorja, med drugim tudi evidence izdanih zapisnikov pregledov poslovanja subjektov nadzora, evidence izrečenih ukrepov nadzora na podlagi opravljenih pregledov poslovanja subjektov nadzora in evidence odpravljenih kršitev, vodi celotno dokumentacijo, prejeta pri pregledih poslovanja, izvaja pregled izpolnjevanja pogojev za opravljanje funkcije članov nadzornega sveta zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb, za katere zakon predpisuje pogoje za opravljanje funkcije, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov, opravlja dela in naloge, povezane z nadzorom nad delom podružnic zavarovalnic v Republiki Sloveniji ter nad delom zavarovalnic, ki opravljajo svoje storitve v Republiki Sloveniji neposredno, ter sodeluje s pristojnimi nadzornimi organi držav članic in tretjih držav, opravlja analizo poslovanja subjektov nadzora s pripravo ocene tveganj posameznega subjekta nadzora, pripravlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo nadzornim ukrepom, ki so jih pripravili, Sektorju za pravne za-

deve in regulativo zagotavlja pomoč pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela sektorja, v okviru področja dela sektorja sodeluje z nadzornimi institucijami v okviru EIOPE in nadzornimi institucijami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in institucijami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi institucijami, opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov s področja dela sektorja, predlaga uvedbo prekrškovnih postopkov s področja dela sektorja, vodi evidence s področja dela sektorja, vodi spise in popise upravnih postopkov, ki jih vsebinsko vodi, skrbi za vsebino spletne strani Agencije s področja dela sektorja, opravlja druge naloge s področja dela sektorja in opravlja druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

- **Sektor za nadzor distribucije zavarovalnih produktov** izvaja nadzor nad distributerji zavarovalnih produktov pri ponujanju, svetovanju, trženju in sklepanju zavarovalnih pogodb in pri drugih pripravljalnih opravilih pred sklenitvijo zavarovalnih pogodb z opravljanjem pregledov poslovanja, izvaja nadzor nad distributerji zavarovalnih produktov pri ponujanju, svetovanju, trženju in sklepanju zavarovalnih pogodb in pri drugih pripravljalnih opravilih pred sklenitvijo zavarovalnih pogodb s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so po zakonu dolžne poročati Agenciji oziroma jo obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah, izvaja nadzor nad drugimi osebami, ki izvajajo distribucijo zavarovalnih produktov brez ustreznega dovoljenja Agencije, izvaja nadzor nad izvajanjem storitev pomoči pri vodenju in izvajanju zavarovalnih pogodb ter pri zahtevkih za izplačilo odškodnin, izvaja nadzor nad ustreznim ravnanjem v zvezi z reševanjem pritožb in ustreznostjo postopkov obravnavanja zavarovalnih primerov, izvaja nadzor nad obvladovanjem prodajnih poti, nad obveščanjem zavarovalcev ter nad splošnimi in ostalimi zavarovalnimi pogoji, predlaga in pripravlja ukrepe zoper distributerje zavarovalnih produktov in druge osebe na podlagi kršitev, ki so bile ugotovljene pri opravljanju pregledov poslovanja distributerjev zavarovalnih produktov in drugih oseb, predlaga in pripravlja ukrepe zoper distributerje zavarovalnih produktov in druge osebe na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov, vodi evidence s področja dela sektorja, med drugim tudi evidence izdanih zapisnikov pregledov poslovanja distributerjev zavarovalnih produktov in drugih oseb, evidence izrečenih ukrepov nadzora na podlagi opravljenih pregledov poslovanja distributerjev zavarovalnih produktov in drugih oseb in evidence odpravljenih kršitev, vodi ce-

lotno dokumentacijo, prejeto pri pregledih poslovanja, identificira slabe prakse pri distribuciji zavarovalnih produktov na zavarovalnem trgu, Sektorju za pravne zadeve in regulativo nudi pomoč pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela sektorja, obravnava prejete pritožbe zoper ravnanja subjektov nadzora, pripravlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo ukrepom nadzora, v okviru področja dela sektorja sodeluje z nadzornimi institucijami v okviru EIOPE in nadzornimi institucijami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in institucijami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi institucijami, opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov s področja dela sektorja ter opravlja druge naloge s področja dela sektorja in druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

- **Sektor za dovoljenja** pripravlja predloge odločitev o zahtevah za izdajo dovoljenj, soglasij, mnenj in odobritev, ki jih na podlagi ZZavar-1 in drugih zakonov zavarovalnicam, pozavarovalnicam, pokojninskim družbam, subjektom, ki opravljajo dejavnost oziroma posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, in drugim vložnikom izdaja Agencija, pripravlja predloge odločitev o prenehanju in odvzemu dovoljenja, ki jih na podlagi ZZavar-1 in drugih zakonov zavarovalnicam, pozavarovalnicam, pokojninskim družbam, subjektom, ki opravljajo dejavnost oziroma posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, in drugim subjektom nadzora izdaja Agencija, vodi registre izdanih dovoljenj ter vse spremembe in izbrise iz registrov, ki jih določa ZZavar-1, in druge evidence izdanih dovoljenj, odvzetih dovoljenj, soglasij, mnenj in odobritev, opravlja naloge s področja čezmejnih poslov, ki obsegajo notifikiranje nadzornikov drugih držav članic za subjekte nadzora rezidente Republike Slovenije in za rezidente drugih držav članic, ažurno objavlja ustrezne registre na spletni strani Agencije, opravlja nadzor nad poročanjem subjektov nadzora, ki opravljajo dejavnost oziroma posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov, pripravlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo nadzornim ukrepom, ki so jih pripravili, v okviru področja dela sektorja sodeluje z nadzornimi institucijami v okviru EIOPE in nadzornimi institucijami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in institucijami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi institucijami, opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva

potrošnikov s področja dela sektorja, predlaga uvedbo prekrškovnih postopkov s področja dela sektorja, Sektorju za pravne zadeve in regulativo zagotavlja pomoč pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela sektorja, izvaja nadzor nad izobraževanjem zavarovalnih zastopnikov in posrednikov, vodi evidence s področja dela sektorja, vodi spise in popise upravnih postopkov, ki jih vsebinsko vodi, skrbi za vsebino spletne strani Agencije s področja dela sektorja, opravlja druge naloge s področja dela sektorja in opravlja druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

- **Sektor za pravne zadeve in regulativo** vodi upravne postopke Agencije, pri čemer je zlasti odgovoren za pravilno uporabo materialnega prava in za pravilno procesno vodenje postopka, sektor, ki je predlagatelj postopka, pa skrbi za podajanje vsebine, ugotovitev dejstev in pripravo dokazov, pri čemer mu Sektor za pravne zadeve in regulativo zagotavlja potrebno pravno in vsebinsko podporo, odgovoren je za pripravo predlogov sprememb zakonov oziroma druge zakonodaje in pripravlja predloge podzakonskih predpisov s področja dela Agencije, opravlja pravni pregled predlogov internih predpisov Agencije, opravlja pravni pregled pri javnih razpisih/naročilih, opravlja pravni pregled pri ostalih postopkih Agencije, opravlja naloge v zvezi z javnimi objavami ukrepov nadzora na podlagi določil ZZavar-1, vodi prekrškovne postopke v okviru pristojnosti Agencije, obravnava prejete pritožbe zoper ravnanja subjektov nadzora, v okviru pristojnosti Agencije opravlja naloge na področju preprečevanja pranja denarja, izdeluje pravna mnenja in zagotavlja podporo pri razlagi predpisov, pripravlja vloge Agencije v sodnih in drugih postopkih, opravlja pravna dela in naloge v zvezi z izvajanjem nalog in pristojnosti Agencije ter v zvezi s poslovanjem Agencije kot pravne osebe, na področju dela sektorja sodeluje z nadzornimi institucijami v okviru EIOPE in nadzornimi institucijami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in institucijami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi institucijami, sodeluje pri pripravi predlogov sprememb zakonov in pripravlja predloge podzakonskih predpisov s področja dela Agencije, opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov s področja dela sektorja, vodi evidence s področja dela sektorja, skrbi za vsebino spletne strani Agencije s področja dela sektorja, opravlja druge naloge s področja dela sektorja in opravlja druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

■ **Sektor za splošne zadeve** zagotavlja strokovno in administrativno podporo direktorju Agencije, opravlja naloge glavne pisarne in vložišča Agencije, pripravlja interne akte Agencije, opravlja naloge, ki se nanašajo na vzpostavitev, nadgradnjo in vzdrževanje celotnega informacijskega sistema ter informacijskega varnostnega sistema Agencije, skrbi za vzdrževanje in posodobitve spletne strani Agencije, opravlja druga dela in naloge, povezane z uporabo informacijske tehnologije, opravlja naloge s področja računovodskega in finančnega poslovanja Agencije, skrbi za nabavo osnovnih sredstev ter za nabavo in dodeljevanje pisarniškega materiala, opravlja naloge z delovnopravnega področja, opravlja naloge s področja javnega naročanja, koordinira

udeležbo delavcev Agencije na izobraževanjih in v delovnih skupinah v Sloveniji in tujini, Sektorju za pravne zadeve in regulativo zagotavlja pomoč pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela sektorja, opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov s področja dela sektorja, vodi evidence s področja dela sektorja, skrbi za vsebino spletne strani Agencije s področja dela sektorja, opravlja druge naloge s področja dela sektorja ter opravlja druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

Na dan 31. 12. 2023 je bilo na Agenciji zaposlenih 49 delavcev.

Preglednica 1:

Podatki o zaposlenih v Agenciji po stopnji strokovne izobrazbe na dan 1. 1. 2023 in 31. 12. 2023

Stopnja strokovne izobrazbe	Št. zaposlenih	
	1. 1. 2023	31. 12. 2023
V. – srednja	1	1
VII. – visoka	7	7
VII. – univerzitetna	18	17
VII. – magisterij stroke	5	6
VIII. – magisterij znanosti	21	18
Skupaj	51	49

Vir: podatki Agencije

Preglednica 2:

Podatki o zaposlenih v Agenciji po nazivu strokovne izobrazbe na dan 1. 1. 2023 in 31. 12. 2023

Naziv strokovne izobrazbe	Št. zaposlenih	
	1. 1. 2023	31. 12. 2023
Ekonomski tehnik	1	1
Diplomirani upravni organizator	3	2
Diplomirani sociolog	1	1
Diplomirani ekonomist	2	3
Univerzitetni diplomirani ekonomist	9	9
Univerzitetni diplomirani matematik	1	1
Univerzitetni diplomirani inženir matematike	1	1
Univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike	1	1
Univerzitetni diplomirani pravnik	4	4
Univerzitetni diplomirani sociolog	1	1
Univerzitetni diplomirani organizator dela – informatik	1	1
Magister stroke	5	6
Magister znanosti	21	18
Skupaj	51	49

Vir: podatki Agencije

2.2. Financiranje Agencije

Osnova za financiranje Agencije so takse in nadomestila, ki jih določa Tarifa o taksah in nadomestilih (Uradni list RS, št. 52/16 in 75/19; v nadaljevanju: Tarifa). Tarifo sprejme strokovni svet Agencije, veljati pa začne, ko Agencija pridobi soglasje Vlade Republike Slovenije in objavi Tarifo v Uradnem listu RS.

V Tarifi Agencije je določena višina taks za odločanje Agencije o posamičnih zadevah in za izdajo izpiskov iz registrov, ki jih Agencija vodi, ter višina letnega nadomestila in pavšalnih nadomestil stroškov, ki so jih za opravljanje nadzora dolžne plačevati nadzorovane osebe.

V skladu s tarifno številko 54 Tarife je v letu 2023 znašalo letno nadomestilo za zavarovalnice 0,135 % od obračunane kosmate premije v preteklem letu, za zavarovalnice v zavarovalniški skupini 0,145 % obračunane kosmate premije v preteklem letu, razen vplačil v dodatno zavarovanje iz IV. poglavja dvanajstega dela ZPIZ-2 in enkratnega zneska vplačanega čistega vplačila za zavarovanja po pokojninskem načrtu za izplačevanje pokojninskih rent iz 340. člena ZPIZ-2. Za Slovensko zavarovalno združenje je letno nadomestilo znašalo 0,135 % od prispevkov zavarovalnic v preteklem letu, ki jih vplačajo v škodni sklad za izplačilo škod, ki jih povzročijo vzniki neznanih in

nezavarovanih motornih vozil ter priklopnikov in nezavarovanih zrakoplovov, za upravljavce pokojninskih skladov, ki so oblikovani kot kritni sklad, in za upravljavce skupine kritnih skladov 0,0165 % vrednosti premoženja kritnega sklada na dan 31. 12. preteklega leta, ki ga po ZPIZ-2 upravlja upravljavec, razen za poseben kritni sklad za izplačevanje pokojninske rente po pokojninskem načrtu iz 349. člena ZPIZ-2. V primeru skupine kritnih skladov je osnova za izračun letnega nadomestila vrednost premoženja posameznega kritnega sklada iz skupine kritnih skladov, za upravljavce kritnega sklada Prvega pokojninskega sklada iz 2. točke prvega odstavka 21. člena ZPSPID je osnova 0,0165 % stanja zavarovalno tehničnih rezervacij ter za zavarovalni oziroma pozavarovalni pool 0,135 % obračunane kosmate premije v preteklem letu.

Na podlagi Tarife je Agencija v letu 2023 zbrala 4.280.585 EUR sredstev od letnih nadomestil ter 172.451 EUR od taks in pavšalnih nadomestil. Navedeni prihodki obsegajo večino prihodkov Agencije, manjši znesek predstavljajo finančni prihodki in drugi prihodki Agencije.

Nadzor nad zakonitostjo, namembnostjo ter gospodarno in učinkovito rabo sredstev Agencije opravlja Računsko sodišče Republike Slovenije.

3. POROČILO O IZDANIH DOVOLJENJIH ZA OPRAVLJANJE ZAVAROVALNIH POSLOV IN DRUGIH DOVOLJENJIH, KI JIH IZDAJA AGENCIJA

V letu 2023 je Agencija na podlagi določb ZZavar-1 in ZPIZ-2 odločala o raznovrstnih vprašanjih s področja delovanja subjektov nadzora.

Izdana dovoljenja, soglasja in druge odločbe v letu 2023 so opisane v nadaljevanju, njihovo število v primerjavi z letom 2022 pa je prikazano v preglednici 3.

Agencija izda dovoljenje za opravljanje funkcije člana uprave, če kandidat izpolnjuje pogoje iz prve-

ga odstavka 57. člena ZZavar-1 in je bil imenovan v skladu z 58. členom ZZavar-1, kot to določa četrty odstavek 59. člena ZZavar-1. Agencija je v letu 2023 izdala deset dovoljenj za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici oziroma pokojninski družbi.

Skladno s šestim odstavkom 59. člena ZZavar-1 je Agencija izdala sedem ugotovitvenih odločb o prenehanju dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici oziroma pokojninski družbi.

Preglednica 3:
Izdana dovoljenja, soglasja in druge odločbe v letih 2022 in 2023

Vrsta dovoljenja	2022	2023
Dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalnici/pokojninski družbi	0	0
Odločba o zavrnitvi zahteve za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalnici/pokojninski družbi	0	0
Dovoljenje za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici/pokojninski družbi	6	10
Odločba o zavrnitvi zahteve za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave	0	1
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave	11	7
Odločba o izdaji dovoljenja za združitev iz prvega odstavka 125. člena ZZavar-1	2	0
Odločba o izdaji dovoljenja za delitev iz prvega odstavka 125. člena ZZavar-1	0	1
Dovoljenje za prenos zavarovalnih pogodb na podlagi 518. člena ZZavar-1	0	0
Dovoljenje za prenos pogodb prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja in pogodb za izplačevanje pokojninske rente	0	0
Dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti	1	1
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti	0	0
Soglasje k pravilom upravljanja	4	0
Soglasje k metodi porazdelitve prihodkov in odhodkov	1	0
Odločba o izdaji dovoljenja za predhodno odobritev vračila podrejenega dolga	0	0
Dovoljenje za opravljanje pokojninske dejavnosti	0	0
Dovoljenje za nadomestitev standardiziranih parametrov s parametri zavarovalnice	1	0
Zavrnitev izdaje soglasja za pripravo Skupnega poročila o solventnosti in finančnem položaju	0	0
Soglasje za nadomestitev standardiziranih parametrov s parametri zavarovalnice	1	0
Dovoljenje za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja/posredovanja (fizične osebe)	357	379
Dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja/posredovanja (pravne osebe)	86	98
Predhodno mnenje za izdajo dovoljenja za opravljanje posredovanja pri prodaji zavarovalnih polic	0	0
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja	168	336
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja	186	93
Zavrnitev oziroma zavrženje izdaje dovoljenja za opravljanje poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja	2	1
SKUPAJ	826	927

Agencija je v letu 2023 izdala skupno 477 dovoljenj na področju opravljanja poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja. Od tega je bilo 98 dovoljenj izdanih zavarovalno zastopniškim in zavarovalno posredniškim družbam ter samostojnim podjetnikom za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja in posredovanja ter družbam, ki opravljajo posle sklepanja zavarovanj, ki so v neposredni povezavi z glavno dejavnostjo, ki jo opravljajo (zastopnikom dopolnilnih zavarovanj). 379 dovoljenj je bilo izdanih fizičnim osebam za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

S spremembo ZZavar-1B je bilo dodano določilo, ki ureja prenehanje veljavnosti dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja ali poslov zavarovalnega posredovanja na podlagi izjave zavarovalnega zastopnika ali zavarovalnega posrednika. Po prejemu izjave o prenehanju opravljanja poslov zavarovalnega zastopanja ali poslov zavarovalnega posredovanja Agencija izda odločbo, s katero ugotovi, da je dovoljenje prenehalo. Agencija je na tej podlagi v letu 2023 izdala 336 ugotovitvenih odločb o prenehanju dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja.

Dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja na podlagi četrtega odstavka 570. člena ZZavar-1 preneha veljati, če zavarovalno zastopniška oziroma zavarovalno posredniška družba ne začne poslovati v šestih mesecih od izdaje dovoljenja, če preneha opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja za več kot eno leto, z začetkom stečajnega postopka oziroma prisilne likvidacije, z izbrisom zavarovalno zastopniške ali zavarovalno posredniške družbe iz sodnega ali drugega ustreznega registra ali s prejetjem izjave zavarovalno zastopniške ali zavarovalno posredniške družbe, da je prenehala opravljati dejavnost

zavarovalnega zastopanja ali posredovanja, in dokazila o vpisu spremembe dejavnosti v sodni ali drug ustrezen register ali o sprejetju sklepa pristojnega organa, kadar tak vpis ni predviden. Agencija v tem primeru izda ugotovitveno odločbo o prenehanju dovoljenja. V letu 2023 je Agencija na podlagi ugotovitev izdala 93 tovrstnih ugotovitvenih odločb.

Poleg navedenih upravnih postopkov Agencija skladno z zakonodajo obravnava tudi obvestila zavarovalnic o nameravanim začetku neposrednega opravljanja zavarovalnih poslov na območju druge oziroma drugih držav članic EU ter na podlagi zahtev, prejetih od nadzornih ustanov drugih držav članic EU, notificira opravljanje storitev zavarovalnicam in podružnicam teh zavarovalnic v drugih državah članicah EU, ki so za opravljanje zavarovalnih poslov registrirane v svojih državah in lahko na podlagi notifikacije neposredno opravljajo posle na območju Republike Slovenije. Agencija skladno s predpisi redno posodablja register oseb, ki opravljajo zavarovalno dejavnost na ozemlju Republike Slovenije. Register je javno dostopen na spletnih straneh Agencije.

Iz preglednice 3 izhaja, da je Agencija v letu 2023 v primerjavi z letom 2022 izdala večje število odločb, predvsem je bilo izdanih več ugotovitvenih odločb o prenehanju dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja. Razlog za to so povečane aktivnosti glede preverjanja pogojev za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja v povezavi s stalnim poklicnim usposabljanjem. V letu 2023 je bilo izdanih tudi več dovoljenj za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja/posredovanja (fizične osebe) in dovoljenj za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja/posredovanja (pravne osebe) ter dovoljenj za funkcije člana uprave v zavarovalnici/pokojninski družbi.

4. IZVAJANJE NADZORA IN IZREČENI NADZORNI UKREPI

Agencija opravlja nadzor zlasti s spremljanjem ter preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so ji dolžne poročati na podlagi ZZavar-1 in drugih zakonov, ter z opravljanjem pregledov poslovanja subjektov nadzora. Kadar Agencija pri opravljanju nadzora ugotovi kršitve ZZavar-1 oziroma drugih predpisov, ki urejajo poslovanje subjektov nadzora, subjektu nadzora z odredbo naloži, da kršitve oziroma nepravilnosti odpravi ali da odpravi ali opusti določena dejanja. Prav tako lahko

Agencija izda opozorilo, če so ugotovljene kršitve predpisov, ki po svojih značilnostih in obsegu nimajo pomembnih učinkov. V primeru, ko so pri pregledu poslovanja ugotovljene določene nesmotnosti ali nedoslednosti pri poslovanju subjekta nadzora, ki nimajo značilnosti kršitve predpisov, Agencija izda priporočilo za izboljšanje poslovanja.

Agencija izvaja tudi nadzor nad nominacijskimi postopki za člane nadzornih svetov in nad imetniki

kvalificiranih deležev. Agencija je v letu 2020 izdala Priporočilo v zvezi z nominacijskimi postopki za kandidate za člane organov vodenja in nadzora v zavarovalnicah, pozavarovalnicah oziroma pokojninskih družbah. Nominacijski postopki pred imenovanjem članov nadzornih svetov so sicer v pristojnosti subjektov nadzora, vendar pa je po mnenju Agencije ključno, da so posamezni člani nadzornega sveta usposobljeni in primerni za nadzor ter tudi da je sestava organa kot celota usposobljena in primerna, pri čemer mora biti sestava organa takšna, da je zagotovljena ustrezna raznolikost kvalifikacij, znanja in izkušenj za profesionalno upravljanje oziroma nadziranje zadevne zavarovalnice, pozavarovalnice oz. pokojninske družbe. Agencija je tudi v letu 2023

nadzirala konkretne nominacijske postopke (ex ante) ter se redno udeleževala sej nadzornih svetov oz. kadrovskih (nominacijskih) komisij. Pregled imetnikov kvalificiranih deležev pa je bil usmerjen predvsem na pregled pogojev imetnikov, ki so že pridobili dovoljenje Agencije, in tudi na identifikacijo morebitnih delničarjev, ki bi potrebovali dovoljenje Agencije in ga niso pridobili.

Agencija je tudi v letu 2023 v okviru nadzorniških pristojnosti izdala letno Obvestilo o glavnih nadzorniških novostih in nadzorniških prioritetah v letu 2023, v katerem so bile navedene bistvene nadzorniške novosti ter prioriteta področja nadzora v letu 2023.

4.1. Izvajanje nadzora na področju trajnostnostne regulative

Agencija je na podlagi tretjega odstavka 3. člena Uredbe o izvajanju Uredbe (EU) o razkritjih, povezanih s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev (Uradni list RS, št. 17/23; v nadaljevanju: Uredba o izvajanju SFDR) pristojna za nadzor nad izvajanjem Uredbe (EU) 2019/2088 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o razkritjih, povezanih s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev (v nadaljevanju: SFDR) in Uredbe o izvajanju SFDR, v zvezi z zavarovalnicami in pozavarovalnicami, za nadzor, nad katerimi je pristojna v skladu z ZZavar-1 ter upravljavci pokojninskih skladov, oblikovanih kot kritni skladi in skupine kritnih skladov, ki so pokojninske družbe ali zavarovalnice, za nadzor, nad katerimi je pristojna na podlagi ZPIZ-2. Na podlagi Delegirane uredbe (EU) 2021/1256 so zahteve glede trajnostnosti vključene tudi v Delegirano uredbo 2015/35. Agencija je v Obvestilu o glavnih nadzorniških novostih in prioritetah v letu 2023 (št. 00709-1/2023-1 z dne 16. 1. 2023), ki je bilo objavljeno na spletnih straneh Agencije in posredovano zavarovalnicam oziroma subjektom nadzora, izpostavila nekatere bistvene nadzorniške novosti ter prioriteta področja nadzora v letu 2023, med katerimi so bila tudi:

- obravnava podnebnih tveganj v računovodskih izkazih (finančno poročanje),
- obravnava podnebnih tveganj v nefinančnem poročanju (izjava o nefinančnem poslovanju),
- razkritja v zvezi z 8. členom Uredbe o taksonomiji v nefinančnem poročanju (izjava o nefinančnem poslovanju),
- izvajanje Uredbe (EU) 2019/2088 (SFDR),
- izvajanje Delegirane uredbe (EU) 2022/1288 od

- 1. 1. 2023,
- izvajanje Delegirane uredbe (EU) 2021/1256.

Na področju trajnostnostne regulative so Evropska komisija, ESA in EIOPA objavile tudi več obvestil, mnenj in izjav. Agencija seznanja zavarovalnice oziroma subjekte nadzora z navedenimi objavami Evropske komisije, mnenji EIOPA in skupnimi nadzorniškimi izjavami ESE, z objavami relevantnih Stališč na spletnih straneh Agencije, v katerih Agencija izraža pričakovanje, da bodo zavarovalnice oziroma subjekti nadzora storili vse, kar je v njihovi moči, da bodo pri svojem poslovanju upoštevali objave Evropske komisije ter mnenja in izjave EIOPA in ESE.

Agencija je z objavo na svojih spletnih straneh (št. 5422-4/2023-1 z dne 7. 7. 2023) opozorila na Obvestilo Evropske komisije o razlagi in izvajanju nekaterih pravnih določb Uredbe o taksonomiji EU ter povezavah z Uredbo o razkritjih v zvezi s trajnostnostjo v sektorju finančnih storitev (2023/C 211/01), ki je bilo objavljeno v Uradnem listu Evropske unije dne 16. 6. 2023.⁵⁶

Pri pregledu prejetih poročil o lastni oceni tveganj in solventnosti je Agencija preverjala tudi, ali so zavarovalnice upoštevale Mnenje EIOPA glede nadziranja uporabe scenarijev tveganja podnebnih sprememb v lastni oceni tveganj in solventnosti z dne 19. 4. 2021 (EIOPA-BoS-21-127) in s tem povezano stališče Agencije.⁵⁷ Na tej podlagi je Agencija izdala subjektu nadzora eno priporočilo.

Agencija se je v letu 2023 vključila v raziskavo, ki jo

⁵⁶ https://www.a-zn.si/wp-content/uploads/SKM_C55823070713400.pdf.

⁵⁷ https://www.a-zn.si/wp-content/uploads/SKM_C55822072813490_0001.pdf

je pripravila EIOPA glede razkritij, povezanih s trajnostnostjo, uvedenih z Uredbo 2019/2088 (SFDR), in v raziskavo povabila tudi nekatere zavarovalnice. Raziskava je povezana z zahtevkom Evropske komisije za prispevek o tveganjih lažnega zelenega oglaševanja v zvezi s trditvami o trajnostno-

sti in nadzorom politik trajnostnega financiranja (https://www.eiopa.europa.eu/publications/european-commissions-call-advice-esas-greenwashing-risks-and-supervision-sustainable-finance_en).

4.2. Delo na področju nadzora, ki temelji na tveganjih

Agencija je že od sprejetja ZZavar-1 začela vpelevati načela nadzora, ki temeljijo na tveganjih. To je oblika nadzora, ki je usmerjena k tveganjem in v prihodnost, Agencija je tovrsten nadzor nadaljevala tudi v letu 2023. Agencija je na podlagi poročanja zavarovalnic v letu 2023 izvajala sklope nadzornih dejavnosti, ki so podrobneje opisani v nadaljevanju.

Agencija redno izvaja nadzorne postopke, s katerimi zagotavlja pregled kvantitativnih in kvalitativnih podatkov ter informacij, ki so jih zavarovalnice pripravile skladno z zahtevami Solventnosti II. Prejete podatke na podlagi poročanj v letu 2023 in prejetih informacij je Agencija pregledala z vidika pravilnosti in popolnosti glede na zahteve Solventnosti II. Zavarovalnice, pri katerih je ugotovila nepravilnosti, nejasnosti ali pomanjkljivosti, je Agencija o tem pisno obvestila, jih pozvala k njihovi odpravi in ponovnemu poročanju popravljenih podatkov oziroma informacij.

Poleg navedenih dejavnosti je Agencija na podlagi interno opredeljene metodologije za oceno tveganj subjektov nadzora v letu 2023 opravljala nadzor, ki temelji na tveganjih. Pri tem je identificirala najpomembnejša tveganja posameznih subjektov nadzora. Hkrati so ti postopki oblikovani na način, ki zagotavlja, da Agencija nadzorne postopke izvaja objektivno, sledljivo in transparentno, upoštevajoč velikost, obseg in naravo poslovanja ter profil tveganj posameznega subjekta nadzora. Skupina strokovnjakov iz različnih sektorjev Agencije v okviru ocene tveganj analizira poslovni model in prouči pglavilne segmente poslovanja posameznega subjekta. Tako so v presojo vključena tudi vsa opredeljena področja pregleda iz drugega odstavka 36. člena direktive Solventnost II. Agencija je v okviru tega dela nadzora izdelala kompozitno oceno tveganj in trend tveganja, ki skupaj predstavljata v prihodnost usmerjeno

regulatorno oceno. Tako pridobljena regulatorna ocena Agenciji omogoča prioritizacijo nadzorniških dejavnosti, obenem pa pomaga pri zgodnjem odkrivanju in odpravljanju potencialnih žarišč na ravni posameznega subjekta nadzora in na ravni zavarovalnega sektorja.

Pridobljeni podatki so obenem osnova za identifikacijo tveganj za finančno stabilnost za potrebe dela Odbora za finančno stabilnost.

Finančne inovacije, zelene naložbe in podnebne spremembe spreminjajo poslovni ekosistem zavarovalnic in vplivajo na njihovo poslovno vedenje ter finančno ranljivost. Želja nadzornika je, da negativne trende v poslovanju zavarovalnic čim prej zazna in na njih ustrezno odreagira. V sodelovanju z Univerzo v Mariboru (Inštitut za finance in umetno inteligenco) je agencija z uporabo Kohonenovih samoorganizacijskih zemljevidov, ki temeljijo na umetni inteligenci, razvila orodje za napovedovanje kapitalske neustreznosti zavarovalnic. Pri razvoju modela so bili uporabljeni podatki letnih finančnih izkazov 4.058 evropskih zavarovalnic od leta 2012 do 2021. Model preučuje vedenje zavarovalnic in jih na podlagi finančnih podobnosti med zavarovalnicami razporedi na zemljevidu. Prag, ki določa finančno ranljivejše zavarovalnice, je enak količniku zahtevanega solventnostnega kapitala po metodologiji Solventnosti I, ki naj bi bil v naslednjem letu nižji od 100 %. Model se ne opira na tradicionalne metode, niti ne uporablja količnika SCR kot odvisne spremenljivke, temveč išče podobnosti v dejanskem finančnem obnašanju zavarovalnice. Na testnem vzorcu je model v povprečju pravilno prepoznal 86 % problematičnih in 79 % neproblematičnih zavarovalnic. Uporabljeni pristop ponuja podlago za uporabo naprednejših tehnologij za napovedovanje, ki omogoča zgodnje odkrivanje morebitnih prihodnjih finančnih težav zavarovalnice.

4.3. Preverjanje poročil in obvestil

Agencija na podlagi zakona prejema redna in izredna poročila. Redna poročila se nanašajo na periodična poročanja o poslovanju subjektov nadzora. Subjekti nadzora v informacijski sistem Agencije predajajo različne vrste rednih poročil: poročila na osnovi evropske direktive Solventnost II, kvalitativna poročila in druga poročila, predpisana z zakonodajo.

Izredna poročila se nanašajo na poročila, ki jih zahteva Agencija (kot izvajanje nadzornih ukrepov ali kot dodatno poročanje posameznega subjekta nadzora), in občasna poročila, ki so jih subjekti nadzora dolžni pošiljati Agenciji (na primer poročila o sklicu in sklepih skupščine ter o spremembah v organih upravljanja).

Pri poročanju Agencija spremlja pravočasnost in pravilnost poročanja zavarovalnic in drugih subjektov nadzora ter s podrobnejšo analizo in navzkrižnim nadzorom ugotavlja morebitne vsebinske nepravilnosti ali nepopolnosti. Agencija praviloma z zahtevo za poročanje na podlagi 293. člena ZZavar-1 pridobi potrebne dodatne informacije. Če so ugotovljene kršitve in nepravilnosti pri poročanju, Agencija pozove subjekt nadzora, da naj jih odpravi, lahko izda tudi priporočilo za izboljšave ali pa izreče drug primeren ukrep nadzora, lahko pa ugotovitve pripeljejo tudi do podrobnejšega neposrednega nadzora s pregledom poslovanja pri subjektu (on-site).

4.4. Izvajanje nadzora nad ključnimi funkcijami

Agencija opravlja nadzor nad ključnimi funkcijami upravljanja, te so: funkcija upravljanja tveganj, funkcija spremljanja skladnosti, funkcija notranje revizije in aktuarska funkcija. Nadzor se opravlja s spremljanjem in preverjanjem prejetih obvestil, ki jih morajo subjekti nadzora sporočati Agenciji na podlagi 52. in 252. člena ZZavar-1 in od 1. 1. 2021 tudi na podlagi 333.č člena ZPIZ-2 in v povezavi z 8. členom Sklepa o poročilih in obvestilih zavarovalnic (Uradni list RS, št. 9/16, 59/18 in 23/23) ob vsaki podelitvi pooblastila in odvzemu pooblastila oziroma prenehanju imenovanja nosilca oziroma nosilke ključne funkcije.

Nadzorni postopki Agencije pri preverjanju omenjenih obvestil so usmerjeni predvsem v preverjanje skladnosti s temi predpisi, in sicer: z 52. členom ZZavar-1 oziroma s 333.č členom ZPIZ-2 in členom 273(2),(4) Delegirane uredbe 2015/35 ter z 8. členom Sklepa o poročilih in obvestilih zavarovalnic.

Za namen izboljšanja nadzornih postopkov je Agencija v letu 2023 sprejela Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o poročilih in obvestilih zavarovalnic (Uradni list RS, št. 23/23), v katerem je podrobneje opredelila tudi obveznosti subjektov nadzora pri poročanju v zvezi z nosilci ključnih funkcij.

Pri izvajanju nadzornih postopkov v zvezi s ključnimi funkcijami Agencija smiselno upošteva Smernice

o postopku nadzornega pregleda, ki jih je izdala EIOPA (EIOPA-BoS-14/179 SI), in naslednje smernice, priporočila oziroma dobro prakso:

- Smernice o sistemu upravljanja, ki jih je izdala EIOPA (EIOPA-BoS-14/253 SL),
- Priročnik »EIOPA SRP: Key Functions«, ki ga je izdala EIOPA (EIOPA-BoS-15-213),
- Poročilo »Peer review of key functions: Supervisory practices and application in assessing key functions«, ki ga je izdala EIOPA leta 2018,
- Poročilo »Follow-up report on peer review of key functions: Supervisory practices and application in assessing key functions«, ki ga je izdala EIOPA leta 2021.

V letu 2023 je Agencija sprejela in na svojih spletnih straneh objavila stališče (št. 0609-1/2023-3 z dne 3. 3. 2023) v zvezi z okolishinami, ko nosilec ključne funkcije upravljanja začasno ne more opravljati svojih nalog.

Pri izvajanju nadzora, ki ga Agencija opravlja na podlagi poročil in informacij, ki jih posreduje zavarovalnica v zvezi s ključnimi funkcijami (off-site nadzor), je Agencija v letu 2023 subjektom nadzora izdala osem priporočil in eno opozorilo na podlagi 282. člena ZZavar-1 ter 14 zahtev za poročanje na podlagi 293. člena ZZavar-1.

4.5. Izvajanje nadzora nad izločenimi posli

Agencija opravlja nadzor nad izločenimi posli tudi s spremljanjem in preverjanjem prejetih obvestil, ki jih morajo subjekti nadzora sporočati Agenciji na podlagi sedmega odstavka 171. in 252. člena ZZavar-1 in desetega odstavka 333.č člena ZPIZ-2, in v povezavi z 11. in 11.a členom Sklepa o poročilih in obvestilih zavarovalnic pred vsako sklenitvijo pogodbe o izločenem poslu oziroma njenih spremembah.

Za namen izboljšanja nadzornih postopkov je Agencija v letu 2023 sprejela Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o poročilih in obvestilih zavarovalnic (Uradni list RS, št. 23/23), v katerem je podrobneje opredelila tudi obveznosti subjektov nadzora pri poročanju v zvezi z izločenimi posli.

Nadzorni postopki Agencije pri preverjanju omejenih obvestil so usmerjeni predvsem v preverjanje skladnosti z naslednjimi predpisi, smernicami in stališči, in sicer:

- s 171., 172. in 173. členom ZZavar-1 oziroma s 333.č členom ZPIZ-2,
- z 274. členom Delegirane uredbe 2015/35,
- s Stališčem Agencije v zvezi z izločitvijo ključne funkcije (št. 40101-4/2021-1 z dne 14. 1. 2021),
- s Stališčem Agencije v zvezi z izločenim poslom (št. 5420-22/2021-1 z dne 13. 7. 2021) in dopolnjenim Stališčem Agencije glede izločenih poslov (št. 5420-22/2021-2 z dne 1. 8. 2022).

Pri izvajanju nadzora nad izločenimi posli (off-site nadzor) je Agencija v letu 2023 subjektom nadzora izdala pet priporočil na podlagi 282. člena ZZavar-1.

Pri izvajanju nadzora, ki ga Agencija opravlja na podlagi poročil in informacij, ki jih posreduje zavarovalnica v zvezi z izločenimi posli, brez izločenih poslov, ki se nanašajo na ključne funkcije (off-site nadzor), je Agencija v letu 2023 subjektom nadzora izdala dve priporočili na podlagi 282. člena ZZavar-1.

4.6. Neposredni pregledi poslovanja subjektov nadzora

Z neposrednimi pregledi poslovanja Agencija preverja, ali subjekti nadzora poslujejo tako, da je zagotovljena zaščita zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb. Pregledi poslovanja so lahko celoviti, usmerjeni na posamezna tvegana področja pri posameznem subjektu ali tematski. Poleg tega, da Agencija zagotavlja redne preglede poslovanja v okviru triletnega cikla, pri načrtovanju upošteva tudi informacije na podlagi spremljanja poročil in obvestil iz rednega poročanja, pobude drugih sektorjev v povezavi z izvajanjem nalog Agencije, informacije na podlagi ocen tveganj subjektov nadzora, pa tudi informacije iz javno razpoložljivih virov. Agencija pri izvajanju pregledov poslovanja po potrebi sodeluje z drugimi slovenskimi in tujimi nadzorniki. Pregledi poslovanja omogočajo predvsem preveritev poslovanja v praksi ter zagotovitev podatkov in informacij, s katerimi Agencija ne razpolaga na podlagi rednega poročanja.

Na podlagi ugotovitev strokovnih služb pri ugotovljenih nesmotrnostih, nedoslednostih in kršitvah pri poslovanju subjektov nadzora, Agencija izdaja nadzorne ukrepe. Strokovne službe spremljajo odpravljanje nesmotrnosti, nedoslednosti in kršitev, kar obsega preverjanje poročil o odpravi kršitev, pa tudi morebitne ponovne preglede poslovanja v

obsegu, potrebnem za ugotovitev, ali so kršitve odpravljene.

V letu 2023 je Agencija načrtovala šest celovitih pregledov poslovanja v zavarovalnicah, pozavarovalnicah in pokojninskih družbah. Tako je bilo v letu 2023 začeti vseh šest načrtovanih pregledov poslovanja. Poleg načrtovanih pregledov se je v letu 2023 začel en pregled na podlagi prejete pritožbe, ki pa se je z odpravo kršitev tudi zaključil. Za en pregled poslovanja, ki se je začel v letu 2022, je Agencija v letu 2023 izdala opozorilo. Kršitve iz opozorila so bile odpravljene.

Na dan 31. 12. 2023 je imela Agencija odprta dva pregleda poslovanja, in sicer je za oba pregleda januarja 2024 subjektoma nadzora izdala zapisnik o pregledu poslovanja.

Agencija izvaja tudi nadzor nad nominacijskimi postopki za člane nadzornih svetov in nad imenitniki kvalificiranih deležev. Agencija je v letu 2020 izdala Priporočilo v zvezi z nominacijskimi postopki za kandidate za člane organov vodenja in nadzora v zavarovalnicah, pozavarovalnicah oziroma pokojninskih družbah. Nominacijski postopki pred imenovanjem članov nadzornih svetov so sicer v pristojnosti subjektov nadzora, vendar pa

je po mnenju Agencije ključno, da so posamezni člani nadzornega sveta usposobljeni in primerni za nadzor ter tudi da je sestava organa kot celota usposobljena in primerna, pri čemer mora biti sestava organa takšna, da je zagotovljena ustrezna raznolikost kvalifikacij, znanja in izkušenj za profesionalno upravljanje oziroma nadziranje zadevne zavarovalnice, pozavarovalnice oz. pokojninske družbe. Agencija je tudi v letu 2023 nadzirala

konkretne nominacijske postopke (ex ante) ter se udeleževala sej nadzornih svetov oz. kadrovskih (nominacijskih) komisij. Pregled imetnikov kvalificiranih deležev pa je bil usmerjen predvsem na pregled pogojev imetnikov, ki so že pridobili dovoljenje Agencije, in tudi na identifikacijo morebitnih delničarjev, ki bi potrebovali dovoljenje Agencije in ga niso pridobili.

4.7. Pregledi poslovanja na področju informacijske tehnologije

Agencija je v letu 2023 nadaljevala preglede poslovanja na področju kibernetских tveganj. Pri pregledu kibernetских tveganj je Agencija pozornost namenila postopkom spremljanja incidentov, zunanjim in notranjim varnostnim pregledom, penetracijskim testom ter izobraževanju zaposlenih na področju informacijske varnosti in simulaciji socialnega inženiringa. Subjekti nadzora se zavedajo, da so izpostavljeni kibernetским tveganjem in da lahko v primeru kibernetского napada pride tako do materialne škode kot do

izgube ugleda subjekta. Nekateri subjekti nadzora pa so tudi že vzpostavili varnostno operativne centre, s pomočjo katerih zaznavajo poizkuse kibernetских napadov, po potrebi uvajajo dodatne ukrepe za zaščito informacijskega sistema in odpravljajo posledice, če pride do kibernetского incidenta. Agencija skuša s pregledi na področju kibernetских tveganj vzpodbuditi subjekte nadzora, da pripravijo okvir za obvladovanje tveganj, ki bo preprečeval in zmanjševal kibernetские nevarnosti, kar je tudi glavni cilj DORE.

4.8. Nadzor na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma

Agencija v okviru svojih pristojnosti opravlja tudi nadzor nad izvajanjem določb Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 48/22 in 145/22; v nadaljevanju: ZPPDFT-2) in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, pri zavezancih – subjektih nadzora, tj. zavarovalnicah z dovoljenjem za opravljanje poslov v skupini življenjskih zavarovanj in pokojninskih družbah.

Potem ko je v letu 2022 Agencija izvedla pregled poslovanja na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma (v nadaljevanju: PPDFT) pri glavnini subjektov nadzora (pri šestih zavarovalnicah in pri eni pokojninski družbi), je v letu 2023 izvedla pregled poslovanja še pri dveh pokojninskih družbah. Pregled področja PPDFT je bil usmerjen predvsem v ustreznost in popolnost internih aktov, primernost pooblaščenih oseb za PPDFT, kakovost poročil v zvezi z notranjimi kontrolami, doslednost pri izvajanju ukrepov pregleda strank in ustreznost izobraževanja zaposlenih s področja PPDFT.

Agencija je v primeru ene od pregledanih pokojninskih družb izdala odredbo za odpravo kršitev, saj zavezanka ni imela vzpostavljenega sistema, s katerim bi ugotovila, ali je stranka oz. njen dejanski lastnik politično izpostavljena oseba. V primeru druge pokojninske družbe pa je Agencija ugotovila določene pomanjkljivosti na področju PPDFT, v zvezi s katerimi je izdala ustrezna priporočila.

Poleg tega je Agencija vsem zavezankam za potrebe izdelave poročila o Nacionalni oceni tveganj na področju PPDFT poslala zahtevo za poročanje, s katero je od njih pridobila zadnjo izvedeno oceno tveganja njihovega poslovanja, letno poročilo o izvajanju notranje kontrole, poročilo z vnaprej določenimi podatki o strankah, obračunanih premijah, transakcijah, poizvedbah Urada za preprečevanje pranja denarja ter informacijsko-tehnološki podpori področja PPDFT.

4.9. Izrekanje nadzornih ukrepov

Agencija je v letu 2023 izrekala nadzorne ukrepe na podlagi ugotovitev pregledov poslovanja, na podlagi izsledkov iz rednih in izrednih poročil ter na podlagi javno dostopnih informacij. Na podlagi 434. člena ZZavar-1 je Agencija izrekala nadzorne ukrepe po uradni dolžnosti.

ZZavar-1 poleg izdaje odredbe omogoča tudi dva ukrepa: priporočilo in opozorilo. Agencija izda priporočilo upravi zavarovalnice za izboljšanje poslovanja zavarovalnice, če pri pregledu poslovanja ugotovi nesmotrnosti ali nedoslednosti pri poslovanju zavarovalnice, ki nimajo značilnosti kršitve predpisov. Agencija namesto odredbe o odpravi kršitev izda opozorilo, v katerem zavarovalnico opozori, če pri pregledu poslovanja ugotovi kršitve predpisov, vendar te kršitve po svojih značilnostih in obsegu nimajo pomembnih učinkov. Agencija je v letu 2023 izdala skupno 42 opozoril in priporočil.

Agencija je subjektom nadzora v letu 2023 izdala devet odredb o odpravi kršitev. V letu 2023 je Agencija izdala 14 odredb o dopolnitvi poročila o odpravi kršitev.

Agencija je izdala eno odločbo o ugovoru zoper odredbo.

V letu 2023 je Agencija prav tako izdala 144 odločb o začetku postopka za odvzem dovoljenja. Agencija je nadalje izdala tudi eno odločbo o pogojnem odvzemu dovoljenja ter 38 odločb o odvzemu dovoljenja.

V okviru postopka je Agencija v letu 2023 izdala 57 odločb o ustavitvi postopka, 13 ugotovitvenih odločb o odpravi kršitev ter tri sklepe, s katerimi je ustavila postopek.

Zbirni pregled stanja v primerjavi s predhodnim letom povzemamo v preglednici 4.

Iz preglednice 4 izhaja, da je Agencija v letu 2023 izdala 346 nadzornih ukrepov. Agencija je v letu 2023 v primerjavi s preteklim letom izdala predvsem več odločb o začetku postopka za odvzem dovoljenja in odločb o odvzemu dovoljenja zaradi neizpolnjevanja pogojev ZZavar-1 glede stalnega poklicnega usposabljanja.

Preglednica 4:

Podatki o izrekih nadzornih ukrepov v letih 2022 in 2023

VRSTA UKREPA	2022	2023
Priporočilo, opozorilo	28	42
Odredba o odpravi kršitev	10	9
Odredba o dopolnitvi poročila	2	14
Odredba o prenehanju opravljanja dejavnosti zavarovalnega zastopanja	0	0
Odredba o odsvojitvi delnic	1	0
Odredba o prepovedi izplačila dobička	1	0
Odločba o ugovoru proti odredbi	3	1
Odločba o ugovoru glede objave ukrepa nadzora	1	1
Odločba o prepovedi uresničevanja pravic iz delnic	0	0
Odločba o začetku postopka za odvzem dovoljenja	43	144
Odločba o pogojnem odvzemu dovoljenja	1	0
Odločba o odvzemu dovoljenja	38	60
Odločba o prisilni likvidaciji zavarovalnice	1	0
Odločba o ustavitvi postopka	2	57
Ugotovitvena odločba o odpravi kršitev	6	13
Sklep o ustavitvi postopka	21	3
Sklep o zavrženju vloge za izdajo dovoljenja (po ZUP)	1	0
Sklep o podaljšanju roka za podajo izjave pred izdajo odločbe za odvzem dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja	0	1
Odločba o začetku postopka o preklicu pogojnega odvzema dovoljenja	0	1
SKUPAJ	158	346

Preglednica 5:**Podatki o izrekih nadzornih obvestil v letih 2022 in 2023**

VRSTA OBVESTILA	2022	2023
Obvestila	21	18
Pisno opozorilo	18	7
Pisni opomin	0	0
Globa	0	0
Sklep o ustavitvi	0	11
SKUPAJ	39	36

V letu 2023 je Agencija izdala sedem pisnih opozoril zaradi prekrškov po 6. točki drugega odstavka

617. člena ZZavar-1.

5. SODNI POSTOPKI

5.1. Sodni postopki pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije

Na dan 1. 1. 2023 je bila Agencija pri Upravnem sodišču Republike Slovenije stranka v sedmih postopkih.

Julija 2020 je Agencija prejela tožbo pokojninske družbe zoper odločbo, s katero je Agencija zavrnila ugovor zoper odredbo o odpravi kršitev, ker je za sredstva, vplačana pred uskladitvijo, po pokojninskem načrtu kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja spremenila faktorje za odmero pokojninske rente prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Tožba je bila zavrtnjena, vendar je novembra 2022 stranka zoper sodbo vložila revizijo pri Vrhovnem sodišču RS.

Marca 2021 je bila vložena tožba zoper odločbo Agencije, s katero je bilo odvzeto dovoljenje za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja zavarovalno zastopniški družbi. Sodišče je odločbo odpravilo in zadevo vrnilo v ponovno odločanje. Agencija je izdala novo odločbo o odvzemu dovoljenja, zoper katero je bila februarja 2022 pri Upravnem sodišču Republike Slovenije tudi proti tej odločbi vložena tožba. Sodni postopek še teče.

Aprila 2021 je bila vložena tožba zoper odločbo Agencije o prepovedi uresničevanja pravic iz delnic imetnikom kvalificiranega deleža v zavarovalnici. Upravno sodišče Republike Slovenije je tožbo zavrnilo, vendar je bila avgusta 2022 zoper sodbo vložena revizija pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije. To je postopek prekinilo do odločitve

Ustavnega sodišča RS glede skladnosti določbe 428. člena ZZavar-1 z Ustavo Republike Slovenije.

Junija 2021 je bila vložena tožba zoper odločbo Agencije, s katero je bila zavrtnjena zahteva za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalnici. Upravno sodišče Republike Slovenije je tožbo zavrnilo, vendar je bila oktobra 2022 zoper sodbo vložena revizija pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije. To je postopek prekinilo do odločitve Ustavnega sodišča RS glede skladnosti določbe 428. člena ZZavar-1 z Ustavo Republike Slovenije.

Avgusta 2022 sta bili vloženi dve tožbi ter en predlog za začasno zadržanje izvršitve zoper odločbo Agencije o začetku prisilne likvidacije zavarovalnice. Predlog za začasno zadržanje izvršitve je bil pravnomočno zavrtnjen s strani Vrhovnega sodišča Republike Slovenije. V eni od zadev sodni postopek še teče. V drugi je bila izdana zavrtnilna sodba. Zoper sodbo je stranka vložila pritožbo na Vrhovno sodišče Republike Slovenije.

Konec leta 2022 sta bili vloženi tožbi, in sicer prva zoper odločbo Agencije glede obračunavanja upravljaljske provizije na kritnem skladu ter druga zoper odločbo o ugotovljenih kršitvah na področju distribucije zavarovalnih produktov. Zoper odločbo Agencije glede obračunavanja upravljaljske provizije na kritnem skladu postopek še teče. Tožba zoper odločbo o ugotovljenih kršitvah na področju

distribucije zavarovalnih produktov je bila zavrtnjena. Zoper sodbo je stranka vložila revizijo pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije.

Januarja 2023 je bila vložena tožba zoper odločbo Agencije pokojninski družbi, ki je brez predhodne odobritve ministra, pristojnega za delo, spremenila letno tehnično obrestno mero, ki je sestavni del pokojninskega načrta za izplačevanje rent. Tožba je bila pravnomočno zavrtnjena.

Februarja 2023 sta bili vloženi dve tožbi in zahtevi za začasno zadržanje zoper odločbo Agencije o odvzemu dovoljenja za opravljanje zavarovalnih

poslov. Oba predloga za začasno zadržanje sta bila pravnomočno zavrtnjena. Ena od tožb je bila pravnomočno zavrtnjena, glede druge pa postopek še teče.

Septembra 2023 je bila vložena tožba zoper odločbo Agencije o prepovedi opravljanja zavarovalnih poslov brez dovoljenja Agencije. Sodni postopek še teče.

Na dan 31. 12. 2023 je bila Agencija pri Upravnem sodišču Republike Slovenije stranka v petih postopkih.

5.2. Sodni postopki pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije

Na dan 31. 12. 2023 je bila Agencija stranka v petih postopkih pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije, kateri so podrobneje opisani v okviru so-

dnih postopkov pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije.

6. DELO AGENCIJE NA ZAKONODAJNEM PODROČJU

6.1. Delo na področju priprave zakonov

Agencija je bila v letu 2023 na zaprosilo oziroma lastno pobudo vključena tudi v proces sprejemanja in spreminjanja drugih predpisov, ki se nanašajo na delo Agencije oziroma ki neposredno ali posredno vplivajo na delo Agencije ali na subjekte, ki jih Agencija nadzira. Pomembnejši izmed teh predpisov so:

- Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 44/14, 102/15, 42/16 – odl. US, 40/17, 23/17, 65/17, 28/19, 75/19, 139/20, 51/21, 121/21, 162/21, 10/22, 29/22 in 133/23; ZPIZ-2),
- Zakon o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15, 9/19, 102/20, 48/23 in 95/23; v nadaljevanju: ZZavar-1),
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 91/07, 76/08, 87/11, 91/13, 36/19, 51/21, 15/22, 43/22 in 78/23; ZZVZ),
- Predlog zakona o pravici nekdanjih bolnikov z rakom do enakega dostopa do zavarovalnih ozi-

roma kreditnih produktov,

- Zakon o statusnem preoblikovanju Vzajemne zdravstvene zavarovalnice d. v. z. (Uradni list RS, št. 131/23),
- Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 33/16 – PZ-F in 41/17 – PZ-G).

Na področju zakonodaje Evropske unije je Agencija proučila in podala pripombe na:

- Predlog Uredbe o dostopu do finančnih podatkov in spremembi uredb (EU) št. 1093/2010, (EU) št. 1094/2010, (EU) št. 1095/2010 in (EU) 2022/2554 (FIDA);
- Predlog Uredbe o preglednosti in celovitosti okoljskih, socialnih in upravljaljskih (ESG) podatkov – Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the transparency and integrity of Environmental, Social and Governance (ESG) rating activities, 13. 6.

- 2023;
- Predlog Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi uredb (EU) št. 1092/2010, (EU) št. 1093/2010, (EU) št. 1094/2010, (EU) št. 1095/2010 in (EU) 2021/523 v zvezi z nekaterimi zahtevami glede poročanja na področju finančnih storitev in podpore za naložbe, 17. 10. 2023;
- Predlog Delegirane uredbe Komisije (EU) z dne 25. 5. 2023 o dopolnitvi Direktive (EU) 2019/2034 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za določitev merjenja tveganj ali elementov tveganj, ki niso pokriti ali zadostno pokriti s kapitalskimi zahtevami iz delov 3 in 4 Uredbe (EU) 2019/2033, ter okvirnih kvalitativnih metrik za zneske dodatnega kapitala;
- Predlog Delegirane uredbe Komisije (EU) z dne 17. 5. 2023 o dopolnitvi Direktive (EU) 2019/2034 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za posebno merjenje likvidnosti investicijskih podjetij v skladu s členom 42(6) navedene direktive;
- Predlog Delegirane uredbe Komisije (EU) z dne 7. 7. 2023 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2017/2402

Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi, ki podrobneje določajo zahteve glede zadržanja tveganja za originatorje, sponzorje, prvotne posojilodajalce in serviserje;

- Predlog Delegirane uredbe Komisije (EU) z dne 19. 4. 2023 o spremembi regulativnih tehničnih standardov iz Delegirane uredbe (EU) 2018/1229 glede mehanizma kazni za neuspešne poravnave v zvezi s posli, za katere je opravljen kliring, ki jih CNS predložijo v poravnavo.

Agencija je bila aktivno vključena tudi v postopek priprave sprememb Direktive 2009/138/ES Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (prenovitev) ter Predloga Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za sanacijo in reševanje zavarovalnic in pozavarovalnic ter spremembo direktiv 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2009/138/ES, (EU) 2017/1132 ter uredb (EU) št. 1094/2010 in (EU) št. 648/2012.

6.2. Delo na področju priprave podzakonskih predpisov

V letu 2023 je Agencija izdala en nov sklep na podlagi ZZavar-1 in tri spremembe oziroma dopolnitve sklepov na podlagi ZZavar-1 in ZPIZ-2, in sicer:

1. SKLEP o podrobnejših navodilih za vrednotenje zavarovalno-tehničnih rezervacij (Uradni list RS, št. 46/23), izdan na podlagi 8. točke prvega odstavka 157. člena in 2. točke prvega odstavka 501. člena ZZavar-1;
2. SKLEP o spremembah in dopolnitvah Sklepa o pogojih, potrebnih za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja (Uradni list RS, št. 54/23), izdan na podlagi 16. člena Zakona o izvajanju uredbe (EU) o vseevropskem osebnem pokojninskem produktu in prvega odstavka 564. člena in 2. točke prvega odstavka 501. člena Zakona o zavarovalništvu;
3. SKLEP o spremembah in dopolnitvah Sklepa o poročilih in obvestilih zavarovalnic (Uradni

list RS, št. 23/23), izdan na podlagi tretjega odstavka 252. člena, 2. točke prvega odstavka 501. člena Zakona o zavarovalništvu in drugega odstavka 329. člena ter prvega odstavka 351. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju;

4. SKLEP o spremembah in dopolnitvah Sklepa o dodatnem revizijskem pregledu zavarovalnice in dodatnem revizorjevem poročilu (Uradni list RS, št. 116/23), izdan na podlagi drugega odstavka 254. člena in 2. točke prvega odstavka 501. člena Zakona o zavarovalništvu ter prvega odstavka 338.b člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Podzakonskih predpisov, izdanih izključno na podlagi ZPIZ-2, v letu 2023 ni bilo.

7. POROČILO O SODELOVANJU AGENCIJE Z DOMAČIMI IN TUJIMI NADZORNIMI ORGANI

7.1. Sodelovanje z domačimi in tujimi nadzornimi organi

V domačem prostoru Agencija tvorno sodeluje z Banko Slovenije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev, Slovenskim zavarovalnim združenjem, Slovenskim inštitutom za revizijo, Agencijo za javni nadzor nad revidiranjem, Uradom za preprečevanje pranja denarja in Komisijo za preprečevanje korupcije.

Poleg sodelovanja z zgoraj navedenimi nadzornimi organi Agencija redno sodeluje tudi z ministrstvi, katerih delo pokriva področje zavarovalništva, zlasti z Ministrstvom za finance, Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter z Ministrstvom za zdravje.

V skladu s Pravilnikom o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov (v nadaljevanju: Pravilnik) so imeli člani Komisije za medsebojno sodelovanje nadzornih organov v sestavi viceguverner Banke Slovenije oziroma direktor Oddelka za bančni nadzor Banke Slovenije, direktor Agencije za trg vrednostnih papirjev in direktor Agencije v letu 2023 štiri srečanja. Skladno z drugim odstavkom 6. člena Pravilnika dolžnost sklicevanja sestankov in priprave zapisnika vsako leto preide na drug nadzorni organ. V letu 2023 je te naloge izvajala Agencija za trg vrednostnih papirjev, v letu 2024 pa jih je prevzela Agencija.

Odbor za finančno stabilnost (OFS) je makrobonitetni organ, ki ga sestavljajo predstavniki Banke Slovenije, Agencije za trg vrednostnih papirjev, Agencije za zavarovalni nadzor in Ministrstva za finance (brez glasovalne pravice). Odbor je bil ustanovljen z Zakonom o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema in je pristojen za oblikovanje in izvajanje makrobonitetne politike v Republiki Sloveniji s ciljem, da prispeva k zaščiti stabilnosti celotnega finančnega sistema z okrepitvijo odpornosti finančnega sistema in zmanjšanjem kopičenja sistemskih tveganj ter tako zagotovi vzdržen prispevek finančnega sektorja h gospodarski rasti. Člani odbora so pri svojem odločanju samostojni in neodvisni ter niso zavezani k upoštevanju navodil svojih nadrejenih, državnih ali drugih organov. Za svoje delo je odbor odgovoren izključno Državnemu zboru Republike Slovenije, ki mu poroča enkrat letno. Odbor odloča na sejah, ki jih predsednik odbora (guverner Banke Slove-

nije) navadno skliče štirikrat letno. Ob zaznanih potrebah se lahko skličejo dodatne seje odbora, tudi na pobudo drugih članov odbora. Agencija na sejah odbora sodeluje s prikazom tveganj zavarovalniškega sektorja na krovni ravni ter z analizami posameznih tveganj. V okviru Odbora za finančno stabilnost delujeta tudi dve podskupini. Prva pokriva nove finančne tehnologije (FinTech) in kibernetno varnost, druga pa podnebna tveganja. Odbor za finančno stabilnost se je v letu 2023 sestel na štirih rednih sejah, dveh izrednih sejah in eni korespondenčni seji. Izredne seje so bile sklicane zaradi povečanega regulatornega tveganja na področju dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj ter izrednih vremenskih dogodkov v poletnih mesecih (neurja s točo in poplave).

V letu 2023 je bila Agencija vključena tudi v projekte Urada za preprečevanje pranja denarja, ki se nanašajo na zavarovalniški sektor. Poleg tega Agencija skladno s pooblastili, določenimi v ZPPDFT-1 in drugih zakonih, opravlja nadzor nad izvajanjem določb ZPPDFT in na njegovi podlagi sprejetih predpisov pri zavarovalnicah, ki imajo dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v skupini življenjskih zavarovanj, podružnicah zavarovalnic tretjih držav, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov življenjskega zavarovanja, zavarovalnicah držav članic, ki ustanovijo podružnico v Republiki Sloveniji oziroma so pooblašene za neposredno opravljanje poslov življenjskega zavarovanja v Republiki Sloveniji, pokojninskih družbah, upravljavcih vzajemnih pokojninskih skladov, upravljavcih premostitvenega sklada iz ZPZPŠ-1 ter pravnih in fizičnih oseb, ki opravljajo posle v povezavi z dejavnostjo zavarovalnega zastopanja pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju in zavarovalnega posredništva pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju.

Sodelovanje s tujimi nadzornimi organi zajema predvsem sodelovanje Agencije z nadzornimi organi zavarovalnega oziroma finančnega nadzora držav članic Evropskega gospodarskega prostora in republik nekdanje Jugoslavije. V okviru medsebojnega sodelovanja Agencija svetuje nekaterim nadzornim organom držav iz prostora nekdanje Jugoslavije glede uvajanja zavarovalniške zakonodaje in njenega posodabljanja.

Agencija je leta 2023 organizirala kolegij nadzornikov (angl. College Meeting) za eno zavarovalno skupino, ki ima sedež v Republiki Sloveniji.

Poleg organizacije kolegija nadzornikov so zaposleni na Agenciji v letu 2023 proaktivno sodelovali

na kolegijih nadzornikov zavarovalnih skupin s sedežem v državah članicah Evropske unije, ki imajo hčerinske zavarovalne družbe v Republiki Sloveniji, in sicer so to skupine Merkur zavarovalnice, Zavarovalnice Grawe in Zavarovalnice Generali.

7.2. Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine – EIOPE

Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine je bil ustanovljen 1. 1. 2011 z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. novembra 2010 (angl. Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a European Supervisory Authority (ESA) in je nadomestil do takrat delujoči organ CEIOPS (angl. Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors). Hkrati z EIOPE je bil ustanovljen tudi Evropski bančni organ (angl. European Banking Authority – EBA) ter Evropski organ za vrednostne papirje in finančne trge (angl. European Securities and Markets Authority – ESMA) kot odziv na svetovno finančno krizo. Ena od prioriteten nalog EIOPE je povezava med nacionalnimi nadzornimi organi z glavnim ciljem notne nadzorne prakse. Organi vodenja EIOPE so: predsedujoči (angl. Chairperson), ki ga nadomešča podpredsedujoči (angl. Vice-Chairperson), izvršni direktor (angl. Executive Director), Odbor nadzornikov (angl. Board of Supervisors) in Upravni odbor (angl. Management Board).

Svet Evropske Unije je maja 2021 sprejel sklep o imenovanju Petre Hielkema za predsednico EIOPE. Hielkema je vodenje EIOPE prevzela septembra 2021 za obdobje petih let. Funkcijo izvršnega direktorja pa je tudi v letu 2023 opravljal Fausto Parente. Upravni odbor EIOPE poleg predsednika sestavlja še šest izvoljenih predstavnikov nadzornih organov iz držav članic ter predstavnik Evropske Komisije. Konec leta 2023 so Upravni odbor EIOPE sestavljali predstavniki nadzornih organov iz Italije, Irske, Portugalske, Hrvaške, Finske in Nizozemske.

Zasedanja Odbora nadzornikov, ki ga sestavljajo vsi predstojniki zavarovalnega nadzora držav članic, so v letu 2023 potekala tako v obliki fizičnih se-

stankov kot tudi sestankov na daljavo (telefonske in videokonference) ter z uporabo t. i. dopisnih sej (angl. Written procedures). V letu 2023 je bilo izvedenih sedem zasedanj Odbora nadzornikov.

V letu 2023 so v okviru EIOPE delovali Odbor za usmerjanje nadzornih dejavnosti (angl. Supervisory Steering Committee), Odbor za usmerjanje politik (angl. Policy Steering Committee), Odbor za tveganje in finančno stabilnost (angl. Risks and Financial Stability Committee), Odbor za varstvo potrošnikov in finančne inovacije (angl. Committee on Consumer Protection and Financial Innovation), Skupina za IT in podatke (angl. IT and Data Committee) ter Skupina za Insuretech (angl. InsurTech Task Force).

Na ravni nacionalnih nadzornih organov delujejo tudi t. i. ekspertne skupine (angl. Expert Network), ki združujejo strokovnjake za kvantitativne zahteve, upravljanje tveganj, podatkov, notranjih modelov, finančne stabilnosti, revizije in računovodstva, pokojnine ter pozavarovanja. Ti strokovnjaki, zaposleni pri nacionalnih nadzornih organih, sodelujejo pri izvajanju implementacijskih dejavnosti, izmenjavi informacij glede regulative in oblikovanju odgovorov na tehnična in vsebinska vprašanja, ki jih subjekti nadzora in drugi deležniki posredujejo nacionalnim nadzornim organom ali EIOPE.

Zaposleni Agencije so v letu 2023 aktivno sodelovali v Odboru za usmerjanje nadzornih dejavnosti, Odboru za tveganje in finančno stabilnost, Skupini za podatke v okviru Odbora za IT, Odboru za varstvo potrošnikov in finančne inovacije ter ekspertnih skupinah. Agencija ima svojega predstavnika tudi v Posvetovalnem odboru za proporcionalnost (angl. Advisory Committee on Proportionality).

7.3. Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov – IAIS

Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov, ustanovljeno leta 1993, združuje zavarovalne nadzornike in opazovalce iz več kot 200 držav. IAIS objavlja osnovna načela zavarovalništva (angl. Insurance Core Principles), standarde in usmeritve ter organizira izobraževanja in druge oblike podpore, potrebne za učinkovito delo zavarovalnih nadzornikov. IAIS sodeluje z drugimi telesi, ki objavljajo standarde nadzora, reguliranja in poslovanja v finančnem sektorju, ter mednarodnimi organizacijami, ki si prizadevajo za finančno stabilnost. Znotraj IAIS delujejo Izvršni odbor (angl. Executive Committee), Implementacijska in ocenjevalna komisija (angl. Implementation and Assessment Committee), Proračunska komisija (angl. Budget Committee), Revijska komisija s Komisijo za tveganja (angl. Audit in Risk Committee), Komisija za makronadzor (angl. Macropudential Committee) in Komisija za razvoj politik (angl. Policy Development Committee). Znotraj IAIS deluje tudi veliko delovnih skupin. Zaposleni Agencije so v letu 2023 izvajali dejavnosti v okviru

Delovne skupine za finančno vključitev (angl. Financial Inclusion Working Group), Implementacijske in ocenjevalne komisije (angl. Implementation and Assessment Committee), Delovne skupine za ravnanje udeležencev na trgu (angl. Market Conduct Working Group), Delovne skupine za podpisovanje (angl. Signatories Working Group) in Delovne skupine za Makroekonomsko politiko (angl. Macropudential Committee). Letne konference IAIS se je tudi v letu 2023 udeležilo večje število zaposlenih iz Agencije. Direktor Agencije je tudi v letu 2023 opravljal naloge v okviru mandata v Izvršnem odboru IAIS (angl. Executive Committee) kot predstavnik regije CEET (Central and Eastern and Transcaucasian region), v okviru katere opravlja tudi funkcijo koordinatorja navedene regije, ki vključuje 26 držav. V okviru funkcije regionalnega koordinatorja je naloga direktorja skrb za ustrezno informiranje zavarovalnih nadzornikov iz CEET regije in organizacija ciljnih seminarjev in izobraževanj glede na izkazane potrebe nadzornikov regije.

8. POROČILO O DRUGIH DEJAVNOSTIH

8.1. Poročanje drugim nadzornim organom in ustanovam

Agencija skladno s predpisi in dogovori redno pripravlja poročila za domače in tuje nadzorne organe. Agencija redno poroča o stanju na zavarovalniškem trgu Banki Slovenije, in sicer v okviru četrletnih standardiziranih poročil, štirikrat letno o stanju na trgu poroča tudi Statističnemu uradu Republike Slovenije, štirikrat letno pripravi poročilo o izvajanju pokojninskih zavarovanj za Ministrstvo za delo,

družino, socialne zadeve in enake možnosti. Poleg tega Agencija redno polletno pripravlja poročila o stanju na zavarovalniškem trgu in ločeno o stanju na trgu pokojninskih zavarovanj za EIOP. Enkrat letno pripravlja tudi ločena poročila o poslovanju slovenskih zavarovalnic in pokojninskih družb za potrebe Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD).

8.2. Delo na področju informiranja javnosti

Agencija redno obvešča javnost glede novosti na področju zavarovalništva, prav tako odgovarja na novinarska vprašanja, ki jih redno prejema.

V letu 2023 je Agencija nadaljevala z v letu 2022 začetim informiranjem javnosti z izdajanjem t. i. »mesečnega novičnika« v zvezi z aktualnimi novostmi na področju zavarovalništva. Vloga novičnika je, da pripomore k pozicioniranju Agencije kot enega od stebrov finančne stabilnosti v državi in kreptvi njene vidnosti v javnosti.

Sodelovanje z novinarskimi predstavniki, poleg odgovorov na redna novinarska vprašanja, poteka tudi z organizacijo vsakoletnega dogodka, poimenovanega »Zajtrk z novinarji«, kjer se predstavijo podatki iz letnega poročila Agencije in poročila o stanju na področju zavarovalništva.

Tradicionalni mednarodni dogodek v organizaciji Agencije, ki privabi številne goste iz Slovenije in tujine, je vsakoletna mednarodna konferenca Agencije, ki je v septembru 2023 potekala pod naslovom

»Umetna inteligenca v zavarovalništvu – evolucija ali revolucija?«. Mednarodna konferenca, ki je gostila številne strokovnjake domačega in mednarodnega finančnega prostora, je postregla z vrsto pomembnih ugotovitev v zvezi z aktualnimi razmerami v svetu. Osrednje vprašanje na konferenci z naslovom »Umetna inteligenca v zavarovalništvu – evolucija ali revolucija?« je bilo razmah in vpliv umetne inteligence (AI) na področju zavarovalništva. Zavarovalništvo za svoje delovanje potrebuje zadostno količino podatkov, kateri so s pojavom digitalizacije postali kvalitetnejši in obsežnejši. Ko tej ogromni količini podatkov dodamo strojno učenje, pridemo do tako imenovane umetne inteligence, ki se že širi na različna področja zavarovalništva.

Umetna inteligenca nam bo v prihodnje v oporo pri nadzoru finančnih institucij, poleg tega pa nas bo njena široka uporaba postavljala pred nove izzive.

V okviru regije CEET (Central and Eastern Europe and Transcaucasian) je bil v letu 2023 direktor Agencije za zavarovalni nadzor izvoljen za novo dvoletno obdobje kot koordinator regije CEET ter kot predstavnik regije CEET v Izvršnem odboru IAIS.

Poleg tega je v sklopu regije CEET Agencija skupaj z Mednarodnim denarnim skladom in Centrom of Excellence in Finance organizirala dvotedenski seminar s področja IFRS 17, katerega se je udeležilo okoli 150 udeležencev.

8.3. Delo na področju informacijske tehnologije

Na začetku leta 2023 smo na Agenciji izvedli konsolidacijo pisarniškega paketa Microsoft Office na stacionarnih in prenosnih računalnikih. S prehodom na pisarniški paket, ki je na voljo v sklopu storitve Microsoft 365, smo pri vseh zaposlenih poenotili verzije urejevalnika besedil in preglednic (Word, Excel) in s tem odpravili občasne težave z združljivostjo dokumentov, ki so nastajale zaradi različnih verzij Office paketa. S prehodom na storitev Microsoft 365 smo licenčno uredili tudi naše glavno komunikacijsko orodje MS Teams in se hkrati pripravili na migracijo poštnega strežnika iz Lotus Domino na MS Exchange.

Sredi leta 2023 smo v sodelovanju s podjetjem CRT, d. o. o., pripravili novo produkcijsko okolje za prenovljen sistem poročanja IFSS (Integral Financial Supervisory System).

Tudi v letu 2023 smo nadaljevali z opremljanjem delovnih mest zaposlenih z dodatnim monitorjem, tako da imajo to možnost sedaj vsi, ki to želijo.

Zaradi povečanega obsega hibridnih sestankov in posledično prezasedenosti dveh sejnih sob smo z opremo AVK (avdio-video konferenčni sistem) opremili dodatno sejno sobo.

Določene posodobitve so se izvedle tudi na področju mrežne opreme. Glavni požarni pregradi smo dodali možnost za zagotavljanje visoke razpoložljivosti (HA – High Availability) s ciljem zmanjšati tveganje za daljši izpad dosegljivosti ključnih storitev Agencije (pošta, spletna stran, poročevalski sistem IFSS) v primeru napak na strojni in programski opremi požarne pregrade.

Prenove je bil deležen tudi sistem za dvofaktorsko avtentikacijo uporabnikov VPN (Virtual Private Network). Z novim sistemom smo zaposlenim in poslovnim partnerjem omogočili prijavo s pomočjo aplikacije TOTP (Time-based One Time Password) na pametnih telefonih.

8.4. Vodenje registrov in drugih javno dostopnih seznamov

Na podlagi prvega odstavka 562. člena ZZavar–1 je Agencija dolžna voditi naslednje registre:

1. register zavarovalno zastopniških družb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja;
2. register zavarovalno posredniških družb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti zavarovalnega posredovanja;
3. register oseb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja;

4. register oseb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje poslov zavarovalnega posredovanja;
5. register drugih oseb, če sklepajo zavarovanja, ki so v neposredni povezavi z glavno storitvijo, ki jo opravljajo (na primer špediterji in osebe, ki opravljajo tehnične preglede vozil);
6. register zavarovalno zastopniških oziroma zavarovalno posredniških družb držav članic, ki so na območju Republike Slovenije upravičene opravljati dejavnost zavarovalnega zastopanja

oziroma posredovanja s podružnico, ustanovljeno na območju Republike Slovenije;

7. register zavarovalno zastopniških in zavarovalno posredniških družb oziroma drugih oseb držav članic in zavarovalnih zastopnikov oziroma posrednikov držav članic, ki so na območju Republike Slovenije upravičeni neposredno opravljati storitve oziroma posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja;
8. register zavarovalno zastopniških oziroma zavarovalno posredniških družb tretjih držav, ki so na območju Republike Slovenije upravičene opravljati dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja s podružnico in so pridobile dovoljenje Agencije.

Skladno s četrtem odstavkom 562. člena ZZavar-1 so vsi naštetih registri javni.

Agencija vodi tudi javno dostopen seznam zavarovalnih subjektov (zavarovalnic, pokojninskih družb in drugih nadzorovanih ustanov) s sedežem v Republiki Sloveniji z navedbo zavarovalnih vrst, v katerih so posamezni subjekti pridobili dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti, ter javno dostopen seznam zavarovalnih subjektov s sedežem v tujini, ki so priglasili opravljanje dejavnosti na ozemlju Republike Slovenije, z navedbo zavarovalnih vrst, za katere velja priglasitev.

8.5. Strokovno izpopolnjevanje zaposlenih

Zaposleni na Agenciji z izobraževanji in usposabljanji usvajajo nova znanja in veščine ter dvigujejo raven kompetenčnih prednosti.

Zaposleni na Agenciji so vpeti v različne delovne skupine na ravni EIOPE, IAIS-a in EBE, v katerih aktivno sodelujejo. V letu 2023 so se sestankov udeleževali fizično, na lokacijah ali na daljavo. Poleg delovnih skupin so se zaposleni udeleževali spletnih dogodkov, kamor sodijo seminarji in konference z različnimi tematikami, v organizaciji EIOPE ali drugih tujih nadzornih organov. Tovrstna usposabljanja so ključna pri spodbujanju skupne kulture na področju nadzora in izmenjavi dobrih

praks z drugimi nadzornimi organi na območju Evropske unije in širše ter spoznavanju aktualnih tematik v povezavi z delom Agencije.

Poleg že omenjenih usposabljanj v tujini so se zaposleni udeleževali tudi številnih dogodkov v Sloveniji, ki so potekali v obliki strokovnih seminarjev in letnih konferenc. Zaposleni so se tako v letu 2023 med drugim udeležili konference notranjih revizorjev, konference ocenjevalcev vrednosti, letnega srečanja pravnikov, zavarovalniških dni, srečanja imetnikov certifikata družbeno odgovornega delodajalca in pa konference korporativnega upravljanja.

8.6. Certifikat »Družbeno odgovoren delodajalec«

Agencija je že tretje leto ponosen imetnik pristopnega certifikata »Družbeno odgovoren delodajalec«, katerega skrbniki so certificirani eksperti na področju izobraževanja po standardu ISO 26000, Inštitut Ekvilib. Omenjen standard vključenim organizacijam daje smernice družbeno odgovornega ravnanja in pripisuje načela in dolžnosti, katerim mora organizacija slediti na način, da stoji za svojimi odločitvami in dejavnostmi preglednega in etičnega poslovanja. Glavni namen certifikata je pomoč organizacijam, da prispevajo k trajnostnemu razvoju in pomoči pri izboljšanju družbeno odgovornega upravljanja v odnosu do zaposlenih.⁵⁸

Na podlagi certifikata je Agencija v svoje poslovanje vpeljala 12 temeljnih ukrepov, ki jim je sledil postopek priprave poročila o implementaciji teh ukrepov ter postopek priprave poročila o implementiranju nadaljnjih ukrepov, ki služijo kot podlaga za pridobitev naprednega certifikata. Certifikat »Družbeno odgovoren delodajalec« se osredotoča na štiri vsebinska področja, in sicer na področje organizacijskega upravljanja, medgeneracijskega sodelovanja, usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja ter na področje zdravja in varnosti na delovnem mestu. V letu 2023 Agencija še ni izpolnila pogojev za pridobitev naprednega certifikata.

⁵⁸ <https://certifikatdod.si/o-certifikatu/osnovne-informacije/>

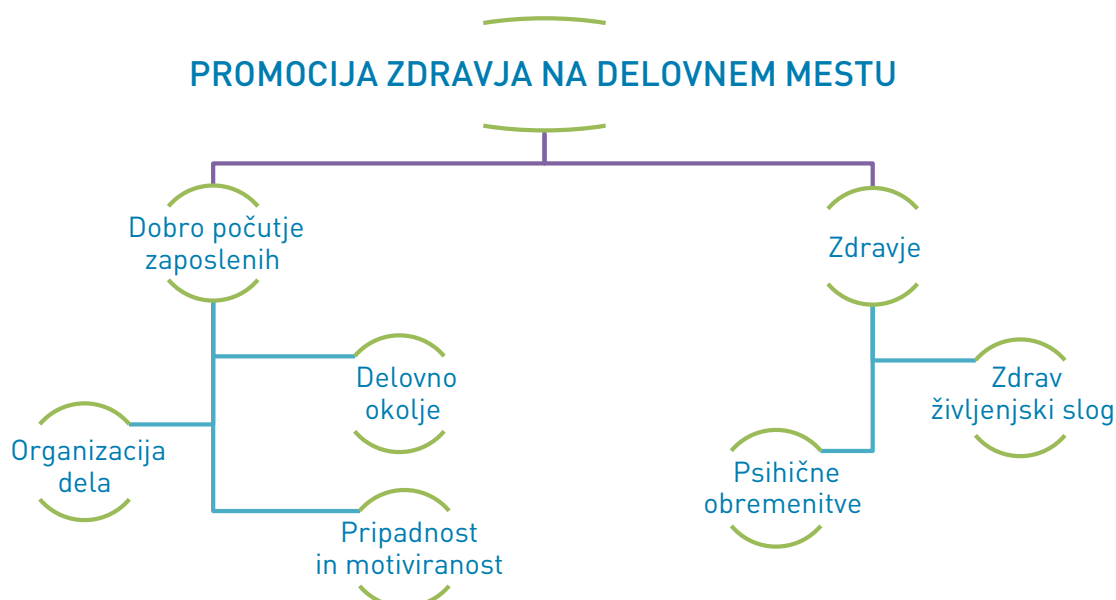
8.7. Promocija zdravja na delovnem mestu

Za zagotavljanje boljšega zdravja zaposlenih ima Agencija ustanovljeno delovno skupino, poimenoвано Promocija zdravja na delovnem mestu, ki deluje na podlagi sprejetega Načrta promocije zdravja na delovnem mestu. Delovna skupina je tudi v letu 2023 z organizacijo raznih aktivnosti stremela in delovala k izboljšanju organizacije dela ter delovnega okolja z raznimi predavanji, informiranjem ter nudenjem možnosti prilagoditve delovnih pogojev zaposlenih. Primarna naloga skupine

je aktivno spodbujanje zdravega življenjskega sloga zaposlenih z ozaveščanjem pomembnosti vsakodnevnih aktivnosti za odpravo posledic, ki bi jih lahko imelo pisarniško delo na zaposlene. Poleg telesne aktivnosti pa je za zdrav življenjski slog pomembno obvladovanje stresa in zmanjšanje psihičnih obremenitev. V ta namen je Agencija nudila možnost usposabljanja in izobraževanja, s tem pa je posledično vplivala na višjo motiviranost in pripadnost celotnega kolektiva.

Slika 2:

Vsebinska področja delovne skupine Promocije zdravja na delovnem mestu

Vir: Poročilo o izvedbi Načrta Promocije zdravja na delovnem mestu v letu 2023

9. ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV Z DELOM AGENCIJE

Agencija je v letu 2024 izvedla anketo o zadovoljstvu uporabnikov z delom Agencije za zavarovalni nadzor v letu 2023, ki jo je poslala 17 subjektom nadzora.

Na anketo se je odzvalo 14 subjektov nadzora, od tega 11 zavarovalnic oziroma pozavarovalnic in tri pokojninske družbe.

Povprečna ocena odgovorov na 5-stopenjski lestvici (1 = zelo nezadovoljni, 5 = zelo zadovoljni) je znašala 4,3 (preteklo leto: 4,4). Izsledki anket (prikazani v spodnji preglednici) kažejo, da je stopnja zadovoljstva pri vseh vprašanih podobna lanski.

Preglednica 6:

Izsledki ankete o zadovoljstvu uporabnikov z delom Agencije v letu 2023 (v %)

ZŠ	Vprašanje	Zelo nezadovoljni 1	Nezadovoljni 2	Niti zadovoljni niti nezadovoljni 3	Zadovoljni 4	Zelo zadovoljni 5	Nerelevantno vprašanje za subjekt 6
1	Kako ste na splošno zadovoljni z Agencijo za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija)?	0,00	0,00	0,00	78,57	21,43	0,00
2	Kakoste zadovoljni z delom Agencije v preteklem letu?	0,00	0,00	0,00	64,29	35,71	0,00
3	Kako ste zadovoljni s strokovnostjo odgovorov Agencije na vaša vprašanja, ki ste jih v preteklem letu zastavili Agenciji?	0,00	0,00	7,14	64,29	21,43	7,14
4	Kako ste zadovoljni z odzivnim časom, v katerem ste od Agencije prejeli povratno informacijo na vaše uradno vprašanje?	0,00	0,00	0,00	50,00	42,86	7,14
5	Kako ste zadovoljni z odzivnim časom, v katerem ste od Agencije prejeli povratno informacijo na vaša ostala vprašanja?	0,00	0,00	7,14	50,00	42,86	0,00
6	Kako ste zadovoljni z delom in strokovnostjo zaposlenih, ki opravljajo preglede pri subjektih nadzora?	0,00	0,00	7,14	50,00	28,57	14,29
7	Kako ste zadovoljni s časom trajanja pregleda poslovanja (od pričetka pregleda pa do izdaje zapisnika o pregledu poslovanja)?	0,00	0,00	28,57	28,57	21,43	21,43
8	Kako ste zadovoljni z načinom komunikacije nadzornikov pri pregledu poslovanja?	0,00	0,00	0,00	50,00	28,57	21,43
9	Kako ste zadovoljni s potekom postopkov za pridobivanje dovoljenj, ki jih izdaja Agencija?	0,00	0,00	21,43	50,00	14,29	14,29
10	Kako ste zadovoljni s komunikacijo, vsebino in kvaliteto priprave podzakonskih predpisov, ki jih izdaja Agencija?	0,00	0,00	42,86	35,71	14,29	7,14
11	Kako ste zadovoljni z uporabnikovo izkušnjo spletne strani Agencije www.a-zn.si (spletna postavitev in podoba, navigacija, meniji...)?	0,00	0,00	28,57	64,29	7,14	0,00
12	Kako ste zadovoljni z vsebino spletne strani Agencije www.a-zn.si (na voljo so vse informacije, ki jih potrebujete; vsebina je pregledna in ustrezno pojasnjena...)?	0,00	0,00	28,57	50,00	21,43	0,00
13	Kako ste zadovoljni s portalom Agencije za oddajanje poročil?	0,00	0,00	21,43	64,29	7,14	7,14
14	Ali ste seznanjeni z rednimi mesečnimi novicami Agencije?	7,14	0,00	0,00	0,00	92,86	0,00
15	Kako ste zadovoljni s podanimi vsebinami mesečnih novic?	0,00	0,00	14,29	57,14	21,43	7,14
16	Kako ste zadovoljni s vsebinami letne konference v organizaciji Agencije?	0,00	0,00	14,29	50,00	21,43	14,29

Vir: podatki Agencije.

III. LETNI OBRAČUN ZA LETO 2023 (revidirani podatki)

Bilanca stanja na dan 31. 12. 2023 [v EUR]

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU (002+003+004+005+006+007+008+009+010+011)	001	399.542	484.364
00	NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	002	693.147	692.714
01	OPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV	003	569.066	476.365
02	NEPREMIČNINE	004	0	0
03	POPRAVEK VREDNOSTI NEPREMIČNIN	005	0	0
04	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	006	780.943	692.010
05	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	007	505.482	423.995
06	DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	008	0	0
07	DOLGOROČNO DANA POSOJILA IN DEPOZITI	009	0	0
08	DOLGOROČNE TERJATVE IZ POSLOVANJA	010	0	0
09	TERJATVE ZA SREDSTVA DANA V UPRAVLJANJE	011	0	0
	B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (013+014+015+016+017+018+019+020+021+022)	012	3.741.340	3.465.200
10	DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ UNOVČLJIVE VREDNOSTNICE	013	0	0
11	DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGIH FINANČNIH USTANOVAH	014	300.034	113.325
12	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	015	20.945	15.143
13	DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	016	2.287	6.863
14	KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	017	3.338.209	3.305.577
15	KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	018	0	0
16	KRATKOROČNE TERJATVE IZ FINANCIRANJA	019	0	0
17	DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	020	20.886	13.618
18	NEPLAČANI ODHODKI	021	0	0
19	AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	022	58.979	10.674
	C) ZALOGE (024+025+026+027+028+029+030+031)	023	0	0
30	OBRAČUN NABAVE MATERIALA	024	0	0
31	ZALOGE MATERIALA	025	0	0
32	ZALOGE DROBNEGA INVENTARJA IN EMBALAŽE	026	0	0
33	NEDOKONČANA PROIZVODNJA IN STORITVE	027	0	0
34	PROIZVODI	028	0	0
35	OBRAČUN NABAVE BLAGA	029	0	0
36	ZALOGE BLAGA	030	0	0
37	DRUGE ZALOGE	031	0	0
	I. AKTIVA SKUPAJ (001+012+023)	032	4.140.882	3.949.564
99	AKTIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	033	0	0

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (035+036+037+038+039+040+041+042+043)	034	470.745	369.962
20	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	035	210	0
21	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	036	202.005	201.224
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	037	189.580	89.633
23	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	038	43.104	45.378
24	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	039	507	676
25	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO FINANCERJEV	040	0	0
26	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	041	0	0
28	NEPLAČANI PRIHODKI	042	0	0
29	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	043	35.339	33.051
	E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI (045+046+047+048+049+050+051+052-053+054+055+056+057+058-059)	044	3.670.137	3.579.602
90	SPLOŠNI SKLAD	045	0	0
91	REZERVNI SKLAD	046	0	0
92	DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	047	0	0
93	DOLGOROČNE REZERVACIJE	048	0	0
940	SKLAD NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH	049	0	0
9410	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	050	0	0
9411	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA FINANČNE NALOŽBE	051	0	0
9412	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	052	3.496.140	3.474.442
9413	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	053	0	0
96	DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	054	0	0
97	DRUGE DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	055	0	0
980	OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	056	841	841
981	OBVEZNOSTI ZA DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	057	0	0
985	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	058	173.156	104.319
986	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	059	0	0
	I. PASIVA SKUPAJ (034+044)	060	4.140.882	3.949.564
99	PASIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	061	0	0

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 (v EUR)

Členitev skupine kontov	Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (861+862-863+864)	860	4.704.061	4.453.036
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	861	4.704.061	4.453.036
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	862	0	0
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	863	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	864	0	0
762	B) FINANČNI PRIHODKI	865	101.519	6.569
763	C) DRUGI PRIHODKI	866	0	3.092
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (868+869)	867	90	5.000
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	90	5.000
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	869	0	0
	D) CELOTNI PRIHODKI (860+865+866+867)	870	4.805.670	4.467.697
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (872+873+874)	871	1.470.163	1.388.537
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	872	0	0
460	STROŠKI MATERIALA	873	38.699	34.947
461	STROŠKI STORITEV	874	1.431.464	1.353.590
	F) STROŠKI DELA (876+877+878)	875	2.880.636	2.643.189
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	2.290.886	2.129.087
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	877	387.096	357.314
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	202.654	156.788
462	G) AMORTIZACIJA	879	182.072	180.522
463	H) REZERVACIJE	880	0	0
465	J) DRUGI STROŠKI	881	14.941	9.993
467	K) FINANČNI ODHODKI	882	2.471	570
468	L) DRUGI ODHODKI	883	6	0
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (885+886)	884	9.310	19.845
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885	0	0
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886	9.310	19.845
	N) CELOTNI ODHODKI (871+875+879+880+881+882+883+884)	887	4.559.599	4.242.656
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (870-887)	888	246.071	225.041
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (887-870)	889	0	0
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	890	51.217	48.673
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (888-890)	891	194.854	176.368
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (889+890) oz. (890-888)	892	0	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	0	0
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	48	43
	Število mesecev poslovanja	895	12	12

• REVIZIJA •

BM Veritas Revizija d.o.o.
Dunajska cesta 106, 1000 Ljubljana, T: 01 568 43 80

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Svetu javne agencije
Agencije za zavarovalni nadzor
Trg republike 3
1000 Ljubljana

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze Agencije za zavarovalni nadzor, ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2023 ter izkaz prihodkov in odhodkov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije.

Po našem mnenju priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj Agencije za zavarovalni nadzor na dan 31. decembra 2023 ter razliko med prihodki in odhodki za tedaj končano leto v skladu z Zakonom o računovodstvu in z njim povezanimi predpisi.

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja (MSR). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA) ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in kodeksom IESBA.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z Zakonom o računovodstvu in Slovenskimi računovodskimi standardi in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Posloводство je pri pripravi računovodskih izkazov agencije odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava posloводство podjetje likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno posloводство. Druge informacije obsegajo poslovno poročilo, ki je sestavni del letnega poročila agencije, vendar ne vključujejo računovodskih izkazov in našega revizorjevega poročila o njih. Naše mnenje o računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila. V povezavi z opravljeno revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri nima presoditi ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačen.

1/2

BM VERITAS REVIZIJA družba za revizijo d.o.o., Dunajska cesta 106, 1000 Ljubljana, Slovenija,
ID št. za DDV: SI92791026, TRR: SI56 0201 1025 7944 257, matična št.: 354684500, osnovni kapital 10,000,00 EUR
e-mail: revizija@bm-veritas.si, www.bm-veritas.si

• REVIZIJA •

BM Veritas Revizija d.o.o.
Dunajska cesta 106, 1000 Ljubljana, T: 01 568 43 80

Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembna napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi računovodski izkazi;
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter
- na podlagi poznavanja in razumevanja družbe in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Revizorjeva odgovornost

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem ali so računovodskih izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z MSR, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe, lahko izhajajo iz prevare ali napake, ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj, vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu z MSR uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganje pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvirajo iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjih kontrol;
- opravimo postopke preverjanja in razumevanja notranjih kontrol, pomembnih za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenja o učinkovitosti notranjih kontrol družbe;
- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanimi razkritji posloводства;
- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklep temeljijo na revizijskih dokazih pridobljenih do datuma izdaje poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja;
- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev;
- posloводство in pristojne za upravljanje med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in pomembnih revizijskih ugotovitvah vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med revizijo.

Ljubljana, 5. marec 2024

Benjamin Fekonja
Pooblaščen revizor

2/2

BM VERITAS REVIZIJA družba za revizijo d.o.o., Dunajska cesta 106, 1000 Ljubljana, Slovenija,
ID št. za DDV: SI92791026, TRR: SI56 0201 1025 7944 257, matična št.: 354684500, osnovni kapital 10,000,00 EUR
e-mail: revizija@bm-veritas.si, www.bm-veritas.si

1. RAČUNOVODSKI IZKAZI

Skladno z drugim odstavkom 20. člena Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C, 114/06 – ZUE, v nadaljevanju: ZR) in s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (v nadaljevanju: Pravilnik o sestavljanju letnih poročil) sta oblika in vsebina računovodskih izkazov predpisani.

Po Pravilniku o sestavljanju letnih poročil sta raču-

novodska izkaza, ki ju mora sestaviti Agencija:

- bilanca stanja, sestavljena na obrazcu Bilanca stanja (Priloga 1 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- izkaz prihodkov in odhodkov, sestavljen na obrazcu Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov (Priloga 3 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

2. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavljena iz vrednostnih pojasnil, opisnih pojasnil in iz poja-

snil računovodskih izkazov.

2.1. Vrednostna pojasnila k računovodskim izkazom

Po Pravilniku o sestavljanju letnih poročil so vrednostna pojasnila k bilanci stanja ter izkazu prihodkov in odhodkov predpisana v obliki obveznih prilog ter evidenčnih izkazov.

Obvezni prilogi k bilanci stanja sta preglednici, ki sta sestavljeni na obrazcih:

- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Priloga 1/A k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil (Priloga 1/B k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

Obvezna priloga k izkazu prihodkov in odhodkov je preglednica, ki je sestavljena na obrazcu Izkaz

prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti (Priloga 3/B k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

Evidenčni izkazi, ki jih določajo 21.-25. člen Pravilnika o sestavljanju letnih poročil, so sestavljeni na obrazcih:

- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka (Priloga 3/A k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov (Priloga 3/A-1 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov (Priloga 3/A-2 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

2.2. Opisna pojasnila k računovodskim izkazom

2.2.1 Uporabljene temeljne računovodske predpostavke

Po ZZavar-1 je Agencija pravna oseba javnega prava. Skladno z Zakonom o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 110/02 in preostali – v nadaljevanju: ZJF) oziroma Pravilnikom o določitvi neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov državnega in občinskih

proračunov je Agencija opredeljena kot posredni uporabnik državnega proračuna. Skladno z ZR oziroma Pravilnikom o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (v nadaljevanju: Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju) ter ZJF oziroma Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil pa je opredeljena kot določeni uporabnik enotnega kontnega načrta.

Pri vodenju poslovnih knjig in sestavi, izdelavi ter predložitvi letnih poročil Agencija upošteva določbe ZR in druge predpise, tudi ZJF, ter skladno z 2. členom ZR tudi Slovenske računovodske standarde (SRS), ki jih izdaja Slovenski inštitut za revizijo.

Agencija na podlagi 31. člena ZR vrednoti postavke v računovodskih izkazih skladno z računovodskimi standardi, če ni z ZR in drugimi predpisi določeno drugače.

Pri uporabi SRS se upošteva tudi 16. člen Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju, ki določa, da določeni uporabniki enotnega kontnega načrta ugotavljajo in razčlenjujejo prihodke in odhodke ter vrednotijo sredstva in obveznosti do virov sredstev skladno z ZR in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi. Pri razčlenjevanju in izkazovanju prihodkov in odhodkov pa upoštevajo tudi določbe pravilnika, ki ureja enotni kontni načrt. Za drugo, kar ni urejeno z navedenimi predpisi, veljajo računovodski standardi.

Agencija ima organizirano lastno računovodstvo, pri čemer se vsa dokumentacija vodi in sestavlja v slovenskem jeziku in evrih. Poslovno leto je enako koledarskemu letu.

2.2.2. Financiranje

Sredstva za delo Agencije se na podlagi ZZavar-1 zagotavljajo iz sredstev, pridobljenih z opravljanjem storitev javne službe, tj. taks in nadomestil, določenih s Tarifo, ki jo izda Agencija v soglasju z Vlado Republike Slovenije, ter iz drugih prihodkov, ki jih ustvari Agencija s svojim poslovanjem. Tarifa določa stopnje letnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora, ki ga plačujejo zavarovalnice, pozavarovalnice, pokojninske družbe in drugi nadzorovani subjekti. Tarifa določa tudi višino taks za odločanje o posamičnih zadevah in za izdajo izpisov iz registrov, ki jih vodi Agencija, ter višino pavšalnih nadomestil stroškov, ki so jih za opravljanje nadzora dolžne plačevati pravne osebe, nad katerimi Agencija opravlja nadzor po ZZavar-1. Na podlagi ZZavar-1 se iz presežka prihodkov nad odhodki, realiziranega v preteklem letu, del izloči v rezerve Agencije, in sicer v višini presežka prihodkov finančnega načrta Agencije za leto, v katerem je bil presežek realiziran, ostanek pa se usmeri v proračun Republike Slovenije. ZZavar-1 določa tudi, da se presežek odhodkov nad prihodki Agencije pokrije iz rezerv Agencije, če rezerve ne zadostujejo, pa se presežek odhodkov krije iz proračuna Republike Slovenije. Proračunska sredstva se lahko zagotovijo le, če bi bilo resno ogroženo opravljanje nalog Agencije.

Razen ob ustanovitvi junija 2000 Agencija v svojem delovanju nikdar ni prejela proračunskih sredstev.

2.3. Pojasnila računovodskih izkazov

2.3.1. Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023

■ A) PRIHODKI v višini 4.805.670 EUR

Prihodki obračunskega obdobja se pripoznajo po načelu nastanka poslovnega dogodka. Zaradi spremljanja gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov se ugotavljajo in razčlenjujejo tudi po načelu denarnega toka, kar je določeno s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil.

Agencija pridobiva sredstva za izvajanje z zakonom predpisanih pooblastil in pristojnosti (upravnih pooblastil) iz taks in nadomestil ter drugih prihodkov, ki jih ustvari s svojim poslovanjem, ne ustvarja pa prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu oziroma iz pridobitnih dejavnosti.

Glavni vir prihodkov Agencije v letu 2023 so bila le-

tna in pavšalna nadomestila ter takse, ki jih določa Tarifa (opravljanje storitev javne službe), kar predstavlja 100 % vseh prihodkov.

S Tarifo je določena tudi višina taks, ki so jih zavazanci dolžni plačati za odločanje o posamičnih zadevah in za izdajo izpisov iz registrov, ki jih vodi Agencija, kot tudi višina pavšalnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora. Stopnja za izračun letnega nadomestila stroškov je bila v Tarifi o taksah in nadomestilih Agencije nazadnje spremenjena v letu 2019. V skladu s Tarifno številko 54 Tarife je letno nadomestilo za zavarovalnice v letu 2023 znašalo 0,135 % od obračunane kosmate premije v preteklem letu, razen vplačil v dodatno zavarovanje iz IV. poglavja dvanajstega dela ZPIZ-2 in enkratnega zneska vplačanega čistega vplačila za zavarovanja po pokojninskem načrtu za izplačevanje pokojninskih rent iz 340. člena ZPIZ-2, za zavarovalnice v zavarovalniški skupini 0,145 % obračunane kosmate premije v preteklem letu, razen vplačil v dodatno zavarovanje iz IV. poglavja dvanaj-

Preglednica 1:
Prihodki Agencije v obdobju od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023

	EUR	%
1. Prihodki od poslovanja – opravljanje javne službe	4.704.061	98
a) Letna nadomestila stroškov za opravljanje nadzora	4.562.456	95
b) Takse in pavšalna nadomestila	141.606	3
2. Finančni prihodki	101.519	2
3. Drugi prihodki	0	0
4. Prevrednotovalni prihodki	90	0
Skupaj prihodki	4.805.670	100

Vir: podatki Agencije

stega dela ZPIZ-2 in enkratnega zneska vplačanega čistega vplačila za zavarovanja po pokojninskem načrtu za izplačevanje pokojninskih rent iz 340. člena ZPIZ-2, za Slovensko zavarovalno združenje 0,135 % od prispevkov zavarovalnic v preteklem letu, ki jih vplačajo v škodni sklad za izplačilo škod, ki jih povzročijo vozniki neznanih in nezavarovanih motornih vozil ter priklopnikov in nezavarovanih zrakoplovov, za upravljavce pokojninskih skladov, ki so oblikovani kot kritni sklad, in za upravljavce skupine kritnih skladov 0,0165 % vrednosti premoženja kritnega sklada na dan 31. 12. preteklega leta, ki ga po ZPIZ-2 upravlja upravljavec, razen za poseben kritni sklad za izplačevanje pokojninske rente po pokojninskem načrtu iz 349. člena ZPIZ-2. V primeru skupine kritnih skladov je osnova za izračun letnega nadomestila vrednost premoženja posameznega kritnega sklada iz skupine kritnih skladov, za upravljavce kritnega sklada Prvega pokojninskega sklada iz 2. točke prvega odstavka 21. člena ZPSPID je osnova 0,0165 % stanja zavarovalno tehničnih rezervacij ter za zavarovalni oziroma pozavarovalni pool 0,135 % obračunane kosmate premije v preteklem letu.

Prihodki iz naslova letnih nadomestil so v letu 2023 znašali 4.562.456 EUR, s finančnim načrtom za leto 2023 je bil predviden znesek prihodkov v višini 4.537.420 EUR. Prihodki iz naslova taks in pavšalnih nadomestil so v letu 2023 znašali 141.606 EUR. S finančnim načrtom za leto 2023 je bilo predvidenih 170.000 EUR prihodkov od taks in pavšalnih nadomestil.

Finančni prihodki Agencije predstavljajo obresti, ki nastajajo v povezavi s terjatvami na podlagi finančnih naložb v obliki depozitov pri Enotni zakladnici računa (EZR) in prostih denarnih sredstev na TRR. Izkazujejo se tudi zaradi nepravočasno plačanih terjatev in tečajnih razlik, vendar gre v tem primeru za minimalne zneske. V letu 2023 so ti prihodki znašali 101.519 EUR. V letu 2022 pa so znašali 6.569 EUR. Agencija ima stalno vezane depozite v višini cca

3.200.000 EUR. V letu 2022 je bila povprečna obrestna mera pri EZR 1,16 % in v letu 2023 3,85 %.

Prevrednotovalni prihodki v višini 90 EUR predstavljajo prihodke od izločenih in odpisanih osnovnih sredstev, ki so jih odkupili zaposleni.

B) STROŠKI IN ODHODKI v višini 4.559.599 EUR

Odhodki obračunskega obdobja so tisti zneski stroškov, ki nastanejo v posameznem obračunskem obdobju, in drugih stroškov, ki skladno s sprejetimi računovodskimi pravili (predpisi, računovodskimi standardi, internimi akti) o vštevanju stroškov v odhodke obračunskega obdobja vplivajo na poslovni izid obračunskega obdobja. Ker Agencija opravlja naloge in pooblastila, ki jih določa zakonodaja, ne opravlja pa na primer proizvodne dejavnosti, so stroški, ki nastanejo v posameznem obračunskem obdobju, odhodki tega obračunskega obdobja, razen kadar se stroški skladno s sprejetimi računovodskimi pravili vštevajo v odhodke v času, ki sledi obračunskemu obdobju (razmejevanje stroškov, zlasti prek aktivnih časovnih razmejitev). Odhodki se pripoznajo po načelu nastanka poslovnega dogodka. Agencija jih mora evidentirati tudi po načelu denarnega toka zaradi spremljanja gibanja javno-finančnih prihodkov in odhodkov, kar je določeno s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil.

Načrtovani stroški in odhodki Agencije so v finančnem načrtu za leto 2023 znašali 4.732.252 EUR.

Iz primerjave skupnih realiziranih stroškov in odhodkov s finančnim načrtom za leto 2023 izhaja, da so bili realizirani stroški za 172.654 EUR nižji od načrtovanih. Razlika je v največji meri nastala zaradi 138.514 EUR nižjih realiziranih stroškov dela, ki so posledica dveh odsotnosti zaradi porodniškega dopusta, dveh dolgotrajnih odsotnosti zaradi bolezni in dveh sporazumih prekinitev delovnega razmerja. Agencija je v finančnem načrtu za leto

Preglednica 2:**Stroški in odhodki Agencije v obdobju od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023**

	EUR	%
Stroški materiala	38.699	1
Stroški storitev	1.431.464	31
Stroški dela	2.880.636	63
Amortizacija	182.072	4
Drugi stroški	14.941	0,3
Finančni odhodki	2.471	0
Drugi odhodki	6	0
Prevrednotovalni odhodki	9.310	0,2
Skupaj stroški in odhodki	4.559.599	100

Vir: podatki Agencije

2023 na dan 31. 12. 2023 načrtovala 51 zaposlitev in jih realizirala 49. V letu 2023 so bile realizirane tri upokojitve.

STROŠKI MATERIALA obsegajo nakup strokovne literature, časopisov in revij, porabo pisarniškega materiala ter druge stroške materiala, tudi gorivo za službena vozila. Stroški materiala so v letu 2023 znašali 38.699 EUR. V finančnem načrtu za leto 2023 so bili predvideni stroški materiala v višini 36.780 EUR.

STROŠKI STORITEV obsegajo intelektualne storitve (izobraževalne, svetovalne, odvetniške, prevajalske storitve), stroške službenih potovanj, najemnine, PTT in telekomunikacijske storitve, sejnine ter druge storitve.^e

Na kontu »intelektualne storitve« Agencija evidentira stroške izobraževanja zaposlenih, seminarjev, revizije računovodskih izkazov Agencije in notranje revizije, svetovalne, odvetniške in prevajalske storitve. Strošek omenjenih storitev je v letu 2023 znašal 129.680 EUR. S finančnim načrtom za leto 2023 je bilo za to postavko predvidenih 230.645 EUR. Realizacija v letu 2022 pa je znašala 219.040

EUR. V letu 2023 so bili nižji stroški predvsem zaradi manj odvetniških storitev (67.066 EUR) in nižjih stroškov s področja cenitev ter analiz.

Stroški službenih poti zaposlenih za leto 2023 znašajo 91.993 EUR. V finančnem načrtu za leto 2023 je bila ta postavka predvidena v višini 88.245 EUR. V letu 2022 pa je znesek znašal 59.087 EUR. Stroške službenih poti Agencija obračunava zaposlenim skladno z Uredbo o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino, s Kolektivno pogodbo za javni sektor in Kolektivno pogodbo za negospodarske dejavnosti ter na podlagi Zakona o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov (v nadaljevanju: ZPSDP).

Stroški službenih poti v zadnjih dveh letih zopet naraščajo, kar je posledica odprave omejitev, ki so veljale v svetu v času epidemije koronavirusa. Stroški službenih poti so se v letu 2023 približali zneskom, ki jih je Agencija beležila pred epidemijo (v letu 2019 je bil znesek teh stroškov 100.471 EUR).

Stroški najemnin zajemajo najemnino poslovnih prostorov Agencije, obratovalne stroške najema poslovnih prostorov, najem parkirnih mest in na-

Preglednica 3:**Stroški storitev v obdobju od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023**

	EUR	%
Stroški intelektualnih storitev (izobr., svetov., odvetn., prevaj.)	129.680	3
Stroški službenih potovanj	91.993	2
Najemnine z obratov. stroški	449.051	10
PTT in telekomunikacijske storitve	53.428	1
Sejnine	100.298	2
Avtorske in podjemne pogodbe	3.632	0
Druge storitve (objave URL, vzdrževanje članarine mednarod., reprezent.)	603.381	13
Skupaj storitve	1.431.464	31

Vir: podatki Agencij

jem dvoran za organizacijo posameznih dogodkov Agencije.

V letu 2023 je Agencija za stroške najemnin in obratovalnih stroškov namenila 449.051 EUR. S finančnim načrtom za leto 2023 so bila predvidena sredstva v ta namen 423.863 EUR. V letu 2022 so stroški najemnin znašali 383.713 EUR.

Stroški PTT in telekomunikacijskih storitev za leto 2023 znašajo 53.428 EUR. S finančnim načrtom za leto 2023 so bila za to postavko predvidena sredstva v višini 54.890 EUR, v letu 2022 pa so znašali 49.245 EUR. Agencija zaradi dela na domu vsem zaposlenim omogoča nakup službenega telefona, zato tudi ti stroški rastejo.

Stroški sejnin v letu 2023 znašajo 100.298 EUR. S finančnim načrtom so predvidena sredstva za to postavko znašala 99.630 EUR, realizacija v letu 2022 je bila 97.382 EUR. V letu 2023 je strokovni svet deloval s petimi člani, kot to predvideva ZZavar-1. Strokovni svet je opravil 33 rednih sej ter dodatno zasedal še na štirih sejah kot nadzorni svet zavarovalnice CDA 40, d. d., v likvidaciji.

V postavki »**druge storitve**« je v Izkazu prihodkov in odhodkov za leto 2023 združenih več vrst storitev, ki jih Agencija evidentira na različnih kontih.

S finančnim načrtom za leto 2023 je bilo za postavko »**druge storitve**« v Izkazu prihodkov in odhodkov predvidenih 599.664 EUR sredstev. Dejansko nastalih stroškov pa je bilo pri tej postavki 603.381 EUR. V postavki »druge storitve« so zajete storitve za opravljanje dejavnosti (objava v Uradnem listu Republike Slovenije, študentsko delo), storitve tekočega in investicijskega vzdrževanja, stroški reprezentance in stroški drugih storitev (članarine v mednarodnih organizacijah – EIOPA, IAIS, letne licence programske opreme ...). Agencija je tudi v letu 2023 izvedla tradicionalno jesensko konferenco v fizični obliki s prisotnostjo približno 300 udeležencev.

STROŠKI DELA predstavljajo bruto plače in nadomestila plač zaposlenih, prispevke in davke na

bruto plače, sredstva za povečan obseg dela, regres za letni dopust in povračila stroškov za prevoz in prehrano ter jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi in strošek za dodatno pokojninsko zavarovanje javnih uslužbencev.

Število zaposlenih je na dan 31. 12. 2023 znašalo 49, na dan 31. 12. 2022 pa 51, v finančnem načrtu za leto 2023 je Agencija do konca leta načrtovala 51 zaposlenih.

Stroški bruto plač skupaj z dajatvami izplačevalca in povračili stroškov v zvezi z delom so za leto 2023 znašali 2.880.636 EUR. S finančnim načrtom za leto 2023 je bil predviden obseg sredstev za bruto plače skupaj z dajatvami izplačevalca in povračili stroškov v zvezi z delom 3.019.150 EUR. Agencija je pri načrtovanju stroškov dela v finančnem načrtu upoštevala tri potencialne upokojitve z odpravninami, do katerih je dejansko tudi prišlo. Poleg tega je Agencija beležila dolgotrajno bolniško odsotnost dveh zaposlenih, odsotnost zaradi porodniškega dopusta dveh zaposlenih ter dve sporazumni prekinitvi delovnega razmerja. Na koncu leta zaradi upokojitev in odhoda zaposlenih ni realizirala načrtovanega števila zaposlenih, in sicer 51 zaposlenih.

STROŠEK AMORTIZACIJE je obračunan skladno s Pravilnikom o stopnjah in načinih odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Omenjeni pravilnik določa metodo enakomernega časovnega amortiziranja.

Redni odpis oziroma obračun amortizacije je oblikovanje popravkov vrednosti osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev v poslovnih knjigah za znesek amortizacije, obračunan po letnem obračunu. Izredni odpis se opravi ob odtujitvi, trajni izločitvi iz uporabe ali zaradi prevrednotenja osnovnih sredstev zaradi oslabitve.

Znesek amortizacije je za leto 2023 znašal 182.072 EUR. S finančnim načrtom je bil predviden znesek v višini 174.425 EUR. Predračun amortizacije za finančni načrt 2023 je bil pripravljen v januarju 2023, ko še niso bili znani vsi podatki za leto 2022. Na vi-

Preglednica 4:

Stroški dela v obdobju od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023

	EUR	%
Bruto plače	2.290.886	50
Regres za letni dopust	58.864	1
Prispevki delodajalca na plače	365.398	8
Prostovoljno dodatno pokojnin. zavarovanje	21.698	1
Drugi stroški dela	143.790	3
Skupaj stroški dela	2.880.636	63

Vir: podatki Agencije

šino amortizacije je vplivala dinamika novih nabav med letom.

Od načrtovanih investicij za leto 2023 v višini 92.120 EUR je Agencija realizirala investicije v višini 97.414 EUR.

Sredi leta 2023 je Agencija v sodelovanju s podjetjem CRT, d. o. o., pripravila novo produkcijsko okolje za prenovljen sistem poročanja IFSS (Integral Financial Supervisory System).

Agencija je vse investicije v letu 2023 financirala iz tekočih prihodkov in zanje ni najemala nobenih posojil.

DRUGI STROŠKI se nanašajo na razne članarine v stanovskih združenjih, novoletno pogostitev zaposlenih, obdarovanje otrok zaposlenih ter stroške v zvezi s predavatelji na konferenci Agencije.

FINANČNI IN PREVREDNOTOVALNI ODHODKI zajemajo negativne tečajne razlike, zamudne obresti ter stotinske izravnave in znašajo 2.471 EUR. Prevrednotovalni odhodki v znesku 9.310 EUR so nastali kot posledica oblikovanja popravkov vrednosti terjatev in odpisov terjatev. Popravek vrednosti terjatev v višini 7.423,50 EUR je bil oblikovan za terjatve iz leta 2022. Odpis terjatev v višini 1.722 EUR je bil narejen na podlagi podatkov podjetja za izterjavo, Converta, d. o. o., s katerim ima Agencija sklenjeno pogodbo. Gre praviloma za pravne osebe, katerih firma je izbrisana iz registra, in za fizične osebe, ki so pokojne.

■ C) DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB

Čeprav je Agencija javnopravna oseba, ustanovljena po posebnem zakonu za izvajanje z zakonom predpisanih regulativnih in nadzornih pooblastil ter za namen nepridobitnega značaja in tudi dejansko izvaja svoje dejavnosti skladno s posebnim zakonom, plačuje davek od dohodka pravnih oseb, in sicer od dohodkov iz opravljanja pridobitne dejavnosti.

Agencija je v letu 2023 po evidentiranju vseh prihodkov in vseh stroškov ter odhodkov ugotovila presežek prihodkov nad odhodki. V postopku obračuna davka od dohoda pravnih oseb je ugotovila davčno osnovo za leto 2023 in obračunala obveznost davka od dohodka v višini 51.217 EUR.

■ D) PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI v višini 194.854 EUR

V obdobju od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 je bilo realiziranih 4.805.670 EUR prihodkov in 4.559.599 EUR odhodkov; po obračunu davka od dohodkov pravnih oseb v višini 51.217 EUR Agencija izkazuje prese-

žek prihodkov nad odhodki v znesku 194.854 EUR. Finančni načrt za leto 2023 je predvideval presežek prihodkov nad odhodki v višini 21.698 EUR.

Kadar ima Agencija presežek prihodkov, ga skladno z drugim odstavkom 512. člena ZZavar prenese v rezerve v okviru skupine 94, in sicer do višine, predvidene s potrjenim finančnim načrtom za tekoče leto, preostanek pa usmeri v proračun Republike Slovenije. Agencija bo skladno s tem predpisom presežek prihodkov nad odhodki v višini 21.698 EUR prenesla v rezerve v skupini 94; del presežka prihodkov nad odhodki v višini 173.156 EUR pa nakazala v proračun Republike Slovenije.

2.3.2. Bilanca stanja na dan 31. 12. 2023

■ A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

V razredu 0 Agencija izkazuje le neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena osnovna sredstva ter sredstva v upravljanju, ki predstavljajo opremo od 1. 6. 2000, prevzeto od Ministrstva za finance ob ustanovitvi Agencije kot samostojne pravne osebe.

Delež dolgoročnih sredstev v aktivni bilanci stanja Agencije znaša 10 %, medtem ko je v letu 2022 znašal 12 %, v letu 2021 pa 14 %. Sprememba sedanje vrednosti osnovnih sredstev v letu 2023 glede na leto 2022, ko je bila sedanja vrednost osnovnih sredstev 484.364 EUR, je predvsem posledica novih nabav v višini 97.415 EUR in rednega letnega odpisa, amortizacije, v višini 182.072 EUR. Odpisi zastarelih ali pokvarjenih osnovnih sredstev po opravljeni inventuri so vplivali le na skupno vrednost nabavne in odpisane vrednosti, saj so bila vsa izločena osnovna sredstva že v celoti odpisana.

■ B) KRATKOROČNA SREDSTVA

Delež kratkoročnih sredstev v vseh sredstvih znaša 90 %. Omenjena sredstva zajemajo predvsem denarna sredstva na računu Agencije, ki predstavljajo 7 % vseh sredstev, in kratkoročne depozite, ki predstavljajo 80 % vseh sredstev, v manjši meri pa tudi kratkoročne terjatve iz poslovanja in dane predujme ter druge kratkoročne terjatve in aktivne časovne razmejitve (3 %). Pri slednjih so najvišja postavka terjatve do kupcev, in sicer v višini 20.945 EUR, in terjatve do ZZSZ za bolniške odsotnosti nad 30 dni oz. od 1. dne naprej v posameznih primerih, za mesec november in december, v višini 18.859 EUR. Aktivne časovne razmejitve v višini 58.979 EUR se nanašajo na kratkoročno odložene stroške (naročnine nekaterih strokovnih publikacij in online dostopov za leto 2024 in članarine za leto

Preglednica 5:**Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju Agencije na dan 31. 12. 2023** (v EUR)

Osnovna sredstva	NABAVNA VREDNOST	ODPISANA VREDNOST	SEDANJA VREDNOST
Programska oprema	618.723	494.642	124.081
Programska oprema – tuje financ.	74.424	74.424	0
Oprema – računalniki	206.331	175.863	30.468
Druga računalniška oprema	296.276	160.099	136.177
Pisarniška oprema, pohištvo	141.304	95.422	45.882
Službena vozila	21.999	11.916	10.083
Drobni inventar	62.727	62.727	0
Oprema v upravljanju	841	0	841
Druga osnovna sredstva – slike	52.010	0	52.010
Skupaj	1.474.636	1.075.093	399.542

Vir: podatki Agencije

2024; najvišja med njima je članarina IAIS v višini 45.643 EUR).

Agencija je imela ob koncu leta vse depozite naložene pri Enotni zakladnici računa (EZR), in sicer v višini 3.300.000 EUR. Na podlagi Odredbe o vzpostavitvi sistemov enotnega zakladniškega računa je Agencija vključena v sistem EZR države. Odredba določa merila razvrščanja vključenih subjektov, opredelitev sistema, vrste podračunov itn. Skladno s Pravilnikom o poslovanju sistema enotnega zakladniškega računa države oziroma občine mora Agencija prosta denarna sredstva od 200.000 EUR naprej ponuditi EZR. Povprečna obrestna mera EZR za vloge (vezava eno leto) je leta 2023 znašala 3,85 %, pred 22. 4. 2022 je bila 0, kasneje v letu 2022 pa je znašala 1,16 %.

■ C) OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV**Kratkoročne obveznosti**

Delež kratkoročnih obveznosti v pasivi Agencije znaša 11 %. Obveznosti do zaposlenih predsta-

vljajo decembrsko bruto plačo zaposlenih. Med obveznostmi do dobaviteljev ni zapadlih obveznosti, ampak le tiste, ki zapadejo v plačilo v letu 2024, navadno v januarju. Obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta so obveznosti do Ministrstva za digitalno preobrazbo in Uprave za javna plačila, saj moramo proračunski uporabniki medsebojne obveznosti in terjatve izkazovati ločeno.

Druge kratkoročne obveznosti v višini 43.104 EUR obsegajo prispevke na bruto plače zaposlenih, obveznosti iz naslova dodatnega pokojninskega zavarovanja, obveznost za izplačila bruto sejin in obveznost za plačilo davka od dohodka pravnih oseb. Pasivne časovne razmejitve se nanašajo na vnaprej vračunane stroške izplačil zaposlenim za redno delovno uspešnost za leto 2023. Obsegajo obračun za obdobje julij–december 2023, ki bo izplačan pri januarski plači 2024. Del vračunanih stroškov se nanaša še na redno delovno uspešnost plačne skupine B (direktor, namestniki, pomočniki), ki bo prav tako izplačana pri januarski plači.

Preglednica 6:**Kratkoročne obveznosti Agencije na dan 31. 12. 2023**

	EUR	%
Obveznosti za prejete predujme	210	0
Obveznosti do zaposlenih	202.005	5
Obveznosti do dobaviteljev	189.580	4
Obveznosti do uporabnikov EKN	507	0
Druge kratkoročne obveznosti	43.104	1
PČR – vnaprej vračunani odhodki	35.339	1
Skupaj	470.745	11

Vir: podatki Agencije

Preglednica 7:**Lastni viri in dolgoročne obveznosti Agencije na dan 31. 12. 2023**

	EUR	%
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	0	0
Obveznosti za neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena OS v upravljanju	841	0
Presežek prihodkov nad odhodki l. 2023	173.156	5
Rezerve, oblikovane po ZZavar-1	3.496.140	84
Skupaj	3.670.137	89

Vir: podatki Agencije

Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Delež lastnih virov v pasivi bilance stanja Agencije znaša 89 %.

Presežek prihodkov nad odhodki v letu 2023 znaša 194.853,68 EUR, Agencija pa ga bo v višini 21.698 EUR razporedila v rezerve skupine 94 skladno s 512. členom ZZavar, preostanek presežka prihodkov nad odhodki v višini 173.155,68 EUR pa bo po pridobljenem soglasju k letnemu poročilu nakazala v proračun Republike Slovenije.

Sprejeto na 663. seji strokovnega sveta Agencije dne 27. 3. 2024.

Številka dokumenta: 0100-1/2024-1

mag. Gorazd Čibej
Predsednik strokovnega sveta Agencije

Priloga 1:
IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV (v EUR)

	LETO 2023	FN2023	IND
	1	2	1/2
A. PRIHODKI			
1. Prihodki iz sredstev javnih financ	0	0	
2. Prihodki od opravljanja dejavnosti javne službe (a + b)	4.704.062	4.707.420	100
a. Letna nadomestila za opravljanje nadzora	4.562.456	4.537.420	101
b. Takse in pavšalna nadomestila	141.606	170.000	83
I. SKUPAJ poslovni prihodki (1 + 2)	4.704.062	4.707.420	100
II. Prihodki iz financiranja	101.519	51.620	
III. Drugi prihodki	0	0	
IV. Prevrednotovalni prihodki	90	0	
SKUPAJ PRIHODKI (I. + II. + III. + IV.)	4.805.670	4.759.040	101
B. ODHODKI			
I. Stroški blaga, materiala in storitev (1 + 2)	1.470.163	1.533.717	96
1. Stroški materiala	38.699	36.780	105
2. Stroški storitev (a + b + c + d + e + f)	1.431.464	1.496.937	96
a. intelektualne storitve (izobraževalne, svetov., odvetn., prevajalske, ...)	129.680	230.645	56
b. stroški službenih potovanj	91.993	88.245	104
c. najemnine	449.051	423.863	106
d. PTT in telekomunikacijske storitve	53.428	54.890	97
e. sejnine	100.298	99.630	101
f. avtorske pogodbe, podjemne pogodbe	3.632	0	
f. druge storitve	603.381	599.664	101
II. Stroški dela (1 + 2 + 3 + 4)	2.880.636	3.019.150	95
1. Bruto plače zaposlenih	2.290.885	2.404.762	95
2. Prispevki delodajalca na plače (vključno Pdpz)	387.096	409.979	94
3. Regres za letni dopust	58.864	61.371	96
4. Drugi stroški dela	143.790	143.038	101
III. Amortizacija	182.072	174.425	104
IV. Drugi stroški	14.941	4.960	301
V. Finančni odhodki	2.471	0	
VI. Drugi odhodki	6	0	
VII. Prevrednotovalni odhodki	9.310	0	
SKUPAJ ODHODKI (I. + II. + III. + IV. + V. + VI. + VII.)	4.559.599	4.732.253	96
C. PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	246.071	26.787	919
D. Davek od dohodka pravnih oseb	51.497	5.090	
E. REZULTAT OBDOBJA	194.574	21.698	897

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 (v EUR)

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	I. SKUPAJ PRIHODKI (402+431)	401	4.745.884	4.396.308
	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (403+420)	402	4.745.884	0
	A. Prihodki iz sredstev javnih financ (404+407+410+413+418+419)	403	0	0
	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna (405+406)	404	0	0
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	0	0
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	0	0
	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov (408+409)	407	0	0
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	408	0	0
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	409	0	0
	c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja (411+412)	410	0	0
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	411	0	0
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	412	0	0
	d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij (414+415+416+417)	413	0	0
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414	0	0
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	415	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za tekočo porabo	416	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za investicije	417	0	0
del 740	e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	418	0	0
741	f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije	419	0	0
	B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe (422+423+487+424+425+426+427+428+488+489+490+429+430)	420	4.745.884	0
del 7102	Prejete obresti	422	68.524	0
7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	423	0	0
7103	Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od premoženja	487	0	0
7141	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	424	4.677.360	0
72	Kapitalski prihodki	425	0	0
730	Prejete donacije iz domačih virov	426	0	0
731	Prejete donacije iz tujine	427	0	0
732	Donacije za odpravo posledic naravnih nesreč	428	0	0
782	Prejeta sredstva iz proračuna EU iz strukturnih skladov	488	0	0
783	Prejeta sredstva iz proračuna EU iz Kohezijskega sklada	489	0	0
784	Prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU	490	0	0
786	Ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije	429	0	0
787	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij in iz drugih držav	430	0	0
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (432+433)	431	0	4.396.308
7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	0	4.395.571
del 7102	Prejete obresti	433	0	737

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	II. SKUPAJ ODHODKI (438+481)	437	4.173.962	4.028.811
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (439+447+453+464+465+466+467+468+469+470)	438	4.173.962	4.028.811
	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim (440+441+442+443+444+445+446)	439	2.491.063	2.213.913
del 4000	Plače in dodatki	440	2.244.426	2.042.228
del 4001	Regres za letni dopust	441	58.864	57.937
del 4002	Povračila in nadomestila	442	102.151	95.035
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	443	43.355	17.350
del 4004	Sredstva za nadurno delo	444	0	0
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi	445	0	0
del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	446	42.267	1.363
	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost (448+449+450+451+452)	447	386.155	345.389
del 4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	196.604	174.192
del 4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	449	163.995	146.572
del 4012	Prispevek za zaposlovanje	450	1.451	1.304
del 4013	Prispevek za starševsko varstvo	451	2.313	2.067
del 4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	21.792	21.254
	C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe (454+455+456+457+458+459+460+461+462+463)	453	1.248.085	1.394.222
del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	454	234.342	322.388
del 4021	Posebni material in storitve	455	0	0
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	42.276	48.345
del 4023	Prevozni stroški in storitve	457	7.655	7.681
del 4024	Izdatki za službena potovanja	458	77.627	59.185
del 4025	Tekoče vzdrževanje	459	25.029	27.893
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	460	363.995	382.665
del 4027	Kazni in odškodnine	461	0	0
del 4028	Davek na izplačane plače	462	0	0
del 4029	Drugi operativni odhodki	463	497.161	546.065
403	D. Plačila domačih obresti	464	0	0
404	E. Plačila tujih obresti	465	0	0
410	F. Subvencije	466	0	0
411	G. Transferi posameznikom in gospodinjstvom	467	0	0
412	H. Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	468	0	0
413	I. Drugi tekoči domači transferji	469	0	0
	J. Investicijski odhodki (471+472+473+474+475+476+477+ 478+479+480)	470	48.659	75.287

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
4200	Nakup zgradb in prostorov	471	0	0
4201	Nakup prevoznih sredstev	472	0	0
4202	Nakup opreme	473	48.659	75.287
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	474	0	0
4204	Novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije	475	0	0
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	476	0	0
4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	0	0
4207	Nakup nematerialnega premoženja	478	0	0
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor, investicijski inženiring	479	0	0
4209	Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	480	0	0
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (482 + 483+ 484)	481	0	0
del 400	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	482	0	0
del 401	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	483	0	0
del 402	C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	484	0	0
	III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI (401-437)	485	571.922	367.497
	III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI (437-401)	486	0	0

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnost od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 (v EUR)

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			ZNESEK – prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	ZNESEK – prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (661+662-663+664)	660	4.704.061	0
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	661	4.704.061	0
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	662	0	0
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	663	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	664	0	0
762	B) FINANČNI PRIHODKI	665	101.519	0
763	C) DRUGI PRIHODKI	666	0	0
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (668+669)	667	90	0
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668	90	0
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	669	0	0
	D) CELOTNI PRIHODKI (660+665+666+667)	670	4.805.670	0
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (672+673+674)	671	1.470.163	0
del 466	NABAVNA VREDNOST PRO DANEGA MATERIALA IN BLAGA	672	0	0
460	STROŠKI MATERIALA	673	38.699	0
461	STROŠKI STORITEV	674	1.431.464	0
	F) STROŠKI DELA (676+677+678)	675	2.880.636	0
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	2.290.886	0
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	677	387.096	0
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	678	202.654	0
462	G) AMORTIZACIJA	679	182.072	0
463	H) REZERVACIJE	680	0	0
465	J) DRUGI STROŠKI	681	14.941	0
467	K) FINANČNI ODHODKI	682	2.471	0
468	L) DRUGI ODHODKI	683	6	0
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (685+686)	684	9.310	0
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	685	0	0
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	686	9.310	0
	N) CELOTNI ODHODKI (671+675+679+680+681+682+683+684)	687	4.559.599	0
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (670-687)	688	246.071	0
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (687-670)	689	0	0
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	690	51.217	0
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (688-690)	691	194.854	0
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (689+690) oz. (690-688)	692	0	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	0	0

Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 (v EUR)

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
750	IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL (501+502+503+504+505+506 +507+508+509+510+511)	500	0	0
7500	Prejeta vračila danih posojil od posameznikov in zasebnikov	501	0	0
7501	Prejeta vračila danih posojil od javnih skladov	502	0	0
7502	Prejeta vračila danih posojil od javnih podjetij in družb, ki so v lasti države ali občin	503	0	0
7503	Prejeta vračila danih posojil od finančnih institucij	504	0	0
7504	Prejeta vračila danih posojil od privatnih podjetij	505	0	0
7505	Prejeta vračila danih posojil od občin	506	0	0
7506	Prejeta vračila danih posojil-iz tujine	507	0	0
7507	Prejeta vračila danih posojil-državnemu proračunu	508	0	0
7508	Prejeta vračila danih posojil od javnih agencij	509	0	0
7509	Prejeta vračila plačanih poroštev	510	0	0
751	Prodaja kapitalskih deležev	511	0	0
440	V. DANA POSOJILA (513+514+515+516+517+518+519+520+521+522+523)	512	0	0
4400	Dana posojila posameznikom in zasebnikom	513	0	0
4401	Dana posojila javnim skladom	514	0	0
4402	Dana posojila javnim podjetjem in družbam, ki so v lasti države ali občin	515	0	0
4403	Dana posojila finančnim institucijam	516	0	0
4404	Dana posojila privatnim podjetjem	517	0	0
4405	Dana posojila občinam	518	0	0
4406	Dana posojila v tujino	519	0	0
4407	Dana posojila državnemu proračunu	520	0	0
4408	Dana posojila javnim agencijam	521	0	0
4409	Plačila zapadlih poroštev	522	0	0
441	Povečanje kapitalskih deležev in naložb	523	0	0
	VI/1 PREJETA MINUS DANA POSOJILA (500-512)	524	0	0
	VI/2 DANA MINUS PREJETA POSOJILA (512-500)	525	0	0

Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 (v EUR)

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
50	VII. ZADOLŽEVANJE (551+559)	550	0	0
500	Domače zadolževanje (552+553+554+555+556+557+558)	551	0	0
5001	Najeti krediti pri poslovnih bankah	552	0	0
5002	Najeti krediti pri drugih finančnih institucijah	553	0	0
del 5003	Najeti krediti pri državnem proračunu	554	0	0
del 5003	Najeti krediti pri proračunih lokalnih skupnosti	555	0	0
del 5003	Najeti krediti pri skladih socialnega zavarovanja	556	0	0
del 5003	Najeti krediti pri drugih javnih skladih	557	0	0
del 5003	Najeti krediti pri drugih domačih kreditodajalcih	558	0	0
501	Zadolževanje v tujini	559	0	0
55	VIII. ODPLAČILA DOLGA (561+569)	560	0	0
550	Odplačila domačega dolga (562+563+564+565+566+567+568)	561	0	0
5501	Odplačila kreditov poslovnim bankam	562	0	0
5502	Odplačila kreditov drugim finančnim institucijam	563	0	0
del 5503	Odplačila kreditov državnemu proračunu	564	0	0
del 5503	Odplačila kreditov proračunom lokalnih skupnosti	565	0	0
del 5503	Odplačila kreditov skladom socialnega zavarovanja	566	0	0
del 5503	Odplačila kreditov drugim javnim skladom	567	0	0
del 5503	Odplačila kreditov drugim domačim kreditodajalcem	568	0	0
551	Odplačila dolga v tujino	569	0	0
	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE (550-560)	570	0	0
	IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA (560-550)	571	0	0
	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (485+524+570)-(486+525+571)	572	571.922	367.497
	X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (486+525+571)-(485+524+570)	573	0	0

Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil (v EUR)

Naziv	Oznaka za AOP	Znesek naložb in danih posojil (1. 1.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (1. 1.)	Znesek povečanja naložb in danih posojil	Znesek povečanj popravkov naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja popravkov naložb in danih posojil	Znesek naložb in danih posojil (31. 12.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (31. 12.)	Knjigovodska vrednost naložb in danih posojil (31. 12.)	Znesek odpisanih naložb in danih posojil
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (3+5-7)	10 (4+6-8)	11 (9-10)	12
I. Dolgoročne finančne naložbe (801+806+813+814)	800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A. Naložbe v delnice (802+803+804+805)	801	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Naložbe v delnice v javna podjetja	802	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Naložbe v delnice v finančne institucije	803	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Naložbe v delnice v privatna podjetja	804	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Naložbe v delnice v tujini	805	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Naložbe v deleže (807+808+809+810+811+812)	806	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Naložbe v deleže v javna podjetja	807	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Naložbe v deleže v finančne institucije	808	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Naložbe v deleže v privatna podjetja	809	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Naložbe v deleže državnih družb, ki imajo obliko d.d.	810	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Naložbe v deleže državnih družb, ki imajo obliko d.o.o.	811	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Naložbe v deleže v tujini	812	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Naložbe v plemenite kovine, drage kamne, umetniška dela in podobno	813	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Druge dolgoročne kapitalske naložbe (815+816+817+818)	814	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Namensko premoženje, preneseno javnim skladom	815	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Premoženje, preneseno v last drugim pravnim osebam javnega prava, ki imajo premoženje v svoji lasti	816	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Druge dolgoročne kapitalske naložbe doma	817	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Druge dolgoročne kapitalske naložbe v tujini	818	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II. Dolgoročno dana posojila in depoziti (820+829+832+835)	819	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A. Dolgoročno dana posojila (821+822+823+824+825+826+827+828)	820	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Dolgoročno dana posojila posameznikom	821	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Dolgoročno dana posojila javnim skladom	822	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Dolgoročno dana posojila javnim podjetjem	823	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Dolgoročno dana posojila finančnim institucijam	824	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Dolgoročno dana posojila privatnim podjetjem	825	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Dolgoročno dana posojila drugim ravnem države	826	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Dolgoročno dana posojila državnemu proračunu	827	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Druga dolgoročno dana posojila v tujino	828	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročno dana posojila z odkupom vrednostnih papirjev (830+831)	829	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Domačih vrednostnih papirjev	830	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Tujih vrednostnih papirjev	831	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Dolgoročno dani depoziti (833+834)	832	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Dolgoročno dani depoziti poslovnim bankam	833	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Drugi dolgoročno dani depoziti	834	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Druga dolgoročno dana posojila	835	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III. Skupaj (800+819)	836	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (v EUR)

Naziv	Oznaka za AOP	Nabavna vrednost (1. 1.)	Popravek vrednost (1. 1.)	Povečanje nabavne vrednosti	Povečanje popravka vrednosti	Zmanjšanje nabavne vrednosti	Zmanjšanje popravka vrednosti	Amortizacija	Neodpisana vrednost (31. 12.)	Prevrednotenje zaradi okrepitve	Prevrednotenje zaradi oslabitve
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (3 - 4 + 5 - 6 - 7 + 8 - 9)	11	12
I. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v upravljanju (701+702+703+704+705+706+707)	700	841	0	0	0	0	0	0	841	0	0
A. Dolgoročno odloženi stroški	701	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	702	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	703	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	704	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	705	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	706	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	707	841	0	0	0	0	0	0	841	0	0
II. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v lasti (709+710+711+712+713+714+715)	708	1.383.882	900.360	97.414	0	8.048	7.884	182.071	398.701	0	0
A. Dolgoročno odloženi stroški	709	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	710	692.714	476.365	433	0	0	0	92.700	124.082	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	711	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	712	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	713	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	714	647.158	423.995	88.981	0	8.048	7.884	89.371	222.609	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	715	44.010	0	8.000	0	0	0	0	52.010	0	0
III. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v finančnem najemu (717+718+719+720+721+722+723)	716	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A. Dolgoročno odloženi stroški	717	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	718	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	719	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	720	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	721	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	722	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	723	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency

Trg republike 3, 1000 Ljubljana, Slovenija

telefon: 01 2528 600
telefax: 01 2528 630
e-mail: agencija@za-zn.si

www.a-zn.si

